

התעוררות

קורבן למען האשה

SONY®

פטיפונים

PS 1150 ראש חגגני, חצי אוטומטי
 PS 2700 ראש חגגני, אוטומטי
 PS 4300 ראש חגגני, אוטומטי

אודניות

DR 7
 DR 9
 DR 35
 ECR 600 (מונדנסר)

טייפ קסטות דק

TC 117
 TC 118 SD דולבי
 TC 129 A
 TC 135 SD דולבי
 TC 136 SD דולבי
 TC 138 SD דולבי
 TC 177 SD דולבי
 TC 186 SD דולבי
 TC 209 SD דולבי

טייפ סלילים דק

TC 378 סניי 7'
 TC 580 סניי 7' AUTO REVERS
 TC 756 סניי 11'
 TC 758 סניי 11' AUTO REVERS

מקלט-חגגרים

STR 700 וואט 10 RMS
 STR 1800 וואט 15 RMS
 STR 2800 וואט 20 RMS
 STR 4800 וואט 40 RMS
 STR 6800 וואט 80 RMS דולבי

רחמולים

SS 410 וואט 36
 SS 750 וואט 36
 SS 630 וואט 40
 SS 1250 וואט 40
 SS 4050/2 וואט 50
 SS 5050 וואט 100

חגגרים

TA 70 וואט 8 RMS
 TA 88 וואט 11 RMS
 TA 1630 וואט 23 RMS
 TA 1150 וואט 35 RMS
 TA 2650 וואט 45 RMS
 TA 5650 וואט 50 RMS

מקלטי סטריאו

ST 70 AM/FM רגישות 2.2
 ST 88 AM/FM רגישות 2
 ST 5066 AM/FM רגישות 1.8
 ST 2950 AM/FM/SW/SW רגישות 1.8
 ST 3950 AM/FM רגישות 1.7
 ST 4950 AM/FM רגישות 1.5

...למבקשים את הטוב ביותר

בואו לראות, לחוש ולשמע מוסיקה באולמי התצוגה של סוני, ת"א, מגדל שלום, אחד-העם 9, טל. 52431

כבוד
 ישכארה הברה אלקטרונית למסחר בע"מ
 ת.ד. 2952 ת"א
 הווי מבקש ברוטם נוספים על
 שם:
 כתובת:
 טלפון:

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

חופי-הזהב***, ברית-המעצות וארצות-הברית. כתבת מדור "מישפט" דנה בעיקרו של דבר יעקובוביץ, שנאשם ברצח דניאל פקטור.

בשך הגיליון כוכבית אלפני "מפרץ" ברוינז קאר, שהופיעה יחד עם קלארק גיבל כפרט "מפתחת הקיר לאשה", ואשר ביקרה בארץ השבוע לפני 25 שנים.

גליון "העולם הזה" שיצא לאור לפני 25 שנים בדיוק, הציג לקראתו מיישאל-אישם תחת הכותרת "אתה והפערה במרחב", שבו השתתפו אבא אבן *; נימר אל הארי **; ח"כ ד"ר אריה אלטמן, ח"כ ד"ר משה סנה; עורך קורלניק ***; עוזר אליאם קופא; ח"כ בנימין סאלה שרון; אהרון אמיר וארי אבנר. השמינה הפיקו במישאל את קשת-הדיעות, בנושא תהליך ההתעוררות הלאומית והאנטי-אימפריאליסטית שטברה כרוח סערה במרחב, מהרי איראן ועד לחופי מארוקו, ממדבריות סודאן ועד לסוריה. כתבה נוספת באיתו גיליון הוכתרה ככותרת "על סוסים ואנשים", ועסקה ביוז'ספורט לרוכבים שטרחה מיישגרת ישראל ופונד "נימקאנה".

בגיליון "העולם הזה" לפני 25 שנים פורסמו כתבות על

ר' בנימין מלמד את מנחם בגין פרק בהיסטוריה יהודית

* כרוז נגד החלב * המנגנון המנוכח של זאב שרף

"העולם הזה" 754 תאריך: 3.4.52

הפגיעות הגופניות הרבות הנוספות בחלקם של הכדורגלנים במישחקיהליגה, מצד אחד פיתרון: ביטוח הכדורגלנים מפני האויבנות בשעת מישחקים ואימונים. הכדורגלנים יבוטחו בתברה הבריטית אמפלוירט לייאבלטי, ובמיקרה של בייטול מלאכה ילד-פגיעה שנגרמה במישך גש או אימון-כדורגל, תפצה החברה את הנפגע בסכום שבוטעי.

לעג חובבי-כדורגל אחד, אחרי ששמע על התוכנית ילד-פגיעה ייקבע גודל הפיצוי בהתאם לאישור רופא: "זאת אומרת ש'להבא ישלם לכדורגלנים לבעוט איש ברעהו'".

העם

גם החג התברגן

מדינת ישראל נואמת במשך עשרה חודשים בשנה על הצורך בהגברת פרויקט העבודה כדי להציל את הארץ מכלייה. מהתמוטטות. מתהום איומה. במשך חודש שיים בשנה שובתים הנואמים, כמו כל שאר בני המדינה. אלה החודשים המוקדשים כנבח לאל-הבטלנות: חודש של בטלנות מאורגנת בתקופת ראש-השנה, חודש שני שבו מצטופפים הגיהפסת, יום העצמאות והאחד במאי **** ימיהעבודה המעטים. מטרם העיקרית היא לאפשר לעובדים מכל הסוגים לנוח ממאמצי ימיה המנוחה.

תקופת הפסח היא התקופה שבה בוער חלק מסוים בגוף האזרח הישראלי, ומשך תלסת עליו התאוה לנדוד. האזרח התל-אביבי מבקר אצל דודו הירושלמי, שעה

* אז, שגריר ישראל בארצות-הברית וב' אומות-המאוחדות.
** מראשי הנג'אדה שהתנגדה, בתקופת המנדט, למופתי הירושלמי.
*** איש'לח"י לשעבר.
**** כיום גאנה.
***** לפני 25 שנה, היה האחד-במאי יוס'חג מלא עבור ארץ-ישראל העובדת.

תיאור היסטורי: הספרדים, שטיפולם ב' יהודים היה אנושי בהשוואה לטיפול הנאצים, הוחרמו על-ידי היהודים במשך מאות בשנים, ורגל יהודית לא דרכה על אדמת ארצם. גם אויבי השילומים לא יכלו להתעלם מנימוק זה. הסביר דבר: יש הבדל עקי רוני בין החרם שהוכרו על ספרד לבין המצב שבו אנו נתונים. עד שבה יהושע התלמי (ר' בנימין) * עורך נר, כתבהעת של איחוד ** ופסק: לא היו דברים מעולם. כל עניין החרם על ספרד לא היה ולא נברא. עורבא-פרח. לא היהודים גזרו חרם על ספרד, אלא ספרד המשיכה מאות בשנים באיסור הכניסה ליהודים.

שאותו דוד מוצא לנכון לכבד בביקור את אחיינו בתל-אביב. הקרובנות העיקרית הם אנשי המשקים, אשר בני העיר יורדים עליהם כארבה גם בשנים כתיקור נם, וכארבה רעב בימי הצנע חסרי השמנת * אך מרבית המשקים, למר דייגיסיון, דואגים מראש שמיספר אורי היהם יוגבל, יכלול רק אותם הקרובים הקרובות שאין דרך מנומסת להשאירם מחוץ לגדר המנהג. הקשישים שגדלו בארץ נאנחים, אבלים על הימים שהנוער עוד היה נוער, נדד בארץ על רגליו ואופויו, ישן תחת כל עץ גבוה. אולם מיספר הצעירים שסוג זה של בילוי הפסח היה קרוב לליים התמעט במרוצת השנים, נידלדל כמעט לגמרי. הגיהפסת, כמו כמעט כל שאר אזרחי ישראל, התברגן.

כדורגל

בעיטות משחלמות

ההתאחדות לכדורגל ישבה על מדוכת * חברו של י. ח. ברנר, וממיידי "ברית שלום".
** איחוד, תנועה שהמשיכה את "ברית שלום", האירגון להבנה יהודית-ערבית שנוסד בשנות ה-20 על-ידי עולים ממרכז אירופה.

שילומים

מי החרים

כשעמד מנחם בגין על גג הבית ברחוב אלנבי, והסעיר את ליבות מאויביו נגד השילומים מגרמניה, פתח את דבריו ב' * באותה תקופה התפתח הכינוי "לדי שמנת" לבני-הקיבוצים, שכלו לא כול שמנת בתקופת-הצנע.

מזון

25 אחוז חלב עכויים

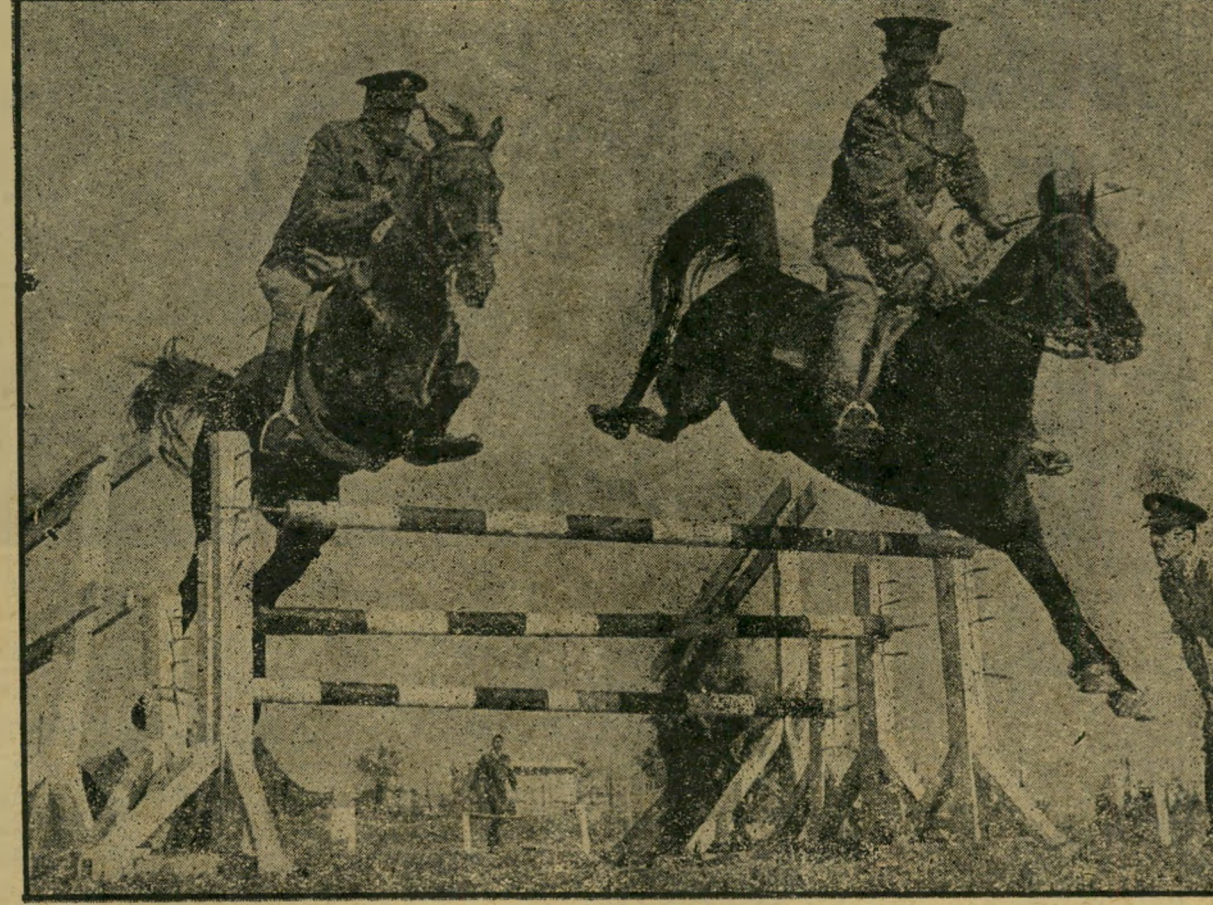
אחרי שסליהמוונות שעמד בסימן הבטיחות של קיצוצים נוספים — למרות מות' הבשר שחולקו במשך החודש — מצא את תושבי המדינה מתאדשים והולכים, עלה גל-מחאה מאחת הפינות המרוחקות של המדינה: נטורייקרתא. למרות שהנוטרים הודיעו שאינם מכיי רים בשילטונות המדינה, הם נאלצו להכיר בה כמספקת מוונותיהם הקצובים, פירט' מו כרוז נגד מצב התזונה הפוגע, לדעתם בראשי-זבראשונה בציבור החרדי (קרי: נטורייקרתא).

אומרים הנוטרים בכרוז תלת-לשוני (עיברית, אידיש ואנגלית), בינות לראי שיהתיבות המשבצים את דבריהם: "היי שמע כזאת... (ש)בשעת חלוקת הבשר הי שחוט במדינה, המודמן פעם או פעמיים בשנה... שלשוהטים המנויים מטעם העדה החרדית ורבניה לא יורשה להיכנס ל' בית-המיטבחיים, לשלול (בכך) אפשרות של בשר אפילו מחולים?".

אולם, לא על הבשר לבדו יהיה נטורייקרתא, ממשיך הכרוז: "באחרונה הגיעו משחלטים עריצים אלה (שילטונות המדינה) למדרגה שפלה בעריצות ובאכזריות שלא נשמע עוד כדוגמתה, לגזור גזירה (ה)שוללת את מיצרך החלב מאת החר' דים, בגורם שלא ימצא ביישוב שום חלב שאינו מעורב 25% אבקה בחלב שחלקו עכ"ם... בזה גזלו את טיפת החלב שעוד נשארה ליהודים חרדים — בתוכם נשים, זקנים, מעוברות ומיניקות".

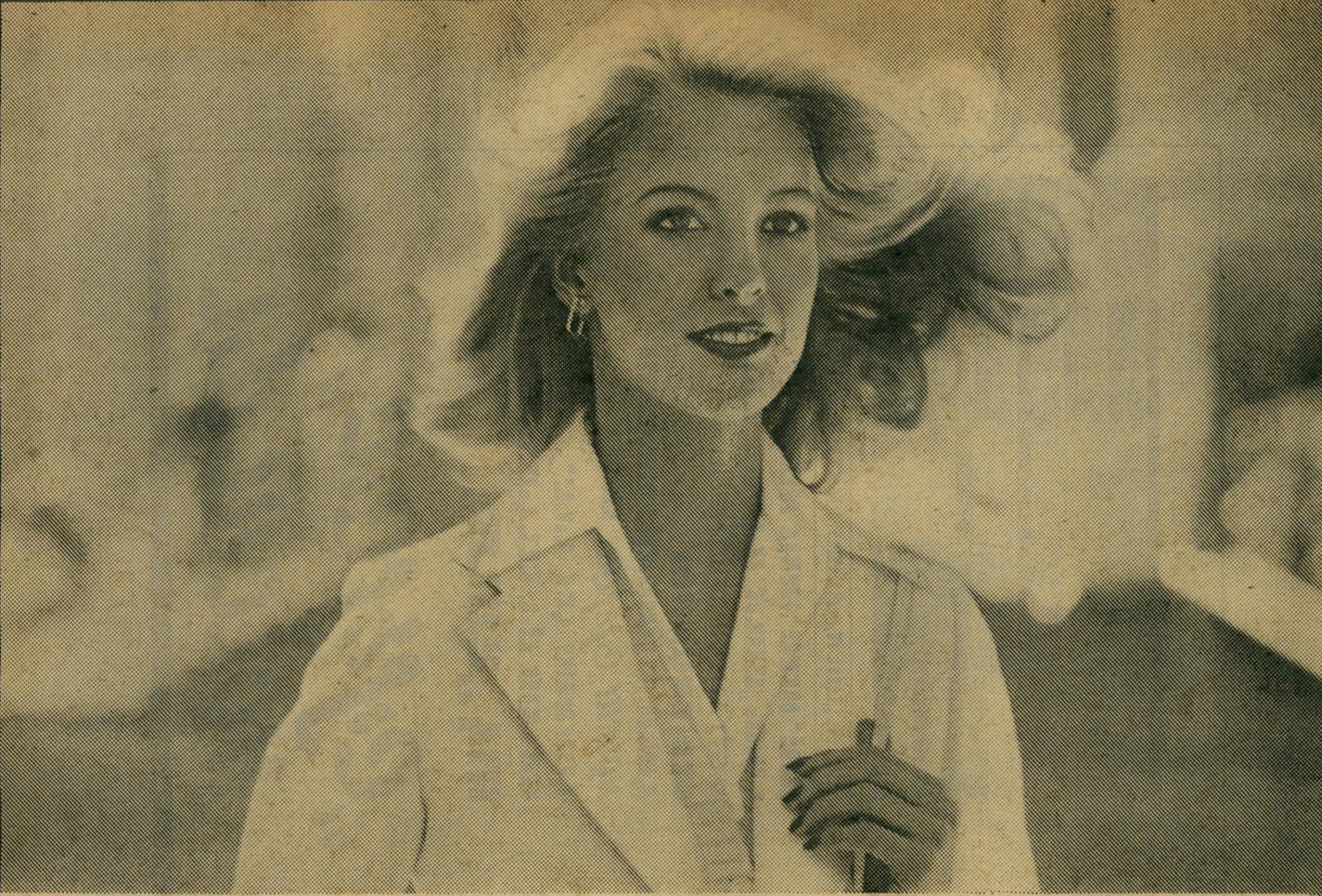
אנשים

זאב שרף, מזכיר הממשלה ונציב המנגנון, חזר ארצה אחרי סיור-לימוד ב' ארצות אירופה. הוא התרשם במיוחד מ' דנמרק, המעסיקה שמונה פקידים בלבד במחלקת המנגנון. סיבת ההתפעלות: מיספר אנשי מחלקתו של שרף הוא 123. בין עשרות המועמדים לתפקידי ניצי כים בסרט שלומית, שהבמאי ויליאם רייבארלה מכין עבורו בארץ צילומי רקע, שהצטופפו במיסדרונות סרטי נבע, היו גם צלם-העיתונות מקסים סלומון, הסופר דן כ"אמוץ ושחקנית הקאמרי עליזה עיליש. שלושתם זכו בתפקידים. אולם החשוב בהם, תפקיד הנביא, נפל בחלקו של הצלם סלומון, ביגלל דימינו לישו הנוצרי, ככפילתה (בצילומי רקע) של רייבא הייוודר בשלומית, נבחרה תמר רפפורט, נערת-השער של העולם הזה 745.

בשנותיה הראשונות הק' דישה מיישגרת-ישראל חלק ניכר מכוחה לשוטרים הרכובים על סוסים. לטיפוח ספורט הרכיבה נערכו תחרויות ומירוצי-סוסים שמשכו קהל צופים רב. בתש"ב ערכה מיישגרת-ישראל יום ספורט מיוחד לשוטרים הרכובים בו הופיעו שוטרים שייצגו מחוזות שונים, הרגימו להטוטים, קפיצות, קפיצות מעל משוכות וסוגי-רכיבה שונים. בתמונה: שני שוטרים מתחרים בקפיצות מעל משוכות.

שוטרים וסוסים

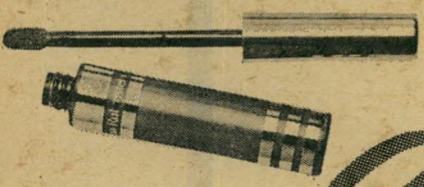

הלנה רובינשטיין / מדע היופי
מגישה

האיכאה הזוהר החופש חופש

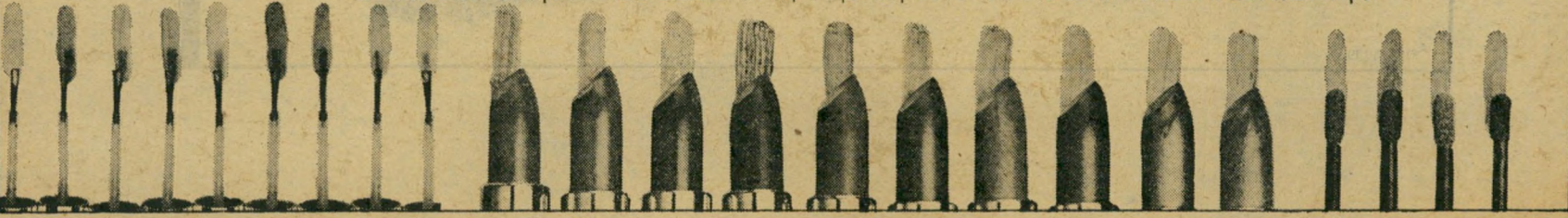
המראה החיזור חלף עבר.
המראה הזוהר החדש הוא חי וקורן.
קל וקורן לשעות היום,
זוהר וקורן לשעות הערב.
העיניים מודגשות שוב. בקלילות
לשעות היום. ביתר הדגשה לשעות הערב.
המראה האופנתי הוא חי, בודק, נשי.
ובעזרת מדע היופי-השפתונים
החדשים מרככים את שפתיך
ושומרים על לחותם הטבעית.
הלכות החדשות מחזקות את צפורניך
ותכשירי האיפור לעיניים
מוסיפים לחות לעפעפיך ומחזקים את ריסיך.
זוהרגשה נהדרת

למראה הזוהר החדש חדש:
גוון Hazy Orange לשפתיך
ולצפורניך, גוון Celery
לעפעפיך. שאלי על גוונים
אלה וגוונים חדשים אחרים
של המראה הזוהר החדש חדש
בדלפקי הלנה רובינשטיין בבתי
הכליבו ובתמרוקיות המובחרות.

Helena Rubinstein / The Science of Beauty

ייעוץ והרכבה ניתנים חינם במרכז ההרכבה של הלנה רובינשטיין. שדי בן גוריון 94 תל אביב. בימים ב, ג, ד. בין השעות 30-6 אחה"צ.

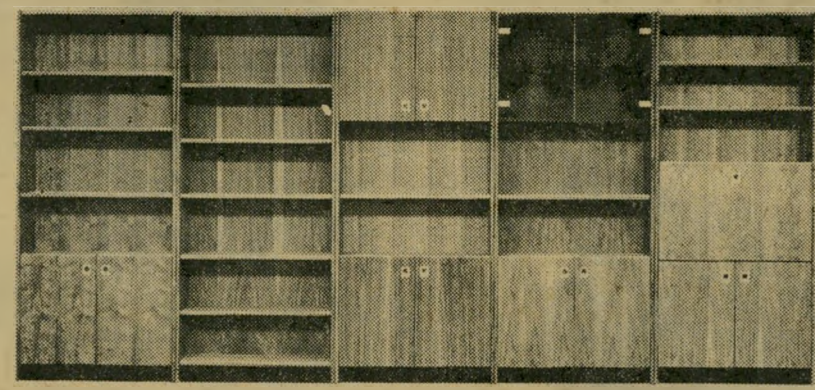
מערכות קיר "פולגאפיה"

של "הזורע"

מערכות קיר בגדלים שונים
להתאמה לכל דירה.
מערכות "פולגאפיה" מיוצאות
לארה"ב ומופצות בהצלחה
רבה באמצעות

CONTINENTAL IMPORT U.S.A.
רהיטי "הזורע" מיוצרים מעץ טבעי
תיק, וונגה ואגוז אמריקאי
רהיטי "הזורע" - ערובה לאיכות ואחריות

הנחה!
לרגל מבצע הכרה
עם השוק הישראלי
הנחה של 15%

הזורע

תל-אביב: רח' בוגרשוב 47, ירושלים: גאנו-רח' שלומציון המלכה 6, טל. 02-224507, חיפה: רח' הרצליה 1, באר-שבע: רח' בית-אשל 45, טל. 03-280141, גאנו מוביליה-רח' הרצוג 61, טל. 02-69098, טל. 04-526616

פירסום

בינתיים מוצתה החקירה עד תום. לא נותר עוד ספק לגבי הנסיבות שבהן מצאה אילנה פינחס את מותה. כדי להסיר ספקות ולהפריך שמועות, במידה שאלה עדיין קיימות סביב פרשה זו, וכדי להקל במידה שהדבר אפשרי, על כאבה של המישפחה, אנו מוצאים לנכון לפרסם את סיכום מימצאי החקירה בפרשת מותה של אילנה פינחס.

ב-16 במאי 1976, בסמוך לחצות, נטל הטוראי אליאס מילר מכונית ממחנה יחי"ד תו ללא רשות, ובלי שהיה ברשותו רישיון נהיגה מסוג כלשהו, ונהג אותו למחנה סמוך, כשאליו מצטרף לנסיעה חייל נוסף.

בהגיעם לאותו מחנה הצטרפה אליהם הטוראית אילנה פינחס וז"ל, כשמטרת נסיעתה לחזור למחנה שלה. בדרך ירד החייל הנוסף בסמוך למקום שרותו, והטוראי מילר והמנוחה המשיכו בדרך ל-מחנה של המנוחה. כשלושה קילומטר בערך אחר-כך סטה הרכב וירד לשולי הכביש. מילר הבחין כי אילנה אינה ישובה עוד לידו. הוא גילה שהמנוחה מוטלת ליד הגלגל הימני האחורי של הרכב, כשהיא שכובה ללא-ניע. הוא העלה אותה למושב הקדמי וניסה להנשימה. בשלב זה הבחין כי פניה מכוסים בדם מפגיעה בראשה. ההגשמה לא הועילה, ואז סטר לה, מאחר

שחה להביא את ארונו של ראשד לקבורה בכפר מולדתו, והשמאל רצה לשלהב את ההמונים, שליוו אותו בדרכו האחרונה, בסיסמות קיצוניות, כאילו היה ראשד אחד מהם, ועל ההמונים הערבים להתלכד סביבם.

ברצוני לומר לאותם אנשים מהימין, שראשד לא נולד גזעני, המדיניות שלהם היא שעשתה אותו גזעני. ראשד קרא לאחווה יהודית-ערבית בארץ ובחוץ-לארץ, אבל אהם, הימין, התנגדתם לקו זה, ועודי כם מתנגדים.

לשמאל ברצוני להגיד — ובמיוחד לאלה שטוענים כי היו ידידיו של ראשד — שכאב לכם לראות אותו נהפך למנהיג עממי במותו, ולסמל הבעייה הפלסטינית בעיני בני-עמו — וזאת מבלי להיות אחד מהם.

לשלמה גל, שהציע במכתב למערכת העולם הזה (2061) להקים בית-יקבורת מיוחד לאנשי אש"ף — כל הכבוד להצעתך הנדיבה, ובמיוחד על בקשתך שכוותה הביטחון ידאג שהמקום ייהנה מתפוסה מליאה. רק דבר אחד שכחת לבקש: שבכניסה לבית-היקבורת יוזכר שאבותיהם של הלוחמים שנקברו בו נרצחו בידי אנשי האצ"ל וההגנה ב-1948. כל הכבוד למורים שלך, מר גל, שלימדו אותך היסטוריה בצורה נפלאה כליכך שיכולת לנסח מכתב

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03*243386. תאריך: 136 • מען מברקי: "עולמפרס" • מודפס ב"הדפוס החדש" בע"מ, תל-אביב, רחוב בן-יאשינגר • הפצה: "גד" בע"מ • גרופות: "צניקר" נרפיה כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • עורך תכנית: יוסי שנון • עורכת כתוב: נורית יהוראי • אי ראש המינהלה: אברהם סיטון • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

קרא קרי

ביום השני בשבוע שעבר ישבה מלי-אז מועצת העיתונות ודנה בכמה סוגיות. הקשורות באתיקה העיתונאית. בין השאר היא דנה בהמלצותיה של ועדה מיוחדת, לגבי צילומים עיתונאיים בבתי חולים. בין החלטותיה קיבלה מועצת העיתונות את ההחלטה הבאה:

לגבי אנשים שצילבו יש עניין במצבם, וצילומם בא למלא חובה ציבורית, מותר לצלם במסודות רפואיים, להוציא שעות ביקור-רופאים, או בשעת טיפול הרופאים בהם, או כאשר יש איסור כללי לבקר בחדר החולה. כל זה בנתון לתקנת האתיקה המקצועית, שבה נאמר כי חייבים העיתונאי והעיתון לכבד את שמו הטוב ואת חייו הפרטיים של כל אדם, כן יש להקפיד בכל צילום על שמירת צלם-אנוש. באותן שעות, שבה עסקה מועצת העיתונות בצד העיוני של הבעיה, ניצבה הולית העולם הזה מול הצד המעשי שלה. כתב העולם הזה, מאיר דורון, וצלם המע-

בגין, כאילו לא היתה לעובדה זו כל נגיעה במערכת הבחירות.

כאשר מדובר במנהיגה של אחת המיפי לגות הגדולות במדינה, הטוענת לקבל את השילטון לידיה; כשחלק ניכר מתעמולת הבחירות של אותה מיפלגה מבוסס על אישיותו של אותו מנהיג, אין זו רק זכותו של הציבור לדעת מהו מצב בריאותו לאשורו, זוהי חובתו.

כדי לשבור את קשר השתיקה וההטעיה סביב מצבו של בגין, נשלחה חוליית העולם הזה לנסות לקבל מידע על מצב בריאותו ממקור ראשון.

היה זה אך טבעי שהרופאים והאחיות של היחידה לטיפול-נמרץ ימנעו את כניסת העיתונאים לחדר שבו אושפד בגין, למרות שבאותו יום הוא כבר הורשה לזרות ממי-טחו ולקבל מיספר מצומצם של מבקרים. למרות זאת הצליח צלם-המערכת, פטר פן, לחדור לחדרו של בגין. הוא הצטרף אל אחד המבקרים, שהורשה להיכנס ל-חדר. השניים לוו פנימה על-ידי רעייתו של מנחם בגין, וכך יכול היה פטר לחזק את ידו של בגין, לאחר לו החלמה מהירה ולשמעו מפיו את מה שניסו להעלים מידי-עת הציבור: כי הוא לקה בהתקף-לב חמור.

ייתכן שצורת הכניסה לחדרו של בגין, בניגוד לאיסור הרופאים, לא היתה עומדת במבחן הכללים שקבעה מועצת-העיתונות, אולם הסקופ שפורסם בגיליון האחרון של העולם הזה על מצבו של בגין, אשר לווה בתצלומי של בגין כשהוא יושב על כיסא בחדרו, היה בהחלט דיווח עיתונאי חשוב ממדרגה ראשונה, שהציבור זכאי לדעתו. יומיים אחרי הופעת העולם הזה, פירסם ידיעות אחרונות את הסקופ של העולם הזה, תוך ציטוט המקור. יום אחד אחר-כך נאלץ גם מעריב לשבור את קשר-השתיקה, הודיע לקוראיו כי "הכרה-כנסת בגין איש" פז לפני כשלושה שבועות בעיקבות התכונות בכלי-ידם כלליים, שאינה אלא התקף-לב.

אחיו של המשוור הפלסטיני ראשד חוסיין, מי שנימנה עם מישלח אש"ף באר"ם ומצא את מותו בניוירוק לפני כחודשיים בנסיבות טראגיות, שיגר אלינו מכתב למערכת.

ריאד חוסיין, המתגורר עם מישפחתו בעכו העתיקה, ביקש להגיב על מאמר-ההספר שפירסם אורי אבנרי (העולם הזה 2058) על ידידו, המשורר יליד הכפר מוסמס.

כתב ריאד חוסיין:
טענת במאמרך, שכאלו ראשד נהרג כתוצאה מזה ששכח לכבות סיגריה בוערת, אשר הציתה את המישה שלו ונהנק מהעשן, וכך נכתב בעיתונות, אבל הוספת על טענה זו, כאילו להוכחתה, שראשד היה בזמן האחרון אלוהוליסט ומיאוש, והתגורר עם ידיד שלו בחדר, עלוב בפרברי ניו-יורק.

מצער מאוד שאורי אבנרי, שכיבדנו אותו במישפחה, יטען טענה כזו על אדם שלא היה כבר באפשרותו לענות לו, ושעור לו בשעתו להגיע לכנסת בקולותיהם של ערבים.

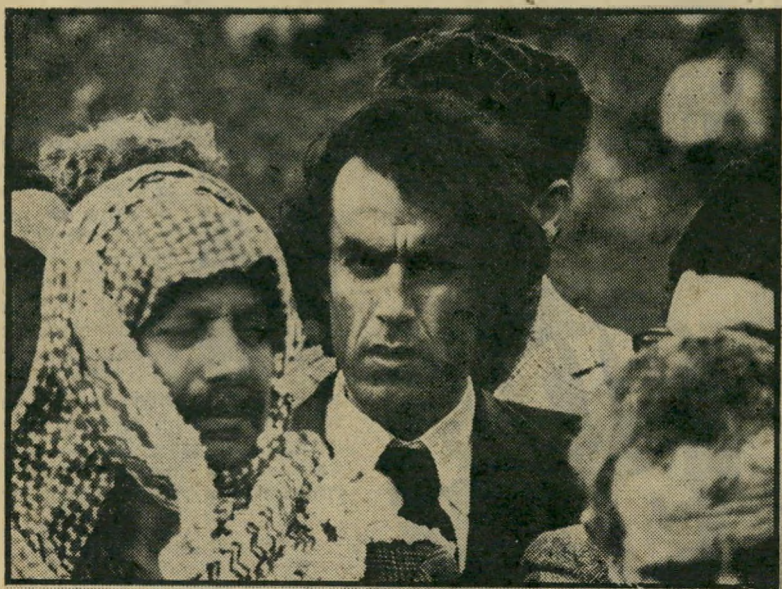
גם הימין וגם השמאל בארץ ניסו להפיק תועלת ממותו של ראשד כעת. הימין התחיל להתקף את הממשלה, בזה שהרי

בגין בבית-החולים
מידע ממקור ראשון

רכת, פטר פן, הגיעו אל היחידה לטיפול נמרץ בבית-החולים, אכילוב בתל-אביב, כדי לנסות להשיג שם מידע מדויק ומעוד-כן על אודות מצב בריאותו של מנהיג הליכוד, מנחם בגין.

זה שבועיים היה מנחם בגין מאושפד בבית-החולים, כשמסך של סודיות אופף את מצב-בריאותו. הודעות הרופאים, שי נמסרו באיחור, והסברי מקורביו של בגין, ניסו לטשטש את האמת על מצבו, להעלימה מידיעת הציבור. יתר על כן, ראשי הליכוד התעלמו כליל מעובדת אישפוו של מנחם

אחיו של ראשד חוסיין בהלווייתו
היסטוריה גזענית

שחשב כי איבדה את הכרתה, אך שוב ללא הועיל, בשלב זה ניסה להזיז את הרכב כדי לעזוב את המקום וכך, לדבריו, שוב נשמטה אילנה מהרכב ונפלה.

„הוא לא ניסה להחזירה לרכב, והשאירה מוטלת במקום. מייד אחר-כך חזר למחנה סמוך, השאיר שם את הרכב והלך רגלי למחנה שלו, שכב לישון בחדרו מבלי לדווח לאיש על המיקרה.

„מילר לא דיווח על המיקרה לממונים עליו, וגופת החיילת התגלתה באקראי על-ידי חייל שעבר במקום. החייל לא הזיז את הגופה ודיווח על המיקרה, הרופא, שבדק את גופת המנוחה במקום התאונה, וכן הבדיקה הפתולוגית, לא גילו סימנים שיעידו על אונס החיילת לפני מותה. הטוראי מילר נשלח לבדיקה במכונית-אמת, ומימצאי הבדיקה העלו כי הוא דובר אמת, וכי לא היה כל ניסיון מצידו לבצע מעשה מגונה במנוחה.

„הדר"ח קובע במפורש כי המוות נגרם כתוצאה מנזקים סטלניים בראש ובמוח, וכי הם אופייניים לגלישה מצד אחד, ומכה חזקה מצד שני.”

הטוראי אליאס מילר הועמד לדין, ונידון לשנתיים וחצי מאסר על התנהגותו כפרשה זו. מישפטו הוכיח מעבר לכל ספק שמותה של אילנה פינחס ז"ל נגרם כתוצאה מתאונה, ולא מרצח מיטוראי כלשהו.

פירסום תיקון עובדתי זה חשוב למישי פחתה, ואנו ממלאים את בקשתה ברצון, תוך השתתפות ביגונה.

גזעני בצורה מושלמת כליכך. האם אפשר להבין מבקשתך לכוותה-הביטחון, שיטפחו את בית-היקבורת שהצעת להקים, שיש להם יד באסון שפקד את אחי, ראשד חוסיין ז”

עד כאן מכתבו הכאוב של ריאד חוסיין, אשר להערתו על נסיבות מותו של אחיו, הרי עוד לפני שהגיע מכתבו למערכת, תוקן המעוות, בעיקבות מידע נוסף שהגיע למערכת. אחיו של ראשד כבר נקבר בכפר הולדתו, פירסם העולם הזה (2063) עוד רשימה, שהאירה את מותו של ראשד חוסיין על-פי העובדות המעודכנות, שעל-פיהן הסתבר כי עבר טיפול-גמילה, ששיחרר רר אותו מן ההזדקקות לאלכוהול. כאשר נפטר, בנסיבות כה טראגיות, הלוטות עדיין בערפל, היה שוב בשיא כושרו, מוקף אני שים שכיבודו והוקירוהו.

ב16 בחודש מאי 1976 מצאה חיילת אילנה פינחס את מותה, בבקעת הירדן, בנסיבות מיטוריות. גופתה נמצאה למחרת היום, מוטלת בי שולי הדרך. מצ"ח והמישטרה האזרחית, שחקרו בפרשה, הטילו על החקירה איפול כבד, כתוצאה מכך התפתחה חרושת שמועות בין חיילי צה"ל, ששירתו באיור ושנודעו מפי השמועה על מותה של אילנה.

העולם הזה (2024) פירסם את הפרשה לראשונה, ואף הקדיש לה באותו גיליון את השער האחורי, שנשא את הכותרת: „רצח מיטוריי של חיילת צה"ל". בכתב-פורסמו מימצאי החקירה הראשונים כפרי שה, שקבעו כי מדובר בתאונה, וכי אילנה הועפה מקומנדקר שבו נסעה, וכך מצאה את מותה. בנוסף פורסמו גם השערות נוספות, שהעלו אפשרות שאילנה נרצחה וכי ייתכן שמדובר כאן ב„פרשת רחל הלר” שנייה.

תמונה

העם בישראל רגיל לראות את מנהיגיו מתנוססים מדי שבוע, במשך הרבה-הרבה שנים, מעל דפי השבועון המסויים. כעת עוד תכניסו לתודעה שיגאל ידן אף הוא מנהיג. והתוצאה הרתי-האסון — לא תאחר לבוא.

רזן זין, קריית-אנוני

לא כולם יורדים!

במדור "מיכתבים" (העולם הזה 2063) מבקש הקורא ירון כהן מירושלים, לשלול את זכותם של ישראלים החיים בחו"ל למר תוח ביקורת על המדינה. מי שיושב רחוק, הוא מציע, שישב בשקט. זוהי, כמובן, טענה חסרת-היגיון. ישראל-ליים רבים, שהם אורחים נאמנים למדינה, שהם בחו"ל לרגל עיסוקיהם או בשל שליחות לאומית, האם משום כך אסור להם להביע דיעה בענייני המדינה בי פומבי? מובן שאין המדובר ביורדים, אבל איני מבין איזה היגיון יש בדרישה לבקש מכל ישראל שיוצא את הארץ לאינו מטרה פרטית או לאומית השיא, לשתוק בחו"ל.

הדוגמה הבולטת לכך היא דווקא זו של אלכס מסיס, שאותו הזכיר כהן במכתבו. אלכס מסיס מייצג בני-יורק חברת הפקת-סרטים ישראלית, ועל-פי הפירסומים בי עתונות המיקצועית הזרה, הוא עושה זאת בהצלחה רבה, תוך הזרמת מטבע-זר ל-מדינה. העובדה שאנשים כמו אלכס מסיס נאלצים לשהות לרגל עבודתם בחו"ל, ודאי אינה הופכת אותם ליורדים, ואינה שוללת מהם את הזכות ליטול חלק פעיל בחיים הפוליטיים והחברתיים בארץ. אפילו הם עושים זאת מרחוק, להיפך, לפעמים דרוי שהפרספקטיבה, כדי לראות את מה שמתחולל במדינה ביתר בהירות.

משה המאירי, לונדון, בריטניה

הפיגור והטווח

מצאנו את התמונה הג"ל כחלק ממאמר על אליעזר שילוני, שהופיע באחד היומרי נים באחרונה. חוצפה שאין כדוגמתה היא

ניצב מסי-ההכנסה שילוני
לפי האורך

ארכו של הסיגר שבו מחזיק שילוני בר תמונה, לעומת הטווח הקצר של "ההרגשה הטובה ותחושת הייעוד הלאומי" שמיעד שילוני לעובדים, בראיון שפורסם עימו. **שולמות גזית, ירושלים**

הגיבוי של מן

אל מילחמתו של אורי אבנרי שחרת בראש דיגלו — דגל תנועת העולם הזה — את המאבק בהון השחור, העצום בהיקפו, הצטרף לפתע קול חדש — מכיוון בלתי-צפוי. נציב מסי-ההכנסה לשעבר ורואה חשבון כיום, יצחק מן, הצהיר באופן חד-משמעי בתוכנית-הטלוויזיה עלי כותרת, בשבוע שעבר, שההון השחור הוא אסון המדינה, והוא, יחד עם תהליך האינפלציה, חברו יחדיו להרוס את כלכלת המדינה. ולא די בזה, בא האיש המעורה היטב

(החשך בעמוד 10)

תרופה ארכיאולוגית

עד עכשיו סברתי לתומי שיגאל ידן הוא הארכיאולוג הבכיר במדינת-ישראל. עתה אני חושבת שהתואר מגיע ליגאל לביב, אם הוא הצליח לחקור בארצות-הברית עיסקה שנערכה בשנת 1972, ש-מעטה כמסו של סודות בנקאיים מכסה אותה, זהו הישג ארכיאולוגי בלתי-מבוטל. **שישנה ברקמן, רמת-גן**

בומנו פורסם בעיתונות כי יגאל ידן פנה אל אגף-העתיקות וביקש שיתנו לו אישור שכל מה שעשה בעבר בתחום ה-ארכיאולוגיה והעתיקות בארץ עשה כחוק וכדן. לא הבנתי מדוע היה דרוש לו אישור כזה, עד שקראתי את גילויכם ה-אחרונים. זה מה שנקרא להקדים תרופה למכה.

אבנר מזניק, בתים

מבחינת הקו הפוליטי, אינני מזדהה עם השקפותיו של אורי אבנרי, יש לי שני קולים משלי, אבל ביחס לגילויי השחיתות מרב אבנרי, אני מצדיע לך, ותמיד לצדק. הכותרות שבלטו מכל עיתון ובישרו ש-יגאל ידן הגיש קובלנה פלילית נגד אורי אבנרי ויגאל לביב, רק חיזקו את דעתי שמיגיעה לך, אבנרי, ולכל צוות עובדי מערכת העולם הזה, בירכת חיזוק ואימצו ויישרו-כוח.

א.ש., טבריה

אתם לעולם אינכם שוקטים. רק הסתיים מחול-השרים סביב העיתונות והעולם הזה בפרט, וכבר אתם יוצאים למערכה חדשה, לגיפוף מיתוסים חדשים בחברה שטוהר-המידות הולך ונעלם ממושגיה. התביעות המישפטיות שהוגשו על ידי ידן-תמר, מבשרות שהקרב שיצאתם אליו לא יהיה קל כלל ועיקר, אך זה ודאי לא ירתיע. **עלו והצליחו!**

ראובן רחמי, קיראון

סטטיסטיקה בפוליטיקה

התעמקתי ארוכות בגילון העולם הזה 2063, אחר נטלתי את פינקסי האהוב ו-ניסיתי לעשות קצת חשבונות, משהו כמו סטטיסטיקה של בית-ספר עממי.

ובכן, בגילון הג"ל מוזכר שמה של תנועה מסוימת בשם ד"ש, או של מנהיג גה, בכאחד-עשר עמודים, ומכיוון שאני עוסק במכתב זה בסטטיסטיקה, הרי גיליתי כי זה מהווה בערך 20% של עיתון מכובד זה.

אחרי שאימצתי מוחי, הגעתי למסקנה שהתנועה הג"ל מרגיזה את השבועון הג"ל. עוד גיליתי כי, מסוים-מה, מוזכרים שמה של התנועה המסוימת או שמות מנהיגיה בצורה לא-כיל-כך יפה. לא שזה צורם, אלא שפשוט עיתון מכובד זה עלול להתגלגל לידי פעוטות יודעי קרוא וכתוב, ואלה לא יבינו מדוע אמא לא מרשה להם לנבל את הפה בעוד שבעיתון, שהוא ללא ספק מכור בד, כתוב, שחור על-גבי עיתון: "אידיו-סיום דוהר". מובן שאין צורך לציין, אבל התנועה המסוימת מוזכרת לרוב באותו מאמר. אני החתום מטה מבין כי בהתאם לכל החוקים — אחרי עלייה באה ירידה, אבל מה לעשות שבסלנג, משמעות שניהם זהה.

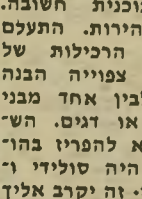
אמיר בר שרים, תל-אביב

אתם השתגעתם! כבר כמה שבועות שאחם לא מפסיקים לעשות תעמולת בתי-רות לתנועה הדמוקרטית לשינוי — לשינוי-איו-כסף.

לפתע אתה רואה את העולם באור חדש, ומבין כי עליך לשנות משהו באופן דרסטי, אם אינך רוצה להחמיץ את הרכבת. שינוי זה יפגע בראש וראשונה, במיסגרת ה-משפחתית המצומצמת שלך, מישהו עוד עלול להיפגע קשות, כיוון ש-יפרש את מעשיך בצו-רה בלתי נכונה. עם זאת — היה מר-כן לחווייה רומנטית.

צירוף מיקרים מוזר עשוי לחולל דיון, שיקדם את הנשמתה של תוכנית חשובה. **הזו בזהירות. התעלם מדברי הרכילות של שכניך. צפויה הבנה בינך לבין אחד מבני קשת, או דגים. הש-תדל לא להפריז בהוי-ללות. היה סולידו ו-מרבתי. זה יקרב אליך תרבותי-שאתה חפץ ב-קירבתו. בנהיגתך הקפד על הכללים.**

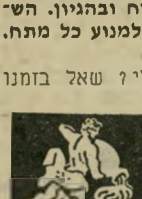
הקדש שעות רבות לשיחה עם בו זוגך, במיוחד בימים האחר-ונים של השבוע, ותיווכח כי המוצא מן המשבר שאתה נתון בו כלל אינו רחוק. אתה מתחיל לגלות מחדש עניין בחיי חברה, מה-דש קשרי ירידות שנפ-געו, מרבה לבקר בבתי-קרובים וידידים, ומש-תדל שלא להישאר ביחידות ובכידיות, הרבה בנסיעות ארוכות.

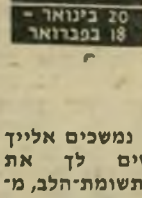
הקדש שעות רבות לשיחה עם בו זוגך, במיוחד בימים האחר-ונים של השבוע, ותיווכח כי המוצא מן המשבר שאתה נתון בו כלל אינו רחוק. אתה מתחיל לגלות מחדש עניין בחיי חברה, מה-דש קשרי ירידות שנפ-געו, מרבה לבקר בבתי-קרובים וידידים, ומש-תדל שלא להישאר ביחידות ובכידיות, הרבה בנסיעות ארוכות.

עיסקה שהתחלת בה בתחילת השבוע שעבר תסתיים בהצלחה. השתדל להתרכז בזכרים החשובים, ולא לזבזב מרץ וכוח על שטויות. היחסים המ-תוחים בעבודה הם פרי אדישותך וחוסר תשון-מת-הלב שאתה מפגין כלפי חבריך. בת גדי — זהו! סוף-סוף הכר-כבים זואגים לך-התור-נה ממשמשת ובאה! עד אן, הקפידו על חיי-ציוניותך והתנהגי בקורירו ובהגיון. הש-תדלי להעסיק את עצמך ולמנוע כל מתח.

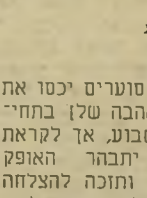
אם אין אני לי — מי לי? שאל בומנו חכם עתיק ודבריו עדיין יפים ממדי, במיוחד בכל הנוגע לך. אתה באמת מאמין ש-מישהו יעשה את עברו-דתך למענך? רק יוד-מה מצידך, בצירוף מאי-מץ לא קטן, אך כדאי-יביאו את הפרשה המת-משכת, בגללך, לידי-גמר. עבורך — בת דלי — זהו השבוע באדום.

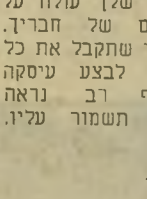
בת דגים: בני המין החזק נמשכים אליך ומקדישים לך את מלוא תשומת-הלב, מי-אחר שהסכס-אפלי שלך מתחזק בימים-אלה במדיה רבה. כא-ההצלחה, טוב תעשי אם תתחילי להרהר-איך לנצל את ההתי-פתחות החדשה לשי-פור עתידך, והעיקר — אל תזיחי בשום נפים ידידים ותיקים.

אדם קרוב ואהוד, ש-עד כה גילה עניין מר-עט מאוד בבעיותיך האישיות, יגלה לפתע נכונות בלתי צפויה להטות אוזן, להביך, ולעזור לך בעצה ובי-מעשה. לבני ידיך-תהיה זו תגלית גדו-לה, שתסייע לך להי-חלץ בהדרגה מן ה-מצוקה הנפשית בה-בזמן האחרון. כדאי להיות גלוי.

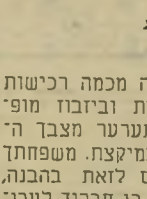
עננים סוערים יכסו את-חיי האהבה שלך בתחי-לת השבוע, אך לקראת-סופו יתבהר האופק-לגמרי, ותזכה להצלחה-לא רגילה. פרידה לזמן-ארוך מאדם קרוב אליך-תביא תועלת רבה ל-שניכם. עודף הביטחון-העצמי שלך עולה על-עצביהם של חבריך. הקפד להתנהג בשכל, כדי שתקבל את כל-הסינוע לו תצטרך כדי לבצע עיסקה-משתלמת ביותר. כסף רב נראה באופק, אך רק בזהירות תשמור עליו.

יחיה זה שבוע טוב מב-חינה מקצועית. הש-תמש בייתר גמישות בי-פגישות עם הממונים-עליך. השתדל לעשות-רושם של אדם בעל-מעוף ודמיון עשיר. פגישה בעת מצב לא-נעים תהיה מקדמה ל-ציון דרך בחייו. צפויה

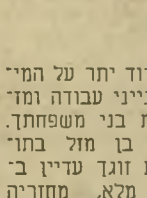
מריבה קלה וטורדנית עם אדם האהוב-עליך, על דברים של מה בכך. נסה להיות מאופק. אל תפני בבקשות מיותרות ליודייך הקרובים. זה עלול להימאס עליהם. הרבי לצאת ואל תסתגרי בביתך.

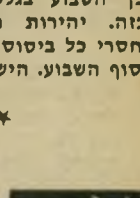
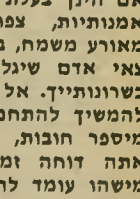
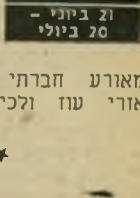
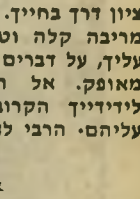
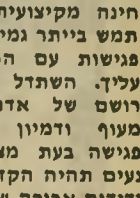
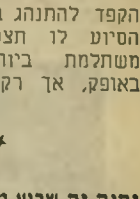
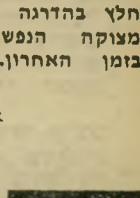
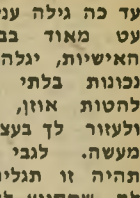
כתוצאה מכמה רכישות מיותרות וביזבוז מופ-רז, התערער מצבך ה-כספי במיקצת. משפחתך-תתייחס לזאת בהבנה-אך לא כן חבריך לעבו-דה ולטעקים. אל תס-תבך בהרפתקאות בי-קלות-דעת. גלה יו-תר עירנות למתרחש-סביבך. אם תזמני ל-מאורע חברתי שאת חוששת מפניו, זרי עוז ולכי-תופתיע שם לטובה.

אם הינך בעלת נטיות-אמנותיות, צפוי לך-מאורע משמח, בו תמי-צאי אדם שיגלה את-כשרונותיך. אל תנסה-להמשיך להתחמק מ-מיספר חובות, אותם-אתה דוחה זמן רב-מישהו עומד להתנס-בך השבוע בגלל חוב-כזה. היירות וגאוה-חסי כל ביסוס, עלולים להפילך בפח-בי-סוף השבוע. הישמר מוויכוח מיותר ותפל.

הנך טרוד יתר על המי-דה בענייני עבודה ומדי-ניח את בני משפחתך. היזהר, בן מזל בתו-לה, בת זוגך עדיין בי-עושר מלא, מחזירה-כדיך זכרים אותה. אומנם, היא יצאה מ-המישחק לזמן-מה, אך-היא עדיין אשה ובמלוא-פריחתה. פנק אותה-והקדש לה תשומת-לב רבה ככל האפשר.

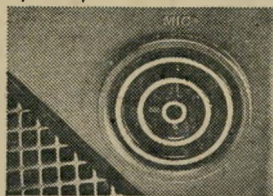
פתח אותו ותפוס מחסה.

אם מתחשק לך להתיידד אתו, בוא לאולם התצוגה של נשיונל, ברח' אברגבירול 18 ת"א, או לאחת החנויות המובחרות.

ה־RQ 548 ידבר אליך, יאזין לך וישעשע אותך. ועם תכונות אנושיות כאלה, אל תתפלא אם הוא עוד יגרום לך להתאהב בו.

אבל ה־RQ 548 יודע גם להיות נחמד. יש בו רדיו AM/FM משובה, טייפ קסטות משוכלל עם מנגנון עצירה אוטומטי, מיקרופון פנימי,

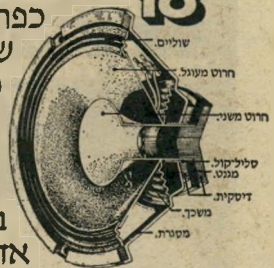

מיקרופון פנימי.

רמקול ענק בקוטר 18 ס"מ ועוד שכלולים ופעלולים.

ה־RQ 548 של נשיונל אינו יודע חוכמות.

אם לא תכוון את כפתור העוצמה שלו לדרגה מתקבלת על הדעת, הוא ירעיש את אוזניך בעוצמה אדירה של

3.5 וואי (RMS)! - וזה עלול להיות לא נעים.

National

צעד קדימה אל המחר.

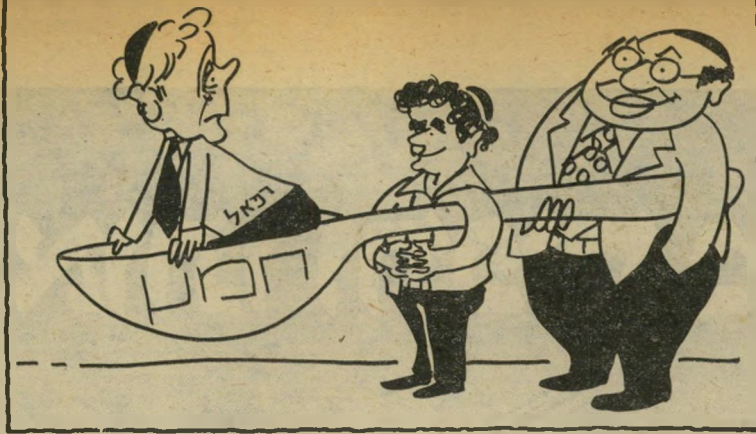
(המשך מעמוד 8)

במתרחש מאחריהקלעים של חוגי האוצר, ומבהיר שהבעייה היא לא בכוח-אדם אלא פשוט באירצון ללחום בתופעה ובאיר-מתן כלים הולמים בידי שילטונות המס. במילים פשוטות, יש מי שמעוניין שסכף שחור ימשיך להתגלגל בשוק. זה אולי לא חידוש, אבל טוב לשמוע זאת ממקור ראשון. **שמואל קורן**, רחובות

איך נמלו גיבורים

הוותיקים שבינינו ודאי זוכרים עדיין את פרשת תל-גיבורים, שבמרכזה עמד יצחק רפאל, שהפך לימים שר בממשלת-ישראל. זו היתה הפרשה שבה נדרשו מתכנני בניין בית-החולים שעמד להיבנות בתל-גיבורים לשלם קומיסיונים למימון המפד"ל. אייפשו לשכוח באיזה חירוף-גפוש הגנו אז כל עסקני המפד"ל, וקנים כצעירים, על יצחק רפאל, כדי לטהרו מכל חשד בפרשה. למיקרא העיתונים באותם ימים נדמה היה שיצחק רפאל הוא מגדולי צדיקי הדור.

והנה, קם דור חדש שכאילו לא ידע את יוסף (רפאל), אבל למעשה, זה אותו דור עצמו שגדל על בירכי רפאל, אותו

ריתוק למרינה

פעם, לפני שנים לא-רבות, היה צור ריתוק מושג בעל משמעות. הוא היווה צעד דראסטי, ואמצעי אחרון למיקרים חריפים. הצו הראשון הוצא אחרי דיון בממשלה, נחתם על-ידי השר האחראי, שהודעה כי לא בלב שלם הוא נוקט צעד חריף שכזה.

והנה הפך אקט זה, שבמדינות נאורות הוא נדיר ביותר ונצרך לעיתים רחוקות — אם בכלל — לפעולה יומיומית. כבר אין כל צורך לכנס את הממשלה, העניין מוכרע בדרג של מנכ"לים או לעיתים אף בדרג

דור — הוא שהדיח אותו. לקראת הפסח עשו מנהיגי המפד"ל ביעור-חמץ בביתם, וזרקו את יצחק רפאל מהנהגת המיפלגה — דבר שהיו חייבים לעשות כבר לפני שנים רבות.

ייתכן שהם צודקים במה שעשו לו. אבל, במחילה מכבודם, שיטבירו לנו: מדוע היה יצחק רפאל כשר לכהן כשר לפני ארבע שנים? הרי כל המיגרעות שמצאו בו עכשיו נמצאו בו גם קודם-לכן. זאת אחת השאלות של מה-גשתנה שאין לקבל עליה תשובה במודעות-הבחירות של המפד"ל.

מ. אביהו, ירושלים

נמון עוד יותר. ההחלטה נוספת בטלפון, הצו נחתם, וקבוצת עובדים נוספת נכנסת למעגל העובדים מכוח צו-יריתוק. כימעט כל קבוצת עובדים המככדת את עצמה עבדה — או עובדת כיום — מכוח צו-יריתוק. החל מעובדי-המכס, בתי-החולים ואל-על, ועד לשרי ל"ע בממשלה שעובר דים בעל-כורחם (כך, אגב, נראית גם עבד-תם).

אך בלהט העשייה, שכחה הממשלה ש" צווים הם פעולה של כובי דליקה, אך אינם תרופה. כך לא יכול להתנהל משק תקין. לכן, העובדים המרותקים מופיעים לעבודה, אך למעשה אין כל דרך לחייבם בהספק כלשהו, ונוקמים של מיליוני לירות ודולרים ממשיכים להיגרם. בעיני הציבור יוצאת הממשלה מנצחת, אך כולנו יוצאים מפסידים. כי כאן לא העובדים הם החולי אלא השיטה, המערכת כולה של יחסי האנוש — היא החולי האמיתי ועד שאותה לא נרפא ימשיכו להיחתם צו-יריתוק ש" אינם שווים את הניזר שעליו נחתמו.

ד"ר יעקב אביתר, חיפה

אהרה מסנוורת?

אני מתפלא לנוכח שתיקת העולם הזה מול סכנת עליית הפאשיזם בישראל. אריק שרון, שפרש מהליכוד תוך השמצות על ראשיו, מבקש עתה לחזור לשורותיו, אחרי (המשך בעמוד 14)

תעודת זהות - מוכי מורד

אני עברתי הרבה בחיים.
ניסיתי את כולן, תאמין לי.
אבל רק סיגריה אחת
הצליחה לספק אותי באמת:
ג'יטאן. הצרפתייה.

היא היחידה שמספקת אותי.

ג'יטאן.

אני מתביישת, אחי ג'לאל

עברה שנה. לא שכחתי, אחי. גם אני לא שכחתי שישה אזרחים שמתו — לא במלחמה, אלא בהפגנה. נער שנוהר בגבו, צעירה שנורתה בגבה. לא שכחתי, כי איך אפשר לשכוח. ניסית להבין, אבל השאלות נותרו ללא תשובה. אפשר להבין שאפילו מוות יכול להיות תוצאה של טעות, ככל שתהיה קשה. אבל איך אפשר להבין שמסרבים לחקור את הטעות, שדוחים על הסף דרישה להקמת ועדת-חקירה?

שילמת בעד מניעת המפולת בשנת-לימודים שלך. נתת כל-כך הרבה שנים, לא חשת מרירות בגלל עוד שנה. עברה שנה. מי שמרהגבול מחק את כל סימני השאלה. רק ההלם והכאב נשארו. איך לבקש את סליחתך. איך להסיבר שלא הייתי שם, לא כשזה קרה ולא אחרי שזה קרה. אני יודעת שאתה יודע שהסבר הוא פשוט. הרי לא ידעתי — לא כשזה קרה, ולא ביום אחרי שזה קרה.

ג'לאל, אחי, לא ידעתי, כי אף אחד לא דיווח על כך. לא בעיתונות, לא ברדיו, ולא בטלוויזיה. אני יודעת שאתה יודע זאת, אבל אניני יודעת איך להצדיק בפני עצמי שזה בכלל ייתכן. בקה אל-ג'רביה — הרי זה קילו מטרים אחדים ממנייה. אלפי אזרחים גרים שם. איך להסביר, ג'לאל, שבמדינה שלי, שלך, שלנו, יורד מסוק לחצר בית-הספר בשעת הלימודים וחיללי מי שמרהגבול משליכים פצצות גז מדמיע. איך להסביר שאלפים תלמידים פורצים בבהלה מכיתותיהם ורצים בצעקות מבית-הספר אל עבר הכפר, כשאנשי ימיה שמירהגבול רודפים אחריהם — ואזרחי ישראל לא יודעים. לא שומעים את הקולות ולא רואים את המראה.

אל תגיד לי, ג'לאל, אני יודעת לבד. כאשר שוטרי-חרש של הקיציב מתנכלים לבני-נוער יהודי העורכים עצרת לציון יום השנה לטבח באבייאר, כאשר צעירים יהודים בדמשק יוצאים להפגין במחאה על רצח שתי צעירות — מלאה עיתונות העולם דיווחים וזעזועים, למרות שסוריה ורוסיה אינן מתפארות בחופש-עיתונות שלהן. ואילו כאן, אצלנו, אפשר היה להכות תלמידים, לקשור אותם לג'יפים ולגרוור אותם, וכל זה בליבה של המדינה — ואין אוזן שומעת ואין עין רואה.

אני יודעת מדוע לא הודעת לי, ג'לאל. פשוט לא ידעת איך. הרי גם אני לא הייתי יודעת. אתה יודע, גזרתי לי קטע מעיתון שדיווח על אירועי יום השנה ליום-האדמה. אני חושבת שלא היה לך זמן לראות עיתונים. היה כתוב שם, שהאזרחים הערביים, „איכזבו“ את ציפיות הקיצוניים ולא נגררו להסתה. כותרת מעניינת, נכון? היא מצליחה להגיד שיש קיצוניים ושהיתה הסתה, כאשר העובדה שהפזרת מצביעה עליה היא רק אחת: יום השנה ליום-האדמה צוין עלידי ערביי ישראל בצורה מכובדת ומאופקת. מדוע לא כותרת: „ערביי ישראל התייחדו עם קורבנות יום-האדמה בשקט“? או סתם כותרת עובדתית כמו: „יום השנה ליום-האדמה עבר בשקט“. למה צריך לנצל אפילו את השקט כדי להסית, כדי לזרוע זרע חשד ופורענות? אותה שעה לא ידעתי שכאשר פורסמה ידיעה זו על השקט של ערביי ישראל, קברו חיילי משמרהגבול את בית-הספר התיכון של בקה אל-ג'רביה.

ג'לאל, אחי, אני מודה ומתוודה: אני מפחדת. אני מפחדת כפי שלא פחדתי אף פעם. לא בתש"ח ולא ביום-ההמורים ולא בימי ההמתנה של ערב מיל-חמת ששת-הימים.

שוחחנו לא פעם בגאווה — התעודדנו ושאלנו עידוד מזה שהזכרנו — אתה לי ואני לך, את השקט בתוך המדינה בכל עיתות הסכנה מעבר לגבול. טוב היה לדעת שאפשר לנסוע לבד בכל שעת יום ולילה בדרכי המשולש ובכבישי הגליל, גם כש, זרועות ה"ביטחון" הגלויות והנסתרות עסוקות כולן במקום אחר. טוב היה לדעת, טוב היה לטמוך על כך שכאשר בחורי ג'ושמואל ומעניות נלחמו בגולן ובתעלה, גייסת אתה את בחורי בקה כדי להפעיל את ענפי המשק, לדאוג לחיי ולצומחה, להבטיח שהעבודה לא תיפגע. לא צריך היה להתפעל מזה שאחרי שהחבר'ה שלך

(המשך בעמוד 13)

בהסתדרות, במישרי-הממשלה אילו הערבים היו באמת משתכנעים שהם אזרחים כמו כולם, ומה היה קורה אילו גם היהודים היו מתרגלים לראות בהם אזרחים כמו כולם? זה היה מוכרח להיפסק.

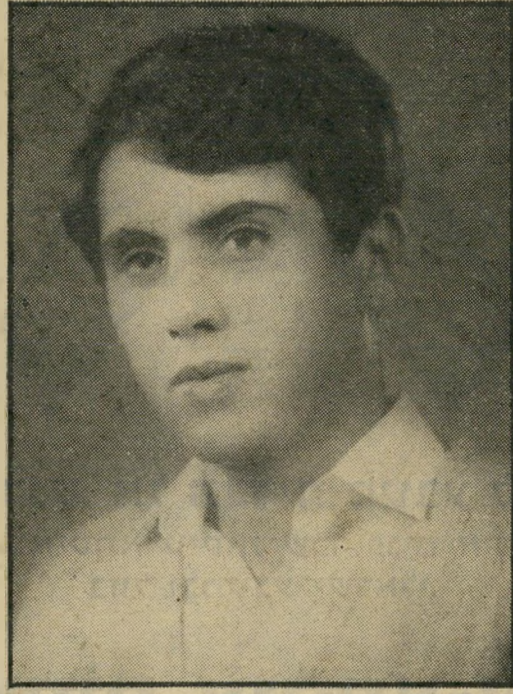
המזל שלך שאתה באמת בחור סימפטי. עכשיו, כשאני חושבת על זה, אינני מבינה למה בעצם לא נתנו לך עם נבוט בראש. יכלו לחסוך כל-כך הרבה כאב ראש לראשים אחרים, חכמים ממך, יהודים ממך. נראה שהם בכל-זאת לא-כל-כך קשוחים. נראה שכשהם אמרו שהם מהבנים אותך, הם באמת התכוונו לזה. אתה אינך יכול להכחיש שנתנו לך הרבה הזדמנויות להחכים.

אתה זוכר, כאשר היית ראש-המועצה, עוד באותה הפעם החיא, הראשונה, ודרשת לפטר את מנהל בית-הספר התיכון, שלא היה לו תעודת-בגרות? הסבירו לך לא פעם ולא פעמיים, בסבלנות איך-כך, שתעודת-בגרות אין לו, אבל בגרות ותבונה יש לו. הוא חבר של האנשים הנכונים. הוא מצביע בעד הרשימה ה"נכונה. הסבירו לך שמגיע לו, ושם תנהג על-פי אותה שיטה אז גם לך יהיה מגיע, ומה שמגיע לך — תקבל. הם לא אשמים שאתה טיפש. הם דיברו אליך כמו אנשים מבוגרים, ואתה עניית כמו ילד. אמרת שגם לילדי בית-הספר יש זכויות, ושגם להם מגיע ללמוד אצל מורה מוסמך ולגמור את התיכון עם סיכוי להיכנס לאוניברסיטה, ולא רק לקבל תעודת-בגרות שתשמש תעודת-כניסה לסטיקיה בעיר כדי לרחוק בה כלים. ג'לאל אחי — אמרו לך אל תהיה ילד. אז אל מי אתה בא עכשיו בטענות?

סלח לי שעלי להחריף אתך, אבל רק את עצמך אתה יכול להאשים. הרי כימעט שהגעת לשכל הישר. אמרת ונדרת ואמרת שפרחו לך כל הציפורים מהראש. שהתייאשת מן הפעילות הציבורית, שנואשת מלשנות משהו, שעכשיו תעשה רק לך ולביתך. אמרת והבטחת גם להורים, וגם לאחים שנשארו בעול השינויות שלך, כי תשב על ספסל-הלימודים כמו ילד טוב. שתעשה תואר, שתהיה בן-אדם, ואז בא „יום האדמה“.

ג'לאל, אחי, איך שמעת על ספסל-הלימודים באוני-ברסיטת תל-אביב את הרעם המתגלגל בישווי הגליל והמשולש? היו לך בחינות, טיפש. למה לא אטמת את האוזניים וכבשת את ראשך בסימרי הפרוצדורה? אמרת לי: „ידעתי שהולכת להתרגש מפולת, שהכל מה שעשינו והכל מה שקיינו לעשות עלול להיקבר ביום הזה. הרגשתי שזאת חובתי, שאני מוכרח לעצור את המפולת הזאת בגוף שלי“.

שישה שבועות לפני יום-האדמה חזרת — בניגוד

ג'לאל אבו-טועמה

להבטחות שהבטחת לאבא, לאחים ולעצמך — והסכמת לעמוד בראש המועצה של בקה אל-ג'רביה. בשתי ידיים שלך עצרת את המפולת. היית הקול — לא היחיד אבל הראשון — של שפיות בקריאות-הקרב שלפני יום-האדמה, ובהלם הכאב שלאחריו.

כל-כך גאה היית, וכל-כך גאים היינו אתך. כי בבקה אל-ג'רביה התנהלו הלימודים כסידורם ביום-האדמה, מה המיסחר התנהל כסידורו והשירותים הציבוריים פעלו כתמידי. לא חסותו השלטונות. אתה כניסת הורים, תלמידים, סוחרים וזקנים ושוחחת עם כולם, ועם כולם החלטת שבבקה לא יהיה סחף, בקה תפגין את בגרותה. אבל גם לא מחלת על כבוד יום-האדמה. מי כמוך קנאי לכבודה של ישראל מכדינה דמוקרטית. בבקה היתה הפגנת-הזדהות, הפגנת-מחאה נגד הפקעת קרקעות. הפגנה אזרחית מכובדת ומרשימה, בלי התפרעויות, בלי פרעות.

סלח לי אחי, ג'לאל. סלח לי על כל אותן השיחות והפגישות, החלומות, והתוכניות שטוונו ביחד ואשר תרמו אולי לטעות העצובה שחיית בה, והיטעו אותך לחשוב כי הארץ ארצך וכי אתה אזרח בה, וכי כאשר פוגעים בזכויות-האזרח שלך יש לך סיכוי לתקן את המעוות.

סלח לי אם תרמתי בצורה כלשהי לעשות את ה"התפכחות קשה יותר, אכזרית יותר, מכאיבה יותר. סלח לי אם תרמתי לאובדן השנים שבהן דימית לבנות גשר בין בני הארץ הערבים והיהודים.

אילו לא השקעת את עשר השנים האחרונות בניסיונות-ישווא בלתי-נלאים לשכנע את אלה שלא רוצים להשתכנע, אילו לא ניסית לבנות מציאות שכולם אומרים שהיא בלתי-אפשרית וכאשר היא הופכת עובדה הם מסרבים לראות אותה — יכולת ללמוד. לעשות תואר אוניברסיטאי. אולי לקבל מילגה לחוץ-לארץ. אולי להפוך מומחה לסימני-שאלה בנושא היהודי-ערבי. לפתוח מישרד או עסק כלשהו. להיות קבלן. לעשות כסף. להשיג השפעה ועמדת-כוח. יכולת לטפס בסולם „הער" בים מטעם" — ולא חשוב מטעם מי. הרי כל הדלתות היו פתוחות לפניך: מדרך, רק"ח, וכל הגוונים שבאמצע הקשת. אילו רק רמת — לא היית צריך להתמקח על המחיר. הם היו מתחרים ביניה ומציעים, כל אחד, הצעה יפה יותר.

אבל התעקשת. מתוך תמימות, תום או עיוורון. התעקשת להוכיח (למי? לעצמך, לנו?) התעקשת להוכיח כי יש תוכן למילים כמו מולדת, אחווה, נאמנות, אזרחות. עשר שנים עמדת במרויך והמשכנת קבוע עובדות בלתי-אפשריות: שאפשר להיות ערבי גאה מבלי להיות שונא יהודים או שונא ישראל. שאפשר לאהוב את בקה אל-ג'רביה, את בתי-החומר השנים שלה ואת הווילות החדשות שלה; את צילי אוס-כולתום הבוק" עם ממקלטי-הרדיו בכפר יחד עם להיטי מיצעד ה"מרגניות והפיזמונים. שאפשר להוביל חתן לחופת ב"מיצעד שאבאב ססונו, ואפשר להשתתף בשימחת ה"ביכורים של הקיבוץ השכן. שאפשר להניף בגאון את דגל המדינה ביום-העצמאות, ושלא מוכרחים לשנות את השם ג'לאל ל"עופר" כאשר באים ללמוד בביר-אילן. הודעה על האמת, ג'לאל, כי הרי זוהי שעת האמת. הזהירו אותך. היתרו בך. השתדלו לפקוח לך את העיניים. עשר שנים עשתה המדינה הזאת, באמצעות כל המימסד הערבי שלה, להסביר לך את הטעות שלך. מה לא עש כפי שתפסיק להיות ילד, שתתגבר-אתה זוכר, כאשר נפגשנו לראשונה, כן, לפני כעשר שנים או יותר, כאשר נבחרת כראש המועצה הצעיר ביותר בארץ. איזו פנטסיה היתה אז. מי לא שמח ומי לא השתבח בך. היית מאד פוטונגי (גם עכשיו, אם כי החינוך הבוהק שלך כבר לא מוחק את העצב בעיניים, צוצק בן עשרים ושלוש, שחקן-כדורגל ומאמן הקבוצה. אז היה באתם סיפור עיתונאי יפה: בוקר אחד קם מאמן-הכדורגל, מגייס את כל השבאב ל"רשימה על-החמולתית וכובש את ראשות הכפר על אפם וחמתם של המסורת, של זיקני-הכפר מכל החמולות ביחד, ושל המימסד הערבי של השילטון היהודי. אפילו המימסד היהודי לענייני הערבים עלו: מה טוב יותר מאשר לקחת אחד קטן ומבטיח, ולגדל אותו כדי שיקיים מה שיבטיחו הם?

מזל ששיחקת כדורגל. אפשר היה לגלגל את המהפכה אל טבורו של הכדור. אף אחד לא התעקב לחשוב איזה דחף רעיוני ואיזה כוח אמונה והנהגה דרוש היה, כדי לחולל את המהפכה של רשימת צעירים על-החמולתית. הרבה יותר פשוט היה להגיד שהחבר'ה רצו אחריך, כי אתה הרצת את הכדור.

המימסד לא היה כל-כך טיפש. הם היו ראשונים לחשוד שמהו מסוכן מסתתר בסיפור היפה הזה. הם לא נתנו לך לסיים אפילו את ירח-ההדב של ראשות-המועצה. אינני זוכרת בדיוק, אבל דומני שכעבור ימים ספורים בלבד הולכט לבחון איתך. לשלם לך מכשולים. לאלף אותך כמו את הכלב של פאבלוב תיכף מהתחלה. רוצה תקציב מן „המועל" ? רק חמישה ליקוקים לכיוון הנכון, בבקשה. שירותי-בריאות לכפר? אין מניעה — הנה התעריף.

אבל לך באמת היה עור עבה כמו כפות-רגליו של בדווני, „המועל" סתם את ציונותו התקציב? גייסת את הנערים שלך בחופשותיהם לזימרי-עבודה במישקי הסביבה, וקנית את הציוד הדרוש. סגרו לך דלתות, ברזים, ניתקו את הורם? — הפשלת את השרוולים, להקפיד שכל אחד יקבל על-פי המגיע לו מבלי להתייחס למעמד, ליוחס, לגיל, לקרבת-משפחה וליתרון הכניס. שכל לא היה לו, אבל המזל התאהב בך. אפילו זיקני-הכפר אצלנו לחודות שזה אולי שיעון, אבל יש בו שיטה. הכפר פרח. כבישים נסללו, בתים נבנו, צעירים התחילו להאמין שגם להם יש מקום בארץ הזאת. ובמעודן נערכו מיפגשים עם כל האנשים וסערו דיונים על כל הנושאים. מי לא התארח בבקה? משה דיון ומשה סנה, בן-אהרון ואבא-אבן, מאיר עמית וחיים בר-לב, שלמה הלל ואריק פרוין. על הכל דיברו, על הכל התווכחו, לכל תופעה הימשו פיתרון. שום דבר לא היה טאבו. גיוס ערבים לצה"ל ויישות פלסטינית, ריקודי-עם ושעור לאיפור. נישואים מעורבים והשכלה לבנות. זה היה יומא מדי יפה. ואסור היה להרשות שזה ייממש. תופעה זאת עלולה להתפשט כמו מחלה מידבקת. השבאב מג'ת, מטירה ומטייבה, מקרע ומאוס-אלי-פאחם באו, ראו והיו עלולים להיפגע. מה היו עושים כל האדונים שעמדו בראש המחלקות הערביות במיפלחה,

בבב
בבב

ההה
ההה

דרוש
טיולי השניים*

סטודנט,
דע את זכויותיך!
רק באיסתא יטוסו
גם אשתך וילדיך
בנוחירי סטודנטים

טוס בחברת
סטודנטים

רק בטיסות איסתא
כל הנוסעים
סטודנטים
וכל הסטודנטיות
צעירות

סטודנט, אל תבריח נוטבע לחו"ל!
קנה באיסתא טיסות שכר פנים אירופיות,
בזול ובנוטבע ישראלי.

*טיולי השניים איסתא-אופידטורס

איסתא ISSTA

תל אביב - רח' בן-יהודה 109 פ, שד' בן-גוריון) טל: 247164/5 • ירושלים - רח' אלישר 5 (ע"י קפה אלסקה) טל: 225241
חיפה-בית הקרנות רח' הרצל (חדר 245) טל: 669139

מכתב גלוי לשופטת של שרה הרי

האדיבה של כבוד השופטת בן-עיתו. ואני ידעתי אמהות ואבות זקנים וחולים שמשרכים רגליהם לבתי-סוהר רבים. ואפשר גם לנסוע באוטובוס, אם רוצים.

שלוש סיבות מעניינות ומשמעותיות מצאה השופטת הנכבדה, בחיפושיה לחקל מעל העונש (וזהו ציטוט): „ראשית — לא היתה כאן סטייה מן השורה. השוחד לא ניתן כדי לגרום לפעולה חריגה של עובד-ציבור, אלא כדי להשיג משהו שניתן בזכות.“

לפיכך אנחנו, פשוטי-העם, נמצאים למדים מתוך דיברי השופטת הדגולה ששוחד הניתן כדי להשיג משהו בזכות, אינו מהווה סטייה מן השורה. וזה, כמוכן, מרנין את ליבי, ומעלה מחשבות אפלות בראשי. אולי גם אני עוד אצליח בחיים?
המשך הציטוט: „שנית, אינני יכולה להתעלם מכך שמתוך המעורבים בפרשה הזו כנותני-שוחד, הנאשמת היא היחידה המוצאת עצמה בודדה על פסל-הנאשמים, לשותפה-הלעבירה ניתן מעמד של עדי-מדינה... מאידך, אין לי ספק שהיא היתה שותפה מלאה לפשע — אולם יש משהו בכך שהאחרים זכו ונמלטו מעונש, והיא יושבת כאן לבדה.“

יש משהו בכך. בוודאי. כללי-המישחק של העולם-החיתון נפגמו. גם בדברייך אלה אני מוצאת עידוד. זהירות, כבוד השופטת, כי כאן יכולים האנשים ה-פשוטים, שכל שלימדו אותם החיים היה לשדוד, לגנוב ולפשוע, להבין אותך לא נכון. ואולי כן נכון! למה שלא נשדוד תחנת-דלק? אם ניתפס, שניים מאיתנו יודו, והשלישי ינוחם על-ידי השופטת, בהיותו היהודי על כס הנאשמים, בעוד האחרים, „זכו ונמלטו מעונש“ למרות היות האחד הנותן שותף מלא לפשע...
האם לאור נימוק זה את שופטת — לחסד או לשבט — גם את בני ישראל השנייה?!

ומסיף הציטוט: „לבסוף, נאמר לי כי למרות שלא זכתה במעמד המייוחד של עדי-מדינה, משתפת הנאשמת פעולה עם החוקרים, ומסרה עדות שסייעה להם ב-“

כבוד השופטת הדסה בן-עיתו, שלום רב. אני, סטודנטית שנה ב' לעבודה סוציאלית באוני-ברסיטת תל-אביב — המנסה להישמר מפוליטיקה ומי עיתונים, ונכנעת רק למאורעות הבולטים במיוחד. במיקרה אני מעורה, בעבודתי, במוסדות של נוער עבריי, קציני-מיבחן וכו'. את שמך שמעתי לא אחת, מילדים וממבוגרים שהם כיום מאחרי הסורגים. אבל היום אני מרגישה צורך עצום לחלוק איתך את ריג' שותי, שהם ביטוי לעוד כמה עשרות סטודנטים — חברי לעבודה וללימודים — ועוד להרבה „אנשים פשוטים“ שאינם יודעים לכתוב.
ואני מתכוונת לפסק-הדין שלך נגד שרה הרי. אנא, עיקבי אחרי ניתוחו של פסק-הדין, ותקני אותי אם אני טועה.

ציטוט מתוך „ידיעות אחרונות“ מן ה-29.3.77: „עלפי ההסכם, התחייבה שרה הרי לשתף פעולה עם חוקריה, ולהודות במישטרה ובבית-המישפט בחלק מן ההאשמות שיוחסו לה. שרה הרי עמדה בהסכם! היא הודתה; העברתי למאיר קימחי אלפים לירות במזומן מכספי חברת ביטוחים. עם הגשת כתב-האישום המתוקן הוקפא אישום נוסף נגד שרה הרי, שעסק בהעברת שוחד בסך 30 אלף דולר (!) ממרדכי אליסון לאשר ידליון. השופטת הדסה בן-עיתו הרשיעה את שרה הרי על-פי הודאתה באשמה.“
תודה רבה. אחרי „ההסכם החשאי“ יש עדיין ל-סינווריה של שרה הרי, מרדכי שורר, החוצפה לטעון „כי אחרי מעצרה וכל הרפס שהוטח בה באמצעי-התיקשורת, הורשעה שרה הרי רק במתן שוחד בסך 2000 לירות.“

מובן, אלוהים אדירים, או כבוד השופטת, ששרה הרי מיודעתנו הורשעה רק במתן שוחד פעוט של אלפים לירות — הרי רגע לפני-כן הוקפאו כל שאר הסעיפים, הדגים באלפי ומאות לירות אחרות. זה היה

שנלקחו מנשותיהם וילדיהם לצמיתות כמעט, ומפליא הדבר שאיש לא התחשב בטרנדיות של ה-ם. אבל בדברייך אני חשה את משב אחרית-הימים, את מעוף העתיד הקסום. „כי תורה מציון תצא ודבר ה' מירושלים.“ אנחנו שופטי ישראל בדרכייך. ולא רק לו רק ילכו שאר שופטי ישראל בדרכייך. ותדאגי לצער הכבד שיורד על אויבי-הציבור האחרים השפטים בפניך — אותן זונות שאין להן שם, אותם שודדים שיש להם שם. זיכרי תמיד את הטרנדיות, ואת חייהם שאין תיקווה לשיקומם. זיכרי זאת, הגברת בן-עיתו.

לפני חריצת גורי-הדין אמרה הנאשמת שרה הרי, ואני מצטטת: „אני רוצה להביע צער על מה שקרה. זה היה רגע של חולשה שהביא אותי למעמד של נאשמת.“

מזהיר. כימעט. אין בליבי טינה כלפי הגברת הרי. אולי קצת קינאה, באשר התמזל מזלה כליכך. האם לא היה זה רגע של חולשה שהביא את אותה הזונה בת-בלישם שהרתה לדלת את ילדה, לשפוך חומצה על-פני חברתה? היא אולי לא ידעה להגיד את זה, היא אולי אינה יודעת רגע-שלי-חולשה מהו, כי כל חייה רגעים של חולשה היו ויהיו.

אבל את, הדגולה והכמת-הלב, לא הבנת?! האם אותה זונה אינה ויהי חיים של טרגדיה? האם אותה זונה תשקם את חייה אחרי שתי שנות מאסר, שאלהן שלחת אותה את, לדלת את תינוקה בין סורגים?! שתי שנות מאסר — בעבור רגע של חולשה!
אלפי לירות מקופת המדינה, מועתת האנשים ה-ישרים והטיפשים — רגע אחד של חולשה. השטן צוחק בפתח. האם את שומעת אותו, כבוד השופטת?
האם שרה הרי הינה האשה היחידה שקלונה יצא ברבים? האם זוהי נסיבה מקילה בעונש?
יש להניח שאת זוכרת שלושה בחורים צעירים, ש-בימים אלה עומדים לדין בפניך. שלושה בחורים אשר עברו מסע-השמצות מקסים, „בעזרת“ העיתונות, שפרעה בס את כל תיסכוליה עד לפירטי-פרטים של אורח-חיים וסיגנון-לבוש. תוויות של רוצחים חולקו ביד רחבה: „הכנופיה המסוכנת ביותר בארץ“. הם, שהיו חשודים ברצח והיום נוקו מכל אשמה, כאשר רק מודעה קטנה בעיתון, כימעט בלתי-נראית, מאשרת את זיכויים.

הם אינם סובלים מטרנדיות מישפחתיות. הם אינם סובלים מרגעים של חולשה. הם לא זכו במעמד המייוחד של עדי-מדינה. הם אינם מודים בפשע. הם — אין להם אם בת 80 שאסור לה לאבדם. הם מותרים להילולת כלי-התיקשורת. הם שונים מהגברת שרה הרי. הם בני עולם אחר. מותר לרמוס אותם, להרוס את חייהם. לכולא אותם. ולא לבקש סליחה.

אך יש תיקווה! במדינת ישראל של היום ושל המחר מותר לפשוע, לגנוב, לקחת שוחד ואפילו לרצוח — בתנאי שיש לך טרגדיה מישפחתית ואם בת 80, שקשה לך לשקם את חייך, ושאתה בא אל מול כיסא-הכבוד של הגברת בן-עיתו.
חלק מהתבגרותי היה ההבנה שכימעט כל דבר הינו יחסי — טעם, ריח, אמת, שכל, יופי. שני דברים חשבת, לתומי, שהם קבועים, ושאיני שטיין לא עבד עליהם: הצדק — ואלוהים. עכשיו נשאר רק האלוהים. גם כי הצדק יחסי. לי יהודים מותר הכל.

אורנה שוחט, חלי-אביב

שופטת הדסה בן-עיתו

חקירתם נגד מי שאמור להיות מקבל-השוחד. הנאשמת עברה, ועוברת, טרגדיה מישפחתית קשה, ואין ספק כי גם בלי העונש שיושט עליה, יעבור זמן רב עד שתצליח להשתקם.
נדיבות-לב טהורה. האם גם אותו בחור שלא זכה להיות „מבחירי בניו של העם היהודי“ בישראל, וה-מתגורר בצרף באחת השכונות שכוחות-האל של עירנו תל-אביב, יזכה באותו היחס כאשר ישתף פעולה עם חוקריו? האם התנהגות שכזו תהא תמיד לזכות ב-ענייך?
אשה דגולה אני רואה בך. אשת-לפידות. טרגדיות מישפחתיות רבות אני מכירה בגין עבודתי. אנשים רבים

נאשמת שרה הרי

חלק מן ההסכם המפורא. כמה מוזר שהסינוור הנכבד שוכח דברים כה חשובים, מהר כליכך. אבל יש אנשים שאינם שוכחים מהר כליכך.
מטיעוני הסינוור שהשפיעו על כבוד השופטת: „אמה בת ה-80 חוששת שלא תראה עוד את בנה הנמצא בבית-הסוהר. האם יש לשלול ממנה גם את בתה?“
בוודאי שלא, כבוד הסינוור, כבוד השופטת, כבודם של הארויס-יהותומים. אין לשלול מאם בת 80 את בנה ובתה. אין רעיון הומניסטי מזה. רחמנא-ליצלן.
מוזר. ואני ידעתי בימיי-הקצרים אמהות רבות בנות 80, ואפילו פחות, ששלו מהן את בנם ובתם, ועוד בנם אחד, בעבור „זוגינעליים“ — ואפילו בעזרתה

לא ביקש מחילה? לא דרש להעניש? ג'לאל, אחי, אני מבקשת את סליחתך. אבל יותר מזה דרושה לי עכשיו עזרתך. רציתי לנחם אותך, ונמצאתי מחפשת ניחומים ועידוד אצלך. אנא, ג'לאל, אמור לי אתה שלא אבוד. אבוד. שלא הכל קצבר ביום השנה ליוס-האדמה. אמור לי שעוד לא אבדה התיקווה.

יאלה הר-שפי, חלי-אביב

מכתבים

(המשך מעמוד 10)

שגילה פיתאום סכנה ביטחונית לקיום ישראל, שרק חזרתו לליכוד תמוע אותה. האיש שקרא למיפלתו שלומציון, מתוך מחשבה שיוכל לרכב על סיסמת השלום לכנסת, הגיע כנראה למסקנה שהשלום אינו סחורה, עשה תפנית של 180 מעלות ומבקש ללכד את מחנה הימין הקיצוני בישראל, שיוביל את המדינה אל סף מלחמה חדשה.

אבינועים ברנר, תל-אביב

די, נמאס!

תדעו לכם (אם עדיין לא שמתם לב), שנמאס מוזן לקרוא על אותם האנשים, במשך כל אותם השנים. עוד פעם מייק סטולובצקי ועוד פעם פרדריקה ולחוביץ' וכל המודקנים למיניהם (איך לכם לא נמאס לחזור כך על עצמכם?).

יקירי! מאז קמו כבר שני דורות חד-שים בחיי-הלילה של העיר העיברית. הגיע הזמן שתמצאו אותם! אחרת תישארו תמיד עם אותם קוראים, שמתעניינים עדיין בכל המודקנים נוסח שמעון עדן, פרדי סגל (שכל תזותיישן שלה זוכה לארבעה עמודים), רפי שאולי וכל החבורה.

ד"ר ט. סלומון, תל-אביב
הגיעה השעה שתתחילו לברור לכם שמות-יתאר מגוונים יותר! בספור על "ריץ-ריץ" פרדי (העולם הזה 2065) כמעט אין תמונה שמתחתייה לא נכתב שהדמות בתמונה, "היא אחת הנשים היפות בעיר" או "אחת הדמויות הבולטות בכל אירוע". מלבד זאת טרחתם להבהיר לקוראים באופן חד-משמעי: "...ומי שלא היה בפתיחה של פרדי, לא נמנה עם חוג האנשים היפים של תל-אביב." אני לא יודע מי הוא ה' מוסמך לשפוט ולקבוע קביעות בסוגיה ונכבדה" זו, אך ודאי לא כותב הכתבה! ואני דווקא ראתי כמה יפות-יפות מטיילות להן להנאתן במקומות אחרים, באותו "ערב גורלי".

אריה טאוכנר, תל-אביב

הסתה למרד, האומנם?

תחת הכותרת "מערכת מטורפת", במדור במדינה (העולם הזה 2065) נכתב: "הסטי-דיקון אפריים קישון פירסם הסתה גלויה למרד אלים, שלא נועדה כלל להצחיק". לדעתי, זוהי חוצפה מצד הכותב. מי אמר שאפריים קישון צריך רק להצחיק? האם אסור לו כבר לכתוב את דעתו האישית בנושא אקטואלי, כפי שעושים עיתונאים אחרים אבל בצורה משעממת הרבה יותר? והאם העולם הזה לא פירסם מאמרי "הסתה" חריפים כאלה? האם לא עורר העולם הזה, בקוראיו, רגשות ודחפים (צודקים אומנם), אשר יכלו בנקל להביא למרד? במקרה זה צדק גם קישון.

יוסי ורמר, תל-אביב

● העולם הזה לא הטיה מעולם לפעול באלימות, כפי שעשה אפריים קישון — במפורש — ברשימתו הנדונה.

טעות לעולם צודקת

אחד המקומות הללו הוא אברגוש וס הכביש לירושלים ונח אורי לאנחות, והנה למעשה רק של הנוסעים שאיכוד את המסע היפה בכביש המתעכל בין ההרים, לפעמים, כשנחלקים ללא דלק ביציאה או בכניסה לירושלים עוברים שם, וכש-עוברים ונהנים מהגוף הישן, אפשר גם

"ידיעות אחרונות", 30.3.77

ברוב תאבוננו של "האיש שבא לסעוד", פעלו מיציהיכול שלו גם על הכביש. יצחק שביב, נתניה

גם הם אוהבים TIME

סיגריות "טיים" נמכרות יותר מכל יתר הסיגריות גם יחד ויש סיבה טובה לכך- סיגרית "טיים" באמת טובה

דובק מייצרת סיגריות איכות למעלה מ-40 שנה

פרסום דרך יעקבסון

כף בחי"ש. ידעתי שנחשב כמוח האיסטרא"ל שגני של צה"ל, שקידומו נבלם עליידי בך גוריון ביגלל סיבות פוליטיות, ושהיה הי טוב ברמטכ"ל צה"ל.

פעם אחת נתקלנו זה בזה בנסיבות די משעשעות. זה היה בראשית שנות ה-60. עזר וייצמן, או מפקד חיל-האוויר, השמיע בכנס צבאי כמה הערות של זילול בראשי הממשלה ושרי-הביטחון, דויד בן-גוריון. פירסמנו זאת בהעולם הזה, והדבר גרם זעזוע בחוגי השילטון. כעבור ימים אחדים פגשתי בעזר ליד בריכת-שחייה. שאלתי אותו על הערותיו, והוא הוסיף עליהן עוד כהנה וכהנה, על-פי דרכו, בסיגנון עסיטי. מכיוון שהעולם הזה היה אז האוייב מס' 1 של בן-גוריון, היה בעצם עמידתו של עזר לידי מעין הפגנה.

פתאום הצטרף אלינו האדוק יצי חק רבין. עזר ערך היכרות ביני

מאת

אורי אבנרי

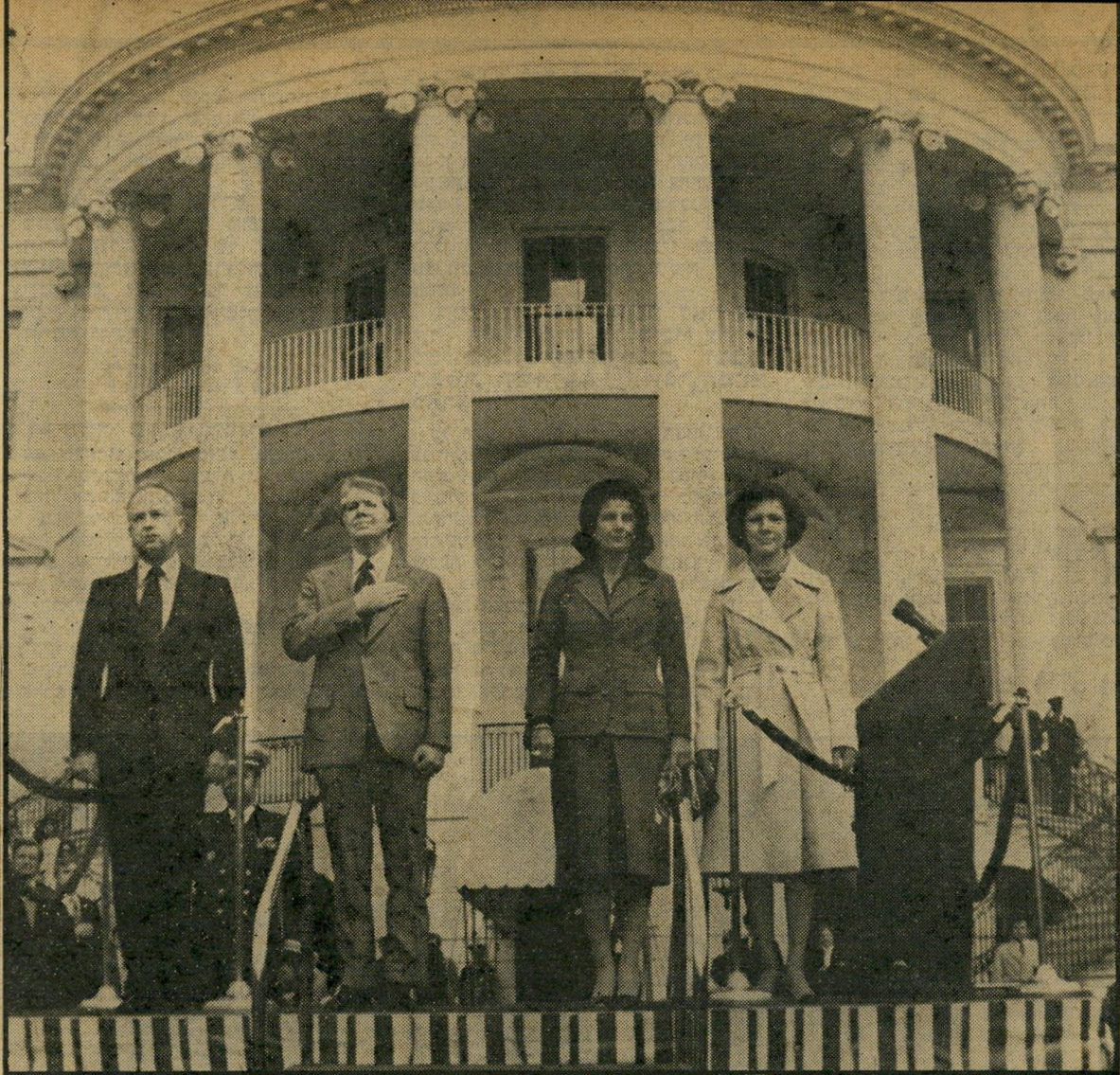
נינו. רבין נראה נדהם, ואמר לעזר: "לא מספיק לך צרות?" מאז אותו מיפגש לא-ידידותי-ביותר בביגדיים, לא נודמן לי להחליף דברים עם רבין במשך שנים רבות. אולם, בשילהי מלחמת ששת-ימים פניתי אליו בסודי סודות, וביקשתי את התערבותו האישית המיידית כדי לשים קץ למעשי-וועה מסוימים שהגיעו לידיעתי.

היו בינינו חילופי-דברים קצרים וענייניים. בכתב ובאמצעות שלישי, והמעשים הופסקו.

התרשמתי כי רבין הוא קצין אחראי, בעד ערכים מוסריים.

לאחר-מכן התרשמתי — כמו כל אורחי ישראל — מן הנאום שנשא בעת שהוענק לו תואר דוקטור, על הרהצוים. הרמטכ"ל המנצח דיבר בצניעות, ללא מליצות מילי-טריסטיות, בסיגנון הומאניסטי מובהק. הוא ניראה לי כנציג התכונות הטובות ביותר של הדור שגדל בארץ.

מפעם לפעם נודעו דברים שאמר בחור גים סגורים, ושמתוכם נצטייר כאדם בעל

בשיא הזוהר: לאה ויצחק רבין לפני חודש, עם הקארטרים -

רבין הסוף העצוב

פיתאומי של לוי אשכול. כראש סיעה בכנסת, נקראתי אז אל נשיא-המדינה, זלמן שזר, לצורך "התייעצות" פורמלית. בהת-אם לנהל, שאל אותי הנשיא מיהו הר מועמד המוצע עליידי סיעתי לתפקיד הרם. הודעתי שהמועמד שרנו הוא **יצחק רבין**.

הנשיא נדהם מן ההצעה. הוא שאל לי-נימוקי אמרתי לו: הוא שייך למפלגת-השילטון. הוא איש צעיר וחדש. הוא יליד הארץ. הוא הוביל את צה"ל אל ניצחונו הגדול ביותר במלחמת-מגן. הוא אדם שוחר-שלום.

לא אמרתי לנשיא נימוק נוסף: שרבין ניראה לנו כנטיית-הגמורה לגולדה מאיר, שהוצעה עליידי המערך. הייתי בטוח שגולדה תוביל את המדינה למלחמה חדשה.

היום אני שואל את עצמי: מה העדה בנו את הרעיון להציע דווקא אותו?

לא הכרתי את רבין אישית. עד אז לא החלפתי עימו אלא כמה מילים. אך עקבתי אחר דרכו מרחוק, מאז מלחמת-העצמאות. כשהוא היה מפקד בכיר בפלמ"ח ואני מס'

ב חוץ צפרו הנהגים כמטורפים — פאספאס פסי-פסי, פאספאס פסי-פסי, פאספאס פסי-פסי. קולות שיכורים משימחה צרחו כי מקהלה — מא-כא-בי! מא-כא-בי! השתול-לות אדירה של עליצות החלה מציפה את הרחובות. שמלאו זויש-מזורה המוני-אדם. מאז החלטת האומות המאוחדות על הקמת המדינה, לא היתה התפרצות פיתאומית כזאת של צהלה המונית.

בתוך הבתים דיבר יצחק רבין אל האורי-חיים שנותרו ליד מקלטי-הטלוויזיה. הוא דיבר על "סוף עצוב". במילים פשוטות, בלי חיוך עצבני, בלי שגיאות דיקדוקיות והדגשות-שלא-במקומן שהמדינה התרגלה אליהם בשלוש השנים האחרונות, הודיע רבין, כי החליט לפרוש מן המועמדות לי-ראשיה-המשלה.

הצריחות בחוץ. האיש העצוב על הר אקרן, הקאקופוניה של הצופרים, הקול הר שקט מתוך התביה — כל אלה התמוגו לכלל חווייה כימעטי-סוריאליסטית.

הצעה לנשיא המדינה

ה ייתי הראשון שהציע את יצחק רבין לראשות-המשלה. זה היה במארס 1969, אחרי מותו הי

(המשך מעמוד 15)

דיעות יוניות מובהקות. האיש נשא חן בעיני יותר ויותר. משום כך השתמשתי בהזדמנות הנדירה שניתנה לי, בנישאתי את נשיא, להעלות את הרעיון שאיש זה יכול לכהן כראש-ממשלה.

מובן שהיתה זו או הצעה בלתי-מעשית בהחלט. הנשיא לו היה יכול להטיל את התפקיד עלי, גם אילו רצה בכך, כי יצחק רבין לא היה אז חברי-כנסת. על-פי חוק, רק חברי-כנסת יכול להרכיב ממשלה.

..תנו לו שאנס"

ה הצעה התגשמה באופן בלתי-צפוי כעבור חמש שנים, בנסיונות שהן נחלת ההיסטוריה. גולדה הובילה את המדינה למלחמה, כפי שצפיתי. משה דיין הוכיח שהוא לא-יוצלח גמור, כפי שטענו תמיד. המדינה רצתה בראש-ממשלה חדש, שלא היה לו חלק בתקופת-המחדל. מועמד

לים: "לרבין היה מזל — הרבה מזל. עכ"ש שיו עליו הוכיח שיקול ותנופה". במאמר הזהרתי את רבין, שאם לא יטול את היוזמה לידיו ויחדש את פני המערכת, "החידוש יישחק, התנופה תאבד, והפיאודל לים ימשיכו לשלוט".

מאז, במשך שזוש שנים ארוני כות, ראיתי כיצד מתגשמות אודי הרות אלה. כאב לי הלב, מפני שאבדה הזדמנות גרוזה לשינוי פני המדינה. וגם מפני שיצחק רבין יכבד היה להיות ראש-ממשלה גדול הרבה יותר.

להגן על רבין

ב משך שזוש השנים האחרונות מצאתי עצמי מאות פעמים במצב קשה. שוב ושוב נשאלתי: "ניכר שאתה אוהד את האיש. מדוע?"

נשאלתי כך על-ידי אנשים בשוק, על-ידי ראשי מיפלגות, על-ידי ידידים פוליטיים, על-ידי ראש ממשלת-אוסטריה, על-ידי אישים בכירים באש"ף, התקשיתי להסביר.

כי התנגדתי לרבים ממעשיו של יצחק רבין, והייתי ער לכל מחדליו. מתחתי עליו ביקורת קשה, ולפעמים קטלנית. הייתי אחראי לפירסום הפרשות שכירסמו את

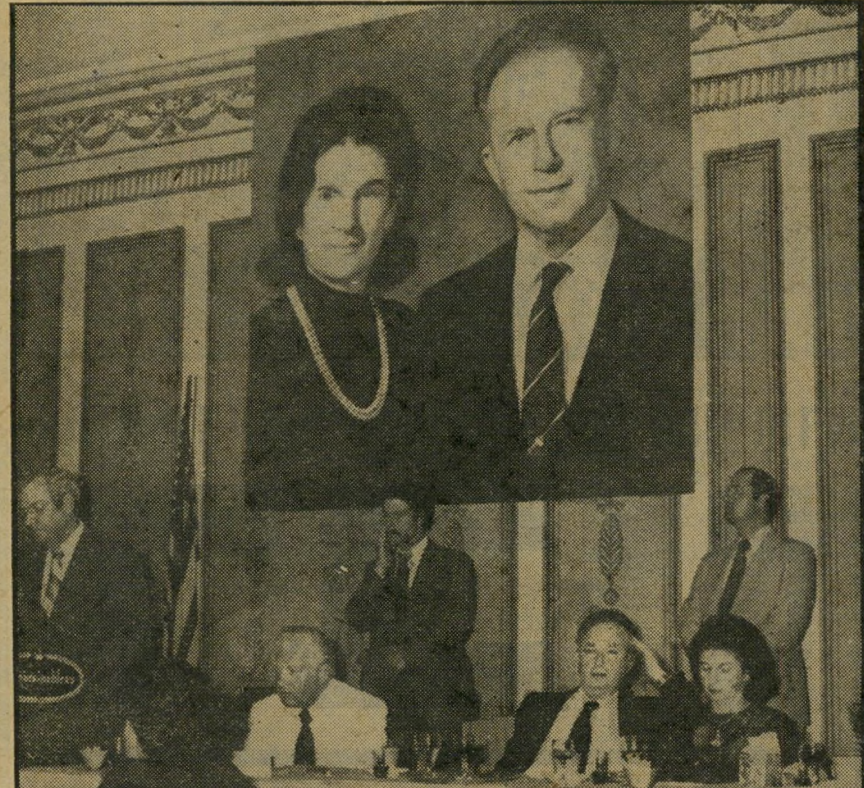
יצירת קשרים הדוקים עם זולתו. האיש חי, כאילו, בתוך מיכצד פרי טי, מאחורי הזימה וחפזר.

הוא עצמו מודע לחולשה זו היטב. ב שנות כהונתו עשה מאמץ כביר להתגבר עליה. כפי שקורה תמיד במיקרה כזה, הפריז בניסיונות אלה. הופעותיו בבתי-ספר ובמקומות-ציבור אחרים, שעוררו לא פעם גיחוך, היו ניסיון מודע להתגבר על תקלה זו.

אפשר היה לחוש באי-נוחותו, כשהופיע לפני ציבור. היא התבטאה באותן תכונות היצוניות מוכרות: החיוך העצבני שלא-במקומו, המינהג המורר להדגיש את המי לים הלא-נכונות במישפט. השגיאות הי לשוניות, היציבה הבלתי-נוחה של הגוף. כל אלה נעלמו כלא-היו כשהיה לו מה לומר, דברים שבאו מן הלב. כאשר נדחף על-ידי רגש חזק, נשברו מחסומי-התיקשור רת: בהלווייה של דוד, ובראיון-ההתפטרות שלו.

גם בשיחות פרטיות, בביתו, היו סממנים אלה נעלמים כליל. גם אז לא עסק במה שהאנגלים קוראים "SMALL TALK", שיחת-חולין להנעת האווירה. הוא חש בנוח רק כשדיבר לעניין, ועל נושאים שעניינו אותו. אך לא פעם הפתיע בחושי המור צברי יבש.

מפוגרותו מנעה ממנו גם לקב

לאה ויצחק רבין: בתקופת כהונתו כשגריר ובעת ביקורו האחרון בארצות-הברית

עצות. היו לו יועצים רבים, אך נדמה שלא קיבל את עצותיו של איש מהם. מקורביו היו לו עוזרים נאמנים, אך לא שותפים לתהי לטות. כסופו של דבר סמך רבין על עצמו בלבד.

משום כך לא היה מסוגל לטפל בשני נושאים מרכזיים ששיעממו אותו: הכלכלה והמיפלגה.

כמו בן-גוריון, התרכז כולו בענייני הוגי וביטחון, ולא נמשך לבעיות כלכליות ו- חברתיות. אך בעוד בן-גוריון סמך על עוזרים שהיו דיקטטורים לכללים — כמו לוי אשכול ופינחס ספיר, לא מצא רבין אדם שיהיה מוכן ומסוגל — לקבל עול זה על עצמו. רבין היה מודע לפגם זה, ומדי פעם אף עשה מאמץ רצוני להיכנס לנושאים אלה. אך בכל פעם התייש במהרה, וחזר לתחום שבו הרגיש כמו ב בית.

כך היה גם יחסו למיפלגה. החיים ה- מיפלגתיים הבחילו אותו, הוא, כרבים אחרים, קציני-צבא ובעלי מיקצועות אחרים שבהם שולט ההיגיון האובייקטיבי, מאס בפטפטת הנוראה, בתכונות המכוערות, ב- רגשות הבלתי-סבירה, בתוסר-התכליתיות של החיים המיפלגתיים. רק לקראת תתי מודותיו השנייה עם שימעון פרס נזכר רבין שהוא זקוק למיפלגתו, ועשה מאמץ גדול לכבוש אותה במאוחר.

(המשך בעמוד 23)

לספר לו על המגעים הפרטיים שהיו עם נציגי אש"ף, לפני שקמה המועצה הישראלית למען שלום ישראל-פלסטיני ונפתחו המגעים הרשמיים בינה לבין ה מנהיגות הפלסטינית. רבין הקשיב, העני את הערותיו, ניהל ויכוח גינוני, ענייני, בלא רגשות. לא הצלחתי לשכנע אותו, אך תמיד היתה לי ההרגשה שהדבר ייתכן ביום מן הימים, כאשר ישתנו הנסיבות הפוליטיות.

אולם מעולם לא ניסה להפריע לי, ו- לאחר-מכן לחברי, לקיים מגעים אלה. הוא פיקסס בתועלתם, התנגד למגמתם, אך לא עשה דבר כדי להערים בדרכם מיכשולים בלתי-חוקיים.

קודמו היו בני ספק מפעילים נגדו את שירותי-הביטחון, תוך עיוות החוק. ייתכן מאד כי כך יעשו יורשיו, אך בתקופת כהונתו של רבין היה בטוח, לפחות, כי בני המוסדות יפעלו במיפגרת החוק.

אדם בלי תיקשורת

ה זדשתו העיקרית של רבין כראשי הממשלה היתה בתחום התיקשורת. רבין הוא, מטיבעו, אדם גמור ומסוגר בתוך עצמו. מן הסתם היה ביודותו ביישן וכורה, ויד שומך להתגונן מפני פגיעות על-ידי אי-

שילטונו, ובכל-זאת...

בכדיזאת, מה?

הייתי בטוח כי יצחק רבין הוא אדם בעל ערכים — אם ייסלח לי השימוש במונח ירחמיאלי זה. הייתי משוכנע לחלוטין כי מידת אחריותו, האמנתי שבשום מיקרה לא יצח לאינטרס אישי שלו להשפיע עליו לעשות דבר שהוא לרעת המדינה — במור דע, מכל-מקום. ידעתי שאין הוא פועל למען הכותרת של יום-המחרת, שאינו הרפתקן. כפי שנאמר לא פעם: "אפשר לישון בשקט בלילה".

רבות דובר בהמות האנאליטי של יצחק רבין. אנאליזה פירושה — פירוק עניין לגורמים. ראית המרכיבים של ה בעייה. בזה היה כוחו של רבין: הוא היה מסוגל לבחון מצב קיים, לשקול את ה אפשרויות המעשיות השונות ואת הסכנות הטמונות בו, להתליט החלטה סבירה. בזה היה כוחו, ובוה גם היתה חולשתו. מוח אנאליטי אינו, בהכרח, מוח יוצר. ה כושר להתמודד עם מציאות אינו זהה. בהכרח, עם הכושר לדמיון מציאות אחרת, ולפעול למען בנייתה. אנאליזה יכולה להיות ההיפך מציורה.

רבין אינו אמן פוליטי, המשוד למחוק או לספר, הרואה בעיני רוחו עולם אחר והניגוש לבנייתו. הוא אדם הרואה בעיות קיימות, ומנסה למצוא להן תשובות במיסי גרת הקיים.

דומו של רבין עלתה כימעט מעצמה, והוא זכה ברוב. מעולם לא התחיל ראש-ממשלה בישראל במליון ציבורי כה עצום, כהנה מאשראי ציבורי כה עצום, כמו יצחק רבין, במשך כמה חר דשים היה כימעט דיקטטור. לא היה לו תחילה, המיפלגה, שהצרה את צערו של דוד בן-גוריון גם בשיא שירטונו, חלה לתפקד. האופוזיציה היתה חסרת-אונים.

שמחתי כאשר נבחר רבין, והרדתי לגורל שילטונו. ידעתי כי אשראי כזה כפי שניתן לו, יכול להתבזבז בקל.

בשעה שאני כותב דברים אלה, אני מעלעל בגיליונות העולם הזה מאותם ימים. ערב בחירתו, בגיליון (1912) שנשא את התאריך 24.4.74, כתבתי מאמר שנשא את הכותרת "תנו לו שאנס!" ואת כותרת המישה: "יש לעזור לרבין להקים ממשלה — בתנאי שיכריז אלתר על בחירות חד שות". המאמר הסתיים במילים: "ליצחק רבין יש עכשיו הזדמנות גדולה. מגיע לו שהכוחות המתקדמים במדינה יעזרו לו — אם אכן הוא מוכן לנצל אותה למען ה שינוי השלום והצדק הסוציאלי."

וכעבור שבוע, בגיליון (1913) שנשא את התאריך 1.5.74, הכתרתי את מאמרי במי לים: "לשום ראש-ממשלה מיועד בשר אל לא היתה הזדמנות לחולל שינוי כמו שיש ליצחק רבין". המאמר הסתיים במי

הקניין בא לי... בסנדלי גלי

מה קורה כאשר צעירים
מייצרים סנדלים עבור צעירים?
...נוודים "הגזעיים" של "גלי"
את "הגזעיים" של "גלי"
תמצאו בכל מקום בו תדרוך כף רגלכם!
אם אתם "גזעיים" הסנדלים של "גלי" הם עבורכם!
אתם תאהבו אותם והם יאהבו אתכם... הסנדלים של "גלי"!

מלניק ויטמן & חן לוי

גלי וואס

לנכת בא לי בסנדלי גלי

איך כימעט שהחמיצה מכבי תל-אביב את

ניצחונה ביגלל עניבתו של אלכס גילעדי

הנרי נאון
 מייסדו ועורכו הראשי של השבועון המערב-גרמני שטרן (יושב, שלישי מימין), הגיע לישראל בלוויית עורך-החוץ החדש והצעיר של העיתון, קלאוס ליידיקה בן ה-33 (ראשון מימין), כדי לראיין את ראש-הממשלה יצחק רבין עוד לפני שהתפטר, וכדי לחנוך את המישרד החדש של השבועון הגרמני החשוב בישראל. בקבלת-הפנים שערכו לכבודם כתב השבועון בישראל, שבתאי טל ורעייתו רביסרן עדי טל (משמאל), נכחו שגרירי גרמניה ואוסטריה, דוברי מישרדי הממשלה (בניהם דן פתיר, עומד ראשון משמאל) ועיתונאים רבים. בתום המסיבה התיישב נאון על השטיח בביתו של טל, והמסיבה נמשכה כך באופן ספונטאני עד לשעות הקטנות של הלילה.

עם התפוצץ פרשת חשב' בנות-הבנק האמריקאים של רעיית ראש-הממשלה, לאה רבין, נזכרו במטה-הארצי ב" ירושלים כי לפני חודשיים נסעה לאה לירושלים במקור ניתה. ולא חגרה חגורת-בטיחות. וסטר עצר אותה ורשם לה דו"ח. כשהגיע הדו"ח למטה-הארצי, הוחלט להתחשב ברעיית ראש-הממשלה ולבטל אותו.

שר-הביטחון לשעבר, ח"כ משה דיין, משחק את תפקיד הפרומדונה. כשצילצל אליו העיתונאי אליו טייכר, וביקש ראינו לעיתונ. הארץ, אמר לו דיין: "כשהעיתון שלך ישנה את דעתו עלי, אסכים להתראיין. עד אז אתם מחוץ לתחום בשבילי."

שר-התיירות משה קול מכניס את בני-מישפחתו לעסי קים. חתנו, אלי פלג, מונה באחרונה לתפקיד קצין-מינהלה בלישכת-התיירות בניו-יורק, הממונה על כל אמריקה. בר אחרונה התפנתה מישרת ה" סמכ"ל למינהל מישרד-התיירות, ופלג הציע את מועמדותו גם לתפקיד זה.

האלוף (מיל.) מתי פדר, המופקד על אירגון פעו" לות מחנה שלי בציבור הערבי, היה בעיצומה של אסיפה בנצי רת, כאשר נקרא לסלפון. אשתו מסרה לו, כי והעתה נולד לו נכד. פלג, הידוע כאדם שאינו מגלה את ריגשותיו, שמע וחזר

לאסיפה. לנכד ניתן השם אלי-עזר, על שם דודו.

יוסי שריד
 טרוד מאד בתעמולת הבחירות של מיפ" לגת-העבודה, ואת מרבית זמנו הוא מבלה בתל-אביב. לכן, כימעט שלא מזדמן לו לראות את ילדיו ואת אשתו, המתגוררים בקריית-שמונה. השבוע החליט יוסי כי אם ההר אינו בא אל מוחמד, יבוא מוחמד אל ההר ובחופש-ההפסח לקח עימו את בתו, נועה בת השש, לתל-אביב. נועה ליוותה את אביה לכל מקום, למישרדו שבבניין המיפלגה ברחוב הירקון, לישיבת המרכז שהתקיימה בבית ארלוזורוב ולישיבות אחרות, אחרי שאביה הבטיח חגיגות כי היא לא תדליף מהישיבות שבהן תשתתף.

אבי עופרים
 הגיע לישראל לחופשת הפסח, בחברת ידידתו הוותיקה היפחפיה הקרויה טקסי. רק אחרי שבילה את הסדר עם הוריו בחיפה, ירד אבי לתל-אביב. כאן הזמין את כל חבריו למשקה באחד המועדונים בעיר, וגילה להם כי למעשה נשא כבר את טקסי לאשה, אלא שעניין הנישואין נשמר בסוד, כיוון שמישפחתו בישראל לא ידעה על כך. אבי, שהשמין נואד מאז ביקר בארץ לאחרונה, לא הציג את טקסי לפני אשתו הראשונה, אסתר עופרים, שגם היא בילתה בישראל את חופש-ההפסח שלה — עם מישפחתה וידידה רוני ברגר.

העבודה, יופיע הבן השני, חיים ברעם, ברשימת שלי. בצורה אחרת התפלגה מישפחת ארנון. בעוד אבי המישפחה, ד"ר יעקוב ארנון, מי שהיה מנכ"ל האוצר, הוא מועמד מחד נה שלי, התפלגו בניו בין שלי לבין החזית החדשה של רק"ח. ואילו במישפחת דיין נמנע אסון — הבת, אורלי עופרת, סירבה בהחלט להצטרף לד"ש, היססה אם לתמוך במחנה שלי, אך לבסוף בחרה בדרך אחרת: היא נסעה לחו"ל.

עם התקרב מועד הבחירות יוצאים העסקנים הפוליטיים מגידרם כדי לזכות במעט פירסומה. עיתונאי התקשר אל ח"כ יהודה בן-מאיר, כדי לראיינו בעניין גוש-אמונים.

למחרת היום טילפן פלד לעמיתו-לשעבר, האלוף (מיל.) ישראל ("טליק") טל, כדי לנחמו על מות אביו, שנהרג בתאונה. תוך כך בישר לו כי נולד לו נכד. אמר לו טל: "מעכשיו לא יהיה לך חשק לעסוק בפוליטיקה. תרצה רק לשחק עם הנכד."

מחנה שלי כבר גרם לפילוג בכמה מישפחות בניש-ראל. בראש הרשימה: מישפחת דיין, ששניים מחבריה — רות שלי ויאסי דיין הצטרפו לי שלי. בעוד שמישה דיין יהיה מועמד העבודה, ויעל דיין תומכת בד"ש. מישפחת ברעם התפלגה אף היא: בעוד עזרי ברעם בא תחת אביו, משה ברעם, ברשימת מיפלגת-

לאנשים
 הנכונים!
 777
 הברנדי
 הלאומי
 שהוא
 בינלאומי.

כומל לא מזרחי
 מיכיל ראשק לציון וזכרון יעקב

הכלבים

כרופ' אורבך עצמם את דיברי ישעיהו הנביא:
הכלבים עזי נפש לא ידעו שבעתה...*
אליהו חכים לאחיו: „אני חייל, ומלא

הקינאה והתאוה

והכבוד מוציאים

את האדם מן העולם

בראיון שהעניק פרופסור א.א. אורבך לעיר-נונאי אברהם נווה, העלה הפרופסור — שהיה מועמד לנשיאות המדינה — האשמות שונות לגבי ערכיה של החברה הישראלית, תוך שהוא חרד לפולחן עגל-הזהב הפישה בחברה הישראלית. בין שאר דבריו לאברהם נווה, אמר הפרופסור אורבך: „יש כאן תהליך שתחילתו עוד לפני מלחמת ששת הימים. היה זה כאשר הופרכו סיסמאות על העלאת המתיחהיים ואף על „מכניזת לכל פועל; וזאת בשעה שגמרוני הסיסמאות למיניהן ידעו יפה מאד כי הכלכלה שלנו מבוססת על תמיכה מאסיבית של ארצות-הברית ויהדות הנולד. איני אומר שלא היה צורך להציג לות את רמת-החיים של השכבות העניות — ואנכי, אני כחולט מודה כי נעשה הרבה בתחום זה — אך הסיסמאות נתקבלו דווקא על דעתן של השכבות המבוססות, וזה שוב עניינו של איבוד קנה-המידה. להעלאת רמת-החיים אין גבול. זה רכב המתגלגל ככדור-שגל. גם השישי כה המנהיגה — אני מדבר על האינטליגנציה ובעלי המיקצועות החופשיים — לא העריכה נכונה את הסכנות הגלומות בתהליך הכלכלי, שלא היתה לו אחיזה במציאות.

„ואין אני שייך לאלה המטיפים מופר רק לפועלים. העלאת רמת-החיים המנופחת והראוותנית של אלה השייכים לחוגי התעשיינים, מנהלתי בנקים וכדומה, הינה גלויה לכל.”

והוסיף הפרופסור אורבך: „עתה מתקיימים בני דיברי הנביא ישעיהו: „הכלבים עזי נפש לא ידעו שבעתה רועיה רועים לא ידעו הבין. כולם לדרכם פנו איש לדרכו מקצהו. כל איגוד מיקצועי מהפניה שלו וזאת רק את העניין שלו, מסתכל לפינה האחרת תובע לעצמו תביעות אינסופי. הקינאה פועלת, והקינאה והתאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם.”

„הם ידעו

שאתה הסגרת אותי”

בסידרת ראיונות של הפאל בשן, לרגל מלאות 32 שנים לעליית-הגדרום של אליהו חכים ור אליהו בית-יצחק, ריאיון את עובדיה חכים, אחיו של עולה-הגדרום, שסיפר על פגישה שנערכה בינו לבין אחיו.

מספר עובדיה חכים: „האמת היא שאני היתי אישי-הגנה ותיק, וכל המיבצע הזה לא נראה לי. להיפך, התנגדתי כל בתוקף. כאשר נודע לי שאלוהי נמצא בלחיי, וכחילל ברוחי הוא גם מכריח נשק ממצרים ארצה, רציני בכל תור קפ שהוא יעזוב את זה, ומייד. היתי מתנגד הרוף ביותר ללחיי. בזמנו ראינו בהם פורשים הבורחים נזק רב, פורקי-עול המסכנים את המי שרות שלנו. אני זוכר, שפעם ישבתי עם אלוהי ואמרתי לו: אני יודע הישכ שאתה בלחיי ויש לנו כל האפשרויות לתפוס אותך אפילו היום. אז הוא ענה לי: תדע לך, עובדיה, אם תעשה דבר כזה, האנשים שלנו לא ישתקו לך. הם ידעו שאתה הסגרת אותי, ויתנקמו בך. ואז התי חלתי להתווכח איתי בצורה הרופה, כדי לשכנעי לעזוב את לחיי. אמרתי לו: אליהו מה שאתה עושה זה מתנגד לכל מה שרוצה המדינה-בדרך, ומסכן את כל האינטרסים הנכונים של המדינה ואת המוסכמים. הוא השיב לי: תראה, אני חייל. יות להיות שיש לך כמות נימוקים חזקים. אם אתה רוצה להתווכח, אני אקבע לך פגישה עם איש שלנו, היודע להתווכח יותר טוב ממני. כי אשר לי, אני משוכנע שזאת הדרך הנכונה. השיי הה נסתיומה בכך, שהוא לא היה מוכן יותר לשוחח אתי על נרשא זה. כל מה שהיה מוכן להגיד, היה: „אני חייל, ומלאא פקודות.” (ידיעות אחרונות)

אדמת מריבה

העיתונאי קאסם ויז מתאר ברשימתו, אלה וקוץ בה” את יום השנה ליום-האדמה בכפרים בקהילת-גריבה וגית, כיום של מכות ומעמות, תוך שהוא מביא כמה סיפורים מזעזעים מהתנהגותם של כוחות-הביטחון בכפרים אלה: „בכיתה של עאישה ביאדסי, אשה אלמנה —

ואמר שהוא אינו סוחר-נשק, ושלא היה מימיו באקוודור. מייד כשהחל מדבר על נושא זה, קם הבדרן אורי זוהר ועזב את המקום בהפגנתיות.

הוא קיבל מהח”כ תשובה נלהבת: „רק תגיד מתי ואיפה, אני אגיע לכל מקום ובכל שעה.” אך העיתונאי לא התרשם, כנראה, מהתלהבותו של ברמאר, העדיף לראיין את חגן פורת תחתיו.

המיליונר **פמואל פלאמן-שרון** החליט לעבוד על מועמדותו לכנסת בשיטה אמריקאית טהורה. אחרי שגייס למערכת-הבחירות שלו את אשר תו, **אנטו**, גייס גם את אמו הישישה, **אסתר**, ואמר: „מה שטוב לגימני קארמר טוב גם בשבילי. אמו הביאה לו המון קולות. אני מאמין שאמי, המלווה אותי תמיד, ושאיני קורא לה, הקמיע שלי, תעשה בשבילי אותו הדבר.”

שדרן-הספורט של הטל-וויזיה, **אלכס גילעד**, מא-מין באמונות תפלות ובעיני-

עם תום המושב הראי-שון של ועידת-הסופרים, איר-גנה הסתדרות העובדים מיוזון מיוחדת, באחריותו של המשורר **שלמה זמאי**, מי שערך בשעתו את העיתון ריחון. הר משתפים יצאו למיוזון לסעוד את ליבם. לפתע התפרץ החוצה הפרופסור **גרשון שקד**, החוג לסיפורת עברית באוני-ברסיטה העיברית בירושלים, וצעק: „מה פיתאום הסתדרות מאלגנת פה מיוזונים? אני לא מוכן להשתתף באסיפת-בחי-רות! באתי לוועידתי אגודת-הסופרים!”

רון ניט כוכב קבוצת-הכדורסל המיקצועית הארלס גלובי טרוורס, צעה במישחק אלופות אירופה בכדור-סל, יחד עם חברי קבוצתו, בתל-אביב. ניט התלהב מן המישחק והיה לטובת הישראלים מההתחלה ועד הסוף, שהוא אהב „מכני! מכני!” עם הזכיה בגביע אמר ניט, שהגיע למקום בחברת חתיכה ישראלית שסיובה להזדהות, כי הישראלים שיחקו „יוצא-מן-הכלל”, וכי הזכיה בגביע הגיעה להם ביושר, „למרות שהייתי מלמד את הישראלים שנייט-שלושה טריקים.”

הרע. בעת המישחק ההיסטורי בוורטון, שבו גברה קבוצת מכני תל-אביב על קבוצת צסק”א הסובייטית, ענב גילעד עניבה מסוספת. הפעם, לפני הנסיעה למישחק הגורלי נגד מוביל-גירגי וארזה בבלגראד, החליט אלכס לקחת עימו אותה העניבה, לענוב אותה בעת שיודר המישחק. אולם כשהגיי עה שעתו לארוז את מיוודתה, לא נמצאה העניבה. אלכס הודיע לרן **שידן** כי בלי העניבה הוא לא נוסע. ממש ברגע האחרון נמצאה עניבת-המזל, וכעת טוען גילעד כי היא שהביאה למכבים את הר-גיזחון.

בעת צילום תוכנית הטלוויזיה חיים שכאלה, התנצל **חיים טופור**, נושא התוכנית, המזל, וכעת טוען גילעד כי היא שהביאה למכבים את הר-גיזחון.

לשחקנית **אפרת ליביא**, השוהה בלוס-אנג'לס לצורך לימוד ריפוי בריקוד, יש קשיים כספיים. אפרת לא יכלה לשלם את חשבון הטל-פון שלה, והוא נוזק.

בעת צילום תוכנית הטלוויזיה חיים שכאלה, התנצל **חיים טופור**, נושא התוכנית, המזל, וכעת טוען גילעד כי היא שהביאה למכבים את הר-גיזחון.

שהמועצה המקומית הכריזה עליה כאבי-השנה — מגשנו את שני בניה, איבראהים עבד אל-ראוק ביאדסי ואחיו גילאל.

„שני האחים ישבו ביום ה-30 במארס בכיתה וסקדו את ליבם, כשולפתע פרצו לפית שוטרים, היכו אותם לנגד עיני אמם, ולאחר-מכן סחבו אותם החוצה, קשרו אותם לגיפס וגררום תוך כדי נסיעה, כשהנהג נצטווה לבלום ככל פעם שהנערים נאחזו בנייפ.

אמם רדפה אחריהם בוכיה, והתחננה לפני השוטרים שיניחו לילדיה. תשיבתה היחודה של השוטרים היתה קללות עסיפיות.

„משם המשיכו השוטרים למסגריה של עזיו ענאיאם, שפתח אותה שערה את עיסקו ופנה לעבודתו. אותה שערה עמדה לידו כתי הורא בת הארבע החצי. שוטרים שהפתיקו את עזיו, הלמו בו על לא עוון בכפו — כש,פישעו! היחיד שפתח את עיסקו ולא שבת. השוטרים התיזו עליו ועל הילדה מים צפועים, ולא הניחו לו להגן על ביתו. סימני המים הצפועים על קירות המסגריה מוכיחים את אמותות סיפורו של בעל-המסגריה.

„איבראהים אחמד אבו-בקר נתבקש על-ידו אביו פואד, לשעבר ראש המועצה המקומית בכפר, ללכת לבקר אצל ניסתו החולה. תוך כדי ארוחת-צהריים אצל הניסה פרצו השוטרים ל-כיתה, כעטו באורה לעיני מארחיו ועצרוהו.

„מוספתה ענכוס, כחור הסון העובד כשומר בכיתה-החולת, היילל יפה! בהדרה, נעצר על-ידי שוטרים כרוחב הראשי של הכפר בעת שישב מעבודתו. הם הפליאו בו מכותהם, ולא הניחו לו עד שכולו היה חבוט ומוכה. במסיבת-העיתוי נאום שקיימה בעצת הכפר נבצר ממוספתה לש-בת, ובכיתה הוא נאלץ כל הזמן לשכב על בטנו.

„אחמד עלי מואסי, תלמיד כיתה ט', עשה את הרבי מבית-הספר כאשר תפסוהו השוטרים, הל-מו בו, דרכו על ראשו עד זנב דם, והמשיכו לבקוט בו עד שאיבד את הכרתו. הוא העפד לבית-החולים, שם תפרו בראשו 14 תפרים.

„זוהר הידר ביאדסי, אף הוא תלמיד כיתה ט' ברח מבית-הספר בתיקווה למצוא מחסה בכית סבתו. בדרך נכנס לחנות, כשפיתאום עמו עליו שוטרים, שאחד מהם מטיל משקולת של המישה קילוגרם לעברו. כאשר ניסה להרים את ידו כדי להדוף את המישקולת — הוא שבר את ידו.

„אחמד עבד אל-עזיו מואסי ודודנו עאטף, ישבו בכיתה של האחרון — המצוי במרחק שליו-שה קילומטר מהכביש הראשי — ושקדו על הכנת שקויהם, כאשר שוטרים פרצו למקום, היכו אותם בתוך הכיתה, ולאחר-מכן נלקחו ל-מקום ריכוז, השבויים כשאחמד סובל משפת-דם פנימי.

„אחד המלווים אמר לי במרידות: אני רוצה לספר לך סיפור מצויקי-עצמי. מעשה באחת המישפחות בכפר, שכנתה בית חדש וכמינהג המוסלמים הניפה, ראויה ירוקה — דגל, כאות ברכה ומזל.

„ההיילום, שראו את הראייה, טיפפו על הגג, הורידו אותה וחתכו אותה לגזרים תוך כדי גידופים והשמעות, כשהם סוכרים שזוה הרגל הפלשתינאי.” (חותם — על המשמר)

פסוקי השבוע

ח”כ שולמית אלוני: „בבחירות לכנסת התשיעית יש רושם שאנשים מתמודדים לתפקיד הממביא העליון, או הנשיא.”

אישיות מרכזית בליכוד: „לצירופו של אריק שרון לליכוד יש להצמיד תודעת-ביטוח מפני סיכונים לטווח ארוך.”

הספר עמוס קינן: „היום שבו קיבל המעי רך תכתוב דיין, הוא היום שממנו אפשר להתחיל את הספירה לאחור, עד למלחמה הבאה.”

ח”כ משה דיין: „אחרי האביב יבוא הקיץ. ייעודם של הפרחים לשאת פרי. אחרת, הינם פירחית-סרק. כך גם מצעיה-בחירות.”

ראשי-הממשלה יצחק רבין: „אני מר-גיש אתריות פורמאלית ומוסרית. כמו אשתי, לכל מה שהתרחש, ואינני מוכן להשלים שמעמדה כלפי החוק יהיה שונה משלי, ואם היא תועמד לדין — אעמוד איתה. לא אטען לחסינות כחבר-כנסת, וכל מה שיירדש ממני כדי לעמוד במשור תף ביחד — אני אעשה.”

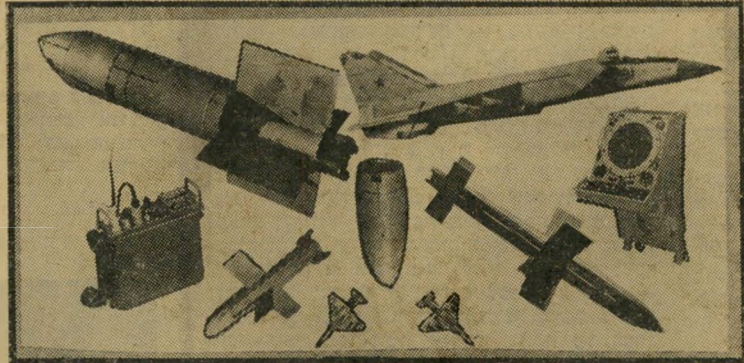
4 הצעות מפתיעות של היווכח בכך בביתך ב-10 ימי נסיון חינם!

2
חבר מרמרי

עתה בהישג ידך:

"זבנג וגמרנו!"

92 פריטים מובחרים

מערכת "זבנג וגמרנו!" כוללת את הפריטים הבאים:

- 1 טיל בינובשתי מנירוסטה, 2 טי-לי קרקע-אוויר גבריאל קוטר 140, 2 טילי אוויר-קרקע נתנאל גודל 85, 5 טילי קרקע-קרקע מיכאל, 2 טילי ים-קרקע גמליאל, טיל יוסף, 2 טילי יצחק, 6 מפציצים טקטיים לימור, 2 מפציצים אסטרטגיים ניר, סטי"ל ירון, סטי"ל מנשה, 8 כפות למרק, מכשיר-קשר ראובן, טלפון-שדה נייד שמעון, בית-חולים נייד לוי, 30 מיק-לעים ריבקה, ארגז-תחמושת למיק-לעים, פצצת-מימן, מי-חמצן, יוד. כל מי שיזמין את מערכת "זבנג וגמרנו" יקבל שלושה כניסיגור נאים ודקר רטיביים במתנה.

מערכת כלי-הנשק המוקצעות שהיא חלומו של כל גנרל ומצביא-חובב. המערכת המתוחכמת כוללת 92 פריטי-נשק ללחימה באוויר, ביבשה ובים. בין כלי-הנשק המופלאים, העשויים פלדת אל-חלד ניצצת ומבוקה, תוכלו למצוא מערכות הפצה, הפגזה, ריפוק וריסום, אשר יקרקשו את האויב להנאתכם ולשביעות-רצוני-כם המלאה. המערכת שתתאהבו בה ממכט ראשון.

המערכת המושלמת ללחימה ולהשמדת האויב

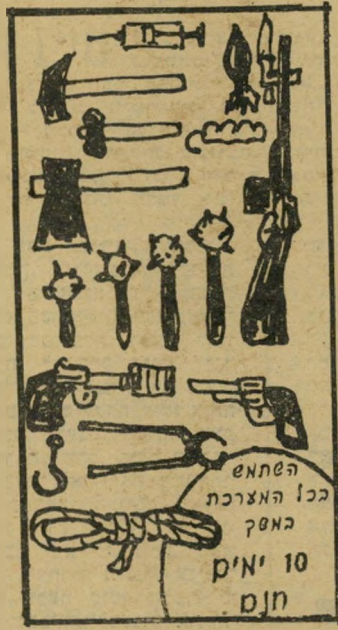
חינם!

סידרת סירטי תנ"ך מעולים למיקלע 0.50 לשולחים את התלוש תוך חמישה ימים

שבירת שביחות? - כמה קל...

הגיע היום שלו ציפה כל יבואן, יצואן, פרדסן ותעשיין. הגיע היום המתין האורח הקטן. פעמים רבות סבלת בוודאי משכחות מטרידות ומרגיזות. הקין לכל זה. אנו מגישים מערכת-כלים נאה ושימושית לשבירת שביחות, אשר תשמש אותך כיעילות ובחסכנות, ותודות לה ישתנו הייך מן הקצה אל הקצה. הקין לסבל, הקין להפסדים, הקין לביזבזו הזמן ולירידת המוראל.

מערכת כלי שבירת השביחות כוללת כלים ומכשירים לפיצוח, ביי קוע, ריסוס, וחיסול של שביחה מכל סוג. המערכת נתונה באריי זתיעור יוקרתית ומהודרת. הייך יהיו ללא דאגות עם מפצח השבי-חות.

אחרי שתשבור שביחה אחת, שוב לא תרצה להיפרד מן המערכת

מעטה גם באקוואדור שיטת ההדברה היעילה גנ. די. טי

לחיסול הטרור

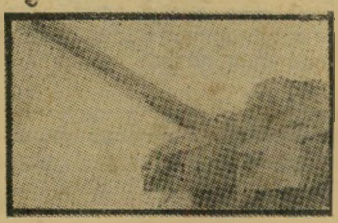
- טרוריסטים?
- חוליגאנים?
- קומוניסטים?
- קושרים? יריבים?
- שירות מיגור
- והדברה לכל סוגי הטרור. שיטה פשוטה ומהפכנית, בהישגידו של כל מישטר. בשיטת גנ.די.טי. בטוחים הייך מכל צר.

ייעוץ חינם

תותח האושר המהפכני תומייתו

80 פגזים בדקה * בידוד כפול * פגז נייד * מתנייע * אחריות לשנה

מי איננו מעוניין בתותח האושר. שוב לא תצטרך לעמוד ולהפגוז במו-ידיך. תומייתו, תותח-האושר המשוכ-לל והמדוייק, יעשה עבורך את ה-עבודה השחורה. שמונה שעות הפ-עלה בלחיצת-כפתור אחת. תותח-הא-שר תומייתו משיב אש ופותח באש ביוזמתו, הודות למחשב המשוכלל מולטי-ואקום 2500. לתותח-האושר שש תוכניות לירי, השבת אש ופרובו-קציה. תותח-האושר מוכן לתת את חייו בעבורך.

שובר נסיון 10 ימים חינם

אל: מדינת ישראל, התעשייה הבטחונית בע"מ, אזור התעשייה.

נא לשלוח לי את המוצר או המוצרים שסימנתי למטה, לתקופת ניסיון של 10 ימים חינם. השימוש במוצר ייעשה לפי שיקול דעתי בלבד ולהשמדת אויבי, מבלי שתהיה כל התערבות מצידכם, למעט ענייני תחזוקה שוטפת ותקינה. אם לא אהיה מרוצה לחלוטין מטיבם או מאיכותם של המוצרים או חלק מהם אחזיר את אותו המוצר במצב תקין תוך 10 ימים מיום קבלתו ולא אהיה חייב מאומה. אם אחליט לרכוש אחד או יותר מן המוצרים, אותם מוצרים יהיו שלי ויהיה עלי לעמוד בתנאי התשלום אותם ציינתי למטה, ואחר כך אוכל לחסל את מי שארצה.

סמן את ההצעה הרצויה לך:

שם המוצר	מחיר במזומן	אריזה ומשלוח
זבנג וגמרנו	350,000,000	200,000
גנ.די.טי	1,200,000	3,380
תותח האושר	538,500	23,600
מפצח שביחות	4,950	90

נא למלא בדייקנות למנוע עיכוב בביצוע ההזמנה

שם המדינה: ..... יבשת: .....

מצורף סך: ..... במזומן/בתשלומים. סודיות מובטחת

מלחמה היא שלום

פועל הוא מחבל

לפי חשבונאי עדיין נותרו שבע שנים עד לשנה הסימלית 1984, שבה סוף-סוף יהיו המלחמה לשלום, העבדות לחירות, הבערות לכוח והעקוב ל-מישור.

אבל שבע השנים הרעות הללו לא צריכות להפריע לאף אחד לשאוף ל-1984 עוד לפני 1984.

וזה באמת לא מפריע.

אדרבא, אם אתה רוצה להיות "IN" בישראל 1977, עליך לדבר כאילו כבר 1984 מזמן.

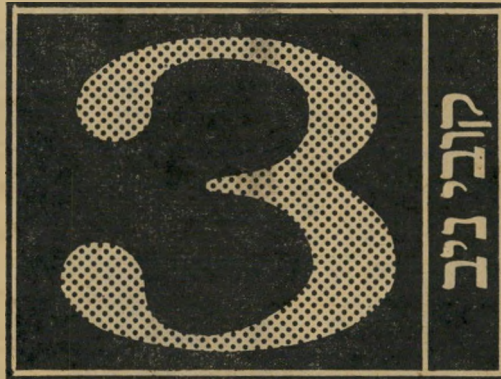
כי 1977 היא 1984. וזה הולך בערך ככה:

נביא-הזעם בישראל 1977 הוא תעשיין. הוא גם היושבי-ראש. הוא גם מופיע כל יום בטלוויזיה, ונרשם נבואות תוכחה וזעם על הסכנות האורבות לעם ישראל אם לא יילך בדרכי ה', שהוא תעשיין בכיר, וגם נשיא-כבוד של התאחדות התעשיינים, שהיא בעצם התאחדות הנביאים.

לעומת זאת, פועל בישראל 1977 הוא מחבל. את זה יודע כל ילד. פועלים זה אלו ששמים תפורי-זיגפן באוטובוסים של תעשיינים הפים-מפשע, ובי-עצמם נוסעים בוולוו ולא רוצים לעבוד. העניים הם עשירים, וכל מה שהם רוצים זה

חירות היא עבדות

תעשיין הוא נביא

בצע-כסף, כדי שיוכלו למצוץ את דמם של העשירים, שהרוויחו את לחמם הדל בזיעת-אפיהם, ול-בזבו את הכסף הזה על מכות לילדיהם, ויסקי תר-צרת-חוק, דולרים שחורים, מניות, זונות וחשיש.

ובאמת הכי מיסכנים בישראל 1977 הם הפרדסים, שהפועלים הורסים אותם, והעניים עושקים אותם, ואין להם מה ללבוש בחורף, וכל מה שהם אוכלים זה קליפות-תפוזים שהפועלים והעניים מור-אילים לזרוק להם לפעמים לפחונים העלובים שבהם גרים הפרדסנים בצפיפות איומה.

כי כל מה שהפועלים והעניים רוצים זה להרוס את המדינה, כדי שיהיה להם יותר רע. כל פועל הוא עוכר-ישראל, וכל עני - אנטי-ציוני.

כי אילו היה הפועל אוהב-ישראל, הוא היה תעשיין ולא פועל, ואילו היה העני ציוני, הוא היה עשיר ולא עני.

וזה מוכיח שהפועלים והעניים הם לא פטריוטים. הם לא פטריוטים, כי הם חיים בארץ והול-כים לצבא ועובדים קשה ומרוויחים מעט וחיים בשיכון. כי פטריוט זה מי שחי בחוק-לארץ ולא הולך לצבא ועובד קל ומרוויח הרבה וחי בוילה.

וביגלל זה הכי פטריוט בישראל 1977 הוא אפרים קישון.

ואם כך, אין פלא שגנרל שמן הוא בישראל 1977 פוליטיקאי רזה.

שהרי המדד להצלחתו של פוליטיקאי בישראל

- לכביסה נקייה יותר
- לתחתונים אמינים יותר
- לסדינים ישרים יותר
- ללבנים לבנים יותר ● לארי-גים יעילים יותר ● לצמר דמוקרטי יותר ●

שינוי

אבקת הכביסה המהפכנית

נעל דינאק

אין לך כסף לקנות נעליים לילדים...

אתה לא יכול לראות יותר את הפרצוף של רבינוביץ...

נשבר לך מהשחיתות... הביורוקרטיה משגעת אותך..

יעקובי מעצבן אותך... האינפלציה הדוהרת הורסת אותך...

אתה לא מסוגל לגמור את החודש...

די לך מהשקרים... בקיצור -

נמאסנו עליך לגמרי... אם כך -

מקומך איתנו... הצבע בעדנו -

כי...

אם אתה בגדנר -

אתה בעדנר !!

בערות היא כוח 1

עשיר הוא עני

1977 הוא יכולתו לגנוב בקצב חדש, בתנופה יוצרת, בדימיון פורה ובעשייה מהירה. כי פוליטיקאי שגונב כמו צב עף מן השילטון. עובדה.

מי שרוצה שהכל יישאר אותו הדבר - הוא שינוי. מי שרוצה שהכל יחזור להיות טוב כמו פעם - הוא קידמה. מי שמתפצל - הוא אחדות. מי שלבד - הוא יחידו. מי שנגד - הוא בעד.

כך שאם אתם באמת רוצים שינוי - קנו את אבקת-הכביסה „שינוי“. ואם אתם חפצים בקידמה - יש מיישחת-כלים כזאת. ולדוגלים במהפכה: „מהפכה“ - תרסיס-הניקוי, שכבש את השוק. כל טוב שיהיה לכם. כלומר, שתאכלו חרא כל החיים.

כוס...

אתה יושב מול הטלוויזיה, אתה רואה כמה המצב רע, אתה רוצה לקלל... אבל, רק רגע - לפני שאתה מקלל, הכה נכדיך את העובדות:

בישראל שותה כל ילד כוס חלב טרי כל שעה. בישראל שותה כל נער כוס מויק טיבעקי כל חצי שעה. בישראל שותה כל מבוגר כוס בירה מרעננת כל רבע שעה. בישראל שותה כל אחד כוס מים זכים כל דקה.

בישראל הכל טרי, הכל טיבעקי, הכל מרענן, הכל זך, הכל בריא, הכל מזכותנו.

שקר הוא אמת

יעקב חודורוב במשחק איטליה-ישראל 4.11.61

" הזמן עובר חביבי... "

"אתה צעיר והעתיד לפניך.
 אבל, העתיד מגיע מהר. מהר מאוד.
 והאמן לך, מוטב שהעתיד ימצא אותך מוכן,
 עם קופת-גמל רצינית. כמו "גדיש" של בנק הפועלים.
 "גדיש" היא קופת הגמל עם הרווחים הגדולים ביותר
 וקצב הגידול המהיר ביותר.
 עם "גדיש", אתה מבטיח לעצמך עתיד טוב יותר. כספך הולך ומצטבר,
 אתה זוכה ברווחי הצמדה מלאים, בריבית נאה ובביטוח-חיים.
 ובבוא הזמן, כאשר תרצה להשתמש בכספך, יהיה לך סכום רציני ביד.
 עכשיו הכדור בידך. התחל לחסוך עוד היום."

יעקב חודורוב

גדיש קופת גמל
ההשקעה שלך בך

בנק הפועלים

לנו
 אכפת.

מל"מ

(המשך מעמוד 16)

כלי מידע אינאפשר לשנות במישור המוקדתי כל מנהיג המוקדתי גדול הוא גם פוליטיקאי מופלגתי.

מי שחשש (או קווה) ששילטונו של יצחק רבין יסתיים באחד הימים בכיש לון, ציפה בוודאי שכישלון זה ינבע מאחד משלושת הליקויים האלה: חוסר-כישורו בתחום התיקשורת, חוסר-התעניינותו בענייני כלכלה וחברה וזיזולו במפלגה. איש לא ציפה ששילטונו יתמוך מפי כמפתיע, כימועץ באקראי, בינתיים סיבה שונה לגמרי.

השבונות אמריקאיות

אחת ההחלטות הקשות שהיה עלי לקבל, ושהייתה קשורה ביצחק רבין, נדרשה ממני לפני מלחמת יום-הכיפורים. למערכת הגיע המידע הראשון, המוסמך, על הרצאותיו שבשר של השגריר יצחק רבין בארצות-הברית. אף שלא הייתה זו פעולה בלתי-היחוקית, היה בה פגם אסתטי חמור. היה עלי להחליט אם לפרסמו.

אבנרי מציג לרבין החזרת הכסף* אילו נתקבלה העצה

הפירסום יכול היה להזיק למערך היוגים במפלגת-העבודה, ולאחד האישים שיכלו למלא תפקיד חשוב בהבראת המדינה. אולם המידע היה חשוב מדי, וראינו לעצמנו חובה ציבורית לפרסמו.

איש לא יכול היה או לחלום שמסמר קטן זה של מידע יביא, כעבור חמש שנים, לאובדן הקרב האחרון של יצחק רבין. הפירסום עצמו עבר בלי תגובות.

רק אחרי שרבין הפך ראש-ממשלה, החלה פרשה זו לצופף מחדש ולעורר, במאות, הדים. אחרי יום-הכיפורים היה הציבור הגיש לפגמים אסתטיים.

באחד הימים בא יצחק רבין ל"מושב הוועדה-הפועל של ההסתדרות. רות, הוויכוח נגע גם בענייני שחיית תות. בבוא תורי הנאום, נתתי לו עצה פומבית: לתת דוגמה אישית ולהעביר לקופת-המדינה את הכסף שהרוויח מהרצאות אלה, אף שאיני מחוייב לכך.

תצלום שצולם, במיקרה, הגניח את הבעת-פניו של רבין באותו רגע. הוא בוודאי לא העלה בדעתו (כפי שגם אני לא העליתי או ברעתי) ערמה טובה עצה זו. אילו עשה כן, לא היה יכול לקרות מה שקרה בשבועות האחרונים. מדוע לא נהג כך? איך ניתן ביכלל להסביר את פרשת החשבונות?

מוסד האצולה

רמזה לי שהסוד כולו טמון בעובדה פשוטה אחת: ליצחק רבין אין זמן ו/או חשק לעסוק בעניינים פרטיים. הכסף אינו מעניין אותו. עולמו הנפשי שלם וסגור, ואין בו מקום לעניינים אישיים.

כמו אנשים אחרים מסוגו, הניח גם רבין את הטיפוח בענייני הממון

כירי רעייתו.

השאלה אינה. אפוא, מה אירע ליצחק רבין, אלא מה עשתה לאה.

לאה רבין פעלה במיסגרת הנורית מזה, שהיו מקובלות כחוגי הצמרת בתקופת גולדה-דיין-ספור. חוגים אלה התרגלו מזמן למחשבה שקיימת מות במדינה שתי מערכות-כללים: כללים החלים על כל האזרחים, וכללים אחרים, החלים על המיוזחיים, סים, האצולה הכלכלית והפוליטית.

כמו כל אצולה, בכל מישטר, מאמינה הצמרת הישראלית ש"מגיע לה" בזכות שירותה, חשיבותה וחזיונותה למדינה. אין ספק שלאה רבין לא העלתה כלל על דעתה שהיא עושה משוה רע או פסול. היא פשוט עשתה מה שעושות כל חברותיה בניסיונות אלה. היו לה כמה רבבות דולרים, וביכללם אלפי הדולרים שהרוויח בעלה בהרצאות המפורסמות. שהיו משוחררות מתשלום מס. כאשר נפתימה כהונתו של רבין כשגריר, השאירה את הכסף בבנק. בוודאי היה מנוי-גמור עימה להשתמש בכסף מעת לעת, בשעת ביקוריה בארצות-הברית, לשם עריכת קניות.

אין ספק שחשבונות כאלה יש לרבבות ישראלים, ובוודאי למרבית הישראלים שהיו ועבדו תקופה ממושכת בחו"ל, או שקיבלו מיצויים מגרמניה. לאה רבין ידעה, בלי ספק, שהדבר הוא בלתי-היחוקי — אך בחור גים שלה מתייחסים לחוקים אלה בזלזול. החומרה שבמעשיה של לאה רבין ממונה באי-היפוך החשבוני נות האלה ברנע שבעיה הפך ראש-ממשלה. דבר שהוא בכחינת "לא כסדר" לגבי אזהרה רגילה, הופך בלתי-נסבל לגבי אשת ראש-הממשלה.

ראש-ממשלה הוא סמל. הדוגמה האישית שהוא נותן לציבור מהווה מרכיב חשוב בקביעת דמותה של החברה. העובדה שלאה רבין לא הבינה זאת, ולא היתה מודעת לאחריות האישית שלה, היא סימן חמור. אם אכן הלכה להוציא כסף מהבנק, כשהיא נמצאת במרכז אורות הורקורים, בליווי שומרי-ראש ופמליה רישמית, מעיד הדבר על תמימות — אבל גם על קהות מסויימת לגבי ההיבטים המוסריים והצריבוריים של מעמדה.

אך צריך גם להיאמר: לאה רבין שידמה מחיר נורא עבור מעשיה. לא ייתכן עונש חמור יותר מאשר הודיעה שהיא הרסה את הקאריירה של בעדה בהיותה בשיאה.

אם..

דבר אחד יוכל יצחק רבין להתנחם: הוא נפגע על-ידי שיטה טובה, שהוא עצמו הנהיג אותה.

אחד הסממנים הבולטים, והחיוניים ביותר, של תקופת רבין, הוא היחס החדש כלפי עבירות-שחיתות. השילטון פעל כראוי (אך כימעט כראוי) בכל הפרשות גנייליו: פרשות רוזנבוים, צור, ידלין ושיכון-עובדים.

אין זו זכותו של יצחק רבין לבדו. הוא פעל במיסגרת הפסיכולוגיה הציבורית החדשה, תולדת מלחמת יום-הכיפורים. הנורמות השתנו. כתוצאה מכך, נכנסו לתפקידהם אנשים שלהם גישה חדשה לסוגיה זו — כמו אהרון ברק ואנשי מר

לקחו של בנימין זיגל במישורה. אך כל זה לא היה מתפתח כפי שהתפתח, לולא יצחק רבין וגישה האישית-ערכית. עתה נפל רבין עצמו קורבן לשיטה טובה זו. ברק נהג כלפיו כפי שהוא פקד על ברק לנהוג כלפי אחרים.

מבחינה מסויימת, ועצובה למדי, ניצח רבין דווקא בנפילתו.

הוא ניצח גם מבחינה אחרת. ממדיו האמיתיים של אדם מתגלים כי

ריגעי משבר. בשעת קרב ומורא. כאשר האדם עומד לבדו מול בורא. בשעת משבר מישפחתי. בשעה שעולמו חרב עליו. לא לחינם הקדיש רודיארד קיפלינג את שירו היפה ביותר — אם — למצבים כאלה, וקבע: אם תתגבר, אתה גבר.

על-פי סטנדרטים אלה, נתגדה רבין כגבר בשעתו הקשה ביותר. בשעה הקשה ביותר של חייו התעלה רבין במידה שיעור קומתו. הוא קיבד החלטה אמיצה וחיית תבת. הוא תיפקד בצורה היעילה ביותר שבה יכול אדם לתפקד בי שעה כזו.

האיש שדיבר אלינו מתוך תיבת הטלי וזיויה, על רקע הקאקופוניה השיכורה ברחובות, הוא איש כלבבנו. העם חש בכך, ופתח אליו את ליבו.

מעולם לא היה יצחק רבין כה אהוד על אנשים כה רבים, כפי שהיה ברנע שהודיע על החלטתו.

עצרות יסוד

תל-אביב • ירושלים

אולם בית-העם, יום א', 17.4.77, בשעה 8.30 בערב בהשתתפות:

קולנוע תל-אביב, יום ו', 15.4.77, בשעה 7.30 בערב בהשתתפות:

- א. ב. יהושע
- ח"כ לובה אליאב
- ח"כ מאיר פעיל
- סעדיה מרציאנו
- פרי ישעיהו ליבוביץ
- בועז עברון
- אמנון זיכרוני

עיצוב הכמה: דני קרוון — הציבור מוזמן

אירועי שלי - חוגי בית ואסיפות:

יום א' ה-17 באפריל

- מוסד הרי אפריים, ב-8.30 בבוקר, עם רן כהן.
- חיפה, אוניברסיטת חיפה, בצהרי יום, עם לובה אליאב ורן כהן.
- רחובות, אצל מיכל פלדמן, הרצוג 25, (חוג צעירים), עם ג'דעון ספירו.

יום ד' ה-13 באפריל

- תל-אביב, אצל סוניה ו"ך, טגור 4, רמת-אביב, עם לובה אליאב.
- תל-אביב, אצל פלד, שושנה וייץ, המשנה 13, עם מתי פלד.
- חיפה, ב-20.00, במעון הסטודנטים באוניברסיטת חיפה, עם מאיר פעיל.

יום ב' ה-18 באפריל

- בחולון, בשעה 20.00, ברחוב האחד במאי 6, פתיחה חגיגית של מועדון שלי בחולון.
- רמת השרון, אצל מרים מגרה, רח' סולד 13, עם ד"ר מנחם ברינקר.
- חדרה, קולנוע חדרה, עם אורי אבנרי, סעדיה מרציאנו ורן כהן.
- קיבוץ נען, עם לובה אליאב.
- באר-שבע, חוג בית עם מאיר פעיל.

יום ד' ה-14 באפריל

- חיפה, חוג בית אצל דוד פרגל, עם לובה אליאב.
- תל-אביב, ב-10.00, תיכון עירוני גי ט', עם מאיר פעיל.
- באר-שבע, ב-20.30, בבית יציב, העצמאות 7, עם יוסי אמיתי, רן כהן, סעדיה מרציאנו.
- באר-שבע, ב-10.00, במכון למד-ריכי חינוך גופני, עם רן כהן.
- גן שמואל, ב-9.00, עם מאיר פעיל ויוחנן פרס.

יום ג' ה-19 באפריל

- ירושלים, סימפוזיון לרגל 29 שנה למלחמת יום העצמאות, ברח' ישעיהו 2, מועדון שלי, עם מאיר פעיל.
- פרטים נוספים — נא לקבל במטה האיגודי של שני מלפון 283684, 290978, תל-אביב.
- תל-אביב, ב-11.45, תיכון חדש.
- קרית-טבעון, ב-20.30, מועדון ויצ"ו, עם ד"ר ראובן קריין.

יום ו' ה-15 באפריל

- ירושלים, בבקעה, רח' ראובן 31, אצל מרים ואדי, עם מיכה מיימון.
- עכו, פגישת אוהדים בשפה הערבית, עם אלוף (מיל.) מתי פלד.
- גבעת חביבה, ב-4.00, עם מאיר פעיל.
- קיבוץ פער, ב-9.00, עם ד"ר ראובן קריין.

יום ו' ה-16 באפריל

- ירושלים, עם מאיר פעיל.

שתי התמונות המבטאות יותר מכל הסבר את התהליך הדרמטי של חילופי רבין

יותר, אחראי יותר מקודמיו.

אולי איש לא יקבל על עצמו לומר: לא, אין זה אפשרי. ניתנה לו ההזדמנות להוכיח את עצמו. ואין זה הוגן לחרוץ דין מראש. אבל כאשר איש כזה עומד לבחירת הציבור, יש רק דרך אחת לנחש את מעשיו בעתיד — לבדוק את מעשיו בעבר. שימעון פרס לא צנח אל השילטון מאריך לאיבוד. גם אין הוא איש חדש-יחסית. כפי שהיה יצחק רבין לפני שלוש שנים. לפחות מזה 24 שנה. מאז הפך מנכ"ל משרד הביטחון, הוא ממלא תפקיד מרכזי בחיים הציבוריים בישראל, והיה אחד מעמודי התווך של המישור.

זהו האיש שהגיע השבוע אל סף השילטון. לא איש אחר. לא איש חדש. איש זה.

בלא עקרונות

מהי דמותו הפוליטית? מכל הבחינות, הוא יציר-ספיו של דויד בן-גוריון, בשנות-שילטונו האחרונות. כלומר: "ביטחוניסט", אדם הרואה את כל ענייני האומה דרך חזית-המנוע של ענייני-ביטחון צרים, ובעיקר דרך חזית המנוע של עיסקי-נשק, יבוא ויצוא.

הוא היה אחד האדרכלים של מיבצע-סיני, המיושנה ההיסטורית הגדולה ביותר של מדינת-ישראל עד היום, מיבצע שהיה כוונת פרויקטיוניה מחוכמת ובלתי-יחכמה.

הוא נתן את הגיבוי להרפתקותיו של משה דיין ("פעולות התגמול"). הוא הסתובב עם הימין הקיצוני ביותר של הצרפתים באלג'יריה (אוי-אה-אס). הוא האמין כי הצרפתים ינצחו באלג'יריה, ולא יצאו ממנה לעולם. הוא אמר כי הברית הישראלי-צרפתית היא ניצחית. מפני שאינה מושתתת רק על אינטרסים, אלא גם על "סנטימנטים עמוקים".

בשנים האחרונות התפתח יותר ויותר לעבר הימין. הוא שיחק את הקדקף של ממשלת-ליכוד-לאומי. הוא הפך הפטרון של גושי-אמונים.

פרס החדש

מבחינה מדינית ונפשית. הקנדים נרצחו. ליגדון ג'ונסון איכות. ברגע של חולשה שוב הופיע ניכסון על הבמה. מולו עמד אדם אפסי. ניכסון נבחר. הכל אמרו: הבה נשכח את ניכסון הישן, הערמומי, הנוכל, חסר-העקרונות, איש התכסיסים האפלים.

יש ניכסון אחר. יש ניכסון חדש.

ואכן, היה ירח-דבש. ניכסון כבש את לב העם האמריקאי ביחסיה-ציבור שלו. כעבור ארבע שנים נבחר מחדש ברוב עצום. הגדול ביותר מזה זמן רב.

ואז באה פרשת ווטרגייט. נשפך אור על כל תקופת-כהונתו של ניכסון. נתברר כי לא היה ניכסון סוף אחר, ולא ניכסון חדש, אפילו יום אחר.

ניכסון הישן, הנוכל, התככן, איש-המיזמות הפאראנאואידי, הוא ששלט באמריקה. הוא שהפעיל את שירותי-הביטחון נגד יריבים אישיים. הוא ששלח רבבות אמריקאים אל המוות. הוא שהעכיר את האווירה בצמרת השילטון כימעט ללא תקנה.

כזה וכזה

עכשיו מוכרים לנו פרס אחר, פרס חדש.

אומרים לנו: נכון, האיש היה כזה וכזה, כמושך כל השנים. אבל הוא היה כזה וכזה מפני שרצה להגיע לשילטון בכל האמצעים. עכשיו, משהגיע לשילטון, הוא יש-תנה. הוא יתברר. הוא יושא באחי ריגול. הוא ישתדל להיות נכון

הבטיח שלא יפתח במלחמה. ואני מאמין לו. אנשים משתנים. זהו דיין אחר. זהו דיין חדש.

ההמשך ידוע — הטרימס שתפס דיין על צה"ל, הרכיבה שלו על הניצחון שחלקו בו היה זעיר, פולחן-האלילים שנמשך במשך שנים ארוכות של הסתאבות וריגול. עד למפולת של יום-הכיפורים.

לא היה דיין אחר. לא היה דיין חדש. היה דיין.

ניכסון..החדש

היה עוד אדם, "חדש", ששמו מנקר בראשי, מאז הרגע שבו פינה יצחק רבין את הדרך לשימעון פרס.

אדם בשם ריצ'ארד מידהון ניכסון.

אדם ערמומי. חורש מיזמות. אדם שהסי-

מאת

אורי אבנרי

תבך בפרשות-שחיתות, נתפס בקלקלתו. וחמק בעזרת שידור מלודרמאטי וכלב. אדם שהובס פעם ופעמיים בבחירות לנשיאות ובבחירות בקאליפורניה. "טריקי דיק" — דיק בעל-התחבולות.

כאשר התמודד עם קנדי, תלו יריביו כרוזות בכל רחבי המדינה. מתחת להציג לום-ענק של ניכסון הופיעה השאלה: "האם היית קונה מכונית משומשת מאיש זה?"

עד שהגיעה שעתו. האמריקאים היו עייפים. מילחמת ויאט-נאם התישה אותם.

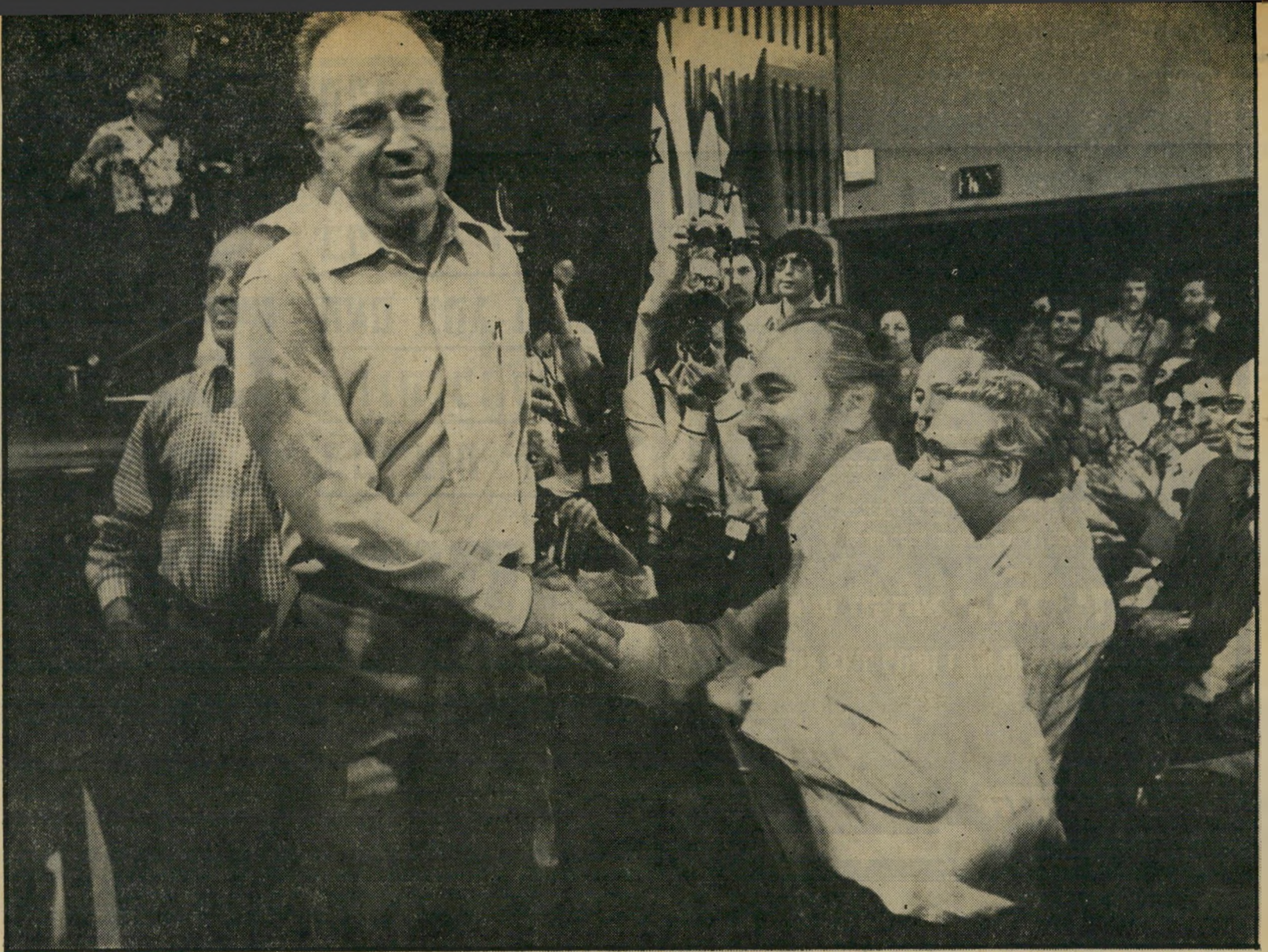
רככן, יש שימעון פרס. אחר, שימעון פרס. "חדש", שימעון שאין צורך ל-היבהל מפניו. **מי אמר? מאיר יערי אמר. ומאיר יערי כוודאי יודע את אשר הוא אומר.**

בלי משים עולה לנגד עיני שיחה מלפני עשר שנים בקירוב. זה היה ב-30 או ב-29 במאי, 1967. בארץ גבר הלחץ העצום לצרף את משה דיין לממשלה. הרעיון למסור את תיק הביטחון לידי יגאל אלון נתקבל, וכעבור יום נפסל. נראה היה כי בתוך כמה שעות ייקרא משה דיין לקבל לידי את משרד הביטחון, לקראת המילחמה שכולנו ידענו כבר כי היא עומדת לפרוץ.

נכנסתי לאלום מליאת הכנסת, וראיתי את מאיר יערי יושב בו בודד, שקוע במחשבות — לא במקומו, אלא על ספסלי גח"ל דווקא.

היחסים ביני לבין הצמרת הקשישה של מפ"ם היו תמיד מתוחים מאד, אבל באותם ימי חרדה ודאגה נפלו כל המחזיקים. ניגשתי אל יערי, ישבתי לידו, דיברתי על ליבו והוהרתיו אותו מפני משה דיין. אמרתי לו, בערך, כך: "האיש הזה הוא בלתי-אחראי. הוא הרפתקן, הוא מסור גל לכל דבר. הוא חסר עקרונות. הוא דיקטטור פוטנציאלי. הוא חסר מעצורים ובלמים מוסריים. איך אפשר למסור לאיש זה את המשכיר החזק והיקר ביותר במדינה — את צה"ל? אם אינכם יכולים עוד להשאירו מחוץ לממשלה, תנו לו תיק אחר. כל תיק! אפילו את תיק החוץ. אבל לא את משרד-הביטחון! אל תמסרו לידיו את צה"ל!"

יערי דיבר אלי בטובות. בערך כך: "דיברתי עם דיין בימים האחרונים. הוא השתנה מאד. הוא הפך איש אחראי. הוא

פרס - יצחק רבין מקשיב להודעת מאיר זרמי ומברך את פרס, מבלי להביט בו

הוא פירט עם אנשי א"י השלמה. אפשר לטעון, כמובן, שכל אלה היו טכסיסים. שפרס יצר לעצמו תדמית ניר צית, כדי למגר את רבין, שהיתה לו תדמית יוגנית. שהוא דיבר על ליכוד-לאומי, בודעו שבממשלת-ליכוד יוכל רק הוא ולא רבין, לשרת כראש-ממשלה. שתמך בגוש-אמונים כדי להביך את רבין, ולר"כ כוש לעצמו אהדה בחוגים אחרים.

כל זה יבול להיות. אך דבר אחד ברור החלוטין: שימעון פרס אינו איש-שלום בעל-עקרונות. רעיונות השלום זרים לו לגמרי. הוא יכור לשחק בהם, כשהצרכים התכסיסיים מכתובים לו זאת. אך אם יש לו עקרונות כלשהם, הם מורכבים למדימה יותר משלשום.

יתכן, כמובן, שאין לו שום עקרונות, שום השקפות; שהוא יכריע בכל מיקרה על פי מצב-רוח קנעי, "פרגמטי", מתוך שיקולים של נוחיות פוליטית, או מתוך שאיפת-פרסום.

זוהי מסוכן מאד.

"אי"סד פרס"

צרה האמיתית של שימעון פרס, כראש-ממשלה, היא שיטחיותו. הוא אוהב להציג את עצמו כי אינטלקטואל, כאיש-אשכולות, כי איש-הגות. זוהי תדמית שאין לה אחריה ודא-מלום.

פרס הוא מה שנקרא בסלאנג המקובל, "אינטלקטואל-למחצה". הוא קורא ספר, או מאמר באחד מכתבי-עת רציניים-למחצה, המכוונים לאנשים כמוהו. הוא קור'ט באופן שיטחי רעיון כלשהו, רושם אותו בויכרונו, ובונה סביבו את נאומו הבא, כדי לזכות בכותרת. הנאום נשכה כעבור יומיים, וכך גם הרעיון המקורי.

אילו היתה זו רק הצטעצעות תמימה, לא היה בכך אסון. ההנהגה הפוליטית היא מלאכה, ואין בעל-מלאכה חייב להיות הוגה-רעיונות מעמיק. אבל השיטחיות עלו' לה להיות תכונה הרתיסכנות, כאשר גם רמת-השיקולים היא שיטחית. לעומת זאת יש לפרס כישרון טיבעי

לעמוד בראש הרשימה והממשלה הבאה. בשביל שימעון פרס זוהי הגשמת חלום-חיייו — והבעת-פניו מעידה על כך. צורת הישיבה היא של מנהיג, המקבל את המגיע לו. צילום: שלמה סתר

ויוזיה, עזר ליהודים פכנה לאומית. יש לומר בגלוי: אצל שימעון פרס קיימת סכנה כזאת. פעם קראנו לו, בעיתון זה, "שימעון פרסומת". כאשר שתל רשת של נאמנים אישיים בכל העיתונים, קראנו להם, "יו" נייטד פרס". השבוע חגגו סוכני "יוני" טד פרס" את ניצחונם. כל זה מעלה חששות כבדים.

שהוא חסר לרבין — לוקה בכושרי המנהיגות שלו. אך אין דבר מסיבן יותר מאשר אדם שיחסי-הציבור כאים אצלנו במקום השיקולים האחרים, הי' חשובים לאין שיעור יותר. מנהיג המחליט החלטות, גם בעניינים חשובים וגורליים, מתוך מחשבה על הכותרת בעיתון וההופעה בטל'י

המלך מת — יחי המלך! המעמד המודרני, שבא, במקום המעמד העתיק של ההכתרה: הצלמים עטים על האיש שנבחר זה-עתה

לדבר השיטחי בעולם: יחסי-ציבור. פרס הוא אמן של כלי-התיקשות. יש לו תשובה לכל דבר, והוא נשמעת תמיד סבירה והגייונית, גם כשהיא שדופה לגמרי. הוא יודע להסביר כל דבר, לתרץ כל דבר, להצדיק כל דבר. אין זו בהכרח תכונה שלילית. מנהיג דמוקרטי פועל בחלל של תיקשות המור'נית. מי שחסר לו כישרון כזה — כפי

מי צריך לעמוד בראש המשלח ישראל?

- אורת הגווישר דרך
- אדם שהצליח בכל מה שעשה
- איש מעשה ואיש רוח
- ישראלי בעל חזון, המדבר לענין ובשפתנו
- ראש מפלגה שנבחר באופן דמוקרטי
- מדינאי מניסה ושקול
- שמילתו היא מילה והבטחתו היא הבטחה.
- מנהיג שיש לידו צוות מניסה ואמון.
- היכול לקבל החלטות קשות ולבצען

איש זה הוא יגאל ידן
הוא צריך להיות ראש המשלח שלנו

**התנועה
הדמוקרטית
לנישואין**

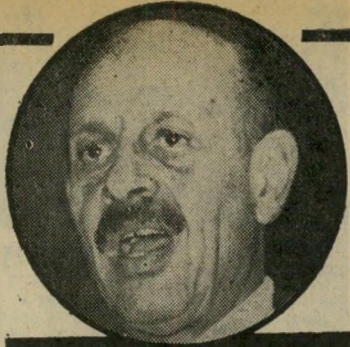
בדיחת השבוע

למחרת התפטרותו של יצחק רבין, בגלל עבירות מסובע, משבח יגאל ידן את עצמו במודעה של תנועתו, כ"אזרח הגון וישר דרך". שבוע ימים אחרי שהודה במו"פיו בעבירות מסובע, קובע ידן על עצמו שהוא "צריך להיות ראש המשלח". למטה: מכתבו של אורי אבנרי לפרופ' אהרון ברק.

ב יום שבו פירסם הארץ את הידיעה על כך שלראש המשלח יצחק רבין ולרעייתו לאה יש חשבון-בנק בארצות הברית, ובו כ-2000 דולר, מיהרו אנשי האוצר להתקשר עם ראש המשלח ולבקש תגובה. כאשר נענו כי אמת הדבר, ביקשו ממנו את דטייחשבון.
תוך ימים אחדים נכנסה מכותהחוק לפעולה, וגם היועץ-המשפטי לממשלה, הרפרופסור אהרון ברק, הורה לאוצר שלא לקבל החלטה בעניין רבין מבלי להביאה לידיעתו.
אפילו המישטרה כבר הזדרזה, מיוזמתה, לפתוח תיק בעניין העבירות המייוחסות למישפחת רבין.
זריות זו, דומה שהיא מוכיחה באוחות ובמופתים כי הכל שווים לפני החוק, וכי זרועות השלטון פועלות במידה זהה וללא אפלייה כלפי כל אורח שהוא.
האומנם?

החקירה שלא היתה

גד הפרופסור יגאל ידן הועלו מעל דפי העולם הזה האשמות כבדות ביותר, ובהן האשמות בעבירות מפורשות על החוק.
ידן הואשם בכך שהוא עובר על חוק העתיקות, שאינו מפרסם כחוק את מימצאיה המדעיים של חפירות מצדה. תחת זאת הוא פירסם פירסומים פרטיים על מצדה, מכרם בכסף רב, מרוויח כתוצאה מכך סכומים המגיעים ל-400 אלף לירות לשנה.
האשמה אחרת היתה שקיבל צ'ק מבנק אמריקאי, כחוק מועיפי קת ייצוא-עתיקות בתייחוקות; שהסב את הצ'ק בחתימת ידן, תחת שייכנסו לקופת האוניברסיטה; טח העיבורית אשר זה הוא נועד; שלמרות שהצ'ק היה על סך 6000 דולר, והיה עליו להפקידו בבנק, הוא מסרו לאורה ישראלי אחר, בניגוד לחוק, ועדיין לא בטוח אם בסופו של דבר הצ'ק אכן הגיע לבנק ומשם לקופת האוצר.
נוסף על האשמות אלו הודיע יגאל ידן עצמו, במסגרת הקובלנה הפלילית הפרטית שהגיש נגד אורי אבנרי ויגאל לביב על האשמות אלה, כי אכן קיבל את הצ'ק

**פרשת
ידן**

**הפרופסור ברק
פעל כהלכה
בפרשת רבין -
האם ינהג באופן
שונה לחלוטין
בפרשת ידן?**

האם מותר לידן מזה שאסור לרבין?

העולם הזה | HAOLAM HAZEH

תל-אביב, 10.4.77 Editorial offices: 3 Gordon St., Tel-Aviv, P.O.B. 136, Tel: 243386

ב ר י

הנדון: עבירות מסבוע חוץ של מר יגאל ידן
בסכום העולה על \$ 5000.

לכבוד
היועץ המשפטי לממשלה,
פרופסור אהרון ברק.

שלום רב,

בקובלנה פלילית פרטית, שהגיש מר יגאל ידן לבית משפט השלום בתל-אביב נגדי, (תיק מספר 2329/77), מודה מר ידן כי קיבל מבנק אמריקאי צ'ק על סך \$ 6000, שהיה לפקודת האוניברסיטה העברית בירושלים, חתם על גבו ומסרו לאחד בשם אברהם לוי.

במעשה זה עבר מר יגאל ידן על תקנות הגנת-כספים, תקנה 3. עבירה זו על תקנות מסבוע-חוץ היא חלק ממסכת מסתורית של מכירת עתיקות, שחיו כנראה רכוש האוניברסיטה העברית. מכירות אלה לא התנהלו כחוק. ידוע לי כי מכירות אלה התנהלו במשך זמן רב ללא כל פיקוח.

מכיוון שמדובר בהודאה גלויה בעבירה, שפורסמה גם בעיתונים, שהיא עבירה על תקנות מסבוע-חוץ בסכום העולה על \$ 5000, בסוחזני כי תורה לנחוג בפרשה כשם שמחייב החוק, ללא הפליה, כדוגמת יחסך לעבירה דומה בפרשת לאה רבין.

על עבירה זו הוגשה תלונה רשמית למשטרת ישראל, לידי רב-פקד ראובן וינשטיין, ראש מדור ההונאה במחלקת החקירות בתל-אביב. נראה כי המשטרה נוטה להתייחס לתלונה כשם שהתייחסה בשלב הראשון לתלונה שהוגשה בשעתו על-ידי מר יגאל לביב נגד אשר ידליו. כדי לסבוע חזרה על פרשת ידליו, שבה החלה החקירה רק כאשר התגבנה ידליו לתפקיד סמלתי בכיר, אודה לך אם תורה למשטרת ישראל להאיץ את חקירתה בתלונה נגד יגאל ידן, בסרם ייווצר מצב מניך.

אורי אבנרי

BBNB Building Corp. 3 6 4 0 0 5 2 : 149
 9600 SANTA MONICA BOULEVARD
 BEVERLY HILLS, CALIFORNIA 90210

December 6 1972 90-1129
 1222

ORDER OF Hebrew University Institute of Archaeology \$ 6,000.00

BEVERLY HILLS NATIONAL BANK
 9600 SANTA MONICA BOULEVARD
 BEVERLY HILLS - CALIFORNIA 90210

Robert Halberberg

⑆0000600000⑆

האמור ומסרו לאורח ישראלי ששמו אברהם לוי. הודאתו זו של ידן פורסמה בכל כלי-התיקשורת. ואין ספק שהגיעה לידיעת אנשי-האוצר ומישרד-המישפט.

והנה, למרות שידן הודה במפורש בעבריה על חוקי מטבע-עזר כי סכום העולה על 5000 דולר, הסכום שהיועץ המישפטי לממשלה הגדירו כקן הגבוה שבין כופר לבין העמדה-הגדולה, לא נקטו אנשי האוצר או היועץ המישפטי כל פעולה שהיא ביגוד עבירה חמורה זו.

מישפחת רבין עברה על חוקי המטבע בסכום של כעשרת אלפים דולר. ידן עבר על חוקי המטבע בסכום של 6000 דולר, והוא מאשר זאת בעצמו. איש ממישרד האוצר לא פנה אליו, ולא ביקש הסברים. היועץ-המישפטי לא נזעק לבדוק את הימקרה בעצמו.

על עבירות אלה הגיש יגאל לביב תלונה רשמית למישרדת ישראל. למרות שעברו כבר כעשרה ימים מאז הגשת התלונה, טרם פתחה המישרדת בחקירה, וטרם נפתח תיק.

פני הצ'ק

שפורסם עליידי יגאל ידן. צ'ק זה מוכיח את העבירה — הוא נרשם על-שם האוניברסיטה, אך ידן לקח אותו ומסרו, בניגוד לחוק, לאוצר ישראל. אחר על פני הצ'ק חסרה החותמת השיגרתית של בנק ישראל.

בנק דיסקונט לישראל בע"מ

לכבוד עתיקות ארץ הקדש בע"מ, ירושלים.

2303.ח.0

28.12.72

הגנו והודיע כי קצתו לזכות השבון כפי אצלנו תמורת מטבע חוץ שאנו רוכשים מכבי לסי הפרטים דלקמן:

התמורה בלי	הסכום במטבע חוץ	סך פחות	סכום משנה	חשבון מספר	מספר - סדר	שער	סוג המבצע
24,150.-	5750.-	84	089540	089540	941018	4.2	3

סכום שנוקף לזכות השבון מס' 72192

24,087.22

72192

בנק דיסקונט לישראל בע"מ

ההשוואה בין הפעולות הנעושות במיקרה של מושפחת רבין לבין מה של א נעשה במיקרה של יוגאל ידן, מעלה מחדש את השאלה אם, אכן, החוק שווה לגבי כולם. שאלה זו צצה במלוא חריפותה תה נוכח העובדה שיצחק רבין חסר מסקנות אישיות ממשיות והתפטר, ואילו יוגאל ידן החל במסע מודעות-ענק, שבהן הוא משבח את עצמו כדמות מהורה ונקייה, הראויה לתפקיד ראשי הממשלה.

כדי להכריח את זרועות-החוק לנהוג בצורה שווה כלפי ידן ורבין גסיחה, פנה אורי אבנרי במכתב ליועץ-המישפטי לממשלה, ובו הסב את תשומת-ליבו ל-עבירות המיוחדות לידן, ולאומן שידן מודה בהן.

המכתב לפרופסור ברק מרמז, כי אי-טיות פעולתה של המישרדת יכולה להביא להישנות של פרשת ידן. או הוגשה למישרדת תלונה נגד אשר ידן זמן רב לפני מינויו לתפקיד בגיד בנק ישראל. המישרדת החלה לחקור רק אחרי ה-מינוי, ובכך יצרה את הפרשה התריפה. אילו החלה החקירה עם הגשת התלונה, ייתכן שידן לא היה מתמנה לתפקיד הרם, והמידנה היתה חוסכת לעצמה בזיון.

עתה דומה כי שוב חוזרת המישי-טרה על אותה השגיאה. אם היא תשעה את החקירה עד שידן יהיה שר או ראש-ממשלה, יכונה פרשת רבין לחזור על עצמה. מבחינת הן חוק, שחפו פסור ברק מייצגו, אין הבדל בין שתי העבירות. העובר אותן חייב לעמוד לדין, בני אפי-שרות לתשלום כופר.

היכן הגב?

תגובתו של יגאל ידן עצמו להאשמות העולם הזה היתה מוזרה ביותר. כצעד ראשון לגיש קובלנה פלילית פרטית על הוצאת לשון-הרע. קובלנה זו תתברר אחרי הבחירות, כשמקומו של ידן בכנסת יהיה מובטח, יחד עם החסינות, ובינתיים הוא מנפח בצעם הגשת הקובלנה כהוכחה ליושרו.

מה מראה מיסמך זה?

לוג, אשר לו מסר ידן את הצ'ק בניגוד לחוק. אולם מיסמך זה אינו אישור על הפקדה, וגם לא על סך של 6000 דולר. המילים הרשומות למטה, בכתב-יד, הבאות כביכול להסביר את הפער בסכום, כוללות את התאריך, "1973", בעוד שהמיסמך הוצא ב-1972.

למענת ידן, שפירסם מיסמך זה, הוא מראה כי הצ'ק בטן 6000 דולר הופקד בבנק ישראלי על-ידי "עתיקות ארץ-הקדוש בע"מ, ירושלים", החברה של אברהם יאופי הפעולה הכספית. המיספר המופיע על המיסמך שהראה ידן הוא 941018. הספרות 018 מציינות כי מדובר בדולרים. הספרות 941 מציינות כי מדובר בעבירה בנקאית מבנק לבנק. אילו היה המיסמך מאשר הפקדת צ'ק, היה מופיע בו מיספר שונה לגמרי: 947018. הספרות 947 מסמך לזכות הפקדות של צ'קים.

המיסמך הזה שהוצג מעלה חשדות כבי-דים, ביגלל תוספות בכתב-יד ובמכונת-כתיבה שנוספו עליו, ללא חותמת הבנק או חתימת הפקיד בצידו.

מכל מקום, ברור כי מיסמך זה אינו מהווה אישור להפקדת ה-צ'ק בן 6000 הדולר שידן מסרו, שלא בחוק, לאברהם לוי. מדוע אין ידן מפרסם מיסמך זה?

מזור לא פחות מהדל בולט מאד נוסף של ידן. הוא מסר לפירסום את פני הצ'ק שקיבל מן הקונה האמריקאי, ושאותו הוא העביר באופן בלתי-חוקי לאברהם לוי. אולם הוא לא מסר לפירסום את הצד השני של הצ'ק — המעניין לאי-שיעור יותר.

פני הצ'ק מעניינים רק מבחינה אחת. אין בהם החותמת השיגרתית, שכל בנק ישראלי מטביע אותה על צ'ק שנמסר לו לפרעון ("קרוס").

אך מה מופיע על הצ'ק? ליתר דיוק: מה אין בו? מדוע אין ידן מפרסם אותו?

ראיתי את הצ'ק באמריקה. כפי שכבר פירסמתי, אין על גבו שום חתימה, מילבד זו של יגאל ידן. בתוספת הציון "ראש המכון לארכיאולוגיה של האוניברסיטה העברית", ולצידה — חותמת המכון לארכיאולוגיה.

אין על גב הצ'ק חתימה של אבי-רהם לוי, או של החברה שלו, או חותמת שונה. אין בו גם חותמת של בנק ישראלי כלשהו.

שום בנק ישראלי אינו מקבל צ'ק ל-גבייה מירי מישור, מבלי להתחייב אותו על גב הצ'ק. אם סטה הבנק במיקרה זה מן הנהל הקבוע הזה, הדבר טעון הסבר והנמקה.

ידן חסך לעצמו את כל הצרות.

הוא פשוט לא פירסם את גב הצ'ק, החלונה, שהוגשה למישרדת על-ידי יגאל לביב, כוללת גם את הטענה כי לידן לא היתה שום סמכות להעביר צ'ק, שנועד לאוניברסיטה העברית, לידן אחר, אם אכן לא היתה לו סמכות כזו, משמעות מעשהו חמורה ביותר. התלונה גם מבקשת לבדוק את כל מיכלול סמכותו של ידן לעסוק במימך עתיקות שהן רכוש האוניברסיטה, ובניהול כספי המכון לארכיאולוגיה של האוניברסיטה העברית.

תאגיד ציבורי אחר, את רשימת מורשי ה-חתימה שלה.

הפירסום האחרון, המתייחס לתקופה בה חתם ייגאל ידיו על צ'ק שנשלח לפקודת האוניברסיטה התפרסם בילקוט הפירסומים מיום ה-17 באפריל 1971. שמו של הפרו-פסור ייגאל ידיו אינו מופיע בו כמורשי חתימה.

יתרה מזאת, גם מורשי החתימה שה אוניברסיטה אינם רשי או לחתום על המחאות לבדם. ררושה לפחות חתימה של שניים בהם. ייגאל ידיו חתם על ההמ"חאה לפקודת האוניברסיטה, שהסב לאכזרה לוי, רברו. וזאת עדיפי הודאתו שרו בקובנה שהגיש נגד "העורם הזה".

חתימה על מיסמך של תאגיד ציבורי מבלי להיות מורשה לכך, כפי שעשה ידיו, היא עבירה של התחנות לבעל-סמכות שכזו. אבל בכך טרם הסתיימה רשימת המיש-גים של ידיו.

מסתבר כי אפילו מורשי החתימה של האוניברסיטה — וייגאל ידיו לא היה

העם

עת הנון הגישה

בחירת שימעות פרס

תואמת את חוקי

הסימטריה הלאומית

אם ייבחר שימעות פרס לראשות הממ"שלה הבאה, הוא יקיים חוק נושן של הסימטריה הלאומית. ראשהמשלה הראשון של ישראל היה נץ: דויד בן-גוריון. אחריו באה יונה: משה שרת. אחרי היונה בא הנץ: בן-גוריון חור לשלטון ב-1955. אחריו, כעבור שמונה שנים, באה יר נה: לוי אשכול. כאשר נפטר ב-1969, תפסה את מקומו הניצה: גולדה מאיר. אחרי שהובילה לאסון יוסי-הכיפורים, ירש אותה יונה: יצחק רבין.

הטריאומפורט החדש: פרס יאון-אבן תחבולה תכסיסית

השבוע החליטה מיפלת-העבודה להי ציע במקומו נץ: שימעות פרס. מתחרו הרציני היחיד על השילטון היה נץ ניצי עוד יותר: מנחם בגין.

העובדה ששימעות פרס הושיט את ידו לשתי יונים — יגאל אלון ואבא אבן, הניצים ביניהם לבין עצמם — אינה מש"נה עובדה זו. וזהי תחבולה תכסיסית גרידא. במציאות של ישראל, לראש"הממשלה ההשפעה המכרעת. עת הניצים הגישה.

מפלגות

מה קרה במימונה

כך כראו ראשי החינות

המימונה בירושלים

את ראשי ד"ש וגרמו להם כיוון

דקות ספורות לפני הגיע נשיא המדינה, אפרים קציר, לחינות המימונה בירושלים, במוצאי היום הראשון השבוע, ראו האהראים על החגיגות, שאול בן-שימחון וסמי בן-שירית, את ח"כ שמואל תמיר ופרוכסור יגאל ידיו מתקרבים אליהם. השניים אמרו להם, כי ברצונם לכבד את ההוגנים ולשבת על הבמה עם נשיא המדינה ועם מלכת המימונה אנט, אשתו של שמואל שרון-פלאטו.

בן-שימחון ובן-שירית נבוכו, ומיהרו לטכס עצה כיצד לצאת מן הסכך. הם פנו אל תמיר וידיו, ואמרו להם כי במקום לחכות בחוץ, מטוב שייכנסו לחדר-האורז. חים, שם הוכנה תיקרובת קלה עבור ה-נשיא, כשיגיע הנשיא הוא יוכנס תחילה לחדר הכיבוד ולשתייה, ואחרי שיעלה הנשיא לבימה יעלו השניים עימו.

תמיר וידיו הסכימו, נכנסו לחדר, טעו מי מן המון והיטיבו ליבם במשקה. משי-חלפי הדקות והצטברו לכחצי-שעה החלו

חושדים, והציצו החוצה. מה שראו, גרם להם לזעזוע. על הבמה ישבו כבר כל אורחי-הכבוד, ונשיא המדינה היה בעיצומו של נאום הברכה. כשלידו אשתו של שרון. לעלות על הבמה ברגע זה היה פירושו ביוזר-עצמי חמור. תמיר וידיו הסתלקו מן המקום בבושת-פנים.

עבדים היינו לשלומציון

"מעבדות — לחרות"

זו היתה סיכמת מנהיגי

תנועת שלומציון, שפרשו

ממנה השבוע

פעמיים בחודשים האחרונים עלה אלוף (מיל.) אריאל שרון, מקימה ומנהיגה של תנועת שלומציון על המישקל.

בפעם הראשונה הראו מאוני המישקל כי הוא סובל מעודף מישקל, מעבר לדרוש לתדמית של מנהיג פוליטי. אריק מיהר לעשות דיאטה, הוריד כעשרה קילוגרם ממשקלו.

בפעם השניה שקל אריק את משקלו האלקטוראלי. האלוף שנשט בטריקת-דלת את הליכוד, אותו הקים לפני ארבע שנים, נבהל. בניגוד לתחזיות המוקדמות, לפני מספר חודשים, הסתבר לו כי סיכוייו להצי ליח בבחירות קלושים ביותר. הוא יוכל לצבור, במקרה הטוב, שניים שלושה מני-דטים. האלוף מיהר לחפש דרך חזרה ל-ליכוד — התנועה אותה הירבה להשמין בחודשים האחרונים. הוא היה מוכן לחזור כמעט בכל מחיר בצורה שהפכה את תנור עתו לפאריסה.

תוך כדי כך קפצו מעגלתו בזה אחר זה האישים הבולטים ביותר שהצטרפו אליו. אחרי ועידת היסוד, בה נבחרו מועמדי התנועה לכנסת בהצבעה השאית דמוקרטי, ערך אריק הצבעה שניה, גלויה, הציב למעשה בעצמו את המועמדים ברשימתו. התמרמרות. איני יכול לעשות שקר בנפשי. עקרונות שאני נלחם למענם בציבור — נרמסו" כתב הפרופסור שמר אל קניאל למחרת ההצבעה השנייה, בי-מיכתב שבו הסביר את מניעיו לפרישה — והוא לא היה היחיד. עימו פרישה עוד קבוצה גדולה של מייסדי התנועה ועמודי-התווך שלה, מרביתם אישים ידועים בי-זכות-עצמם. פרישה קבוצה של מדענים מ-איכזב אותי שלמעשה, לא קמה בכלל תנועה. אריק לא עמד על חשיבות בניית המיסגרת. אמר הפרופסור קניאל (42), המרכז את החוג למתימטיקה שימושית ב-אוניברסיטת ירושלים. קניאל, שכבר בגיל 26 היה דוקטור למתימטיקה, שימש במשך שבע שנים כאיש סגל באוניברסיטת קלי-פורניה ושיקאגו, ומ-1969 הוא פרופסור-חבר בפקולטה למתימטיקה בירושלים, התי-פרסם בשעתו כאשר יצא בגלוי נגד חיק באדר-עופר.

כבר אחרי הבחירות הקודמות, ראיתי שאיני יכול גם להישאר בארץ וגם לעי-סוק רק בעבודה מדעית. הסביר את המניעים להצטרפותו לחיים הפוליטיים. לקחי תי הופשה מדעית בת שניים ושהיית בארה"ב, משם כתבתי לפרופסור ידיו והצעתי לו לצאת אל הציבור. כשחזרתי, היו לו כמה שיחות עם ידיו ועם אריק. לא הצטרפתי לד"ש, מפני שידיו לא היה מוכן ללכת בחזית רחבה, בה יקום עם ישראל וייצא נגד המיסגרת הקיים. הוא אמר שיבואו אליו רק במיסגרת העקרונות שקבע. משרון התרשמתי לטובה. הוא היה יותר פתוח, והתרשמתי שהוא רוצה לרדת לעומקם של דברים. אני מאד מעריך אותו כאיש-צבא ולדעתי, מי שעשה משהו טוב בשטח אחד, יש לו יותר סיכויים להצליח ליח גם בשטח אחר, אלא שבצבא הכי-טיבו לשרון מיסגרת, וגדולתו היתה בכך שלפעמים חרג ממיסגרת זו — וצדק. אך המיסגרת היתה! אם הוא היה פורץ קדי-מה, תמיד היה מי שיספק את הדלק. רשימת עבדים. כשמקמים גוף פרי-ליטי, יש חשיבות עצומה למיסגרת. זהו תנועה התנדבותית, ואנשים רוצים להר-גיש שותפות. העובדה שלא הקימו תנועה (המשך בעמוד 33)

האם היו אלה

יריביו של רבין

שעמדו מאחורי

הגילוי העיתונאי

שגרם לנפילתו?

פרישת חשיפת חשבונות-הבנק הסודיים של לאה רבין בושינגטון, שגר-מה השבוע לפרישתו של יצחק רבין, לא נפלה על מישפחה רבין כהפתעה.

עוד זמן רב לפני שהפרשה נחשפה בידי כתבו של היומון הארץ בושינגטון, דן מרגלית, היו יצחק ולאה רבין חייבים להיות מודעים לא רק לעיברה על ההוק שמהווה אחזקת חשבונות אלה במטבע-זר. הם חייבים היו להיות ערים גם לכך ש-עניין החשבונות אינו סודי עוד, ידוע בין השאר גם ליריביו הפוליטיים של יצחק רבין וכי הם מתכוונים להשתמש בו כנשק פוליטי נגדו במטרה גלויה לסלקו מרא-שות-הממשלה.

מדוע אם כן לא פעלו יצחק ולאה רבין בעוד מועד, לא חיסלו את חשבונות המט-בעיהור מרצונם וביוזמתם, לפני שהפרשה נחשפה בידי העיתונות?

התשובה על שאלה זו תישאר ככל הנר-אה בגדר תעלומה, כמו עצם אחזקת החש-

החושך

דן מרגלית, כתבו המדיני ני לשעבר של היומון הארץ, הוא שחשף לראשונה את פרשת חש-בון-הבנק שהחזיקה לאה רבין בושינגטון.

בונות והניסיון שנעשה תחילה להסתיר את העובדות המדוייקות הקשורות בחש-בונות אלה ואת היקף הסכומים שהוחזקו בהם. התנהגותם של בני הזוג רבין כפרשה נראית בלתי ראציונאלית, כמעט כפייתית, נוכח העובדה שהם הוזהרו בעוד מועד, כאשר יכלו עוד למנוע את הפיכת הפרשה לשערורייה לאומית.

החשבונות שפתחה החזיקה לאה רבין בבנק ניישונאל, ליד כיכר דופונט ב-ושינגטון, לא היו סודיים וחסיים, על קיו-מם ידעו רבים לא רק כשיצחק רבין כיהן כשגריר בושינגטון, אלא גם בשנים ש-לאחר מכן. היו אלה עובדי השגרירות הישראלית בושינגטון, אנשי משרד-החוץ ואנשי הביטחון, שליוו את לאה ויצ-חק רבין בעת ביקוריהם בושינגטון, החלוו בין השאר גם אל לאה רבין בפעמים בהם פקדה את סניף הבנק.

לפני חצי שנה קיבלו יצחק ולאה רבין את סימן האזהרה הראשון, כי חשבונות אלה, שהוחזקו בניגוד לחוק, עומדים ל-משמש כנשק-פוליטי נגדם. היה זה בתקו-פה בה החליט שמעון פרס סופית להתי-

ייגאל לביב (הכתבה הבאה, ובה גילויים חדשים על עיסקי ייגאל ידיו — בשבוע הבא)

מדינה לגבי מעשי שחיתות של אישי צמרת. למרות זאת הדליקו הדברים שנלחשו נור רה אדומה בראשו של אחד מתומכי יצחק רבין. לידעת האיש הגיע מידע כי אחד האנשים ממחנה אבא אבן עומד לצאת בי שליחות מיוחדת לארצות-הברית כדי לנסות ולמצוא הוכחות על חשבונות הבנק שמתויקים רבין ורעייתו בווינגטון. כל הסימנים העידו על כך כי קיים קשר הדוק בין חשבונות אלה לבין הכנסותיו של רבין מההוצאות שנשא בארצות-הברית בעת ש"כיהן שם כשגריר. היה ברור כי אם נות"רו לרבין כספים מהכנסות אלה בחשבונות-בנק באמריקה, מהווה הדבר עבירה על החוק ואם יתגלה הדבר, הוא עלול לחסל את הקאריירה הציבורית שלו. תומכו של רבין ביקש להזהיר את ראש-הממשלה מפני מה שזוממים נגדו. הוא נפגש אז עם עובד בכיר בלישכת ראש-הממשלה. הפגישה בין השניים נערכה באחת הפיצריות רימיני בתל-אביב, כשעור בד לישכת ראש-הממשלה מקבל דיווח

מודד עם רבין על תפקיד המועמד לראש-שתי-הממשלה מטעם מפלגת העבודה. החל לארגן את מחנהו ולכרות בריתות עם יריביים לשעבר.

אותה שעה נרקמה והתהדקה הברית בין פרס לבין שריהוץ לשעבר אבא אבן. שהיריבות בינו לבין יצחק רבין התפתרה חזק עוד בתקופה בה כיהן כשר-החוץ ורבין כשגריר בווינגטון. תומכיו ומקורביו של אבא אבן החלו כבר אז לאסוף חומר הי קשור לתקופת שהותו של רבין בארצות-הברית, כדי שישמש אותם במאבקים לעתיד לבוא. הצפויים בין השניים.

בחומר זה היתה כלולה גם פרשת חש"בונות הבנק שלא רבין לא חיסלה, כפי שהיתה מחוייבת לעשות, בבנק ניישונאל בווינגטון. קיומם של חשבונות אלה היה ידוע לכמה מעובדי השגרירות ואנשי הי ביטחון, שהיו קשורים עם תומכי פרס ואבן. אולם בשל חשאיות חשבונות הבנקים לא ניתן היה להוכיח את עובדות קיומם במימכים או בהוכחות חותכות

„הקברן“ היועץ-המישפטי-לממשלה, הפרופסור אהרון ברק, שחווית-דעתו האמיצה מנעה את טישטוש פרשת חשבונות-הדולרים של מישפחות רבין, ולא איפשרה למישרד-האוצר לסיים את הפרשה בתשלום כופר. ברק, כמו רבין עצמו, הנהיג סטנדרטים חדשים של השלמת החוק במדינה ושל שיוויון לפני החוק. עמידתו, שגרמה להפלתם של כמה אנשי-צמרת, זיכתה אותו בכינוי „הקברן“. אולם בפי מקורביו ובפי שרי-הממשלה הוא מכונה מזה מיספר חודשים בתואר „ראש-הממשלה“, כרמו למעמד ולטמכות שהאציל לתפקיד היועץ-המשפטי לממשלה, וליראת השרים מפניו.

ניתנה לו קבלה עם ציון מיספר החשבון. עוד באותו יום פנה מרגלית אל דובר ראש-הממשלה. דן פתיר, ביקש אישור לי קיום החשבון תוך הבטחה: „אם אמר לי שלא קיים חשבון כזה, אני מבטיח לך שארד מהעניין.“ אלא שהכחשה טורטאלית מעין זו לא היתה יכולה להינתן.

לאה הבטיחה

לסגור

ח שופתו של החשבון היתה מיבצע עיתונאי למופת. וזאת מבלי להתייחס מה המקור שסיפק למרגלית את המידע ומה היו מניעיו של המקור. מרגלית חקר את הפרשה ביסודיות ובאחריות ופירסם אוד תה רק כשהיה בטוח במאת האחוזים כי אמיתותה. פרטים נוספים, שהעיתונאי בן 39, שהחל את הקאריירה העיתונאית שלו בהעולם הזה, לא היה בטוח בכנור נותם — למרות שרק עתה התגלו כנכרי גים — לא פורסמו כלל.

יחד עם זאת ראוי לציין כי דן מרי-גלית שהה בחופשת מולדת קצרה בארץ לפני כחודשים וחצי, בשיא ההתמודדות בין פרס לרבין. אין זה הנמנע כי את המידע על קיום החשבון של לאה רבין קיבל בארץ. לפני שתור לארצות הברית.

כאשר התפוצצה הפרשה מעל דפי הארץ, לפני כחודש, מיהר תומכו של רבין, שהזיר בשעתו את איש לישכת ראש-הממשלה, לוודא מדוע לא התחשבו באזהרה שלו. הוא התקשר עם עובד בכיר יותר במישרד ראש-הממשלה, אחד מהמקורבים ביותר לרבין, גילה כי הוא חושד שהמיי דע שהעביר בזמנו לראש-הממשלה באמי צעות אחד מעוזריו, לא הגיע אליו. העזיר בד הבכיר הבטיח לבדוק את הפרשה.

למחרת קיבל תומכו של רבין את התשובות המלאות מהעובד הבכיר. הוא אישר כי המידע אומנם מסר בשעתו לראש-הממשלה. יצחק רבין מצא אז דרך להביר לשגר את אחד מאנשיו כדי לאסוף חומר הוכחות נגדו. כתוצאה מכך בוטלה הנסייה. במקביל אמר ראש-הממשלה לרעייתו — כך דיווח העובד הבכיר — כי הוא מופתע לשמוע כי טרם סגרה את חשבונות הבנק שהיו להם בווינגטון, ביקש כי תפי על לסגירתם המיידית.

תשובתה של לאה רבין היתה כי תסי גור את החשבונות בעת ביקורם הצפוי בי אמריקה. ואומנם, בעת הביקור בווינגטון, סגרה לאה רבין את אחד החשבונות, שי היה חשבון-חיסכון, שאמירה לעומת זאת את החשבון השני, בו נותרו כאלפיים דור לר. לא היא ולא ראש-הממשלה היו מור דעים למידת הסיכון שהיה כרוך בכך. גילוי זה אין בו כדי להקל מחומרת ההאשמה המוטלת על לאה רבין בעצם המעשה שעשתה. ייתכן שההתעלמות מר האזהרה שהועברה אליה אפילו מחמירה את המעשה. אולם המימות היתה לחשוב כי רק המקרה העיוור הוא שגרם לחשיפת הפרשה.

מי עמד מאחורי הגילוי?

הול החשבון. אין ספק כי הפרשה היתה מתפוצצת עוד לפני ההתמודדות בין פרס ורבין בוועידת מפלגת העבודה. אלא שהור כחות כאלה לא היו. ניתן היה למצוא אותן, במידה שהיו, רק בביקור הממלכי תי שערכו יצחק ולא רבין בארצות-הברית בחודש שעבר. דן מרגלית, כתב הארץ בווינגטון, שי חשף את הפרשה, טוען כי המידע על חש"בון הבנק הגיע אליו משני מקורות שור גים. מסרה לו על כך אשתו, הפסיכולור גית ליאורה מרגלית (בתו של הח"כ לשע"י זלמן סזואייב). ששמעה על קיום הי חשבון במסיבה חברתית בווינגטון מפיי אחד מאנשי הנספחות הצבאית ליד שגרירות ישראל. המקור השני, לטענת מרי גלית, היו שלושה מעובדי השגרירות שי ביקרו בבנק, שמעו מפיי אחת הפקידות שם, כי אשת ראש-הממשלה ביקרה בסניף הבנק יום קודם לכן.

מרגלית מיהר אל סניף הבנק, ניסה להפקיד סכום של 50 דולר בחשבונה של לאה רבין. הסכום התקבל למרות שלא

מפורט על הצעדים המתוכננים בידי תומי כי פרס ואבן. כעבור שבוע נפגשו השניים שנית. העובד הבכיר מסר לתומכו של רבין כי המידע שהעביר לו נמסר לראש-הממשלה וכי הוחל כבר בטיפול כדי למי נוע את פיצוץ הפרשה.

אין לדעת אם אומנם העביר או איש לישכת ראש-הממשלה את המידע שנמסר לו לידעת יצחק רבין, אבל אין ספק כי נעשו כבר אז צעדים ופעולות מאחורי הקלעים. תומכו של רבין למד על כך מפגישה עם האדם ממחנה אבא אבן, שי סיפר לו כי נסיעתו המתוכננת לארצות-הברית בוטלה, כיוון שגודע עליה לראש-הממשלה. תומכו של רבין הסיק מכך כי האזהרה אומנם פעלה, החשבונות אומנם חוסלו והסכנה חלפה.

אלא שלא כך היה. תומכי פרס ואבן המשיכו במאמציהם, ללא הצלחה, להשיג הוכחות להמשך ניהול החשבונות של לאה רבין בווינגטון, תוך מעקב אם תבצע לאה רבין פעולה בנקאית כלשהיא בחשבון. אילו היו הוכחות חותכות להמשך ניי

אחרות, כך שאפשר יהיה להדליפם לעיי תונות ולהפכם לפרשה באמצעותה ניתן יהיה להפיל את יצחק רבין.

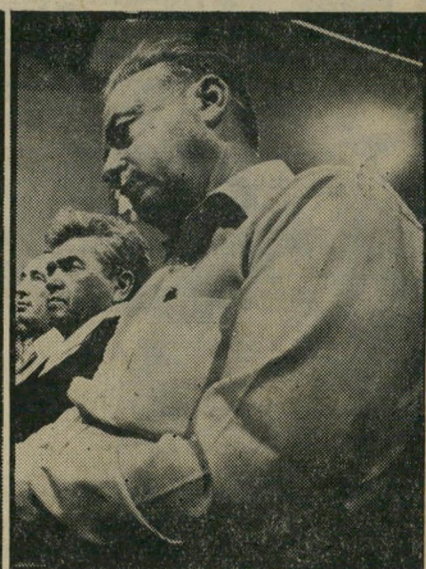
אזהרה

מוקדמת

פני כחצי שנה נעשה ניסיון להשיג הוכחות כדי שניתן יהיה להפוך את העניין לפרשה במאבק שתיכנו פרס ואבן נגד יצחק רבין. למרות שהדברים לא נאמרו במפורש, היו באותה תקופה רמי זים שרק כיום ניתן להבין את פישרם.

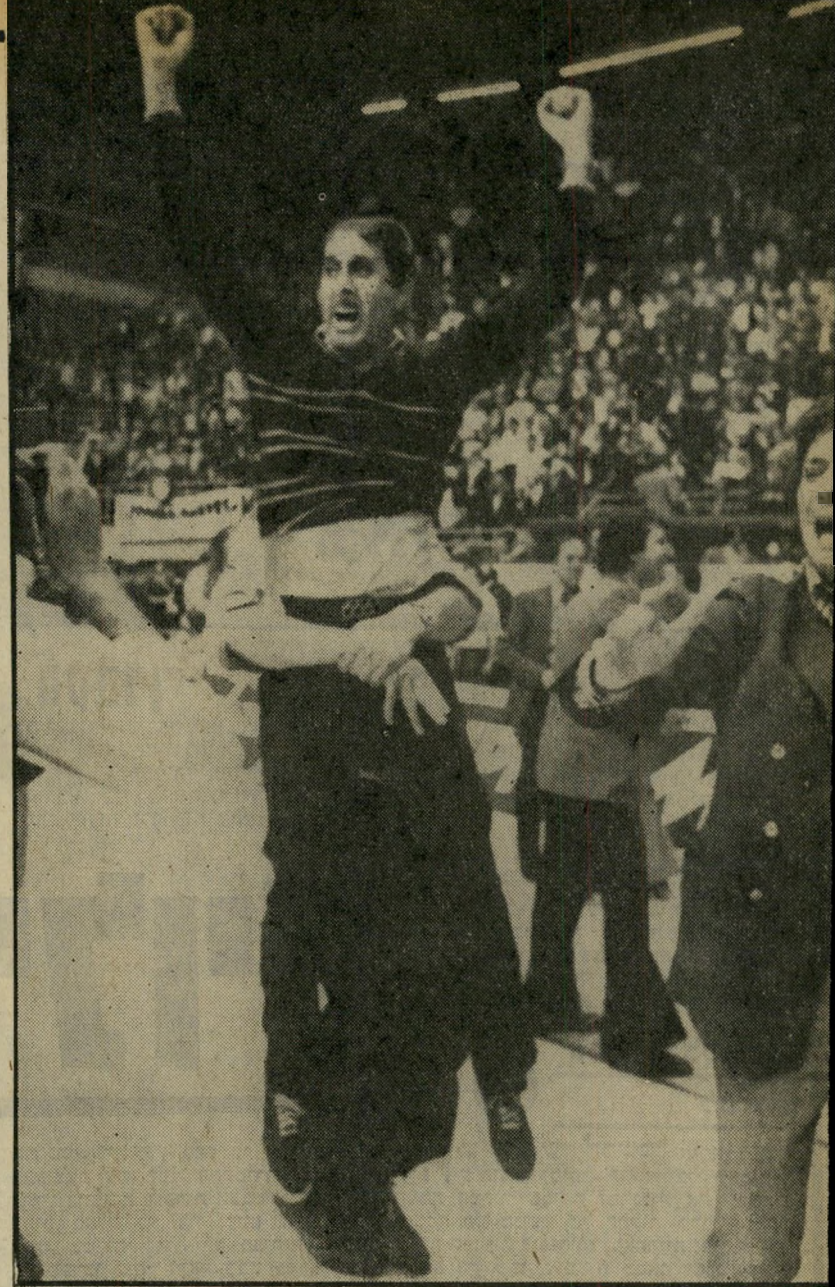
כמה מתומכי אבא אבן היו משוכנעים כבר אז כי הקואליציה בינו ובין פרס תפיל את רבין. הם רמזו כי תוך זמן קצר צפויים גילויים שיחסלו את רבין. הדברים הגיעו גם לאוני מיספר עיתור גאים שהתייחסו לרמזים אלה כאיומים בי עלמא. באותה תקופה נראה מעמדו של רבין איתן ומבוסס, פרשיות ידליו ועופר טרם נחשפו וטרם שינו את האווירה בי

הפגנת האהדה קבוצה של אזרחים שהתארגנו ספונטאנית כדי להביע את תמיכתם ביצחק רבין בכניסה לאולם בית-ארלזורובי, שם התכנס מרכז מפלגת העבודה לבחירת מועמדי המפלגה לכנסת. דווקא בשל נכונותו לשאת באשמה וליטול על עצמו עונש, עורר יצחק רבין גלי-אהדה בציבור.

הקורבן ארשת קודרת על פניו של רבין חפוי-הראש, בעת ישיבת מרכז מפלגתו השבוע, שבה הוכרז על מינויו של ירבי, שימטון פרס.

ההפס

הקליין הגדול
 דלף קליין, מאמן קבוצת הכדורסל של מכבי תל-אביב, האיש שהביא אותה אל כתר אלופת אירופה בכדורסל, קופץ ומורס באוויר בידי אוהד שפרץ למיגרש ברגע הסיום של המישחק בבלגראד. אגרופיו הקמוצים של קליין מבטאים את צהלתו. מימין: אחד ממנהלי הקבוצה פורץ בכי.

רבבות חוגגים צוהלים ברחוב דיזנגוף בת

ברודי לשילטון! צעקו אלפי צעירים משולי הכים בגרונות ניחרים בפארק הירקון. הם נדחקו בין הרבבות שהצטופפו סביב הריבמה עליה ניצבו מעוטרי זרייפרחים גיי בוריה הלאומיים החדשים של המדינה - כדורסלני מכבי תל-אביב, אלופי אירופה החדשים וכמעט חנקו אותם מרוב אהבה, ואומנם, אם היה טל ברודי, קפטן קבוצת מכבי תל-אביב, מגיש השבוע, בין עשרות הרשימות שהוגשו לוועדת הבחירות לכנסת גם רשימה עצמאית משלו, כמעט ודאי הוא שהוא היה זוכה בכמות מרשימה של תומכים ומצביעים. רק רבבות בודדות מהם הגיעו בשעות אחר-הצהריים של יום ראשון השבוע לקבלת-הסנים המאורגנת שנערכה בפארק הירקון לכבוד מנצחי בלגראד. הם היו אחוזי אקסטזה ומשולהבים, נדחקו תוך סכנת נפשות אל הבמה כדי לראות מקרוב את אליהם.

אבל התפרצות השימחה הספונטאנית והצהלה ההמונית, שרק מעטות כמותה ידעה המדינה בתולדותיה, היתה כבר מאחורי הים. זו הגיעה לשיאה ביום החמישי של השבוע שעבר לקראת חצות, כאשר מדינה שלמה יצאה מכליה מרוב התלהבות, אחרי שצפתה מעל מסך הטלוויזיה בהכרזתה של אלופת ישראל בכדורסל כאלופת פת יבשת אירופה.

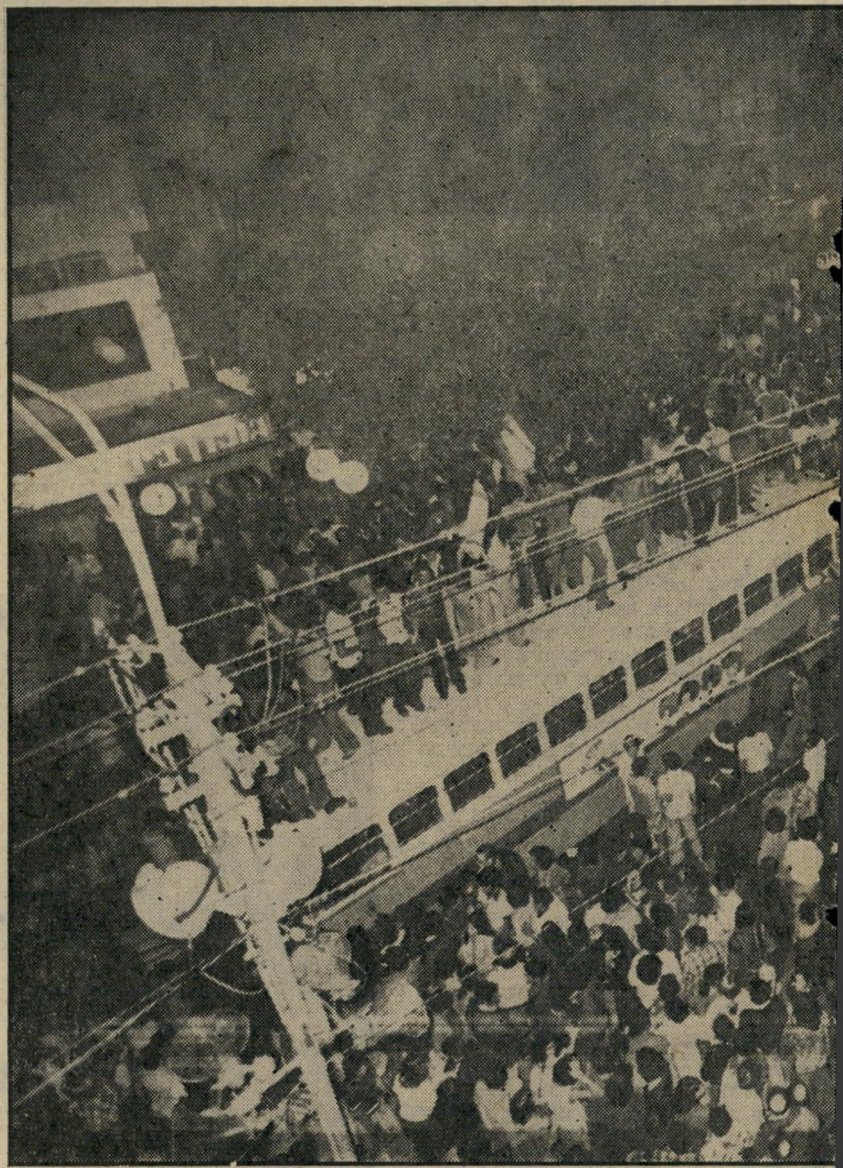
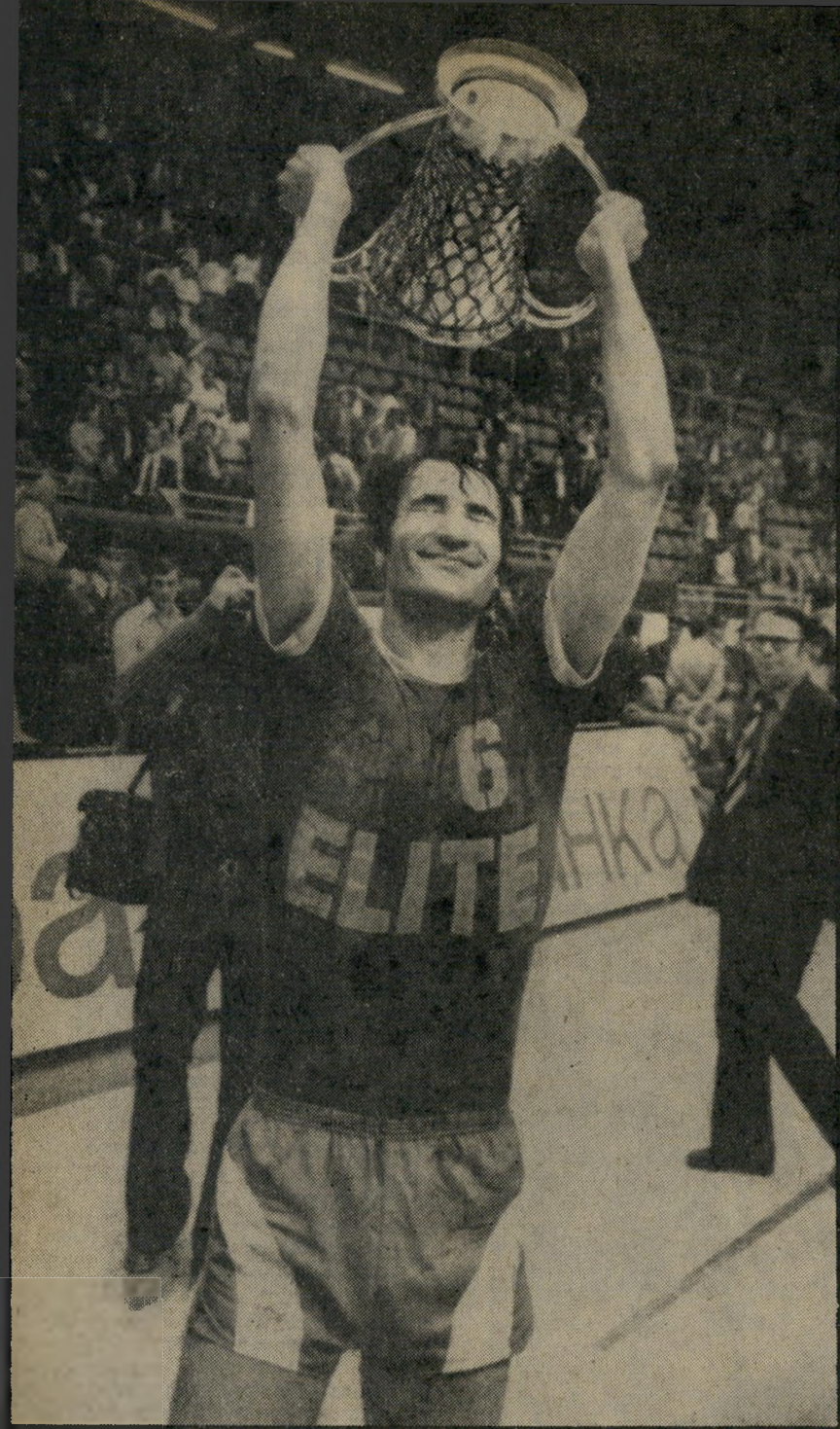
המחזות שנראו אותו לילה ברחובות ישראל הוזכרו קרנבל ברזילאי או פייסי טות דרום-אמריקאיות. רבבות נטשו את בתיהם, זינקו אל מכוניותיהם ונהרו בזקניהם ובטפסם אל הכיכרות והרחובות היררכיים. מאות אלפי אורחים הרגישו לפתע צורך לפרוק מעליהם את המתח, להיות

איבו גיימה
 התמונה שתהפוך לסמל בהיסטוריה של הספורט הישראלי, כמו הדגל האמריקאי שהונף במילחמת העולם השנייה על האי איבו גיימה. כדורסלני מכבי תל-אביב מניפים את גביע אירופה לאלופות.

הקפת הניצחון
 סל ברודי ומיקי שהיה להם חלק מן הגביע בידיהם כשהם עורכים את ריצת הניצחון מס

ליסל

תל אביב מ'ד אחרי הכתרת מכבי כאלופה וברודי שזפך מהגביע שמפאניה על ראשו

מניפים ידיהם לעבר הקהל המריע להם. מימין לשמאל: מיקי ברקו, ביץ, שוקי שוורץ, טל ברודי, אולסי פרי, אריק מנקין ומוטי ארוך אסטי. על חולצותיהם, שם המיפעל המאמץ את הקבוצה: עליית.

כדורסלני מכבי תל אביב נושאים עיניהם אליה לעבר לוח התוצאות המכריז על ניצחונם ההיסטורי של אלופת איטליה, כשהם

היינו כחולאים

בדקוביץ, שניים מכדורסלני מכבי תל אביב, ריע בניצחון על אלופת איטליה, נושאים את ב למיגרש בבלגראד. צילום: פטר פן

מול דגל ישראל

כך ניראה יציע אוהדי מכבי בבלגראד, שלא צולם בשידור הטלוויזיה הישיר של המישחק. יותר מאלפיים ישראלים, חובשי כובעי סמבל, הניפו דגלים, בלוני וכרזות, עודדו את כדורסלני מכבי שהגישו בזכותם כמו בבית. האוהדים היו בטוחים מראש בניצחון.

הזדהות עם הישג בקנה-מידה בינלאומי, שיש בו כדי לרומם את הרוח לתקופה קצרה.

אולם מכאן ועד הענקת התואר של "נכס לאומי" לקבוצת מכבי תל-אביב, כפי שעשה זאת השבוע ח"כ משה דיין, עדיין רב המרחק.

לכדורסלני מכבי תל-אביב מגיעים כל השבחים — כספורטאים. הם עשו מעל ומעבר ממה שניתן היה לצפות מהם במדינה הספורטאית בו הם עוסקים. במדינה שהספורט אינו בראש מעייניה ובה אין מפנקים במיוחד את הספורטאים בתנאים ובמיתקים — זהו הישג ראוי לציון. מעבר למשמעות הספורטאית שלו, יש לו גם השלכות פוליטיות שוליות.

למרות השאיפה שלא לערוב ספורט בי פוליטיקה, אי אפשר להתעלם מהעובדה שבשנים האחרונות חדרה הפוליטיקה ל- תחום הספורט בצורה חסרת-תקדים.

כתוצאה מכך השתפרה תדמיתן הפור ליטית של מדינות ויקרתן המדינית הנבי תה מהישגי ספורטאיהן בזירות הספורט הבינלאומיות. די להזכיר את עליית קרנה של גרמניה המזרחית בעקבות הישגי ספורטאיה באולימפיאדה האחרונה. או את הר יוקרה הבינלאומית לה זכתה רומניה בזכות מתעמלת צעירה אחת, נאדיה קומאר- נצי, שהלהיבה מיליוני צופים בעולם.

יחד עם זאת אין הישגים ספורטאיים יכולים לשנות גורל מדינה או לקבוע עובי דות מדיניות.

משום כך, כל ניסיון מסוג אלה שנעשו השבוע על-ידי שורה של אנשי ציבור, לייחס לניצחון מכבי משמעות חסרת-תקדים מתחום הספורט, אינו אלא איולת גמורה. בדיוק כמו הסיסמא שהושמעה השבוע על- ידי אוהדי הקבוצה הגלהבים, שהיו מור כנים השבוע להעניק לטל ברודי, מבלי לחשוב פעמיים. את תפקיד ראשהממשלה לפחות, אם לא את זה של נשיא המדינה.

אין ספק שעוצמת התפרצות השימחה אחרי ניצחונה של מכבי תל-אביב נבעה לא במעט מתחושת הדיכוי והדיכאון ש- איפיינה את המוראל הלאומי בשנים האחר- רונות. מבחינה זו היתה התפרצות השימ- חה הספונטאנית, גם של אנשים שאין להם כל יחס לספורט, מעין פיצוי ובריחה, תוך

דגל פלסטין -

מונף על היציע של איצטדיון הכדורסל בבלגראד, שם התמודדה מכבי תל-אביב, בידי קבוצה של פלסטין- נים, חלקם חבושי כאפיות, שבאו למישחק כדי לעודד את הקבוצה האיתלקית. הם הניפו במהלך המישחק את דגל פלסטין, קראו קריאות תמיכה באש"ף והניפו אצבעות "ו".

את היצר האנושי השואף להכרה כללית בהישגים ובהצטיינות. כל עוד נשארים הדברים בפרופורציה הנכונה — אין בכך כל אסון. במיוחד אמורים הדברים לגבי עם שאין לו בתקור פה האחרונה סיבות טובות במיוחד להשי- תבח בהישגיו ולשמח.

דגל לשומר

שוטרים יוגוסלביים מקבלים מידי אחד מאוהדי מכבי תל- אביב דגל ישראלי למזכרת, ומחייכים. היוגוסלבים חשבו תחילה לבטל את עריכת מישחק הגמר בארצם, בשל הסיכונים הביטחוניים. אולם לבסוף קיבלו החלטה פוליטית, איבטחו את כדורסלני מכבי ואת אלפי האוהדים שליוו אותם במיבצע פליטת, אשר בו נטלו חלק יותר מעשרת אלפים שוטרים ואנשי-ביטחון. אלה מהם אשר נכחו במישחק, גילו אהדה לישראל.

(המשך ממעמד 31)
חלק מההמון הסוער, צפרו ללא הרף בצור- פרי מכוניותיהם, הרעישו ברעשנים, הלמו בפטיש-פלסטיק וצרחו בכל כוחם. לא היו אלה חובבי ספורט דווקא שלא יכלו לעכל לבדם, בבתיהם, את משמעות ההישג הספורטאי של מכבי תל-אביב, שי הצליחה לעשות מה ששום קבוצת ספורט ישראלית לפנייה — להוציא אולי את פושר טי אנטבה — לא עשתה. אנשים שמעולם לא הבינו כיצד יכולים אוהדי ספורט "שרו- פים" להתרגש מחדירת כדור לסל או מה פירוש הזדהות עם קבוצה; אנשים שלא ידעו אם שם הקבוצה הישראלית שניצחה בבלגראד את אלופת איטליה, הוא מכבי או עלית (שם מיפעל השוקולד שהוא פטי- רון קבוצת מכבי, שהתנוסס על חולצות כדורסלני מכבי) — מצאו את עצמם לפתע נסחפים בהילולה הכללית. מגיבים תגובות בלתי ראציונאליות, ומתרגשים תוך כדי מישחק כאילו גורלה של המדינה וגורל חייהם שלהם עומד להיות מוכרע במישי- חק זה.

לשמור על

הפרופורציה!

סוציולוגים ולפסיכולוגים, יש הסברים ותיאוריות שונות להסבר תור- פעות מעין אלו של היסטריה המונית, הארי חות במדינה שלמה. ימצאו בתוכם גם כאלה שימצאו טעם לגנאי בתופעה, הנרי תנת פורקן ליצרים הפרימיטיביים ביותר ולרגשות הלאומניים.

כי מבחינה מהותית אין למעשה כל הבד- דל בין התפרצות הרגשות הכללית בעיק- בות הצלחת מיבצע צה"ל באנטבה, למשל, לבין זו שאירעה אחרי זכייתה של מכבי תל-אביב בגביע אירופה לאלופות. שני מאורעות אלה התניפו לאגו הקולקטיבי של אומה שלמה, טיפחו את גאוותה וסיפקו

מחנה מכבי

תמונה אופיינית של אוהדי מכבי, בכניסה לאיצטדיון הכדור- סל בבלגראד. האוהדים, נושאי הדגלים, הכרזות, הסמלים וכלי-הנגינה, ניראו כמו קהל חוגגים עליו בקארנבל. הם השאירו בבלגראד סכום של יותר ממיליון דולר. מעולם לא זכתה קבוצה אירופאית לקהל אוהדים כזה.

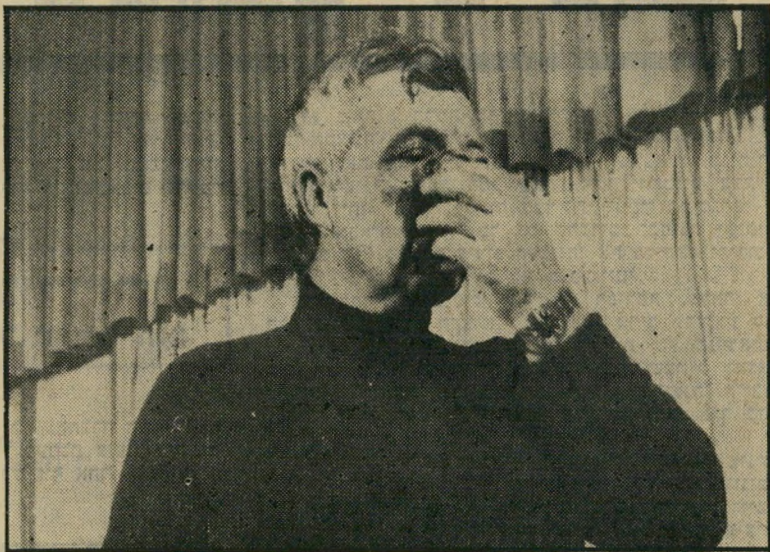
מחנה וארזה

יפהייה איתלקיה שהגיעה במיוחד מווארזה, כדי לחזות בהתמודדות קבוצתה עם מכבי תל-אביב, מניפה לפני המישחק את אצבעותיה בסמן ניצחון, כשלאשה צעיר הנושא את שם הקבוצה: מוביל- גירגי. כחמש מאות האוהדים האיתלקיים נבלעו באולם, ושאותיהם כמעט שלא נשמעו.

(המשך מעמוד 28)

התבטאה בכך שלא הקימו מוסדות. הכל נעשה בצורה של מינויים. ההנחה היתה שתהיה ועדה ויבחרו מוסדות ונציגים ב"הליכים דמוקרטיים". אומר האיש שהמציא את שיטת הבחירות הפנימיות שהוגה הגה בד"ש, ובידע המיקצועי שלו נעזרות מיפגות ובתוכן הליכוד, שנועץ בו לפני הבחירות הפנימיות האחרונות במפלגה. אבל זה לא עבד. אומר קניאל. "לי היתה הרגשה קשה בשל כך, והסוף היה שכשארק בא והכתוב את הרשימה המרונה שלו, והתנגד לבחירות חשאיות — לא יכולתי עוד לשאת. ולמחרת הודעתי לו על פרישתי. יש מן האירוניה שבחגרי

חילהאוור. הוא התגייס ב-1951, וב"היותו בן 18 בלבד כבר עוד את כנפי טייסהקרב, כחניך מצטיין בקורסהטייס. שייקה התקדם עד שנתמנה, ב-1965, לתפקיד ראש המודיעין של חילהאוור, שאר תו מילא בימי מילחמות ששתהימים וה"התשה. בשלומציון הוא קיבל את תפקיד דובר התנועה. "שלומציון שבתה את ליבי", אמר אז בראיון לעיתונות. "את אריק אני מכיר כבר 23 שנים, על מעלותיו ומיגרעותיו. החלטתי להצטרף אליו, מפני שאין לי ספק שהוא מנהיג אמיתי, וישראל מש"וועת עתה למנהיגות כזאת." השבוע היה גם שייקה בין הפורשים

פורש-חוזר אריק שרון
פחד מפני המישקל

החירות הוכתבה לנו רשימה של עבדים. זה היה סיוע של דרך לאימפוארתי". כתבתי לשרון. "ברור שהיה כאן אלמנט של ביטחון עבודה, הוא רצה לקדם אנשים מסויימים. בנקודה זו אני ממש מתפלאל עליו, אבל עובדה היא עובדה. אין היום דמוקרטיה בשלומציון". להערכתו של קניאל, המתיר מטקאי, הרי אילו היתה התנועה פועלת כפי שצריך, היה לה סיכוי ל-12-10 מנ"דטים. "זה היה הפוטנציאל", הוא אומר. כיום אין הוא נותן לתנועה יותר מאחד או שניים.

"אני, על כל פנים, לא אצביע לשלומציון ציון בבחירות" הוא מצהיר. "וגם לא לד"ש, כי לדעתי זהו אוסף מיקרי של אנשים, בתנועה חסרת כל אומץ לב. ה"הרגשה שלי כיום היא עצב, על כך שהיה פה צ'אנס גדול שהחמק".

הדין המור. דמות מרכזית נוספת בתנועה — הפרופסור עזרה זוהר, גזקה במפתיע למקום העשירי ברשימה המוכנה שהביא אריק. זוהר (55), יליד וינה, הוא כיום פרופסור לרפואה פנימית באוניברסיטת תל-אביב, ומנהל מחלקה פנימית בבית-החולים על-ישים שיבא בתל-השומר, הוא גם סא"ל (מיל), בחילהרפואה, וב"מילהמת יוסי-הכיפורים פקד על בית-החור

ליים ברפידים. בסוף השבוע שעבר ויתר גם זוהר על מקומו ברשימת התנועה לכנסת, והוא מספר: "הוחלט שתהיינה בחירות בשני שלבים. בשלב הראשון במעלה-האדומים, הצביע כל ציר עבור שלושה שמות. אני זכיתי במקום השלישי, לפי מיספר הקורלות. זה לא היה אומנם סופי, אבל היה בכך משום ביטוי לפופולריות. בשלב השני, שנערך כעבור יומיים, היו צריכות להיערך בחירות חשאיות. אריק בא ואמר: "והוי הרשימה שאני מציע, אין בחירות חשאיות, רק גלויות". אני חושב שהו הליך חמור שלא נשמע כדוגמתו. אי-אפ"ש" להתנהג ב-1977 כמו שהתנהגו ב"מפא"י לפני 30 שנה!"

טובת עיד ישראל. דמות נוספת שלה ייבאו עוד מבטיח בתנועת שלומציון ו"בהיים הפוליטיים בכלל, הוא תת-אלוף (מיל), שייקה ברקת, ששימש עד לאחרונה הניספח האווירי בגרירות ישראל ב"ושינגטון, נטש את הקארירה הצבאית שלו בשיאה ועבר לשלומציון. שייקה (42) היה מהטייסים הצעירים ביותר של

טוטו

ספורט טוטו

ה שבוע

מינימום הפרס הראשון

700,000 ₪

מינימום כלל הפרסים

1,500,000 ₪

יום ה' — המועד האחרון
למסירת הטפסים

עשה לך מנהג קבוע —
חלא טוטו בכל שבוע!

המועצה להסדר הימורים בספורט

החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון

המפלגה הקומוניסטית הישראלית,
פנתרים שחורים וחוגי ציבור יהודים וערבים
תדיאביב

בית פוקודוב, רח' קפזן 4

מוציאי שבת, 16.4.77 בשעה 8.00 בערב

מה קרה ב"יום האדמה" בבקה ובג'ת?

בהשתתפות:

ג'לל אבו-טועמה

— ראש המועצה המקומית, בקה אל גרבייה

עבד אל-חמיד אבו-עיטה

— ראש המועצה המקומית, כפר טייבה

איברהים ביאדסי

— חבר המועצה המקומית, בקה אל גרבייה

טארק עבד אל-חי

— ראש המועצה המקומית, כפר טירה

חבר המועצה המקומית, כפר ג'ת

ואישי ציבור יהודים וערבים.

הציבור מוזמן!

Merily
ממגעת
את.
הרגליו!

תו
טרמפ
לחייל

צה"ל הכניס את עצמו לתוך סחרחרת מידרדרת והפך. כתוצאה מכך, לחבית ללא תחתית הבולעת קצינים בכל כמות. וגורמת לירידה מתמדת ברמתה המיקצועית של הקצונה ובאיכות המפקדים שלו

סחרחרת ההקידום

על נחיתות הרמה המיקצועית של צה"ל — כלומר, של הקצונה הצה"לית — כבר עמדנו לא אחת. גם הדגמנו את הביקורת והמחשנו את התוצאות. בניתוחי קרבות שונים. אבל כמו שאת תיקון התכנים בצה"ל בכללו ניתן, וצריך, לפתוח בדיקת ותיקון המיסגרת — קצונת צבא הקבע — כך יש להקדים לבחינת ושיפור התכנים של "מערכת עיצוב הקצונה" את בדיקתם ותיקונם של מרכיביה המיסגרתיים, או ה"טכניים".

סדר-הקדימות לטיפול של כל רפורמה, מלאה או חלקית, ב"מערכת הקצונה" הצה"לית צריך להיקבע לא רק לפי חשיבותם הסגולית או היחסית של הנושאים, אלא גם מתוך התחשבות מירבית בכך שצה"ל נמצא, בקביעות, במצב של "סף מילחמה" והמכונה חייבת לפעול, בלא להיעצר ובלא שתיפגע יעילותה, תוך כדי עשיית מלאכת התיקונים.

בהלכנו בדרך אולוציונית זו, שני הדברים הראשונים שצריך וגם ניתן לעשות — בלא שיגרמו, כצעדים ראשונים, שיבושים חמורים במהלך העניינים הנוכחי ובלא שיהייבו שינויים עקרוניים במיבנה ובאירגון צה"ל, ומערכת עיצוב הקצונה" — הם: האטת מירון הקידום והחלפת הסכניקה של הערכת וקידום הקצינים. בסקירה זו נעסוק בדבר הראשון.

"האטת מירון הקידום" תכליתה לחסך, או לפחות לצמצם במוחש, את תופעת "סופ מיני כהוון" המאפיינת את זרימת הקצונה בי צה"ל: כיום, בדומה לסופו של אותו ברון, אשר נחצה גופו ועד כן נשפכו מאחוריו כל המים הרבים שהיה הוגם בקידמתו, מייצר

ונוח מאד בתירוציהם של אנשי צה"ל — כולה סבילה: שלא פיתחה ואיננה מקיימת סיקוח נאות על צה"ל, אשר יבטיח כי אנשיה צבא אכן מצדיקים את משכורותיהם ומפיקים את מירב העוצמה הצבאית מן המשאבים שהעמיד

מאת
בנימין עמידרו
הפרשן הצבאי של העולם הזה

לרשותם עם ישראל. אבל צה"ל, לא "החברה הישראלית", הוא האחראי הישיר והאקטיבי ל"מערכת עיצוב הקצונה" הגרועה שלנו — ואין בנמצא כל גוף אחר, שאמור וגם יכול ליטול עליו אחריות זו.

רב אלוף מוטה גור

בתחמקו מעריכת רפורמה שורשית ונרחבת בכל מערכת ההליכים וההליכים הבוררת את המועמדים לקצונה בצה"ל, מחנכתם, מכשירתם, מבקרתם, משבצתם, מקדמתם או פולטתם, קובע רא"ל מרדכי גור מראש, בוודאות, את מאזנו הכולל, כ"רמטכ"ל השיקום", לשלילה.

תוספות הציווד והאמצעים, כמו התיקונים הטכניים השונים — נוסח שיפור שיתוף-הפעולה הבין-חילי או לימוד חילי החי"ר טכניקות נ"ט עדכניות — כולם התפתחויות מובנות-מאליהן, שבעיקרן גם היו מתרחשות מאליהן, בלא כל קשר לרמטכ"ל זה או אחר. לעומתם, ה"מפעלים" הגדולים והמהומות רבות-הפירוטומת בתחום כוה-האדם — גיוס ה"שוליים", שיפורים חומריים מתמידים וניכרים בתנאי שירות-הקבע וגידול מיספר ה"ראשים" בסדר ובמילואים על-ידי נבירה במישקעי חבית כוה-האדם הלאומי — אלה כימעט שאינם מועילים, מכל אלה ניתן לטעות ולסבור, כי הדרך להתגבר על הליקויים והשגיאות שנחשפו ביוס-הכיפורים היא, "אותו דבר, רק הרבה יותר"; וכיוון שהכמויות אכן גדלות, נוצרת כך אשליה של שיפור מהותי.

קיומו ואפיו של צה"ל, ככל אירגון חברתי אחר, נקבעים, קודם-כל, על-ידי אנשיו — כלומר, בעיקר על-ידי קציני צבא-הקבע. לכן, בניין כל כוח צבאי, וכן החלת שינויים בו (כחלק מתהליך הבנייה, שאינו פוסק) הם קודם-כל ובעיקר, בניין "חברת-הקצינים" (ובלועזית, OFFICERS' CORPS).

אין הדברים האלה מפחיתים משהו מחשיבות כל הגורמים האחרים בבניין-הכוח של צה"ל, באירגונו

חוכמת "סוס מינהאוזן"

אפיינות כיום את

זרימת הקצונה בצה"ל

ובהפעלתו. אך כל הרעיונות, התפיסות, העקרונות, הכללים והטכניקות מיושמים על-ידי חברי-המפקדים, שעיקרו חברי-הקצינים (ועיקרם של אלה, קציני-הקבע); ואנשים, המופיעים על-ידי מפקדיהם, הם הקובעים את המידה והאופן, שבהם יגיע לכדי ביטוי מציאותי הפוטנציאל הטכני-מיצועי הגלום באמצעים החומריים.

ההכרח להתחיל בחברת-הקצינים כל פעולה הנוגעת לבניין-הכוח של צה"ל, או לרפורמה בו, בולט פייכמה אחרי מילחמת יום-הכיפורים, שבה נבעו התקלות, הכישי לונות ואי-ההצלחות של צה"ל, על דעת הכל, ממושגים מוטעים — כלומר, מליקויים בתודעת המפקדים, בהבנתם ובתפיסותיהם.

השאלה היא רק, איפה מקומו המדויק של מקור הרע: האם בתכונותיהם האישיות, כמוצרי החברה הישראלית המתגייסים לשירות-צבאי; או בכשרים המיקצועיים הנטיעים בהם — משמע, בחינוכם, הכשרתם ואורח שיבושים וקידום בצה"ל ועל-ידו, באמצעות מה שניתן לכנות "מערכת עיצוב הקצונה".

התשובה הכרוכה והחד-משמעית היא, שהפסול נמצא כולו ב"מערכת עיצוב הקצונה". הקצונה ככוח שממפקת החברה הישראלית לית בצה"ל הוא, ככלל, "חומר קצונה" טובי-עדימעותה. לפי מיטב ידיעתי והבנתו, אין כיום אף צבא מודרני-המוני אחר, שגורשותו עומד כוח-אדם באיכות-מוצעת התחלתית (או פוטנציאלית) כה רמה, ובו שיעור כה רב של קצינים-יבכוח.

אין כוונתי רק למוצע ההשכלה הפורמלית של המתגייסים, אלא אפילו ברמת-חשיבות גבוהה יותר, לרמת המוטיבציה, לתכונות ה"לוחם" ולהתאמת החינוך והמושגים החברתיים לצורכי המילחמה המודרנית. אם מפוטנציאל זה לא נוצר עד עתה, "חברת-הקצינים" המעולה בעולם, הרי האשם הוא בצה"ל עצמו ולבדו. אשמת החברה הישראלית בכללה — מוטיב מרכזי, קבוע

כלומר, חילופי 10 אלופים, מתוך 15 שנמצאו או בצה"ל (לפי הפירסומים). כולל מתאמנים שהשתיים הרב הראשי, מפקד הכוחות המשויינים בסיני והנספח בארה"ב). בתקופת 24 חודש — ובלא המרצה וזירו של כל מאורע או התפתחות מיוחדים במינם.

מפקד יומהיכפורים, שגם אבדן מידי של שיבוע מתוך מערכת 16 האלופים, החדשה, אשר עימם נכנס צה"ל למלחמה (ובם גם קלמן מגן ז"ל, אשר בפרוץ המלחמה היה "כימט-אלוף") כאילו רק השלים את ה"סיוור" של אלעזר ז"ל, עד לסיומו ההגיוני.

סיוור זה של גלגל הרטציה והתחלופה, אשר היה מואץ מן הרגיל אפילו לפי קנייהמדה (יוצא-הדופן בגזומתם) של צה"ל עצמו, נעשה לשם ההצטרף: אלעזר ז"ל הצהיר כי הוא מייחס "חשיבות מודגשת לצעירים וכשרונות, ופחות — לוותק בדרגה"; וברצונו גם "לאזן ולעבב את תהליך ההתבגרות שצה"ל נתון בו".

אימה לת"ל אצלנו — היא 53 בצבא ארה"ב.

השוואה בין הממוצעים — האמריקאי והצה"לי אינו מלמד אלא שכל קצין אמריקאי בהגיעו לכל תפקיד, עבר מסלול הכשרה ותפקידים מלא, מגוון ויטורי יותר מרעהו הישראלי. הגיל המבוגר יותר אינו מעיד כלל על ותרנות אמריקאית בעניין הכושר הגופני והשיכלי של המפקד, בעיקר בשדה. להיפך, הדרישות האמריקאיות המורות וזקשות יותר — ובגושי-צבא מסוימים, כמו המארינס, הרבה יותר — מאשר בצה"ל, ואם באחרונה שמענו כי בצה"ל הונהגו בחנייה-חובה של כושר-גופני כתנאי עליליה בדרגה, הרי אין כל ספק שזה חיקוי ישיר (אבל חיובי) של צבא ארה"ב.

מחוץ לזרועות האוויר והים, אשר מבחינת האישיות שבו הם כימעט כספר החתום בפני — ולא רק בפני — ניתן לראות בצה"ל לא יותר משיניים או שלושה אלופים, החורגים (למעלה) מן הממוצע, ולא רק לפי הקריטריונים היורדים של צה"ל עצמו; והם: ישראל טל, כנגרל בונה-כוח ואריאל שרון, כמצביא בשדה-הקרב. אליהם נראה כי אפשר לצרף, בתחום "בניין-הכוח", גם את חיים לסקוב.

אין ספק בליבי, כי מתוך מצאי האלופים אשר עמד ברשות צה"ל מראשיתו, ניתן היה להפיק מיספר גדול הרבה של אש-שיבא בעלי שיעור קומה. ייחודם של שרון וטל בכך שהם הגיעו לרמתם למרות המיגבלות החמורות שניכפו עליהם, כתוצאה מהיעדר הכשרה וניסיון מספיקים; ואילו התקדמות באורח הנכון, ודאי שהיו טובים עוד יותר ושיגאות שעשו, או חוסרים שנמצאו בהם, לא היו נעשים, או שהיו מתמלאים. האחרים אינם מצליחים בכך, גם כאשר הם "כוכבים" אמיתיים בכוח, מפני שקידום המואץ גורם ליישום-בוטור של הפוטנציאל הטמון בהם. חללים אלה של הקידום המואץ מדי חיים ופועלים כיום בצה"ל, בכל הדרגות, רבים גם טובים בהם כבר הושחתו כימעט ללא תיקון-שיקום.

כאשר מקדמים קצינים בקצב מעין זה, ונכחי נים להנמיך בהתאם את רמת הדרישות — תוך זרייה לכל הרוחות שני המוסכמות המינימליות ביותר, ככל הקשור לגיל הכרונוולוגי (בכרונולוגיה), כמות התפקידים, מישכיומן בכל תפי קיד, תפקיד-רוחב, השתלמויות מיקצועיות — לא זו בלבד שמקבלים מפקדים וקצינים-מטמיה שהם, באורח בתי-ימנע, בומר מוחלט, אלא גם זורעים את הזרע הרע של ציפיות מוגזמות, אשר גידם הצעירימדי של הקצינים המדורכרים מחמיר עוד יותר.

כך, בחורים בני 22-23, שכקצינים אינם אלא תינוקות של בית-רבן, מצפים בכל הרצינות, וגם דורשים, קידום דומה. כיוון שאפילו בצה"ל אין אפשרות לרצות את כולם, עלבים ה"מקופחים", מאיימים בהתסרת, וגם עוזבים את השירות — בהמוניהם; והעובדים אינם הורעים, אלא דווקא מן הטובים, אשר כבר בתחילת הקאריירה שלהם היו מפקדים משבחים אותם וגם דוחפים את קידומם, וכך נוצרו ציפיותיהם הגבוהות.

זהו אחד מגורמי התופעה, שעליה עמדנו בהודמנויות קודמות, של התרככות המחסור החמור בצה"ל דווקא בקצינים וזטרים (סגני-רס"ן). בעוד גלגלי בית-הספר לקצרי

יש להנחית גרון דווקא על המפקדות המיצועיות הגבוהות

האמריקאים, ושאר הצבאות, אינם עושים אידיולוגיה מן הגיל, אלא, מן הנמנע הוא שקצין יוכל לצבור את הידע ואת הניסיון הדרושים לפיקוד על עוצבת-יבשה גדולה בשדה-הקרב של ימינו בגיל נמוך מאשר 50, פלוס-מינוס; כמו שאי-אפשר לו שיגיע, בתהליך של הכשרה סדורה ונכונה, לתפקיד ראשי בדרג המטכ"ל, לפני גיל 60 — ולכל המוקדם בגיל 55 (פלוס).

אצלנו, לא זו בלבד שהגיל הפורמלי לכל דרגה בינונית וגבוהה נמוך בהרבה מן המקובל, כל בעולם, אלא שהממוצע המעשי נמוך, לעי תים הרבה, מן הפורמלי.

אינני מדבר על צה"ל של תש"ח, שבו ניתן למצוא הסבר (אבל, לדעת, לא צידוק) לכך שצעירים הפכו מפקדי-חזית ומטכ"לים בשנות השלושים שלהם, אלא

ורחן ההצטרף, הקובע לצה"ל תיקרות גיל — וממילא גם משך חייה-שירות — הנמוכים מאלה שבכל הצבאות האחרים בעולם (ובמשה, עוד יותר מאשר פרמליתי), נולד כאחת האידיולוגיות הילדותיות של צה"ל בראשיתו, רק שמרונות המוסלגת של צה"ל ודבקותו חסרת-המחשבה בקביעות שמקידמת-דנא הם שיכלו להגי ציח את ההצטרף, כמטרה מרכזית וקבועה לעצמה, בלא כל התחשבות בכך שמאז תקופת הינקות של תש"ח גדל צה"ל והפך מורכב יותר לאיש-שיעור, וגם נוספו לו שתי דרגות הכרחיות חדשות (אל"מ ותאל"ל).

התפיסה של "קאריירה שנייה" התאימה, אולי, לצה"ל הפרימיטיבי והקטן של מידחמת העצמאות (וגם בזאת יש לפקפק), אך ודאי שצבאות של שנות השישים והשיבעים הפכה אנאכרוניזם משונה ומוזק, כגלגל פורשים מצה"ל מפקדים בכירים ממש בהגיעם לשיא כוחם, יכולתם והתאמתם לשרת בתפקידים הרמים שבצבא.

עזר וייצמן ושרון סיימו את שירותם בני 45, גביש פשט מדוי בגיל 43, בנימין תלם היה בן 44, לעומתם נחשבים הוד, ברילב וטל (גילי פרישה: 47, 48 ו-50) זקנים ושושים, שעה שבכל צבא נורמלי היו רק אז מגיעים אל סף הדרגים הבכירים ביותר, שווייה-ערך להללו, שבצה"ל כבר נמצאו מאחוריהם.

התמונה מקדירה עוד יותר, כאשר נשווה את גילי הכניסה לתפקידים הרמים בצה"ל, לעומת צבאות אחרים.

„בולחן ההצטרף“ הקובע לצה"ל תיקרות-גיל הנמוכות מאלה של כל הצבאות האחרים בעולם הוא חלק מן האידיולוגיה הילדותית של צה"ל

גים פולטים יותר קצינים מאשר בעבר, ויותר מהר. מכאן גם המאמצים ההיסטריים המתמידים של צה"ל, למשוך אנשים לקבע, למרות שסך-כל הקצינים אשר ייצר עד עתה דינם לאיש, לפי הסטנדרטים הנדויבים ביותר, גם צבא הכפול בגודלו מצה"ל.

ה"שלכת" הראשונה — העלאת ההמונית בדרגה, בלא התחשבות בפז"מ — שאחרי ששת-הימים שימשה רזו חוק להאצת סחרחרת הרוטציה-ההצטרף. כעבור שנים אחדות התמתן המיאץ והפך נורמלי יותר, אבל בשתי שנותיו כמטכ"ל, קודם יום-הכיפורים, שב אלעזר ז"ל וסיחרר את ה"מערכת", באופן מלאכותי, בתאוצה מחודשת ומזיקה, פליטת המפקדים בתהליך "תחנת-הרכבת" של אלעזר גרמה לכך, שצה"ל ייכנס ליום-הכיפורים ללא "שומן" של רזירותו בפקוד הגבוה, כך ש"אבידות" ואבידות המלחמה גרמו כימעט-חורבן שם.

אבל אלה היו כאין וכאסל לעומת אורגיית ה"שלכת" שבעיקבות המלחמה, אשר החישה את קיצוני הקידום בצה"ל ב"מבער אחורי", תוך דירדר עצום בקריטריונים שלו, במקביל, נכנס צה"ל לעידן חדש של "התעצמות" — מה שגרם לפריחה אינפלציונית של תקנים חדשים ולהעלאת דרגות בתקנים קיימים, שכמותן לא נתרחשו בשום מיגור אחר בארץ.

מוטה גור מודע לבעיה — אם מותר לכנות כך תופעה הדומה יותר לאסון — וגם תרם לטובתה התבטאי יות שונות, הפז"מ החל באחרונה שב ומקבל משהו מערכו הקודם, וכמות החריגים פחתה, אבל האידיולוגיה של "רוטציה" וההצטרף — בכל מחיר ובפועל, כמטרות-לעצמן — לא נעלמה, ואולי אפילו חוזקה (גור עצמו נעשה אלוף בגיל 39, שהוא הממוצע ה"רישמי" לאל"מ בצה"ל, מונה מטכ"ל בגיל 44 וסיים את שירותו בן 48 — קצת פחות מן הממוצע הנוכחי של דרגת אל"מ בצבא ארה"ב, ושנה אחת קודם לגיל שבו נעשה רומל מפקד אוגדה והחל משלם באורח ממש את ההשקעה בו, כלומר, עם סיומו תפקיד מטכ"ל, ובהנחה שהוא קצין מצטיין היה גור צריך להימצא, לפי הנורמות הנורמליות, בסיום תפקיד מפקד-אוגדה, למירב, והיה מתמנה, סוף-סוף ובמזל-טוב, אלוף צעיר וכישרוני, ששיאו עוד הרבה לפניו.

בלימה משמעותית של סחרחרת הקידום, המסתובבת עתה בקצב מטורף — בכל הדרגות, אבל במיוחד בנמוכות ובבינוניות — היא התנאי הטכני הראשוני לכל צעד של בחינת "מערכת עצום הקצונה" בצה"ל, ולצורך איתור ליקוייה והתחלת תיקונם. בלא שתיעצר, תישאר המערכת אפופה אבק כבד, המאמץ העיקרי והמתמיד יוטיף להתי רכן בייצורם וגיוסם של קצינים חדשים, להזלם לתוך

על צה"ל של היום ועל המינויים שנעשו בו בשנים האחרונות.

אלופי התקופה שבין ערב ששת-הימים עד ליום-הכיפורים עלו כולם לדרגות בגילים שבין 33 ל-40. הצעירים ביותר (34-33) היו ברילב, וייצמן ורביין, וזקנים יותר היו אלעזר ז"ל (36), שרון (38), גביש (37) וטל (40). בשנת 1969 נעשו מינויי האלופים שאחרי ששת-הימים, וממוצע הגילים עלה: גור (39), חופי (42), ברן (43). המינויים שקודם ליום-הכיפורים, בשנים 3-1972, העלו עוד במעט את ממוצע הגילים של האלופים החדשים, בין השאר מפני שהנהגת דרגת התאל" (1968) החדשה האריכה בכמה שנים נוספות את המסלול הפורמלי, מתחת לאלוף; שפיר (43), ועזריא (42), גונן (42), אלברט ז"ל (43), "ביני" תלם (44), ולושה (45) שישים של ממש מנתם מרון (45), בני פלד (45) ונחמיה-קין (47). מינויי אחרי-ארגנט יציבים קצת פחות, מצד אחד, איתן

מה שמוצג ע"י צה"ל כמחסור, הוא מוצר של מדיניות-קידום כושלת

(45), אפרת, מוסה פלד, קותי וגזית (47) ואפילו טמיר (49), ורפאל ורדי (53); מצד שני, אריה לוי ואברהם וותם (41).

כלומר, כל אלוף צה"ל, אם לדון את גיל קבדת דרגתם עליפי קנייהמדה האוניברסלית, היו נחשבים ידדיפוא, שגם כוכב בינוניים מפגר אחריהם. יתר על כן, אלוף צה"ל, ברדי כפ המכריע, ובוודאי כל החשובים בהם, סיימו את שירותם הצבאי, או עתידים לסיימו בגיל הנמוך מזה שבו אך חלף פטון, רומל, גור, ריא, מונטגומרי וכד דומיהם את הקאריירה העיקרית שלהם.

לאמיתו של דבר, רק מעטים מאד מבין אלופים אלה יכולים להיחשב — או אפילו לאזור את העזו הנחוץ להחשיב את עצמם — שייכים לליגה ה"בינלאומית".

אם נבחן את הקאריירות אשר פורסמו, של מפקדי אוגדות, וממלאי תפקידים מקבילים בחילות או במטות, נמצא כי החלו את תפקידיהם בהיותם בני 40-36, ורובם פחות מ-40. בצבא הבריטי של מילחמת-השנייה נחשב יוניגייט מפקד-האוגדה הצעיר ביותר, כשמונה לתפקידו בגיל 40. זאת, מפני שהיה יוניגייט — ועוד יותר, מפני שקודם-לכן התרחב הצבא הבריטי, במשך כשנתיים בלבד, כדי 30 מונים לערך וגם כבר נשחק בארבע שנות מילחמה קשה. ממוצע גיל האוגדונים הבריטיים במלחמה היה 45-50.

בכנסייה לתפקיד, מאלטת יותר ההשוואה למפקדי-השיריון הגדולים, ובעיקר לנמרצים ולנועים שביניהם. רומל נעשה מפקד דייוויה בהגיעו לגיל 49 — וכה, לערך, היה גיל מפקדי דייוויות של "קורפוס אפריקה", ששירתו אחרי-כך תחתיו, פטון, יורקה-הכותב שאין כמוהו, לא קיבל די וויזה אלא אחרי שהג 55 — כלומר, בגיל המבוגר כדי 12-10 שנים מזה שבו סיימו וייצמן, גביש או שרון את הקאריירה הצבאית שלהם; וב"אחור" של כמעט 20 שנים לעומת דייוויוזונרים הנוכחיים שלנו. בעת מסעי-המלחמה המבריקים ורבייהתעוזה ביותר שלו, כבר הגיע פטון קרוב לגיל 60.

בפיקוד העליון של כל הצבאות היו רמות-הגיל גבוהות יותר, גודריאן הוליד (אשית ופיסית) את מסעי-הנבוק ברוסיה בהיותו בן 53 — וכאשר נפטר, בגיל 66 (בי-1954) שימש בתפקיד מטכ"ל היבשה של הצבא המערב-גרמני המתחדש, מונטגומרי הפך מטכ"ל צבא-היבשה הבריטי בהיותו בן 59 ואת שירותו הצבאי סיים, בנאט"ו, ב-1958, בגיל 71.

מוכן שאינני מטיף להפיכת המטכ"ל דמוי שביזקנים, אבל צמרת צעירה מדי גרועה, עק רזנית, יא פחות מצמרת קשישה מדי — ופע מיז אף יותר, אלא, קיימים ממוצעים-גזיים בודי קים ומנוסים, המקובלים בצבאנו — וגם ניתן להגיע אליהם באופן פשוט: עדידי עריכת רשימת המפקדים המקדמים, שאותם חייב נעבור כל מפקד קודם שיגיע לכל תפקיד מסויים שהוא.

ממוצעים אוניברסליים אלה מיוצגים יפה על-ידי טבלת ממוצע-הגילים הנוכחית בקצנות צבא ארה"ב (כפי שפורר-סמה שבטוען בחננה), שבארגונים מצויים ממוצע-הגילים המקביל לצה"ל הרי שמי, העולה ממשכני הפז"מ — "פרק זמן מיוערי", בכל דרגה — המפורטים בפיטוסומים שונים, ובהנחה כי הגיל הרגיל לקבלת הסג"מ הוא, בכל הצבאות, 22.5, הגיל האמריקאי הממוצע לסג"מ — 23.5 (בצה"ל, 20); סון — 27 (26); רס"ן — 34 (30); סא"ל — 41 (34); אל"מ — 49 (38). ממוצע הגיל בדרגת מייג'ור-ג'נרל, דרגתו התקנית של מפקד-אוגדה — המתי

פי סוסו של מינכאוון, רק כדי למלא את המחסור המתמיד שיוצרת ההיפלטות המתמדת מאחוריו.

כבר הסברנו, שהצעדים הראשונים חייבים ויכולים להיות טכניים בלבד. השיטה הכללית — שגם אותה הסברנו בכמה הזדמנויות — היא לגרום לחץ מלמעלה למטה, עליידי מילוי החללים הריקים בדרגים הגבוהים ואף יצירת "סתימה" מסוימת בהם. באופן זה יבוטל הכוח השואב כלפי מעלה את הקצונה הזוטררה וגורם לתופעות שכבר אינן המורות אלא מגוחכות, של סמג'דים או קציני אג"מ חטיבתיים. אשר אך בקושי יבש חלבם (המיקצועי) על שיפתותיהם.

ראשית לכה, יש להנחית את הגרון הגדול והכבד על תיקני כל הגופים שאינם "יחידות"; כדומה על כל המפקדות, שהן כולן ספוגי ענק הצמאיתמיד לקצינים — וכדורד"ב, לקצינים מזכ"מ. מפני שיטת ההתקדמות הנורית בחית בצה"ל — אשר בשלב ראשוני זה מתיקבת בנתון — יש להתמקד דווקא במיפקדות המוכצעות הגבוהות, ובגופים השונים הנסיחים אליהן.

הקזת קצינים מן המיפקדות הללו תועיל מאד, כידוע, גם להן גופן, משום שהן כולן מנופחות ומסורי בלות מדי. אם, לדוגמה, היחס בין בעלי דרגות מייג'ור גנראל וסא"ל בתוך אוגדה (אמריקאית), הוא בסביבות 25:1, הרי היחס המקביל בתוך כלל הצבא האמריקאי נע בסביבות 6:1. את מרבית ההבדל העצום הזה גורמים המוני הסא"לים שאינם בעוצבות הלוחמות, אלא "דחור סים", יחסית, פי כמה וכמה, בעיקר במיפקדות. איני ערב לכך שהמיספרים בצה"ל זהים, אבל היחס העקרוני בוודאי דומה.

כמו בכל אינפלציה, גם זו היוצרת את הוואקום השואב במקרה שלנו נוצרת עליידי חלק שולי בלבד — ובגודלו של צה"ל, נראה כי די בקיצוץ ובהזרמה מתדש של עשרות לארבות של סרנים, רס"נים וסא"לים — מעט יותר מן הראשונים; פחות, מן האחרונים — כדי לבלום את התאוצה, האפקט יהיה, כמובן, כפול: "היעלי מות" חלק מתקני הקצינים בדרגות אלו מכאן, וסתימת תקני סרניסא"ל ריקים אחרים — מכאן.

לאמיתו של דבר נראה כי אפילו די יהיה, אם רק יבוטלו התוספות ה"הכרחיות" שכימעט כל מפקדה דרשה — וקיבלה — בעיקבות "ליקחי" יום הכיפורים.

יש גם מיפקדות של מות שהן מיותרות לחלוטין — ומשום כך, כהכרה, מוזקות. אחת היא מיפקדת "חיד השינויות" שאין כמותו בעודם — מפני שאין בו כל צורך ואי אפשר שיהיה (עוד נשוב אליו). שנייה, וחשובה יותר לצרכי, היא "מיפקדת גיוסות השיריון". כבר מזמן — מזה 10 שנים, לפחות — סיימה זו את חיה המועילה, ומאז נראה עיסוקה העני קרי ביצירת בעיות, כדי שתפתרן, או באזורי רופציה מדאכותית של סמכויות ומשימות, כדי להצדיק את קיומה (עיסוקה הראשי השלישי,

אירגון "יום הגיוס" התרוקן מחשיבותו מאז החל הביכור מואם ב"ימים" (ראו תנאים).

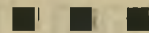
ביטול מיפקדה זו כולה, תוך "ניכוי" חלק ממנה לשם איוש מיפקדת "קציני טנקים ראשי" שצריכה לבוא תחתיה וכן עוד אצאלה גופים שימלאו תפקידים המוטלים כעת עליה יפנה קצינים רבים, בעיקר קרביים, לתפקידים מועילים יותר.

דבר שני, יש לבטל את ה"הצמדה" בין התפקידים השונים בצבא; ועל כל פנים להחילה באופן מבוקר ובמידה מוערית. אולי הדבר אינו ידוע, אבל בצה"ל שורר ה"דירוג" ממש כמו בשרות הציבורי האזרחי. לפני זמן שמענו כי דרגתם התיקנית של קציני-מטה ראשיים מסוימים בסיקודים המרחביים הועלתה מסא"ל לאל"מ (שאלה היא, מדוע בכלל מיהרו לבצע העלאה זו דווקא כעת שטימטום ה"שלכת" של האריכיופורים כבר ליבה את אש אינפלציית הדרגות ללא-ישוא; והרי

רומה פטיון לשיא הקאריירה — בגיל 60

גם קודם נחשב המעבר מתפקיד-מטה סא"ל במיפקדות נמוכות יותר, לתפקיד מקביל בסיקוד, לקידום משמעותי וברור. הושבני שלא אסתכן מדי בהנחה שכמו כרגיל, לא נבע הדבר מתוך מדיניות כללית שקולה ומחושבת, אלא נראה שאחד האלופים רצה להעלות בדרגה כמה בחורים טובים — וממנו ראו וגם עשו השאר).

ענייניו, הדבר החשוב הוא, שבגלל עקרון ה"הצמדה" יוצרת העלאה במקום אחד, מהומה ריבתי בכל המערכת; וכששוככת הסערה, נמצא צה"ל, "מבורך" בפיירמידת-תפקידים שנדחפה כלפי מעלה, וגם נתהוו בה תקנים נוספים שהם עכשיו ריקים ומצפים לאיוש.

בעלי תפקידים מקבילים, במיפקדות מיבצעיות או מיקר צועיות (הממונות על הפיקוד, כלומר, במטכ"ל קציני-חיל ראשיים וכו') חייבים בשמירת "פער-דרגות" ואם היו קודם אל"מים, הרי הכרת הדבר שיעלו לדרגת תא"ל. כמותם גם קצינים במיפקדות אחרות, שנחשבים "מקביר

לים" לקצינים המקודמים בפיקודים. גזירה היא, שגם הם ייגררו וייעשו, בעל-כורחם, אל"מים.

בכך רק מתחילה החגיגה האמיתית, כי כל הכפופים הישירים לכל אלה שעלו בדרגתם-התיקנית צריך שיישמר עבורם הסער הקודם — וגם הם יועלו בדרגה, לאלה האחרונים יש כפופים משלהם — ואין להעלות על הדעת שיקופחו, ושלא ייסחבו אף הם מעלה, בשלב זה כבר מדובר בקצינים הזוטרים שבמיפקדה; וכאשר אלה עולים בדרגה, כבר אין בה משהו מתחתיהם, שיעלה אל הדרגות שפוננו. כך נוצרת ריקנות — ולפתע, לא זו בלבד שצה"ל "הרוויח" אצאלה תא"לים ואל"מים לא-מתוכננים (נוסף למתוכננים — ויותר מהם), אלא שהתרוקנו תפקידים "חיוניים" — כי כל תפקיד במיפקדה הוא תמיד "חיוני".

והנה, מדרך הטבע הצבאי — הוצה"לי בפרט — היא, שהיחס בין ממונה לדרג הכפוף איננו 1:1, אלא לפחות 2:1 (וכבר למדנו מפארקיסונן, שמידת השיבוך עולה כמיספר כפופיך הישירים). לכן, אם לקציני-מטה, בהיותו סא"ל, היו שני עוזרים, או סגנים, בדרגת רס"ן ותחת כל אחד מהללו שני סרנים, הרי העלאתו של "הראש" לדרגת אל"מ תגרם מיד, שמתחתיו יימצאו 2 סא"לים, 4 רס"נים ו-8 סרנים. בשלב זה, לרוב, נאחזות הרשויות האחריות במטכ"ל בהלה ו"לוהצות" — בעדינות רבה — לצמצם משהו את ההשתוללות, או מגיעים ל"פשרה", והגידול המוחלט איננו 100%, אלא, נאמר 50% או 30% "בילבד".

כל זאת, כמובן, בלא שנוסף לצה"ל אפילו חייל או רובה אחד ויחיד, להתנפחות הגדולה אירעה כולה במיט קדוה. כמות האנשים והאמצעים נשארה בדיוק כפי שהיתה קודם.

לצערי, עניי להדגיש כי דברי אלה מתארים רק את חוד קצהו של הקרחון, ותקצר היריעה כאן מכל מה שעוד יש לומר בעניין. אך לא בקשתי אלא להראות ולהדגים, שהמחסור בקציני-מטה איננו רק עניין של השקפה, אלא שאפילו מה שמוצג עליידי צה"ל כמחסור, הוא מוצר של מדיניות-קידום כושלת, המבוססת על פוזחן חסר פשר — או הפכר — לאינדי הרוי טציה המופרזת וההצערה ככלי-מחיר.

בגללן, הכנים צה"ל ומכנים את עצמו, במרידינו, לתוך סחרת מידרדרת של "קידום", צה"ל נהפך כך חבית ללא-תחתית, הבולעת קצינים בכל כמות, אבל תמיד ריהתי ריקה-למחצה; ותוך כדי הרצת הסחרת, גם גורם לצה"ל לירידה מתמדת ברמתה המקצועית של הקצונה ובאיכותם המעשית של המפקדים בכל הדרגות.

בנסיבות אלו תיראה מידה לא מבוססת של אי-התחשבות, ואפילו חוצפה, בתביעותיו של צה"ל מן הממשל ומן הציבור, להעדרה ולסיוע ב"מילוי השורות" של קצונת-הקבע, וזהי הדרך הקלה, שאת צה"ל לא תושיע וחלק גדול מדי מן ההשקעות בה יורד לטימיון. בימים קשים ולחוצים אלה, מותר וגם צריך שוכביד קצת את אוכפנו ואת ביקורתנו על צה"ל, כי בניין כוח צבאי, כמו המילחמה, הם דבר רציני מכדי להשאירם בידי הגנרלים לבדם.

(מאמר החמשך בנושא זה יעסוק בהערכת הקצינים הנחוגה בצה"ל לצורך קידומם).

Advertisement for 'צפרניים מקסימות' (Maxi Nails) featuring an illustration of hands with manicured nails. Text includes: 'BEAUTY NAIL צפרניים בנויות בשיטה אמריקאית מהפכנית. החומר היחיד שאינו מזיק לצפרניים.' and contact information: 'תל אביב — רח' שרת 33 טל. 456762 רמת גן — שד' הילד 20 טל. 728602 ראשון לציון — רח' רוטשילד 64 טל. 949221'.

יום בעיתונות. לפחות 60 אחוזים מהצגות בימות היו מחוץ לעיר. בעיריות פיתוח. וביישובי ספר. חתמו של אמנון יצאה גם על סיי לופים ואידיוקים אחרים שנמסרו באותה כתבה. כך, למשל, נאמר בה כי התקציב השנתי שאושר על-ידי משרד החינוך והתרבות להיאטרון בימות היה 2,150,000 לירות. נכון שאני דרשתי שניים ורבע מיליון לירות. אבל לבסוף קיבלתי רק 750,000 לירות. טען אמנון. "הי החלטתי להפסיק עם בימות בגלל שלא קיבלתי מה שרציתי!"

תביעתו של אמנון נגד הטלוויזיה זכתה בפירסום בולט. היתה זו הפעם הראשונה שבה הוגשה תביעה מסוג זה נגד הטלוויזיה. אך אמנון היה בטוח בצידקתו, ובצחינוך במישפט. "ההוכחות היו גלויות לעיני כל. העניין היה מגוחך", הוא מס' כיר. לשיבה הראשונה של בית-הדין, שנועדה לסוף חודש זה. הוזמן להעיד שר החינוך והתרבות, אהרון ידלין, לאחר ש ניתנה לכך הסכמתו של יושב-ראש הכנסת, ישראל ישעיהו, עקב פניית בית-הדין המשפט אליו מקובל וכנהוג על-פי ה חוק.

מאחרי הקניעים. הזמנתו של ידלין לבית-הדין היתה מאד בלתי-נעימה למעשה, הוא ניצב בפני בעיית קשה, שכן בעדותו יכול היה לגרום להפלת הטלוויזיה.

בינתיים הוגש כתבי-ההגנה על-ידי הטלוויזיה, וזה סיבך עוד יותר את העניין. שכן, בכתבי-ההגנה נטען כי אין לה בימות כל עילה לתביעה, מאחר שבני קורת שהובעה בכתבה התייחסה למישרד החינוך והתרבות.

אנשי משרד החינוך הבינו כי יוכלו לצאת מן המצב הבלתי-נעים, שבו ייאלץ ידלין לסגור את בימות נגד הטלוויזיה, רק אם תושג פשרה ללא דיון מישפטי. את המגעים ניהל ידלין בעצמו ואפילו פרקליט המדינה, גבריאל בן, בהתיר ל-אנשי הטלוויזיה כי אין להם סיכוי ממשי לזכות במישפט.

כך הושגה הפשרה, שכתוצאה ממנה קרא עד כנר את נוסח ההתנצלות הא-רוך, בעוד עובדי הטלוויזיה כוססים אצי בעות בעצבות מאחרי הקלעים, "מתי הוא כבר יגמר? ההודעה הזאת יותר ארוכה מהגלות", מילמלו מאחרי המצלמות.

"בהצגה נראה מעל לגשר", הודיע כנר, "אשר הפקתה הופסקה, לא הושקע סך של 200,000 לירות, כפי שנאמר בכתבה, אלא סכום של 36,000 לירות", וכן הלאה.

אך גם משנסתיימה שורת הטעויות, שיבושים ותבזבזות, יש לאגמון עוד טע' נות אחדות. "לא יכול להיות בטלוויזיה, שהוא מונופול בישראל, מצב שלא נותנים לאדם שעליו מסריטים משהו, להגיב בי צורה כלשהי", הוא אומר. "צריך שהי פירסום במדיום כמו הטלוויזיה יהיה אחי ראי ואמין".

י

11 בגב

בית המישפט גזר דינו

— ימאי שהואשם בתקיפה —

אך מישרד החינוך

ממשיך להענישו

יום אחד אחרי שכמיקל סלנגר, אונייתיה של החברה הישראלית גדותים, עובה את נמל קורפורטיבי בדרכה אל יזלה, חר' לק יין חונם בין המלחים. היה זה מינהג מקובל באונייה, שחלק ניכר מצוותה מורכב מאנשי-צוות זרים, ויונים בעיקר. כטוב ליבם ביין החלו המלחים להתק' טט. הקטטה התפתחה לתיגרה שבה הוקר' לפו מהלומות. דויד פרץ, רביהמלחים של האונייה, חש אל מרכז הקטטה, ניסה ל' הפריד בין המלחים הניצים. אחד מהם נטל מוט-ברזל, חבט בראשו של פרץ. שותתים מיהר פרץ אל חדר העזרה הראשונה, שם חבשו את הפצע העמוק שנפער בראשו. פרץ אז, כשראשו עטוף בתחבושת, עלה פרץ לחדרו של רב החובל של האונייה, כדי לדווח לו על הקטטה.

השעה היתה שלוש אחר-צהריים ורב

החובל, רפאל כריי, נימנם בחדרו. כשי פקח את עיניו ראה את פרץ ניצב בפחח החדר. הוא התרגז וזינק לעבר פרץ, כשי הוא דוחף אותו וגוער בו: "מה אתה מפריע לי במנוחת-הצהריים?" פרץ הצביע לעבר ראשו התבוש. הר מראה לא הרשים את רבי-החובל, שלטע' נת פרץ ניסה לדחוף אותו שנית החוצה. פרץ התרגז, דחף את רבי-החובל חזרה לעבר המיטה. אלא שרבי-החובל לא הגיע אל המיטה. הוא נהדף אל הדלת, שם נתקע בגבו וו שהיה תקוע בה.

העניש: רעב? ביום שבו עגנה כמיקל סלנגר בנמל פילדלפיה שבארצות הברית, הורד דויד פרץ מהאונייה והוטס חזרה לארץ. כאן הושעה מעבודתו על-ידי מישרד החינוך. עד לגמר ההליכים הר מישפטיים שנפתחו נגדו באשמת תקיפת רבי-החובל. לא הותר לו גם לעבוד כאיש צוות חופי.

שיבעה חודשים היה פרץ מובטל מעבר דה, עד שהוגש נגדו כתבי-האישום. רבי המלחים הוותיק (36), המשרת זה 16 שנים בציה-הסוחר והוא אב לשני ילדים, הת רוצץ בין הרשויות בניסיון לזרז את ביי רור מישפטו. "הים הוא מקור-הפרנסה היחיד שלי", טען. "כל הסכונותי אזלו בחודשים שבהם לא עבדתי".

ואמנם, לחציו נשאו פרי. ברור מיש' פטו הוקדם, והוא נערך כעבור חודשיים. פרקליטו, עורר-הדין החיפאי עדי בראש נר, טען כי מיקרהו של פרץ אינו יוצאי דופן, וכי תקריות מסוג זו שבה היה מעור

ימאי פרץ

העונש: הרעבה

רב, נפוצות על גבי אוניות. השופט ראובן בן-חורין לא החמיר בעונשו של פרץ. הוא גזר עליו קנס כספי בסך של 700 ל"י, קנס על-תנאי בסך אלף ל"י, והתנהגות טובה למשך שלוש שנים.

בפסק-דינו הוסיף עוד השופט, כי המיש' טרה תחזיר לפרץ את פסק-האימא שלו, כדי שיוכל לצאת את הארץ.

אולם פסק-הדין של בית-הדין משפט לא סיפק את מישרד החינוך. בעת שפרץ ניסה למצוא לעצמו אונייה שיוכל להפליג בה, נמסר לו כי הוא הושעה ל-60 יום נוספים, ולא יוכל להמשיך להפליג.

לשווא ניסה פרץ לשכנע את מנהל אגף הספנות והנמלים במישרד החינוך, נימרוד אשל, לבטל את השעיות משרות בכל-ישיט, חוק הספנות, כך מסתבר, מאפשר למשרד החינוך להשעות ימאים ולמנוע מהם לעלות לאוניות בעיקבות תלונות של חברות הספנות. האיגוד האר' צי של קציני-הים שאילו מתייך רבי-הח' בל שבתקיפתו הואשם פרץ, הודיע אומי גם שהוא רואה את הפרשה כמחוסלת אחי רי שפיתו של פרץ, אבל מישרד החינו' בורה סירב להתחשב בכך.

כל התקדימים שהעלה פרץ, על מיקרים קודמים של ימאים שהואשמו בעבירות פליליות, נשפטו ולא הושעו מעבודתם, לא עזרו לו. "קיבלתי את העונש שלי בבית-הדין פט", אומר פרץ, "אבל נראה שזה לא מספיק. לא נותנים לי להפליג. אין לי

בני כרמי אין העפה כלפי מעלה

של יצחק רבין. נאווי היה סבור כי בזכות זאת ייקל עליו לקבל את תמיכת בניץ, שהוא איש רפ"י לשעבר.

אלא שלא כך התגלגלו פני הדברים. "אני בעירייה גמרתי. אני רוצה ללכת לכנסת ואני מבקש את תמיכתך ועדי רתד", אמר נאווי לבניץ בגלוי-לב. הוא צי' פה כנראה שבניץ יענה לו בחיוב, יבקש בתמורה את תמיכתו של נאווי בו כמוע' מד מפלגת העבודה לראשות-העיר. בניץ איכזב אותו. "זהו רגע מעניין", אמר. "אתה מבקש ממני עזרה אחרי כל מה שעוללת לי? אין לנו אפילו קודת-מיפגש משותפת לשיחה; שלא לדבר על תמיכה." כדי להסכים להיכדר עם נאווי, תבע ממנו בניץ לכנס את מועצת העירייה להשיב לו את תיק החינוך שניטל ממנו בשעתו על-ידי נאווי. נאווי היה מוכן להצעה זו, אך שאל: "מה יהיה אחרי-כך?" תשובת בניץ: "אני תומך באלי מויאל".

לשווא הפציר נאווי בבניץ כי הוא מבקש להיכלל ברשימת מועמדי העבודה לכנסת כדי שיוכל לפרוש בכבוד מראשות עיריית באר-שבע בתום קדנציה. ככל שהמקרב מועד ההכרעה במועצת המחוז, גדל הי מחיר ששליחיו של נאווי הציעו לבניץ בי מישרין ובעקיפין, תמורת תמיכתו. אחת ההצעות היתה שנאווי יפקיד שטר-התחייבות בידי אדם שלישי מוסכם, בו יצהיר כי אינו מועמד יותר לראשות הר עיר, וכי יתמוך במועמדותו של בניץ כי יורשו. אלא שבניץ התעקש להמשיך ולתי מוך במויאל.

הסביר בניץ: "ח"כ אלי מויאל סיים רק קדנציה אחת בכנסת ובהצלחה. הוא הצ' ליה בתפקידו כסגן שרה-תיקשורת. סיי כיווי טובים לכהן כשר. אין שום סיבה בעולם שלא יבחר לתקופת כהונה שנייה. באשר לנאווי — הוא לא הוכיח הצלחות מיוחדות בתפקידו כראש-עיר. אין שום סיבה שיועף כלפי מעלה".

קיומר חדש. היה זה בניץ שריכוז את מטה תומכיו של אלי מויאל הן בבאר-שבע והן במחוז. הוא ניסה ללכד גם את המועמדים האחרים במחוז לתמוך במועמד מוסכם. אלא שהרצים, ראש-עיריית ערד, בייגה שוחט; ראש-מועצת אופקים, יחיאל בן-טוב; וסגן ראש עיריית אילת, שמואל לוי (מועמד אחר של מחוז הנגב, ז'אק אמיר), אמרו היה להיבחר ברשימה המר' כוית ולכן לא הציג את מועמדותו (במחוז) סרבו להצעתו של בניץ. לבסוף, ממש לפני ההצבעה הוחלט שחברי המערכת הפולי-טית התומכים בבניץ יצביעו בעד אלי מויאל כמועמד הראשון של המחוז.

אנשי נאווי קיוו כי הוא ישיג לפחות את המקום השני במחוז ואו, בעזרת קטי ריו הטובים שם שמעון פרס, ניתן יהיה לקדמו למקום ריאלי ברשימה. אולם תוצ' אות ההצבעה היכז אותם בתדהמה. מויאל קיבל כמות קולות כפולה כמעט מזו של נאווי. כמות שוחט מערד, קיבל אותו מיספר קולות כמו נאווי.

השלכות לגבי הדרום היו ברורות. היה זה סוף הקאריירה הפוליטית של אליהו נאווי. הוא ייאלץ ככל הנראה לפנות את מקומו לקיסר חדש בנגב. על-פי כל הסי-מנים יהיה זה בניץ כרמל.

ממה לחיות. האם העונש המגיע לי הוא הרעבת מישפתי?"

באר-שבע

אין נאווי בעיר

סוף הקאריירה

הפוליטית של

ראש עיריית באר-שבע

אליהו נאווי

מקום ריאלי אחד ברשימת מפלגת העבודה לכנסת. היה משריין למחוז הנגב של המפלגה. האיש שרצה במקום זה יותר מכל עסקן מפלגתי אחר של מפלגת העבודה בדרום הארץ, היה ראש עיריית באר-שבע, אליהו נאווי.

נאווי בן ה-57, יליד עיראק, המכהן זה 14 שנה כראש עיריית באר-שבע, נחשב שנים רבות כאיש החזק של מפלגת העבודה בדרום הארץ. מעמדו נראה בל' תי מעורער. היו ימים בהם ניבאו לו כי יגיע לתפקיד של שר בממשלה. השבוע הסתבר כי אליהו נאווי ישאר קרח מכאן ומכאן. הוא לא נכלל ברשימת מפלגת העבודה לכנסת. והוא לא יוכל לכהן עוד כראש עיריית באר-שבע. התלטת הוועידה של מפלגת העבודה המגבילה כהונות ציי בוריות לשתי קדנציות בלבד, פגעה קשה בנאווי, המכהן בתפקידו שלוש קדנציות. הוא אומנם יכול היה לקחת להמשיך לכהן בתפקידו אם היה לו סיכוי לזכות ברוב מיוחס בסניף מפלגתו במחוז. אלא שכיום כבר ברור שאין לו שום סיכוי לכך. מאו הבחירות הפנימיות במפלגת העבודה נקבעת עובדה חזשה: הרוב הוא לצידו של יריבו הגדול של נאווי, בן-ציון ("בניץ") כרמל, סגן ראש-העיר, האיש אותו ניסה נאווי להדיח מכל תפקיד ציבורי.

בניץ, הצבר בן ה-42, בעל הקסם האישי הרב וההופעה המרשימה, טותר לא מכבר מכל ההאשמות והעלילות שניסו להדביקו בו על פעילותו כראש מחלקת-התי' נוך והתרבות העירונית. האיש שלזכותו יש לזקוף יותר מכל אדם אחר את הפיכתה של באר-שבע למרכז תרבותי של הדרום, זכה לפיצוי הולם בשל שנות גלות וסבל ונאלץ לשאת בשל מילחמתו של נאווי בו. כאשר גבר בבחירות הפנימיות על נאווי, ריכז הרוב בסניף ב"ש סביבו. **שטר התחייבות.** כאשר הסתבר ל-אליהו נאווי כי לא יוכל לגייס בסניף באר-שבע לא רק רוב מיוחס, אלא אפרי לו רוב רגיל שיתמוך בו להמשיך כהר' נתו, הוא היה מוכן לכרוע ברך כדי לקבל את תמיכת בניץ לבחירתו כמועמד לכנסת. אחרי שלא שוחחו ביניהם למעלה משנה (מחוז לשיחות פורמאליות בעניני עבודה) ביקש נאווי בסוף החודש שעבר להיפגש עם בניץ בלישכתו. נאווי היה סבור ככל הנראה כי יוכל לשכנע את בניץ לתת לו את תמיכתו ואת תמיכת אנשיו, שכן שניי הם היו בוועידת מיפלגת העבודה האתי רונה מראשי תומכיו של שמעון פרס. הי מועמד הנגדי של המחוז על המקום בי כנסת, היה אלי מויאל, מראשי תומכיו

המניצח על החזמורת, כפי שהוגדד לובה אליאב, מדבר מעל המשאית, כשמאחוריו מוואסה, אבנר, כעיל ומרציאנו.

סוף סוף - ביחד!

חמת לשינוי אמיתי. לאנשי מפ"ם אנחנו אומרים: כאן הסוציאליזם האמיתי, ה" דמוקרטי, ההומאניסטי. לבני-השכונות אנחנו אומרים: כאן הפנתרים, שהרימו את נס המאבק למען הצדק והשוויון...". מעל לכל הנאומים ירחף המשבר ה" גדול בצמרת מיפגת-העבודה. המלכתו של שימעון פרס הדגישה שיבעתיים את החשיבות שבהקמת מחנה שלי — מחנה שימש כתובת לרבות חברי העבודה ו" מפ"ם שאינם יכולים להשלים עם הניגוד של איש זה, הפטרון של גוש-אמונים, בעל-הברית של אנשי ארץ-יש-ראל השלמה, המטיף לממשלת ליכוד, האיש המוכן להבטיח את הכל ולהצהיר את הכל, מבלי לחאמין אף במילה אחת של עצמו. כאשר נדמו הרמקולים, נוצרה עובדה בין העצים. המחנה קם באמת. הוא מוכן לעמוד.

"כאן יושבת ארץ-ישראל היפה, ארץ-ישראל השפוייה, ארץ-ישראל שוחרת ה" שלום, ארץ-ישראל שוחרת הקידמה וה" צדק החברתי..."

"כל אחד מהנוכחים כאן היה במשך שנים ארוכות חשוף בצריח, כשהוא לר-חם למען השלום, השוויון, השפיות, טו"ה-המידות..."

"נמאס לנו להיות צודקים. אנחנו רו" צים להשפיע, להכריע. לשם כך עלינו להקים מחנה גדול, מלוכד, ולפרוץ ביחד מן המצור שהוטל עלינו במשך שנים..."

"היינו סולנים. אחד בחוצרה ואחד בכינור, אחד בתוף ואחד בנבל. עכשיו הקמנו תזמורת, ובחרנו במנצח — לובה אליאב!"

"למחנה העבודה אנחנו אומרים: כאן נמצאת תנועת-העבודה האמיתית. לאנשי ד"ש אנחנו אומרים: כאן התנועה ה" דמוקרטית האמיתית, כאן התנועה הלר"

של אישים, מנהיגים וראשי תנועות. אך בין העצים של יער בן-שמן נפגש, בי שבת האחרונה לפסח, הציבור הגדול של שוחררי-השלום, חברי התנועות וה" חוגים השונים. אנשי מוקד ותנועת העו"לם הזה, פנתרים שחורים ופורשי מפ"ם, ותיקי מיפגת-העבודה מ"החוג לליבון" וחברי סיעתו של לובה אליאב, חברי "ה" מועצה למען שלום ישראל-פלסטיני" ו" אנשים שלא רצו להשתייך לשום חוג ותנועה — כל אלה באו, התערבו זה בזה, ישבו, אכלו, והקשיבו, התווכחו — בפעם הראשונה ביחד.

"להשפיע! להכריע!"

דיבריהם של הנואמים — לובה אלי"אב, מאיר פעיל, אורי אבנר, סעדיה מר"ציאנו, המשורר הערבי פארוק מוואסה, מבקע אל-גרביה — תאמו את האווירה.

"גוש-אמונים צעד בגדה המערבית, ל" מען ההתנחלות, למען המילחמה, בשם דת ישראל. אך הקדוש-ברוך-הוא פתח את ארובות השמיים והטביע אותם ב" מים ובוץ!"

"והנה אנחנו מתכנסים כאן, מחנה השלום. הטבע מחייך לנו, השמש זורחת, יום אביב מקבל אותנו בחיק הטבע של ארצנו. נראה כי הקדוש-ברוך-הוא מברך את מעשינו!"

קהל האלפים מחא כפיים. לכאורה היה דומה לכל ציבור אחר של עורכי-פיקניק. גברים, נשים, המון ילדים, כלי בים, צידניות, שמיכות, מחצלות. מישה חות, קבוצות-חברים, זוגות צעירים. רק הדוכנים עמוסי הספרים והחבורות הפו"ליטיות, והמשאית שהפכה במה מאול"תרת, העידו שזהו מיפגש פוליטי. ואכן, היה זה מיפגש פוליטי חשוב. מחנה שלי קם בחדרי-שיבות, בפגישות

סעדיה מרציאנו ומאיר כעיל מדברים מעל המשאית אל האלפים שבאו לפיקניק ההמוני ביער בן-שמן

אני
באים
לקראתך

שכלם 500 ל"י והצטרף למנוי ש.מ.ג.ר

תמורת תשלום של 50 ל"י בלבד (לרכב מסחרי — 75 ל"י) תהיה מנוי בש.מ.ג.ר ותהיה זכאי לשרותי התנעה, עזרה בדרכים ושרותי גרירה מכל מקום לכל מקום בארץ. את יתרת דמי המנוי השנתיים, בסך 150 ל"י, תשלם רק אם תזדקק לשרות בפעם הראשונה. שרות ש.מ.ג.ר יגיע אליך תוך שעה לכל מקום במדינה.

זוהי התכנית המהפכנית המוצעת לך

הרשמה:
במשרדי ש.מ.ג.ר ברחבי הארץ, בתחנות "פז" ובאמצעות התלוש המצורף למודעה.

ש.מ.ג.ר שרותי מכוניות
גרר בע"מ
המשרד הראשי: רחוב
יצחק שדה 36 תל-אביב.
טלפונים: 30340, 30440.
חיפה: 728655, 740083
ירושלים: 413404

ת.ד. 871

גזור ושלח

רצ"ב 50 ל"י (רכב מסחרי נד 1.750 מ"ג — 75 ל"י) — דמי מנוי לשנה
המחאה מס. _____ ט"ס _____ ל"י _____
שם פרטי _____ שם משפחה _____ ח.ז. _____
טלפון _____ כתובת _____
סוג הרכב _____ מס' רשוי _____ שנת ייצור _____
תאריך _____ חתימה _____

(מוגבל לרכב בבעלות פרטית משנת ייצור 1962 ומעלה.)

לכבוד: ש.מ.ג.ר, ת.ד. 871, תל-אביב

**אני הבקש להצטרף
כמנוי ש.מ.ג.ר
בתכנית החדשה**

פייר קארדן בראיון מיוחד ל"העולם הזה"

קצת מוזר לשמוע מפי האיש הי נחשב כמעצב-האופנה של המאה. כי סוד ההצלחה המדהימה שלו הוא: "פשוט. מעט חוש לטעם טוב" כי תודות למעט החוש הזה, אימפריית האופנה של קארדן כבר מזמן אינה מוגבלת לבגדים בלבד. היום מתנוסס הסמל המיסחרי המפורסם שלו על מאות מוצרים, ביניהם מגבות, מערכות-סטריאו בעיצובו, מיטבחים, חדרי-אמבטיה, שטיחים, טפטים, חדרי-שינה, מיקסרות, מצתים, יינות ואפילו חפיסות-שוקולד. "מה שנותר לי על-שני, זה רק לעצב גבינות." מתלוצץ קארדן בן ה-55. קצת קשה להאמין שדי במעט חוש לטעם טוב "כדי לשלוט ב-300 בתי-חרושת ומפעלים המרושים על-פני 61 ארצות, ולהעסיק 70 אלף פועלים בשש יבשות, רק אנטארטיקה הצליחה להינצל, בינתיים, ממה שקרוי היום קארדניזם. אבל בניגוד למה שמקובל לחשוב על היקף כזה של עסקים, פייר קארדן אינו רק האיש שמד אחרי-הקלעים בהצגה. קארדן הוא ההצגה כולה.

"אני מסוגל לתכנן היום הכל, מכפית

האלי
באופנה העולמית, פייר קארדן, צרפתי יליד איי-סליה, בן 55, עובד בפאריס וחי בשש יבשות. בתמונה משמאל: עם כתב העולם הזה ליד בית-האופנה שלו, מול ארמון אליזה.

העיתונות קובעת את האופנה

"התענוג הגדול ביותר שלי הוא לעשות דברים חדשים, שעדיין לא נעשו"

„מה אני יכול לעשות, שכל מוצר חדש שלי מועתק מייד בכל העולם?“

הנאה אישית עצומה, נוסף על המסע האדיר של יחס-יצבור המתלווה לכל אירוע שהוא עורך.

„תחביבים מיוחדים אין לי“ מודה קארדן, ומסביר: „בעצם, אין לי בכלל זמן פנוי, את הערבים הבודדים שבהם אני פנוי אני מבלה בבית, בקריאת ספר או בצפייה בטלוויזיה.“

הוא מתגורר בבית בן תריסר חדרים, מרוהט בסיגנון שבו משולבים ריהוט אלטרה-מודרני עם רהיטים עתיקים שמר קורם בצרפת ובסין.

„אינני חי חיי-פאר ומותרות“, הוא אומר. „אין לי זמן למסיבות. אחרי ה-עבודה, הבדידות שולטת בחיי.“

אישיות

חזקה

פ ייר קארדן היה ידוע מאדומתמיד כאדם בודד, להוציא תקופה לא-ארוכה בסוף שנות השישים, שבה חי עם שקננית הקולנוע ז'אן מורו. „אלה היו השנים הטובות ביותר של חיי“, הוא אומר היים ומוסיף, כי לצערו לא ילדה לו מורו ילד. ז'אן מורו, מצידה, טוענת שהיחסים ביניהם נותקו „כיוון שלפיייר יש אישיות חזקה מאד, ולעומת זאת האישיות שלי חזקה לא פחות, כך שהיה לנו די קשה ביחד.“ קארדן שונא סופר-שבוע, כי אז הוא נשאר לבדו. הוא לא יצא לחופשה מזה 10 שנים. „אני פשוט לא אדע מה לעשות עם עצמי“, הוא מתוודה.

אחרי הרומן עם מורו, חזר קארדן לחיים העצמאיים המוכרים לו מאז ילדותו. אביו, סוחר-יינות צרפתי ממוצא איטלקי, איבד את כל רכושו בתקופת מלחמת-העולם

קארדן, מעין שילוב של אולס-תיאטרון ואולס-תצוגות, שאותו פתח בדצמבר 1970. כאן הוא עורך את תצוגות-האופנה שלו ומציג חידושים בכל תחום העולה בדעתו — תיאטרון, ציור, פיסול, כותבי-מחזות וכל מה שנכלל בתחום האמנות.

הוא עורך שם גם מופעים של אמנים בינלאומיים ידועים כמו אלה פיצג'ראלד, מרלן דיטריך, דיון וורוויק ואחרים. לדבריו, אחזקת האולם גורמת לו הפסדים של 300 אלף דולר בשנה, אבל הוא מפיק מכך

המונה שישה מתכננים. „אתה חייב להיות בעל הוש שישי מפותח, כדי לעבוד איתו. העבודה במחיצתו מעייפת מאד, אבל זהו בית-הספר-לאופנה הטוב ביותר בעולם.“

אחרי שהוא מקיים כ-15 פגישות במוצאי-מגיעה שעת ארוחת-הצהריים, שממנה הוא חוזר-למישרדו לפעמים רק בשעות אחרי-הצהריים המאוחרות. הוא מסיר בשלושה הבוטיקים שלו, השוכנים בסמוך למישרד, ועולה לחדר-המנוחה, לתנומה חפוזה. בערבים הוא מבלה בדרך-כלל באספיייר

עד עיר שלמה. „אומר קארדן. „זו לא שאלה של עשיית כסף — זה פשוט האתגר ליצור דברים יותר טוב מאותם הדברים הקיימים.“ המשוחח עימו לא יתקשה להבין חין שהוא יותר צודק מצנוע, אבל זו עובדה. „אני צועד לפני כולם“, הוא אומר, וגם זו עובדה.

הוא מתלבש באלגנטיות פשוטה, ובתקרי פות של לחץ בעבודה הוא מסוגל להסי תובב ימים אחדים באותן חליפה וכותונת. כך הוא נראה קצת פחות מפירסומת משכנעת ל„מראה“ המפורסם של קארדן, אבל לו זה לא איכפת. היצירה, העשייה, היא כל חייו.

האיש שהבדידות

שולטת בחייו

ר יום-עבודה רגיל, עובד קארדן את ביתו שבפאריס, אחרי ארוחת-בוקר משובה, וצועד ברגל אל מישרדו שברחוב פוברוק מטה-הונורה מספר 59, רחוב האופי נה היוקרתי של הגדה הימנית בפאריס. כאן כבר מצפה לו סידרת פגישות עם מנהלי-החברות שלו, עם יצרני טכסטיל ומוצרים אחרים, אשר רבים מהם טסים לפאריס מרחבי העולם, רק כדי לנהל עימו שית-עסקים בת 15 דקות בלבד.

רבע-שעה, אצל קארדן, היא מושג החב מאד של זמן. הוא מהיר-קליטה, יורה תשובות חדות, ובתוך פרק-זמן זה הוא כבר יודע בדיוק מה רוצים ממנו, מה מנסים למכור לו ומה ייצא לו מזה.

בין פגישה לפגישה, הוא מספיק לעלות במדרגות לחדר-העבודה שלו, להוסיף פרט קטן למוצר חדש שהוא מתכנן או מעצב, או להעלות על נייר רעיון חדש שצץ במוחו הפורה באותו רגע.

„זוהי מעבדה ענקית לרעיונות“, אומר אחד מאנשי צוות-התיכנון של קארדן,

הנשים

קארדן מעדיף לתכנן אופנה לנשים מאשר לאופנת הגברים, שהוא היה בין חלוציה. „להתלבש כמו נערה בת 17 כשאת בת 40, זו לא אופנה — זו גרוטסקה“, טוען קארדן. „כשאני מתכנן“, הוא אומר, „אני חושב רק על הצד המיסחרי. לא להיות יקר מדי, ולא סופר-סטיקייט מדי. ליצור אופנה שתחמיא לנשים.“

דיוור שלח

שושנים

בגיל 17 יצא בפעם הראשונה בחייו לפאריס, כשהוא רכוב על אופניים. הוא החל עובד עבור חייט קטן, עבר משם לעבוד במשרדי הנהלת-השבונות של הצלב-האדום, ומייד עם תום מלחמת-העולם השנייה נתקבל כעובד קבוע בבית-האופנה של פאקווי.

ימים אחדים אחרי שהחל בעבודתו שם הטיל עליו פאקווי לתכנן את החליבושות לסרט חדש של ז'אן קוקטו. הסרט הפך נכס קלאסי, וקארדן הוזמן לתכנן תלבוזי שנת לסרט שבו כיכב ז'אן מארה. "סוף-סוף עשיתי את הדברים שעליהם חלמתי תמיד", אומר קארדן. "זה היה בשבילי כמו לחיות בארץ-החלומות." באותם ימים החל רואה מעט רווחים. עד אז הוא התגורר בחדרי-משרות עלוב, ועבד 18 שעות רצופות ביממה.

זמן קצר אחר-כך עבר קארדן לעבוד בבית-האופנה של כריסטיאן דיור. כחלוף שנים אחדות של עבודה משותפת, מחליט לפרוש בגלל מריבה עם דיור, והשיב בלאו מחלט של תריסרי השושנים ששלח לו דיור, לפייסו. חודשים ספורים לפני שנפטר דיור, בי-1957, הציע לקארדן לנהל את בית-האופנה שלו. אולם זה העדיף לפתוח אטלייה משלו. דיור לא נטר לו טינה, והרעיף עליו אינטוף עבודות.

תקופת-הפריחה של קארדן החלה. את הבוטיק הראשון שלו הוא פתח ב-1957. ומאז יש בבעלותו הבילעדית שישה בוטיקי: שלושה בפאריס והאחרים בברוקלין, טוקיו וניו-יורק. כל שאר מאות הבוטיקים ברחבי העולם, הנושאים את שמו, מכניסים לכיסו רווחים עצומים, תמורת הזכות להשתמש בסמל המיסחרי שלו. הוא מוכן לפתוח סוכנות בכל מקום. בתנאי שמוכנים לקבל את תנאיו — הוא יהיה ספקי הסחורות הבילעדי, ויקבל עשרה אחוז מן המכירות. "עסקי בארצות-הברית בילבד מכניסים לי כמאה מיליון דולר בשנה", הוא אומר. "אנשים מוכנים לשלם הרבה בשביל המוניטין שלי. אבל התענוג הגדול ביותר שלי הוא לעשות דברים חדשים. דברים שלא נעשו עד היום. מרכיני זה מוטיקה, נסיעות, מיסעדות ואמנות, והרבה הרבה עבודה יומיומית.

"מאד פשוט בשבילי לתכנן אופנה חד-שה", הוא מספר. "אני נכנס לחדר-העבודה שלי, חושב מה הדבר שנושאים אינן רגילות אליו, ומנסה ליצור אותו. אני רק נתן את הצבעים, החומר והצורה. את שאר העבודה עושה הצוות שלי.

"קשה מאד להיות מיספר אחד באופנה. לקח לי 30 שנה להגיע לכך, ולמרות שטוענים שהצלחתי לשנות את מראה הר עולם, אני מודה ומתוודה שאין לי שום שאיפה כזו. מה אני יכול לעשות, שכל מוצר חדש שלי מועתק מייד בכל העולם?" "אינני יודע מה קורה בישראל", מודה קארדן. "גדמה לי שיש שם איוה בית-חרושת שמייצר עבורי משהו לגברים. הייתי שם בביקור לפני שנים אחדות, וזה הספיק לי.

העיתונות החזירה

את המיני

אינני חושב שאבקר בקרוב שוב בישראל. איש אינו מסוגל לתאר לעצמו בכמה ארצות אני חייב להיות. פשוט אין לי זמן בשביל זה. האמת היא שאני מתכוון עכשיו לנסוע לסיין, אחרי הכל, יש שם 800 מיליון לקוחות פוטנציאליים. ואולי אצליח לשנות משהו במעיל מאו האדום. מי יודע.

"אבל, אני מוכן לגלות סקופ", הוא אומר לפתע. "מעצבי-האופנה האמיתיים בעולם הם העיתונאים. למשל, התצוגה האחרונה של איפנת הקיץ. הצגתי שם עשרות דגמים, וביניהם דגם אחד של מיני. כך עשו גם שאר המתכננים. בקולקציות שלהם. מה עשתה העיתונות? התעלמה לגמרי מכל שאר הדגמים שהצגתי, לקחה תמונה של אותו דגם מיני בודד, לקחה תמונה של דגם מיני משל איב סאן-לורן ושל דיור, ויצאה ככותלת-ענק: המיני חוזר לאופ-נה! אז אני שואל: האם אני מעצב את האופנה?"

מה נשתנה?

שואלים אותנו שוב: מה יהיה?

רבין הלך פתאום.

פרס יביא בחזרה את דיין, או לא?

יש הבדל? אין הבדל?

מפ"ם תפרוש או לא? (השאלה הניצחית).

אנחנו עדיין לא יודעים.*

אבל אנחנו כן יודעים, שהתשובה היחידה לבעיות שעומדות בפנינו, היא רשימת-שלום יהודית-ערבית אמיתית.

ואנחנו גם יודעים, כי מי שרוצה לעשות שלום

עם הפלשתינאים, צריך לדעת לשתף-פעולה קודם-כל

עם ערביי הארץ.

אנחנו כאלה.

אנחנו לא נפרסם מלה אחת שאיננה יכולה להתרגם

לערבית ולהיפך. לא נפרסם דרגות צבאיות

של מועמדינו, אפילו אם נזכה בגנרלים תומכים...

עם פרס יקטן עוד יותר המרחק בין המערך לליכוד.

לכן מאבקנו יהיה נגד הממשלה, הימין והדוחפים למלחמה.

בואו נהפוך את מערכת הבחירות הזו לעוד מנוף

אחד בדרך לשלום.

אנחנו נתמיד בדרישה להסכם אי-התקפה ולהסכם עודפים

עם של"י, כדי ששום קול לא יילך למחנה הימין והמלחמה.

החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון - ר

המפלגה הקומוניסטית הישראלית (רק"ח),

פנתרים שחורים וחוגי ציבור יהודים וערבים

תל-אביב, ת.ד. 4885.

* המודעה נמסרה לדפוס ביום א', 10.4, ב-3 אחה"צ.

שבוע

בהגרלת הפיס סך הפרסים

4.8 מיליון ל"י

פרס ראשון

750.000 ל"י

קנה לך כרטיס ובוא

לטכס ההגרלה

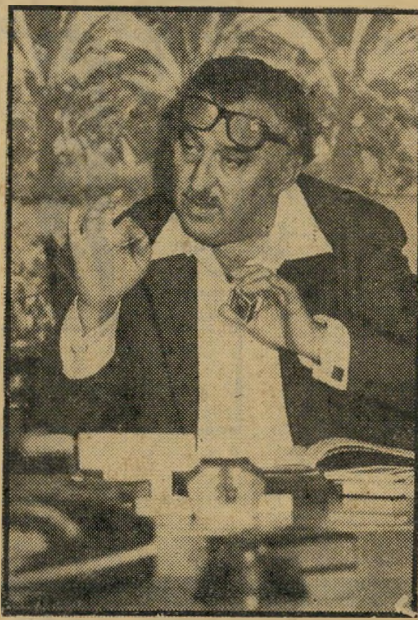
דרושה בהשכרה
דירה 3 - 2 1/2
חדרים
ריקה + טלפון
בצפון ת"א
לטלפן: 243386

ביח"ה משפט: מנכ"ל

מועצת הלול מסר עדות שקר

שופט בית-המשפט המחוזי בתל-אביב, דב לוין, קבע כי מנכ"ל מועצת-הלול, יעקב דורון, העיד עדות-שקר לפניו, במהלך מישפטו של דובר מועצת-הלול לשעבר יגאל דרוקר. בעיקבות פסק-הדין קיבל שר-החקלאות, אהרון אוזן, באמצעות עוזרו יאיר מיש, עותק של

מנכ"ל דורון מעשה נפסד

פסק-הדין, אולם עד כה לא נעשה דבר. גם היועץ-המישפטי-לממשלה, אהרון ברק, שאחרי קריאה בעיתונים הורה ל"רשות הנמלים לתבוע את הפועלים ש"

הפרו צו בית-המשפט, עדיין לא התערב בעניין עדות-השקר של המנכ"ל. העדות ניתנה במהלך גביית עדויות מטעם התביעה מיעקב דורון. בפסק-הדין קבע השופט כי דורון מכהן כמנכ"ל ה"מועצה מחודש מאי 1974. תקציב הפיר"ט סום של מועצת-הלול מקורו כך: מחצית ממישרד-החקלאות, ומחצית מן המועצה. דורון עצמו היה גם יו"ר ועדת-הפירסומת של המועצה.

בנובמבר 1975 הגישו ליבושיץ-קסירר, רואי-החשבון של המועצה, דין וחשבון לשנת 1974-1975. הם מצאו כי בשנה זו שילמה המועצה, לפירסום, 1.5 מיליון לירות באמצעות חברה בשם "שכווי פירסומאים", השייכת ליגאל דרוקר, שהוא גם יועץ המועצה לענייני פירסום.

השופט מצא כי דורון שיקר בכמה נקודות. בעדותו אמר, כי חתם על צ'קים לפקודת "שכווי" מבלי שיהיו מצורפים להם חשבוניות. השופט קבע, כי כאשר חתם על הצ'קים היו מצורפים להם חשבוניות.

כן העיד דורון, כי רק באוקטובר 1975 נודע לו מרואי-החשבון שחברת "שכווי" שייכת לדרוקר. אולם לבית-המשפט הוגש תצהיר-שבועה של דורון עצמו, ובו נאמר, כי כבר במארס 1975 ידע עובדה זו.

קבע השופט: "הסתירה בין עדותו של העד בבית-המשפט לבין תצהירו, היא סתירה מהותית ורועמת ואין ליישבה... אני מסיק מכל הדברים... שהעדף לגמור את העניין בשקט ולהחליקו על-ידי שינוי התנאים וגמר ההתקשרות בתנאים שסייגם עם הנאשם דרוקר... החליט להשתק ולהחליק את הידוע לו... הביאו לכלל המעשה הנפסד של התכרות לדיעתו ו"אמירת דיבר-שקר בנושא זה בפני".

בסוף השנה.

במקביל למלאי הבשר, מצטבר עתה מלאי מדיאג של עופות קפואים. מקורות בענף המיספוא מסרו, כי בשבועות האחר-

סיטונאי לחוביץ שופדי בשר

רונים הוגברה רכישת המיספוא על-ידי מגדלי-עופות, דבר המעיד על גידול בכמויות העופות שהם מגדלים. כיוון שהמדינה יות של מועצת הלול היא להקטין את מיספר העופות, נראה כי אין למועצה כל שליטה ופיקוח על המגדלים, ותוך שלושה חודשים תוצף הארץ בעופות.

נויכרז נוסף

לנויסעדות בנכול-

התעופה בלוד

מנהל נמל-התעופה בלוד, עזרא בלס, הורה על ביטול תוצאות המיכרו שערך למתן שירותי-הארוחה במיסעדות הנמל, ועל עריכת מיכרו חדש. בלס מסר, כי החליט על הביטול, כיוון שמרבית ההצעות שהוגשו אינן עומדות בתנאי המיכרו. שתי ההצעות העונות על התנאים נקבו סכומים זהים.

המיכרו הוצא כתום חמש שנות הזיכיון שהיו לחברת, "לוי תעשיות" על שני רותי-הארוחה במקום.

רד תרם

2 מיליון לשינוי

אחד התורמים הגדולים לתנועה הדמוקרטית לשינוי הוא המילונר מאיראן, אליב רד, שבנה לו בסביון בית כדוגמת הבית הלבן בווינגטון. רד התחייב לתרום 2 מיליון לירות לשינוי, נתן - לדיברי עדיראייה - כמה פעמים, רבבות לירות.

לווינסון

מסרב

למרות הלחצים הרבים עליו, איתן יו"ר הנהלת "בנק הפועלים", יעקב לווינסון, בדעתו שלא להצטרף לממש"ל לה הבאה בשום צורה שהיא. גם יצחק רבין וגם שימלעון פרס אמרו לו, כי הם רואים בו את המועמד היחידי לתפקיד שרי-האוצר בממשלה הבאה.

הוכחה ברורה לסירובו, היא איה-הכללית ברשימת מועמדי המערך לכנסת. ה"סיבה העיקרית לסירוב היא דעתו של לווינסון כי ניהול הכלכלה אינו דומה לניהול בנק. בבנק יכול להצליח גם אדם בודד, אם הוא כישורני. אך בניהול כלכלי לת מדינה אין סיכוי להצליח בלי צוות כלכלי בעל דיעה משותפת, העומד בראש מישרדי-הממשלה הכלכליים וכן בראש ההסתדרות.

כיום אין בנמצא צוות כזה, ולכן אין לווינסון רואה סיכוי לעצמו להצליח כי בודד בתפקיד שרי-האוצר.

הבורסה

"כלל" מנהל

משאימתן לרכישת

מיפעלי נייר חדרה

קונצרו "כלל" מנהל משאימתן לרכישת שות שליטה ב"מיפעלי נייר חדרה", מניות החברה מוזנקות בידי מיספר קבוצות של בעלי-מניות המפוזרים ברחבי העיר לם, וכן בידי הבנקים, "דיסקונט" ו"לאור" מ"י. מניות החברה רשומות בבורסה ה"אמריקאית והישראלית.

הגורם המעוניין ברכישה על-ידי "כלל" הם הנושים של המפעל, החייב כמה מאות מיליוני לירות. הנושה העיקרי הוא "בנק לאומי לישראל", שהוא גם הדוחף למכירת המניות ל"כלל". היקף החובות עולה בערכו על השווי של כל המניות גס-יחד, ולכן עלול הנושה לאבד יותר מבעלי-המניות. יו"ר "כלל", מנהל את המשאימתן עם מנכ"ל "כלל", אהרון דוברת.

שער המניות כיום נע סביב 300 נקודות. השער עלה באחרונה, הן בגלל דלי-

יו"ר יפת משאימתן

פת הידיעות על המשאימתן, והן בגלל השיפור בריווחיות המיפעל ובמצבו ה"פיננסי.

קבוצות ספקולטיביות מרימות באחרונה את שער מניות חברת-הבנייה "ישפ" רח" בצורה מלאכותית. זאת הן עושות על-ידי הפצת שמועות על כוונת חברת "רובינשטיין ושות'", השלטת ב"ישפ" למכור את החברה. אולם שמועות אלה חסרות כל יסוד.

עמוס ספיר, כרמזה זיונה כפה עם יעקב לווינסון סירוב תקיף

מסו"ת הרוויח

על מלאי הבשר

רכישות הבשר המוגברות של מישרד המיסחר-והתעשייה בשנה האחרונה, הביאו לרווח של כ-3 מיליון דולר על ה"מלאי, בגלל העלויות במחירי הבשר ה"קפוא בעולם. הבשר ניקנה לפי חוזים קודמים, במחירים של כ-1100 דולר ה"טון. החוזה החדש שנחתם באחרונה עם מועצת הבשר הארגנטינאית, על רכישת 8000 טון, הוא במחיר של 1340 דולר ה"טון. החוזה החדש נחתם בעקבות משא" ומתן קשה שפוצץ כמה פעמים, עם ה"מישלת הארגנטינאית שבאה במיוחד לשם כך לישראל.

כיום מצויים במחסני הממשלה כ-9000 טונות בשר קפוא, ועד לחודש אוגוסט יגיע המלאי ל-14 אלף, הרוב מארגנטינה וחלק מאוסטרליה. מישלוח של 800 טון נות בשר מקוסטה-ריקה נמכר כולו ערב החגים. מישלוח שני, באותה כמות, יגיע

סופרמרקט חדש

במרכז פתח-תיקווה

אגודת-הצרכנים גוש-דן קנתה שטח ל"סופרמרקט חדש במרכז פתח-תיקווה, ב"שוק הישן. האגודה התחרתה על המקום עם "שופרסל", שאף היא רצתה לפתוח במקום מרכז-קנינות.

פרס אוסקר 77
 מעלולים חזותיים

ברוכים הבאים למאה ה-23
 עולם מושלם של תענוגות...
עולם מושלם של תענוגות...

הבריחה לחיים
 'Logan's Run'

עב"ר המכר של וייליאם גולד

מייקל יורק
 גני אגטר
 ביטר יוסטינוב

במאי: סטיבן אוורטון
 מוזיקה: ג'רי גורדשמיט

בכורה ארצית
 בקולנוע "חן" ת"א ● 9.30 — 7.15 — 4.30

משרד ההקלאות
להלן לוח המחירים המוסכם
ל-10.4.77 - 15.4.77
 במסגרת ההוזלות בחנויות השרשרת של הסופרסל
 והסופרמרקט וחנויות פרטיות שהצטרפו למבצע.

ירקות

לצרכן לק"ג בל"י	עגבניות
5.60	עגבניות באריזה של 2 ק"ג
6.00	גזר
3.50	כרוב לבן
2.00	בצל יבש
3.65	בצל יבש ארוז בשקיות
4.05	תפוז"אד
3.90	תפוז"אד ארוזים בשקיות של 2 ק"ג
4.30	

פירות

6.50	תפוחים זהוב גודל 6
7.10	תפוחים זהוב גודל 6.5
5.25	בננות

הדרים

2.50	אשכוליות — בתפוזרת וארוזות
2.90	תפוזים בתפוזרת וארוזים
4.10	לימונים

עופות סטמים קפואים בשקיות מ.ע.מ.

מיני תנועה (עד 1.1 ק"ג העוף)	12.96	+ 1.04	לי"י
גודל 1 (עד 1.450 ק"ג העוף)	12.13	+ 0.97	אג'
גודל 2 (עד 1.6 ק"ג העוף)	11.39	+ 0.91	אג'
גודל 3 (מעל 1.6 ק"ג העוף)	10.32	+ 0.83	אג'
בשר הודו ללא עור וגידים	22.22	+ 1.78	לי"י

דגים

כסיף	10.50	+ 0.84	אג'
כסיף במרוסות קפוא 1/2 ק"ג	23.00	+ 1.84	לי"י
קרפיון חי	16.11	+ 1.29	לי"י

שבועה כוכבים חציגים:

באד ספנסר
 בסרטו הגדול העולה על 'טריניטי'

**"אחד בעד כולם
 כולם בעד אחד"**

שובך הקופות מס' 1 באירופה
 פיליפ לרואי מרק כורל

בכורה ארצית בקולנוע "תל-אביב", ת"א 9.30, 7.15, 4.30

הקץ לג'וקים

חיסול חרקי הבית עם אחריות לשנה

תל-אביב — 03-450264
 03-457895
 אשקלון — 051-23019
 ירושלים — 02-226618
 חיפה — 04-712342
 באר-שבע — 057-30192
 057-39593
 טבריה — 067-50488

בפיקוח אגרונום.
 רשיון משרד הבריאות 15.

**ניצד תיראי
 בנאד"ים?**

הרשמי בעוד מועד
 לקורס לשיפור הגוף.

הרזיה מובטחת

לפנות לאולפן

לאה פלמטר

אבן גבירול 50
 טלפון 267682

Marilyn
 מרג'רי
 מגעת את הרגליים!

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת

פירסום אידיאל

אבן גבירול 110 תל-אביב
 (פינת אנטוקולסקי)
 טלפון 227117, 227118
 חניה חופשית

תגנית פרה פאוסט-מייג'ורס
לא מתייחסים ברצינות לנערה יפה!

אותה לקראת ההצלחה המסחררת. כיום היא נאלצת לדהור מבוקר ועד ערב. הסידרה דורשת ממנה לא רק שעות-צילום ממושכות, אלא גם מאמצים גופניים ניכרים (לא-מכבר הושלכה ארצה עליידי סוס משתולל, ונחבלה קשות). את בעלה היא מספיקה לראות רק בחטף, וזה לא מוצא חן בעיניו. גם העובדה שהסידרה של הגברת מקדימה כיום בהרבה את הסידרה של האדון, במיצעד הפופולריות, אינה מעודדת שלום-בית בבית הווג. אבל בכל זאת, פרה לפחות שומרת על מידה של הומור. כשנשאלה מתי היא מספיקה לבלות עם בעלה, ענתה: "אתמול, כשהגעתי הביתה, פגשתי אותו יוצא מהמיקלחת. תפסתי אותו, ואמרתי לו: 'זהו זה, עכשיו או לעולם לא!'"

אולי כדי לתקן קצת את הסדקים בחומת הנישואין שלהם. מדברים השניים באחד רונה על אפשרות שיופיעו יחד בסרט, ומפיקים רבים כבר תופרים כיסים חד-שם — בחיקוהו. מה שמוכיח, שבכלי זאת יש מי שמתייחס ברצינות לנערה יפה.

שיאנו "אחד מן החבר'ה" ומבחינה זו יכול היה להתרחש, לדיברי מילר, באותה מידה של אמת בכל מיסגרת של חברה סגורה, "למשל, בפנימיה או בצבא". בנוסף, גיל 18 הגיל שמדובר בו, הפריחה של ההת-עוררות המינית וקביעת הגדרתו של הטעם ושל העיצוב הנפשי הפנימי. הסרט מציג את הלבטים הפנימיים של פיליפ, ואת ההפגנה של הגבר הרשחצן ("שניהם יכולים להיות שני הצאים של אותה ה-דמות", מציין מילר), שניהם תוצאה של הגדרות קשוחות ושרירותיות של מיניות (כי הרי ידוע שבכל גבר קיים מרכיב הומוסקסואלי מוסיים), כשמולם מתגשמת הטבעיות הפשוטה והספונטאנית של ילדי הקייטנה, המתבוננים בשבועונים "נועזים" משום שזה "גורא מבדר..."

בהשפלה, ברצון החזקים להשתלט על החלשים ובהתעללות ביוצאי-הדופן, אפשר לטפל בצורות רבות, כפי שהוכיח מארקו בלוקין בהומור האכזרי והמר של מארט הניצחון. קלוד מילר, יחד עם התסריטאי שלו לוק ברו (שביקר אשתקד בישראל), הכרו בדרך שונה. הדברים אינם נאמרים בסירטם במפורש אף פעם אחת, מאבק האיתנים בין מארק לפיליפ עטוף בצרור של חוויות משעשעות בקייטנת-קיץ, בי- (המשך בעמוד 46)

הפצה החדשה לתוצרת אמריקה

"איש אינו מתייחס ברצינות לנערה יפה". המתלוננת היתה נערה בלונדית, בת 29, מחוטבת להפליא, בעלת שיניים צחורות פוטוגניות, וגיוזה שקיטטה כמה מסירטוני הפירסומת ומן המודעות המוצלחות ביותר שהתפרסמו באחרונה בארצות-הברית. שמה פרה פאוסט-מייג'ורס, והיא נחשבת כיום כפצצה התורנית הבלתי-מעוררת של עולמ-הבידור האמריקאי.

היא הפופולרית מבין שלושת המלאכים (ממין נקבה) שבסידרה מלאכי צ'ארלי (שתוקרן בקרוב גם בישראל), על מעללי שלוש שוטרות-לשעבר העובדות במישרד-

כדה פאוסט וחתן מייג'ורס
עכשיו — או לעולם לא!

חקירות פרטי. היא נשואה לאחד הכוכבים המוכרים ביותר בטלוויזיה האמריקאית, לי מייג'ורס (כוכב איש ששת המיליונים הי משודר עתה בטלוויזיה של ירדן, וכעוזרו של אוון מארשל בסידרה פרקליט לכל עת, המוקרנת בישראל). היא מופצצת בקביעות בהצעות לתפקידים בסרטים, ואף הודיעה שתפרוש בשנה הבאה מן הסידרה, כדי

קולנוע

סרטים

האנשים הנחמדים שלא

מדברים עם נשים ועם נערים

קטנים וממושקפים...

איש ששיכלו בראשו לא היה מארגן מופע של קריאת שירה באיצטדיון בלומי-פילד, או מביא את מקהלת הצבא-האדום לבימרתף. לכן, אין שום היגיון בהצגת סרט כמו הדרך הטובה שבה הלכנו בי-קולנוע מסוגו של דקל, בתליאביב.

ולא, חלילה, בגלל דופי כלשהו בקולנוע דקל: נהפוך הוא. זהו אחד האולמות היותר משוכללים ונעימים במרחב גוש-דן. אבל זהו קולנוע גדול, עם מסך ענק, שנועד לסרטים השואפים, פחות או יותר, לאותו קנה-מידה. ואילו הדרך הטובה שבה הלכנו הוא סרט צנוע, קאמרי כימעט, נעדר זוהר וכוכבים, ומאחר שכזה הינו, צפוי לו שילך לאיבוד במרחבי דקל, ואולי אפילו יאכזב את מי שנהוג ללכת לקולנוע זה וכבר התרגל לסרטים המוצגים בו דרר-קבע.

מטרת השורות האלה היא, בעצם, לנטרל חלק מן הנזק שנגרם לסרט, ולבשר למי שמעוניין באיכות, כי כדאי לו להזדרז ולראות את הדרך הטובה שבה הלכנו בסרט יורד בגלל קופה ריקה.

למרות שמדובר בסרט עלילתי ראשון באורך מלא של במאי, הרי הוא הרבה יותר מסתם סרט מבטיח: קלוד מילר, מי שהיה מנהל-ההפקה בשמונה מסרטינו של טריפו, ועבד כעוזר ליד במאים כמו רובר (הנדין-למוות ברוח) ברסון, ז'אק (מיטריות שרבורג) דמי, וז'אן-לוק גודאר, מנצל בו כל מה שלמד בחקופת ההשתלמות הארוכה שלו. משום כך נראה הסרט בשל, מבוגר וצלול מכל מה שאפשר לקוות מיצירת-ביכורים.

סודו האיום של פיליפ, "בהיותי

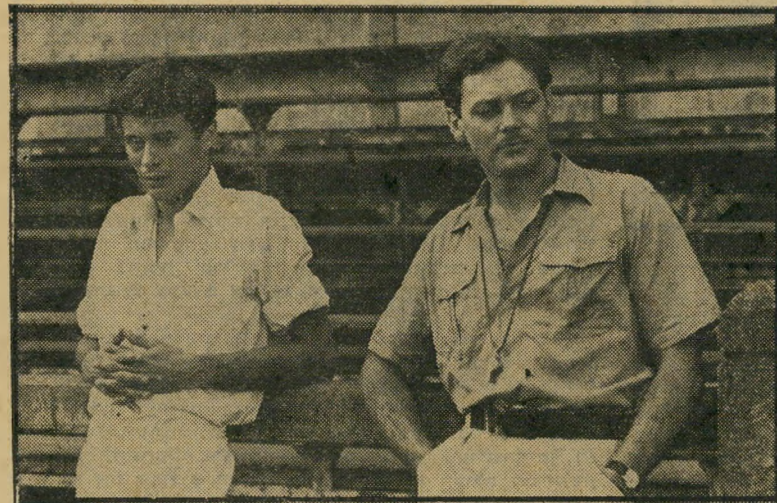

שחקנית כריסטיין פאמק
חבר או חברה?

נער, ביליתי חופשה אחת בקייטנה. היה זה סיוט שניסיתי מאזימתמיד להרחיק, אבל הוא צף ועלה מדדי-פעם, בעוצמה בלתי-רגילה... כך הסביר מילר מדוע פלשו זיכרונות נעוריו לתסריטו הראשון. עלילת הסרט מתרחשת במחנה-קיץ, בי-1960, תקופה שבה היה מילר בן 18. בדיוק כמו גיבוריו — שהם שני מדריכים בקייטנה, יאכן, הסרט מוקדש לעימות בין מארק, הספורטאי האלים והגס, מעין פאשיסט גברי קטן המשתלט על בני-גילו וזרות לתקופות ולביטחון-העצמי שהוא מפגין כלפי חוץ. לעומתו, פיליפ, בנו של מנהל-הקייטנה, רגיש, נוטה לאמנות, מתלבט עם עצמו, מאלה שנהוג לכנותם "רכרוכים" והמתקשים להשתלב בתוך החברה.

ערב אחד נכנס מארק, במיקרה, לחדרו של פיליפ, מבלי לדפוק בדלת, ומגלה אותו לבוש שימלת-אשה, ומאופר למהד-רין. מאותו רגע מתחיל מישוק-הכוחות בין השניים, כאשר מארק מענה את פיליפ ברמזים, במעשים וביחס מבזוה, שעה שה-

ההשפלה הנוראה. הסרט כולו מטפל בהשפלת יוצאי-הדופן עליידי הי-חברה, ביחס המזלזל והמעליב כלפי מי

שחקנים פטריק דאוואר ופטריק בושיטיי
כל גבר הוא קצת הומו

(המשך מעמוד 45)

ילדים רועשים העושים חזרות להצגה בהדרכת המדריך הרגיש, ובילדים צוהלים הצועדים לאורך הדרכים ומזמרים (אחד משיריהם הוא מקור שם הסרט) בהדרכת המדריך התקופני כשהרמונים נורים, כבי דרדראגב, אל הקהל. כמו, למשל, בקטע שבו צופים שניים מן המדריכים בסצינת ההשפלה מתוך חותי בר של ברגמן (הבמאי הנוערץ ביותר על מילר). או תוך כדי סיפור בדיחה חשפנית שנשמעת בערך כך: "אחרי שנות נישואין רבות מגיע הבעל, ערב אחד, הביתה, שוכב לישון עם אשתו, אולם במקום לקיים עמה מגע בדרך הטבע, הוא מבקש ממנה להתהפך. האשה הצייתנית מתהפכת, ומניחה לבעל לעשות בה כרצונו, למרות תדהמתה. לי מחרת חוזר העניין על עצמו. הבעל דורש ממנה להתהפך, היא מצייתת ואינה מעזה להתמרמר בקול. וכך הלאה, במשך שנה שלמה. אולם, שמה האשה לב לכך שהבעל אינו מחליף עימה אף מילה אחת במשך היום. מתאפקת האשה חודש, חודשיים, שלושה, עד שכעבור שנה אינה מחזיקה עוד מעמד והיא פונה אל בעלה: "ראה נא" אומרת היא לו, "אתה אומנם בעלי ומותר לך להתעלס עמי כרצונך, אבל גם לי מותר לדרוש שתדבר אלי כשאני

מישרין לאנקטו וז'אן-ז'וק בידו ב"מסע לארץ הטרטרים" הסרט שקדם ל"זוגות נשואים"

אאוטסטאש, הנמשך יותר משלוש וחצי שעות, הוא מחקר מרתק ומעמיק של מצב חברתי מסוים בצרפת. הגיבור הוא גבר, המרבה לדבר כדי לחפות על ריקנות פנימית ועל חוסר-בגרות חמור. לצידו, שתי נשים: אחת, בעלת בוטיק, שבביתה הוא חי ועל שולחנה הוא אוכל. זוהי "האם", הדואגת לגבר ומגוננת עליו מפני פיגעי החיים. השנייה היא אחות בבית-חולים, "שכבנית" לפי הגדרתה, המחפשת נואשות — ביחסיה עם המין השני — את המישענת לחוסר היציבות הנפשית שלה. זוהי "הזונה", שלצידה יכול הגיבור למצוא פורקן לצרכיו ללא אחריות מוסרית. מה שמתרחש בין שלושת הגיבורים מספק לאאוטסטאש הודמנות להתחקות מ-קרוב לא רק אחר היחסים בין המינים, אלא אחר מערכת שלמה של ערכים, המקובלים בדור בני ה-30 בצרפת. למי שמוכן להתעלם מהסגנון היצוני ול-התרכז בנושא עצמו, זוהי חוויה מרתקת. האחרים, מוטב שיזהרו.

אמה של הירושימה. חוקרי האס-תטיקה הקולנועית יעלו בוודאי לשמע הבשורה ששני סרטים של מארגריט (מח-ברת הירושימה אהובתי) דירא יוצגו אף הם במיסגרת זו. אחד מהם, אינדיה טונג (שירת הודו), אולי המפורסם מבין כל אלה שעשתה עד עכשיו, עשוי להביך רבים, שלא יבינו את פשר הצילומים הרקיים, כמעט תמיד, מנוכחות אנושית, והמלווים בפסיקול עשיר שבו מתרחשת כל עלילת הסרט על מישור פיוטי לגמרי. החדשים, אלה החוקרים את היחס שבין התמונה לקול והקשר המשתכן כל העת בין השניים בסרט. ימצאו בכך עניין רב. קלים יותר לגישה הם סרטים כמו המסע הגדול אל ארץ טרטריה (הכוונה למסע אל הגיהנום וזהו סרט שעשה ז'אן שארל טאקלה לפני הזוגות הנשואים המפורסמים שלו) שבו מחליט אדם, שאשתו נרצחה, לצאת לנדודים על-פני צרפת של היום, ומגלה עולם מור, מופלא ולעיתים ברברי ביותר; לילי, אהבני, על פועל המנסה להשיב לעצמו את אהבת אשתו בדרכים מטורפות, ובתוך כך לומד להכיר את החברה שבתוכה הוא חי; אהובותי הקטנות, זיכרונות-הנעורים של ז'אן אווס-טאש; פיל יכול להטעות מאד של איוו רובה, סרט על ארבעה ידידים-מילדות שהגיעו לבגרות בשלה (הנושא מזכיר במקצת את וינסנט פונטואה, פול וכל האחרים והסרט זכה בצרפת בהצלחה מיסי-חרית גדולה, דומה לזו של סוטח) ולבסוף, אחד מסרטי-היוקרה של התקופה האחר-רונה, שיצא והעתה למסכי צרפת: מיזבר-הטרטרים לפי ספר של האיטלקי דינו בוואטי, שהופק בשיתוף איטלקי-צרפתי, בבימויו של ולריו זורליני, ועם ז'אן-לואי טריגיניאן וויטוריו גאסמן.

ההקרנות ייערכו במרכז התרבות של שגרירות צרפת, החל מן ה-16 באפריל.

שחקנים ז'אן-פייר לואו וברנרט דאפונט ב"האמא והזונה" פרס פסטיבל קאן 73

חולשותיהם. ובושיטיי הוסף ניצחון זה למיפגן משכנע, לא רק בזכות המעמד והבימוי שהכין הבמאי לסצנה, אלא גם בשל יכולתו להקריין יאוש, פאתוס ואומץ עילאי להתגבר על עצמו, וזהו מיבצע משחקי שלא במהרה יישכח.

ישראל הצרפתים באים עם סרטים מרתקים

כל מי שחפץ להרחיב לעצמו, ולו בי-מקצת, את אופקיו הקולנועיים, וסובל מן ההגבלות של הפצת הסרטים בישראל, ישמח בוודאי לבשורה ששגרירות צרפת מארגנת, במרכז התרבות שלה, שבועיים המוקדשים לקולנוע הצרפתי החדש. תהיה זו הזדמנות חדיפעמית להכיר יוצרים בעלי נטיות אינדיבידואליסטיות; אפשר לכוונתם: הגל שלאחר הגל החדש, המעז לשבור את השיגרה, לעיתים אפילו בצורה קיצונית. בין הסרטים המוצגים במיסגרת שבו-עיים אלה, בולטים — מעל ומעבר — שניים: האם והזונה של ז'אן אווסטאש (פרסי-הביקורת בספטיבל קאן 1973) וסל'ו ודולי' יוצאות לשייט של ז'אק ריווט. הגבר, האם והזונה. סירטו של

פונה אליך, ואילו הבעל, מצידו, משיב: "אינני נוהג לשוחח עם נשים המתעלסות שלא בדרך הטבע."

אחיו של ג'ק ניקולסון. מעלתו הגדולה של מילר, אולי ירושה מן השנים הרבות שעבד עם טריפו, היא אהבת-האדם. המורגשת היטב לכל אורך הסרט. הוא מבין לרוח גיבוריו, גם כשהם מתנהגים באופן אנטיפאטי. הוא מניח לצופה להבי חיון שגם התנהגות זו היא אנושית (ה-גבר, המשתחף בגבריותו, נראה לא פעם כמי שמנסה נואשות להסתיר את הזאמוסכסואליות החבויה ברעצמו, כפי שמוכיח בעליל סוף הסרט). הוא מצביע על הקלות שבה ניתן להפר את שיווי-המשקל העדין שביחסי אדם ורעהו, אפילו אצל ילדים קטנים. באחת הסצנות מופיע בנו של מילר, נער קטן וממושקף, המת-יפח מרה משום שאחד מחבריו מטרב לשוחח עימו. מדוע? משום שהוא נער קטן וממושקף.

ומעלה חשובה לאיפחות היא הדרך שבה הוא מדריך את שחקניו. פאטריק דאוואר (מארק) הוא כבר כוכב ידוע למדי בין צעירי צרפת, שיצר לעצמו את הדימוי הקשוח הדרוש, חיצוניות, לתפקיד שלו. אולם הוא מיטיב להוסיף כאן גם את תחושת חוסר-הביטחון המסתתרת מאחורי החזית, ואילו פאטריק בושיטיי, המגלם את פיליפ, זכה כבר, אחרי סרט זה, שיכנוהו "אחיו הצעיר של ג'ק ניקולסון". כשיאו של הסרט, בנושף-מסילות המתי-רחש סמוך לסיום, הוא מתחפש לרקדנית ספרדית, מכנה את עצמו "לה הופה", מתרפק על מארק הנבון, ובכך מפריז על ניצחונו. הוא העז להתמודד עם מה שמתרחש בתוכו, שעה שכל אלה שהת-עללו בו, מגסים נואשות להסתיר את

העולם הבא וכנועת הזה

הבריחה לחיים (חן, תל-אביב, ארצות-הברית) — במאה ה-23 יחיו השרידים המעטים מן האנו-שות, תחת מעטה פלאסטי ענקי. מכוונת ומחשבים ידאגו לכל צרכי האדם, כולל עבודה וכסף. נוחות מירבית, שיכי לול מושלם. קיימת רק בעייה אחת: המקום מתחת לגג הסינתטי מוגבל, ומשום כך חיים כל אדם, המגיע לגיל 30, להואיל בטובו ולהסתלק, כדי לפנות מקום לבאים אחריו.

הבריחה לחיים היא בריחתם של שניים, הוא והיא, המצליחים לפלס דרכם אל מחוץ לכיפה האטומה ומגלים עולם ירוק, יפה וטיבעי. בין חורבות וושינגטון, המכו-סות צמחייה ירוקה וסמיכה מתגורר ישיש בודד שהוא שארית הפליטה מעולם האתמול. השניים מביאים אותו עימם בחורה, כדי להראות לכל החוסים בצל הכיפה הסינתטית שבעצם אין כל סיבה להסתפק רק ב-30 שנות חיים.

מייקל יורק וריצ'רד ג'ורדן: הקצינים

ג'ון בורמן, חסרים את הביסוס הרעיוני שהיה להם במקור. אותם הצליחו להפיה משמעות אמיתית בסיפור, הם התיפאורן דייל הנסי ואיש-הפעלולים גלן רובינסון (שזכו בפירסי אוסקר על עבודתם). הם עיצבו מצד אחד עולם מודרני, בצבעים קרים ובצורות קשוחות, עולם פוני-קציונלי המזכיר לעיתים קרובות סופרמרקטים של ימינו (אחת הסצנות אף צולמה בסופרמרקט טכסאני, חסר כרוך, רגש וחמימות). לעומת זאת, העולם החיצוני, כי-צעני החיים, בצורותיו הסגנוניות ובמרחבו הפתוחים, יכול בהחלט לסמל את השאיפה לפרוץ מן החסגר, שהיא חלומי של כל אדם.

שאלות!

אין רבין.

אין ידלין.

אין רבינוביץ.

אין אינפלציה.

אין שוק שחור.

אין מתעשרים.

אין „שיטה“.

אין שחיתות.

אין קשרים.

אין פשיטת רגל.

אין בידוד.

אין משבר.

באמת?!

כך זה נראה במודעות שלהם.

אז מה יש להם?

יש להם כתובת.

רח' הירקון 110

אבל אחרי ה-18 במאי,

אחרי הבחירות,

כל זה באמת לא יהיה

כי הליכוד יחליף את השלטון הזה!

יש רק נח אחד בישראל ובכוחו להחליף את השלטון

מוגש ע"י הדור הצעיר בליכוד

נערות הזוהר המטופחות מכנות מקומן

למלצרות בג'ינס ובחולצות טריקו

חתיכות על מגש

הסטודנטית למתמטיקה

עדנה קסלר בת ה־20, מגיעה לחג אביב מיספר פעמים בשבוע כדי לעבוד כמלצרית מהאוניברסיטה העברית בירושלים. עדנה היפהפייה שצמות דקות מעטרות את ראשה, עובדת בלילות, חוסכת כסף לנסיעה לחו"ל. צילום: שלמה סתר

מיקצוע חדש כובש בימים אלה את החן הנשי בישראל הקטנה. לא עוד דוגמנית-צמרת, ספרית-צמרת ובוטיקאי-צמרת. מהיום ואילך מלצרית-צמרת ייקרא לה.

שכן נוף המלצריות בארץ השתנה בי שנה האחרונה לבלי-הכר. כשם שנערות הקוקו והסאראפן נעלמו עם השנים, כן נעלמו גם המלצריות עם השימלה השחור-רה, הסינר הלבן המהודק ונעליי-העבודה השרוכות. אלה של היום הן יפהפיות חטוריות, שתילבושן-השרד מורכבת ממיני נסייג'ינס הדוקים וחולצות-טריקו המבי ליטות היטב את מתנות-הטבע.

המלצרית של 1977 איננה הנערה חסרת-הכישרים שלא הצליחה להתקבל לכל עבודה אחרת. בעבר היה מיקצוע המלצרות מקביל לזה של המטפלות בילדים או עוזרות-הבית. אבל כיום, להיות מלצרית פירושו להיות IN, לעבוד במיקצוע עם סיגנון ומי שסיגנון את המיקצוע הזה, שנחשב כל השנים אפור ומשעמם הן, ללא-ספק, הנערות העוסקות בו בכבודן ובעצמן.

הן הצליחו בכך קודם-כל מפני שכמעט כולן סטודנטיות המממנות בדרך זו את לימודיהן. שנית, כיוון שחלקן נמנות עם מישפחות ידועות, מוכרות ומכובדות ביישוב. כמו, למשל, מצדה זאבני, בתו של אלוף (מיל.) רחבעם ("גאנדי") זאבני, העובדת כמלצרית במועדון-החברים של רפי שאולי, וקודם-לכן עבדה כדוילת בר אל-על, או, למשל, יעל טבת, בתם של העיתונאי שבתאי טבת ואשתו, שהיא יו"ר מועדון הווריאטי בארץ, אורה טבת, יעל, העובדת כמלצרית באחד מבתי היין והדגינות ביפו העתיקה, מממנת בדרך זו את לימודיה באוניברסיטת תל-אביב.

גם נועה בן-אמוץ, בתו בת ה־21 של הסופר-אמן דן בן-אמוץ, עובדת כמלצרית במועדון החדש אל מאצ'ו. שביפו העתיקה המשוחזרת, נועה, המתגוררת באר-

השחקנית

רחלה שייך, הנור בת בגי'י ג'יי, משתכרת למחייתה בין הצגה להצגה כמלצרית. בעבודה זו היא מרוויחה הרבה יותר.

בתו של בן-אמוץ נועה בת ה־21 (מימין), בתו של הסופר-אמן דן בן-אמוץ, עובדת כמלצרית במועדון אל-מאצ'ו ש'יפו העתיקה. נועה הנמצאת בארץ בחופשת מולדת, היא סטודנטית למוסיקה ושירה. משמאלה, ורד מאורה, שבחרה במלצרות כמקצוע, מכיוון שאפשר לשלב בו עבודה והנאה.

צוה'הברית דרך-קבע, לא ביקרה בישראל מזה 13 שנים. כעת באה לבקר אצל אביה, ואת שהייתה כאן היא מממנת משכר עבור דחה במודע. באמריקה היא סטודנטית למוסיקה ולשירה. אולם, בפיה של נועה טענות קשות כלפי הישראלים הממעטים לדבריה. להודות למלצרים באמצעות טי-פס.

יהד עם נועה, באל מאצ'ו, עובדת גם ליוה, ידידתו התורנית של דן בראמוץ. אין זו הפעם הראשונה שליוה עובדת כמלצרית, היא עשתה זאת קודם-לכן ב-מיסעדתו של הזמר בני אמדורסקי. ישראל, כדרכה, מפגרת בכחמש שנים אתרי אירופה וארצות-הברית הנאורות. למעשה, הסטודנטיות והסתם בחורות צעירות ויפות גילו את מיקצוע המלצרות בעולם הרחב כבר לפני שנים רבות. שהרי זוהי אחת הדרכים הקלות ביותר להשתכר סכום כסף מתקבל-על-הדעת, שאפשר לה-יות ממנו, עבור צעירה שעדיין לא מצאה את ייעודה הסופי בחיים. צעירות ישראליות מבתים טובים שנסעו ללמוד בחו"ל עבדו כבר כמלצריות שם, אולם לא העזו לדווח על כך לאבא-אמא השמרניים בארץ.

ההורים לא

יבינו זאת

ורם כיום יש כאלה שלמרות שהן יודעות כי מיקצוע המלצרות הפך ממוסד, כמו מיקצוע הדוגמנות לפניו, עדיין חוששות לגלות להורים. כוהי, למשל, צעירה ששמה עידית, העובדת בגי'י ג'יי, שהוא פאב בסניגון אנגלי המי-שמש מקום-מיפגש פופולרי לצעירי הבר-

גי'ין איסמייל מחייכת מאחרי המגש אל לקוחות המיסעדה

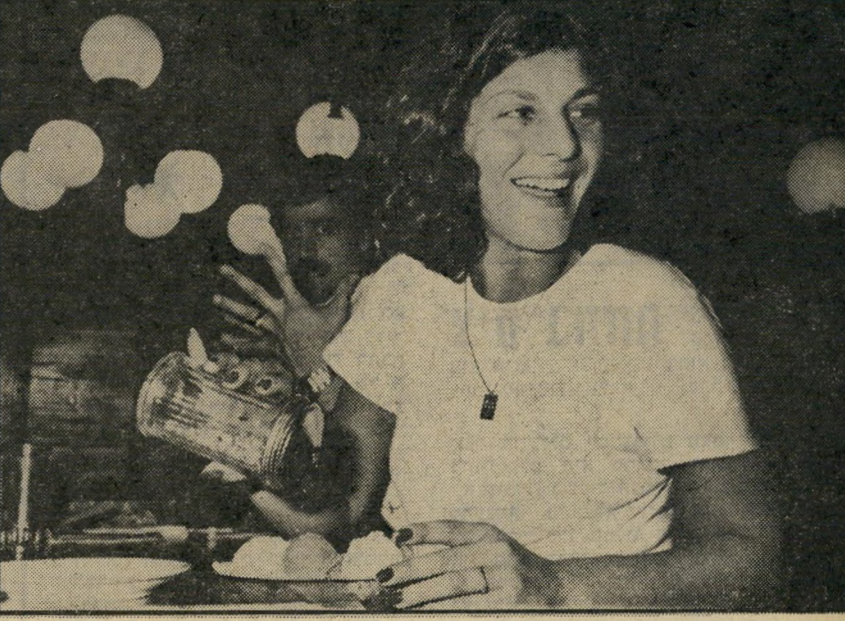

המה של תל-אביב. עידית סירבה לנקוב בשם-מישפחתה, בטענה כי "אם אבא שלי יידע שאני עובדת בתור מלצרית, הוא יהרוג אותי". בשעות הבוקר היא סטודנטית באוניברסיטת תל-אביב. איתה עור-בדת שם השחקנית רוח'לה שיין, שהופיעה באחרונה בהצגה אלף הפרצופים יחד עם שייקה אופיר. רוח'לה עומדת כעת להתחיל בתזרות על הצגה חדשה, ובין לבין היא משתכרת היטב מעבודתה כמלצרית. במיסעדה תל-אביב הקטנה עובדת צעיר-רה אנגליה ששמה גי'ין איסמייל. גי'ין בת ה-19 נחשבת כמלכת-היופי של המל-צרות. היא גבוהה-קומה, בעלת שפתיים בולטות ועיניים כחולות ענקיות, ובזכות הופעתה היא זוכה כמענקים נאים מצד הלקוחות. גי'ין באה לישראל בעיקבות חברה הישראלית, והיא אומרת: "בשביל בחורה שלא מבינה עיברית, זהו המיקצוע הטוב ביותר. אינני יודעת אם בלונדון הייתי עובדת כמלצרית אבל פה, בתל-אביב, זה הכי נוח לי ואני מרוויחה המון כסף".

מלכת היופי של המלצריות היא גי'ין איסמייל, העובדת בתל-אביב הקטנה. גי'ין ילידת לונדון, הגיעה לישראל בעקבות החבר שלה וטוענת כי לבחורה שאינה מבינה את השפה, זוהי העבודה הטובה והנוחה ביותר. "אינני יודעת אם בלונדון הייתי עובדת כמלצרית, אבל פה זה הכי נוח לי".

העיקר הכסף אומרת נטע אהובי, סטודנטית למישחק בסטודיו של ניטן נתיב, לדבריה, העבודה הזאת משתלמת ביותר.

פקידת הנסיעות רינה עובדת בבוקר כפקידה בחברת נסיעות ובערב כמלצרית. לדבריה, העבודה קשה אך מספקת, מכיוון שמרוויחים בה כסף רב המאפשר שכירת דירה נאה ובגדים בבוטיקים. רינה עובדת גם היא במיסעדה תל-אביב הקטנה, המצטיינת במלצריותיה היפהפיות.

אבא לא מרשה לעידית הגי'ינגיית לעבוד כמלצרית ולכן סירבה למסור את שם משפחתה. היא לומדת באוניברסיטת תל-אביב ושלוש פעמים בשבוע היא גם עומדת מאחורי הבאר בפאב בו היא עובדת. הפאב, הבנוי בסניגון אנגלי, משמש מקום-מיפגש פופולרי לצעירי הבהומה של תל-אביב.

(המשך מעמוד 49)

מכל רגע של עבודתה, המסתיימת לעיתים בחמש לפנות-בוקר. מונית מיוחדת מחזיר רה אותה ואת עמיתותיה בשעות אלה הביתה, על חשבון בעלי-הבית כמובן.

עדנה קסלר היא צעירה יפהפייה שאת ראשה מעטרות צמות דקיקות. בת 20 ו-1 מוצאה מכאן-שבע. היא לומדת מתימטיקה באוניברסיטה העברית בירושלים, ופעמים אחדות בשבוע עולה תל-אביבה על-ימנת לממן את לימודיה ואת הוצאותיה בעבודת המלצריות. אומרת עדנה: "אני לא יודעת מה אני רוצה בחיים... עד שאחליט, אני לומדת מתימטיקה שאני אוהבת, ועובדת כמלצרית. אני די נהנית מהעבודה, ולא מעניין אותי מה חושבים או מה אומרים עלי ועל המיקצוע הזה. אני עושה את הר עבודה שלי, וזהו. בקרוב אני מתחילה לעבוד בסרט של אורי זוהר כמלבישה, אבל אמשיך לעבוד כמלצרית בלילות. מה שבראש שלי זה כסף, וכמה שיותר, כדי שאוכל לממן נסיעה לחו"ל שאני מתכננת לקיץ".

החבר שומר צמוד

רם עירית לוי היא צעירה נאה הר עובדת כמלצרית, אגב לימוד עיצוב פנים. לדבריה, עבודת המלצריות קשה מכדי שאפשר יהיה לבחור בה כבעבודה קבועה. הוריה מתנגדים לעבודתה כמלצרית כיוון שלדעתם, זהו מיקצוע שאינו מקובל. גם הגבר שלה אינו מאושר מכך. ליתר ביטחון הוא מלווה אותה לילה-לילה למועדון-הלילה שבו היא עובדת, עומד ליד הבאר ושולח מבטים מאיימים לעבר הלקוחות המנסים לחזר אחר חברתו המקסימה.

יוצאת-דופן בנוף דור המלצריות החדר שות היא אסתי אלון, גרושה בת 28 ואם לשני ילדים. אסתי עובדת במועדונו של בעלה-לשעבר פעמיים בשבוע, תמורת אותו

כעת, לאחר מעשה, היא מסבירה: "לא הכרתי אותה. ברור שאם היא היתה רעיית ראשה-משלה הבריסט, הייתי מכירה או תה מייד ואולי הייתי אפילו מתרשמת. היא היתה לקוחה נחמדה מאד, שאלה אותי מאיפה אני ומה אני עושה בישראל, וכשאמרתי לה שבאתי הנה בעיקבות החבר שלי, ביקשה שלא אקח אותו מפה כי ישראל זקוקה לו. היא לא השאירה לי טיפ מייוחדע-ימה, בסך-הכל עשרים ל"ר".

רינה גלר החטובה עובדת גם היא ב-תל-אביב הקטנה, המצטיינת במלצריותיה היפהפיות. רינה עובדת בבוקר כפקידה בסוכנות-נסיעות, ובערב כמלצרית. כל זאת, כיוון שמרוויחים בזה יותר כסף מאשר בכל עבודה אחרת, למרות שהע-בודה קשה".

נסע אחובי לומדת מישחק בסטודיו של נטן נתיב, בימים שאינה לומדת, היא עובדת כמלצרית במועדון-לילה. למי

לא לצלם צועקת המל-צרת ותלמידת עיצוב האופנה עירית לוי, שחברה הצמוד מלווה אותה בכל לילה למקום עבודתה.

רות שהיא מתגוררת אצל הוריה, הם אינם יודעים לאן נעלמת בתם עד לשעות הקס-נות של הלילה, פעמים אחדות בשבוע. מסבירה נטע: "בשביל מה להם לדעת? הם לא יבינו את זה, ולא יהיה להם חשוב בכלל שאני מרוויחה בכמה ימים מה שבחורה אחרת מרוויחה בשבועי-עבורי דה רגיל".

העיקר זה הכסף

ררד מאירה היא גינגיית המיתמת לגובה של 1.76 מטר, והיא ללא-ספק הרוח החיה של מועדון אל מאצ'ו, שם היא ממונה על המלצריות ומלצרית רא-שית. ורד מספיקה הכל: גם להגיש ללקי-רות, גם להרביץ ריקוד צעיר על רחבת-הריקודים, וגם ליהנות מחיווריהם של הר לקוחות, האוהבים אותה מאד. היא, למע-שה, היחידה מכל המלצריות שרואיינו לצורך כתבה זו שבחרה במלצרות כב-מיקצוע, אחרי שקורט-ילכן עבדה כסניעת לרוסא שיניים.

ורד עוזרת לבעל המקום, אבי אלון, לבחור את המלצריות שלו, והיא אומרת: "המלצריות שאנחנו בוחרים חייבות קודם-כל להיות חתיכות. רק אחר-כך אנחנו בודקים אם הן גם עובדות טוב. הופעתן החיצונית חשובה ביותר, כיוון שהלקוחות אוהבים שמגישות להם נערות-יפות". היא משתכרת, לדבריה, היטב, ונהנית

מור ושלה

תן לנו לעזור לך, למצוא את הקונה למכוניתך ו/או לבחור את המכונית "שליך" מתוך מבחר מגוון, שעליו אתה יודע הכל.

מירם

רמת אביב, רח' טאגור 4, טל. 417998

לקניה ומכירת רכב

אני מעוניין במידע על שיטתכם

שם כתובת

LETTERA

התחילי להיות יפה מקצות אצבעותיך

הפתרון האידיאלי לכל סוגי הצפרניים!!! הרכבה, איחוי ותיקון צפרניים יפות, כסוסות ושכורות בשיטה אמריקאית חדישה

RAP-NAIL

אנו מעמידים לרשותך את מיטב הקוסמטיקאיות, הפדיקוריסטיות והמניקוריסטיות לשוטרות, חיילות ונשות בטחון - הנחה מיוחדת

Rail Club

"צייל קלאב" מכון הצפרן והיופי

דיזנגוף 190, ת"א, קומה א'. להזמנות: טל. 232233

כדי להקל על נשים עובדות, פתוח ברציפות בין השעות: 9.00-21.00

עצרי!

אנחנו נחסל את הז'וקים!

כמה פעמים ניסית להפטר מהז'וקים ולא הצלחת? לאחר חיטוי שלנו, אנו מחסלים את הז'וקים והחרקים ואת מקבלת תעודת אחריות לשנה.

מודיעין 18 ר"ג, טל. 5-790114 • אילת, טל. 059-3012. היתר משרד הבריאות: 21. רש' עסק 181/75

איתן עמיחי הדברת מזיקים

צ'יק בתחת אומרת פלורה עובדת כפיזולו, מקצוע שהוא בדרגה אחת נחות ממלצרות במסעדת יוקרה בתל-אביב.

שכר המשולם למלצריות האחרות במוע-דון, אולם היא מרוצה, ואומרת: "אני לא עובדת בשביל הכסף. אני פשוט נהנית מהעניין". מי שלא-כ"כ נהנה הוא ידי-דה, הכדורסלן הבלגי פול גומאס, היושב אף הוא דר-ריקבע ליד הבאר ומשגיח על החברה שלו, שהיא אשתורל-שעבר של בעל-הבית שלה.

בדבר אחד, לפחות, אין ספק: מי שיוצא נשכר מכך שמיקצוע המלצרות הפך עיסוק זוהר הוא חוג הלקוחות. הנהנה בעליל מן המלצריות המלכות המשרתות אותו.

האם עוזרת מישטרת ישראל

זהפקת מישדרייחתעמוזה

של המערך?

המכונות האמריקאית החדשה סבבה בחריקה צורמת סביב עצמה. הנהג, צעיר חבוש מישקפי-שמש שחורים, מיהר לאזן את ההגה, ובמלוא המהירות זינק אל המידרכה, שעליה פסע זוג קשישים. משם פרץ בנסיעה מהירה לאורך רחוב בניידן, בצפון תל-אביב. כל אותם ביי-צועים מופלאים של הנהג האלמוני הונצחו במצלמה ניידת, שהיתה ממוקמת על המידרכה. במחזה צפה, מן הצד, סמל-מישטרה לבוש מדים, כשהוא נשען ב-שלווה על אופנועו.

סרטי-תעמוזה? הסצנה המרתקת לא נלקחה מתוך סרטי-מתח ישראלי חדש, אלא מסרט של מיפלגת העבודה הישרא-לית, שבהקרנתו בטלוויזיה יוחל בעוד שבועות אחדים. הוא עתיד להחליף את סירטי-המתח והתוכניות הפופולריות ה-אחרות, ששודרו עד כה אחרי מהדורת מבט לחדשות בערב.

"הבחירות האלה, זה רק צרות," אמר אורח שצפה במכונתית, אשר דהרה בניגוד לכל חוקי התנועה במרכזו של רחוב ראשי בתל-אביב. בשעת-בוקר ביום החמישי ש-עבר, ולא עזרו ההסברים, שזהו עוד תשי-לום מס שעל מדינת ישראל לסבול כדי שתוכל להיקרא דמוקרטית. גם כך יש כבר יותר מדי מיסים" התעקש האורח הקשיש, שהמכונתית כימעט שפגעה בו כי-אשר עלתה במהירות מסחררת וללא כל אזוהרה מוקדמת. על המידרכה ההומה אדם. חוץ מהכסף הרב שמבזבזים על תע-מולה, והפסקת השידורים בטלוויזיה, צריך גם לסבול את תעשיית מישדרייחתעמור-לה האלה? התמרמר האורח. ואכן, הסי-תבר כי מחלקת ההסברה של מיפלגת העבודה החליטה לנסות להתמודד עם סד-רות-המתח. שהקרנתן תופסק, לפחות בכל הנוגע למירוץ-המכונות.

שמירה מישטרתית. אותה מכונתית שצולמה מן הצד כשהיא חורקת, משתור-ללת, צופרת ועולה על מידרכה, נשאה מאחור במקום מיספר-הרישוי את השלט "ל". וזאת לא היתה מכונתית ללימוד נהי-גה. ה"ל" הסביר הצלם, "זה מיפלגת הליכוד. אנחנו רוצים להראות בסרט איך ייראה הליכוד אם יעלה לשלטון. המכור-נית שעושה חראקות בתל-אביב, היא ה-סמל."

סמל או לא, אך מה עשה שם שוטר עיברי גיבור? לפי גירסת המסרטים, הוא שומר על הסדר. שלא תהינה הפי-רעות. אולם, לדיברי עדי-ראייה גרמה המכונתית לסיכון ממשי של חי-אדם. אילו רצו למנוע סכנה, יכלו לחסום את הרחובות. טען ישראל גרנות (23), שצפה במחזה, "פניתי אל השוטר, סיפר, ושאלתי אותו מה הוא עושה שם, למה הוא לא מפסיק את הטירוף הזה של המי-כונתית. אנשים הרי יכלו להיפגע. הוא לא השיב, רק נשען על אופנועו ושחק."

גם כפי דובר מישטרה מחוז תל-אביב, אבינועם כהני, לא היתה תשובה על כך. הוא הודיע שיבדוק את העניין. ועד שהי-עניין ייבדק, כדאי להיזהר ממכונתית אמי-ריקאית גדולה, המסתובבת ומבצעת חרא-קות ברחובות תל-אביב בשעות הבוקר, על חשבון הליכוד. מס לדמוקרטיה.

עסקים

מי מכיר סיטראן 68?

חקים מן המכונתית

הנדירה הוחלפו במוסף

בניגוד לרצון בעיניה, אך

כביאז להתלונן מצא עצמו

במבוך עויין

"ידעתי שאני קונה אוטו דפוק," סיפר אליהו ריכטר, "אבל לא היתה לי ברירה, הייתי מוכרח לקנות אותו. עד היום אני מנסה, ולא מצליח להוכיח שסידרו אותי. הרשויות עושות ממני צחוק, ואני לא מוצא בארץ רכב מדגם זהה לזה שקניתי." (המשך בעמוד 54)

ב-21 ביוני תוכל לקבוע את דמותה של ההסתדרות

בבחירות להסתדרות צריך לקחת חלק כל חבר הסתדרות-על מנת לקבוע את דמותה, לחזק את כוחה ולהשפיע על דרכה.

אל תוותר על זכותך לבחור את מוסדות ההסתדרות. עקוב אחרי הפרסומים השונים אשר יספקו לך מידע שוטף על הליכי הבחירות.

ההסתדרות קיימת בשבילך. יום הבחירות: 21.6.77

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל - ועדת הבחירות המרכזית ועידת ההסתדרות - ועידת נעמת - מועצות הפועלים

מבחר גדול של תמונות ופלקסים של גדולי חציו המודרני והקלאסי - חדבקה מקצועית של פלקסים ר תמונות. "דופוס", ת.א. רח' אלנבי 101 (מול בית-הכנסת הגדול)

קורסי צלילה בחל'אביב ובים-סוף צלצל : 03-295529. יש לאן ללכת! ספרים משומשים • ספרים מיוחדים • ג ב י רח' בנייהודה 28 תל-אביב

Merily מ.מ.ג.ע.ת. את. הרגליום!

היינריך בל על: „יחסי גומלין בין מקהלה וגזע... מקהלה של ליגיונרים

שעליה השתייכו בני שלושיעשרה אומות שונות ואשר היטיבה לשיד

קטע מקהלתי מתוך „טאנהויזר...“ אביגדור המאירי על: „כנר המנוגן

רק באצבעו היחידה. אותה האצבע שהשאירו לו עליפי בקשתו...“

איפה היית, אדם?

אנטומיה של ניוון

בימים אלה ראה אור, במהדורה עיברית, אחד מספרי המוקדמים של המחבר הגרמני וחתן פרסינובל היינריך בל. איפה היית, אדם? הספר דן בחוויות-המילחמה של דמויות גרמניות המוכרות למשמעויות הלא-הומניות של מלחמת-העולם השנייה. דמויות שההרג, הקטל והר שואה מתארים מבעד להרפתקאותיהן. תוך תיאורים ריאליסטיים וניסיון לתאר מצבים אנושיים בלחץ, וללא כחלושק. מציג היינריך בל את אחד הניסיונות הטיפ-רותיים הראשונים של הסיפורת הגרמנית אחרי מלחמת העולם. בהצלפת התרבות הגרמנית שתלקה רב בהצמחת המלחמה, השואה וההרס שאיימו על עולם ומלואו.

הספר, שאינו נמנה כלל עם העידית שבסיפרי היינריך בל מביא, באחד מפרקי, תיאור דמותו של עסקן-תרבות, שהיא בכחית דיוקן של פעילות תרבותית שלמה, שהפי-עלה את הרייך השלישי. התיאור מציג את הקאריירה ה„תרבותית“ של מפקד מחנה-ריכוז בשם פילסקייט: כיוון שנמשך אל רעיון הנזע שתאם את האיריאליזם ההשאיים שלו, הצטרף מקץ זמן קצר ל„היטלר-יונגנד“, התקדם שם הישי-מנה לדרגת מנהל מדור השירה של מחוז, הקים מקהלות, מקהלות מרכזות, וגילה את חיבתו העזה מכל: המקהלה המעורבת. בשעה שהיה בכיתו — היה לו חדר צנוע, מאורר כשינגון של סקרמטון, באחד הפברברים של דיסלדורף — הקדיש את עיתותיו לסיפורת מקהלתית ולכל הכתבים על אודות רעיון הנזע שהי יכול לשים עליהם יד. תוצאת העיונים הממושכים והי מעמיקים הללו היתה חיבור מפורסם, שהוא קרא לו „חסי גומלין בין מקהלה וגזע“. הוא הגיש את עבודתו לכית-ספר ממלכתי גבוה למסיקה, וקיבל אותה תורה, בצורה כמה הערות-שוליים לגלגניות. רק מאוחר יותר נודע לפילסקייט כי שמו של מנהל בית-הספר הזה היה ניוון, וכי הוא היה יהודי.

בשנת 1933 קיבל לחלוטין את העבודה בבנק, כדי להקדיש עצמו כולו למשימותיו המסיקליות בתוך המי-לגה. חיבורו זכה בחוות-ידעת חיובית באחד מבתי-הספר למסיקה, ואף הודפס תוך קיצורים אחדים בכתב-יד מיקצועי. הוא היה בעל דרגה של אובר-אנדרפירר ב„היטלר-יונגנד“, אבל פעל גם באס-א ובאס-אס, היה מומחה למקהלה מרכזת, למקהלת נכרים ולמקהלה מעורבת. סגולות המנהיגות שלו היו נעלות מכל ספק. עם פרוץ המלחמה, נאבק ככל מאוחר נגד פטור כתר-חיוני, כיקש פעמים אחדות להתקבל ליחידות גולגלות-המוות, ופעמיים לא נתקבל משום שהיה שחור-שיער, סטן-יקומה מדי ומשתיך באופן נראה-לעין לטי-שום הפיקני. איש לא ידע, כי לעיתים קרובות מאד היה עומד בייאוש שעות על גבי שעות בכיתו, מול הראי, והיאה את אשר אי-אפשר להעלים: הוא אינו משתייך על הנזע הזה, שאותו הוא מעריץ הערצה ליהנות וישעליו משתייך ליהנריו.

ואולם, כאשר הגיש את בקשתו בשלישית, נתקבל ליחידות גולגלות-המוות, משום שהציג תעודות והמל-צית מופלגות מכל האירגונים המפלגתיים. בשנות המלחמה הראשונות ככל קשות מחמת המו-ניטין המוסיקליים שלו: במקום להישלח לחזית, נשלח לקורסים. אחרי-כך נעשה מנהל קורס, ואחרי-כך עמד כראש קורס למנל-יקורסים. הוא ניהל את הפעילות הזימרתית של עוצבות שלימות של האס-אס, ואחד המובצעים המופתיים שלו היה מקהלה של ליגיונרים שעליה השתייכו בני שלושיעשרה אומות שונות ודוכרי שמונה-יעשרה לשונות שונות, ואשר היטיבה לשיר בתור-אם שירי מפליא קטע מקהלתי מתוך „טאנהויזר“. מאוחר

התענות כמין צמח נורא, שדומה אחזה בו עווית. היא שרה יפה, והיא לא ידעה שהיא מחויבת, למרות הפחד שנבר ועלה מעלה-מעלה ונתקע בגרונה כמו להקיא... למן הרגע שבו החלה שרה, השתררה דממה, גם בחוץ, פילסקייט נעץ בה את עיניו: היא היתה יפה — אשה — ולו עריון לא היתה אשה מעולם — חייו עברו כהתנזרות מביטה. לא פעם, בעת שהיה לבדו, היה משקוף בראי על דמותו, שלשוא היפש בה חסי וגדלות ושלמות גיועית. וכאן היה הדבר הזה: יופי וגדלות גמור: אמונה. הוא לא הבין מדוע הוא מניח לה לשיר הלאה, הלאה מטבר לשיר מיומנר המקהלה — אולי שקע כחלום — ובתוך מבטה, אף כי ראה שהיא רועדת — בתוך מבטה היה משהו, משהו כמו אהבה — ושמה היה זה לעג — „פילי רדמפטור מזנדי, ראיש“ היא שרה — הוא לא שמע מעורו שירה כזאת מפי אשה.

„סאנקטה טרינוטאס“ — יהודים קאתוליים? תמה בליבו — אני משתגע. הוא אין אל החלון ופתח אותו כהינף אחר: בחוץ הם עמדו והאזינו, איש לא נע ולא זע. פילסקייט חש, שאחזת בו עווית, הוא ניסה לצעוק, אך מגרונו כקע רק הגה שירקני צרוד, בלא צליל, ומן החוץ באה הדממה נטולת-הנשימה הזאת, שעה שהאשה הופיפה לשיר.

„סאנקטה דאי גניטרקס“... הוא נטל באצבעות ריי-טמות את אקדחה, סב לאחור, ירה בעוורו אל האשה שצנחה והחלה זועקת — עתה חזר אליו קולו, אחרי שקולת-שלה חרל לשיר. „לגמור אתם“, צווח, „לגמור אתם, את כולם, לעזאזל — גם את המקהלה להוציא אותה — להוציא אותה מהצירוף!“ — הוא רוקן את זל מחסנתו לתוך האשה, שהיתה שרועה על הריצפה ומחמת יסורי-פחד הקיאה... בחוץ החלה הטביחה...*

המוזיאון הלבן

במחצית שנות ה-40 פירסם הסופר הארצישראלי אביגדור המאירי ספר בשם המשיח הלבן** ספר שנגנזו בנטיבות מיסטריות למדי. בסיפרו מתאר המאירי את השואה בלשון של קומדיה-שחורה. תוך שהוא מצליח להעניק טיפול אידיאלוגי לאוולת-ידו של האדם בימי מלחמת-העולם ולאחריה, כפי ששום סופר ארצישראלי אחר עדיין לא הצליח. כל בעיות המוסר האנושי והגיוני של ילודי-אשה מטופלות בסיפרו של המאירי בעוצמה חסרת-תקדים ובעוצמה תיאורית סיפרותית שביכולתה ללמד רבים מן הסופרים הישראלים היוצרים כיום.

גם אצל אביגדור המאירי לא נפקד מקומה של מקהלת-הקורבנות אך, בניגוד לסיפרו של היינריך בל, מקהלתו של המאירי ממוקמת בחוויאון הלבן, השוכן בלב מתנהר-ריכוז — מוזיאון שהינו חלק ממכון „רפואי“ שבו נעשים ניסיונות בבני-אדם.

וכתב המאירי: את פניו קיבל בעלי-המוזיאון עצמו, „הכארון הלבן“ פון-ראהדקה, שהפרופסור ציון אותו הפעם כ„פילולוג פנומנאלי“. הכלשן הראשון, המנסה להמחיש את הניבים והאידיומים של הלשון הגרמנית. אב, למשל, הגרמני — ולא רק הגרמני, אלא כל העולם — אמר: „תמנה זו ציורה ממש כדב“, הרי יש לו לכארון תמנות, שבאמת ציורו בדמו של האמן בירי עצמו. ואם מישהו אמר: „כנר זה נתן באצבעו

יותר קיבל את צלבי-השירות המילחמתי המצויין דרגה ראשונה, אחר העיטורים הנדירים ביותר בצבא, אולם אחרי שהתייצב בפעם העשרים להתנדב לשירות, נשלח לקורס והגיע סוף-סוף לחזית: הוא קיבל מחנה-ריכוז קטן בגרמניה בשנת 1943 ולבסוף, בשנת 1944 הפך מפקד של גמא בחוננריה. מאוחר יותר, כאשר נאלצו לפנות את הגטו בגלל התקרבותם של הרוסים, קיבל לפיקודו את המחנה הקטן הזה בצפון.

היה זה כשכילו עניוין של כבוד עליו, למלא את כל הפקודות כנתינתן. הוא גילה הישי-מרה, איזו יכולת מוסיקלית עצימה ממונה בעצירים: הדבר הפתיע אותו אצל היהודים, והוא הפעיל את עקרונ הבחירה כאופן זה, שכל חיש שבא הוזמן למיכח-השירה, ואת הישגו הזימרתית הוא רשם על דף של כרטסת, בתווים, ששימשו כציורים — מאסם ועד עשר. אפס ניתן למעטים בלבד — הם הוכנסו מיד למקהלת המחנה. ומי שקיבל עשר, מעטים היו סיכוויו להישאר בחיים יותר מיומיים. בעת שהיה עליו להרכיב מישלוחים, כחר את העצירים כך שתמיד נשאר עמו כספים של זמרים וזמרות טובים, ומקהלתו נשארה תמיד במיניון מלא...

כך מגיעה יום אחד למתנה-הריכוז, בפיקודו של פילסקייט, מאריה, הנאלצת לעבור את אחד ממיכח-היזמרה שלו: היא הביטה בו ופתחה את פיה. היא שרה את תחינת כל הקדושים, כנעימת-טיבור שגילתה זה-ילא-מכבר ושאיחה למרה היטב, כדי לתרגל אותה עם הילדים. בעת שירתה התכוננה כאיש היטב, ועתה ידעה לפתע מה הוא פחד, בעת שקם על רגליו והסתכל בה.

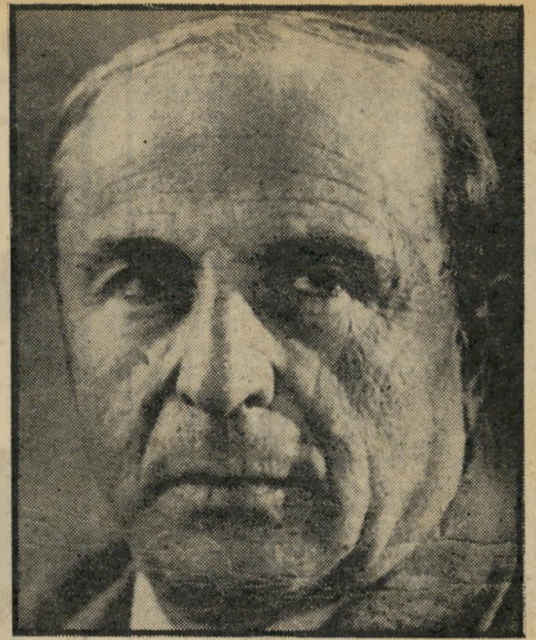
היא הופיפה לשיר, בעת שהפציף שלנגד עיניה

* תרגומו של נחמן בן-עמי, מגרמנית לעיברית, לוקה בחוסר רגישות ודקות בנוסח.

** אביגדור המאירי, „המשיח הלבן“, הוצאת יוסף שטרבק, 397 עמודים.

• הכוונה למישלוחים למחנות-השמדה.
** הפילה קתולית.

• בהוצאת „מטה“ בתרגום נחמן בן-עמי.
** יחידות-עילית של האס-אס.

אביגדור המאירי

אביגדור המאירי, בהמשך הלבן, מביא את פושעי המלחמה למישפט של צדק, אחרי סיומה של זו. ובמישפ פט הוא מעביר גלריה של מוצגי המחזיאון הלבן שעודם נושמים וחיים. כמו: העד השני הרים את שתי ידיו והראן: בלי אצבעות. "כמשורר ציוני עלי לכתוב הימנון על הפירור", אמר. ורצה לחפש את אצבעותיו בין המר צגים שעל השולחן. אחר־כך עשה תנועת כויתול: "בין כה לא אכתוב עוד שירים!" והלך...

עד נוסף מהחזיאון הלבן מגיע לאולם בית-המישפט: נכנס אדם, קרוב-למחצה, במתניו איור-ענפים ועל שיכמו האחר כעין עור-כלבים וכפיו כעין סבין עשוי עץ. והוא נוהם ומנסף כמקל מסוקס כלפי הקהל. "אני פרוספור מן הגנינגל! האקרמיה למרעיה-אדם של שבט הניאסיניאם שלחה אתי לבשר לכה, שאני הולכים ופאים לאירופה לעשות פה קולוניזציה ולתת לכה תרבות וציוויליזציה." הוא ניגש אל המתרגמן ומציא לו את עניבתו וזורקה בכיטול: "למה לכה הסמרטוטים האלה? התלכשו כבר פעם בכני-אדם! הנה פאה הפניצה האמזומיה, והם עדיין קפוסים לא-אריים. כל הרוצה להירשם לכני-אדם, הנה הכתובת שלי." מניה על השולחן פיתקה: "יער ניאסיניאם, מער שלישי עליד אגם הקרקורילום, עין שני בכוכבה שלישית, ענף שני. אלו מעיית. אך אינני יכול למנות יותר משלוש. נא לכא. איזחת כשריתיוק בריימו שמן. להתראת!" וייצא. "ד"ר אמר קם ואמר: פרוספור לתרבות מיוחית בקיל, פרידריך אנגל. יהודי.

מקהלת ה"שואבים"

שעה שסופרים כאביגדור המאירי, הינריך בל, חורחה סכפרון ואחרים, בוהנים את התבהמות האדם בשואה ומוטרידים מן השאלה: איפה היית, אדם? קם דור שלם של סופרים יהודיים, המחברים סיפורת כוזבת על אודות מלחמת-העולם השנייה. השואה והגבורה. סופרים שראה להם הכותרת שואבים, סופרים שהפכו את השואה קדרום לחפור בו.

הבולט בין סופרים אלה הוא אלי וייל, שספריו מהווים תשקיף למעין מאוזכום יהודי. ספרים המעוררים בקורא תחושה כי מחבריהם של הספרים הגיעו למעין ארגומה יצירתית עם חיבור סיפריהם, תוך מיכלול של תאוות סבל וייסורים, שאותה הם מנסים להחזיר בקוראיהם.

בדושיה שנערך לפני כשנה בטלוויזיה, ביום-השור אה, בין שרה-ביטחון שימעון פרס לבין השואן אלי וייל, קבע וייל את שני קווי-היסוד והמגמות של הסיפורת השואבית: אני מרגיש בסיפורת הנוצרית, שאנחנו מרגיזים אותם. הם לא יכולים להבין למה היהודים מתעקשים לחיות כעם: למה העם היהודי לא רוצה ככלל להימנע... והטענה השנייה: בימי-הכנינים, מיור אחרי שעקרו הפרטקם, שהשמירו קהילה, תמיד יצאי מיספר יהודים ממחבואם ועשו מעין חרש ובנו בית-כנסת חרש. ככל פעם שנתקלתי בסיפיר כזה הייתי אימר לעצמי: הנה, כבר כוננים קהילה שוב. איך זה

זוהרשיח בין שימעון פרס לאלי וייל ראה אור במדור "דג'הידו" בכתבהעת, "עכשיו", חוברת 4/33.

שלא קם אף יהודי אחד ואמר כלפי מעלה: ריבנו של עולם, אב אתה מערף עולם בלעדני — קח לך את הזולם.

הסיפורת השואבית, אשר מעודה לא זכתה ב"הכשר" כלשהו מטעמה של ביקורת-הסיפורת-השפויה וכתה, בדושיה זה בין שרה-ביטחון לבין אלי וייל, להכשר ממשלתי ששום סיפורת אחרת לא זכתה בשכמותו. וכך אמר שימעון פרס: מכיוון שאני רואה אתך דרך ספריך. שהם מרתקים מפני שיש בהם כמה היבטים אינטלקטואלים של המאה ה-20, עם הטל היהודי שכי נראה לא יבש גם בספרים היבשים ביותר. זה כליכך יהודי, זה כליכך אינטלקטואלי, זה כליכך מרבר אל הלב, שאני קורא את זה לא רק כהנאה אלא כריאלוג מתמיר. היית נותן אחרים מספריך לגויים, שאני חושד בהם שאפילו אינם יודעים מי זה יהודי...

וכך זולגת לה האשפה השואבית בנחלי התרבות הישראלית, וזוכה ברוממות-מעם מטעם שרה-ביטחון, כאשר בעיקבותיו נגררים להם שרה-חינוך ומחברי מער

הינריך בל

רכת-הלימודים, שאין בכוחם להתגבר על בעיות-היסוד של התרבות שהביאה לשואה, בעיות שמאיימות בשואה על כל המתרחש במדינה, מהבחינה המדינית והתרבוית, תית, מתוך העקרות לשמה, שאינה מעלה לפני קברניטי התרבות את הצורך במניעת השאלה, "איפה היית, אדם?" אחרי השואה הבאה, תוך שהם נהנים מיללות-השואל של השואבים.

האחת יותר משנותיו כבר זה וזה ככל אצבעותיו, הרי יש פה כני-אמן, המנגן רק כאצבעו היחידה, אתה האצבע שהשאירו לו עליפי בקשתו. "הומר" מעניין זה, "החומר המכיר את עצמו", האדם, עליו נאותו של הכארון: התיזומרת והמקהלה, שהוא עצמו מנצח עליהן. "ד"ר אמר ידע, שוהי, בכינת הכנורת" שלו, שאם יוכלו כה, יאבר את הכל. לרבות השתפתותו כמיפעל התרופה הגרולה, הקאזיארי. ולפיכך הכיט כפרוספור והעמיר פנים מרוצים. ולאמנם את האוניום איאפשר לו. אך כינתים נזכר פיתאם כדוכרי ר' אשלו — והתחיל מתבונן אל קירבו פנימה, אל תוך עצמו. — לא תהילה לאל. שום הנאה אין לו בזה. — אף כי קשה מאד להבחין בדבר. והלא אפילו בכאבי-השיניים הנזקם ביותר יש כעין — כן, כעין רגש נעים. כן, זה מאוזכום. והלא ידע, ישננים אלה, הבאזוכיזם והסאדיום אחוזים ודכוקים זה בזה. לא אחוזים ודכוקים כי אם ממש מודרים, כידע, כמי כל ההסכים שבטעם. אך זה לא טרופ. טרופ ממש. מקהלות לידים נוספים — הארמניה של גניחות-מוות. גניחות-ילדים. וממשיך אביגדור המאירי בתיאורו: "ד"ר אמר נשאר יחידו והתחיל צועד. מכל אשר ראה לא נתקע בו אלא דבר יחד: הילדים, "הממורים" בלי לשון. ובקצה אצב עותיהם צבתות קפיציות הלוחצות מאליהן. ואתו רגע כאילו נפקחו עיניו...

אנתולוגיה מודרנית

קריסטוף מקאז נולד בברלין ב-1935. למד אמנות בפרייבורג ובמינכן. פירסם כמה סיפרי תחרטים ושירה. עבודותיו מצטיינות בדימון פתלתול, הבא לא פעם לידי התנגשות עם הצורה. הבלדה והשיר של מקאז, וכן הרומן, מהווים ביקורת גלויה על החברה, תוך כדי יצירת עולם קטן שבתוכו מנסה מקאז לתקן את הר גענים החברתיים, יותר בעקיפין מאשר במישרין. קריסטוף מקאז מחלק את זמנו בין גרמניה לצרפת, ביקר בישראל.

ראיתי שום עוף-חול מתרומם מאפר גרמניה: גם ראיתי טווס שעה שמניפת זנבו בהקה, ראיתו פורש זנבו בתהילה זורחת באור נגדי של שמיים אפורים קפואים ובוהקים ושמעתי את תרועת העורבים וציפורי-הדרור וראיתי להקות עקעקים טובלות בלהבו הזהובה, כינים מטפסות בכהות מתוך להבתו, ונמלים מפוסטמות ניונות מענינו. נוסח עברי: ד. ע.

מנפנף במניפת זנבו. ראיתי עורבים זקנים זוממים באפר גרמניה וזמירים מחוספסים עם קולות ניהרים ושכוי עם מקור של דג-חרב וכרובלת קירחת ושרקתי ושרתי את תהילת זאת הציפור ראיתי אותם מרחרחים באפר כל השריפות היכן שחלפה הרוח, פולטת עשן קר מעל למקומות רחבים שבהם היה מעט זהב נוצץ.

הטווס

מאת: קריסטוף מקאז
ראיתי שום עוף-חול מתרומם מאפר גרמניה. היטטתי באפר בגולי חשפתי זנבות דגים חרוכים, קרינים ונשלים — גם ראיתי טווס, נסחף באפר עם כנף אחת של עץ והאחרת של ברזל, גדל בממדיו, והוא צוף באבק האפר במקום שלחשה האש

לאומי הבימה, דחתה על הסף את הצגת מחי זהו של יוסף מונרי המשיח שנקבעה לי עונה הקרובה עליידי מנהלי-האמנות הי קודם של התיאטרון. יוסי יורעאלי על שיריון מקומו של סופר ארץ-ישראלי-השלמה. משה שמיר, ברשימת הליכוד לכנסת, אמר משורר ירושלמי נודע, בן-גילו של שמיר: "עכשיו תיאלצנה קצרניות הד כנסת להכין יומני-קריאה מנאמיו של שמיר, ולשאת בתואר: קוראיו האחרונים של הסופר הזה" • הסופר אוקטביו מאז, העומד לזכות ביריד הספרים השנה בפרס ירושלים. עבר באחרונה ניתוח מסובך, וקיים חשש שלא יוכל לכבד בנוכחותו את טקס הענקת הפרס שבו זכה. קודמיו בפרס זה היו מקס פריש (הומו פאבר, שטיל), חל. בורחם (גו השבילים המתפצלים), ופימון דה ביוואר (המין השני) המנדרינים.

יזחק בן-נר נידחה

יומן קריאה

ועידת אגודת הסופרים שנערכה בשבוע שעבר, בלטה בהתעלמותם של הסופרים ממנה. בלטה באי-נוכחותם בוועידה סופרים כמו: ס. יזחור, א.ב. יהושע, עמוס עוז, חיים גורי, פינחס שרה ואחרים. קבוצה של סופרים ומשוררים דחתה עליידי ועד אגודת הסופרים, ולא נתקבלה אליה. ביניהם, הסופר המחונן יזחק בן-נר (שקיעה כפרית, האיש משם, אחרי הגשם), המשוררת יונה וולך והמשורר אריה זקם, שלא נמצאו אריים לתחרות באגודה, חרף הישגיהם הסיפורתיים הבולטים. יחד עם זאת בלטה באכסדרות בית-הסופר עלי-שם שאילד משרניחובסקי, שם נערכה ועידת הסופרים. סופרים-עסקנים כחנך ברטוב, אהרון מגר ואהוד בן-עזר, שגמרו "עסקות" תוך הסתודדות אינטנסיבית ביותר. על הנאום המרכזי בוועידה, שאותו נשא "ד"ר אלי שביה, אמר המשורר אשר רייך: "הוא קורא להם את סיפורו הבא, ואילו הם נותרים כפי שחנכו כסיפורו הקודם" • ניסיון להחזרת עטרה ליושנה נעשה במהלך ועידת אגודת הסופרים שעה שעסקני-תרבות בולטים ביותר פעלו מאחרי הקלעים לשיכנועו של המשורר יהודה עמיחי להסכים לקבל על עצמו את משרת נשיא אגודת הסופרים. משרה זו המאוכלסת בשנים האחרונות עליידי עסקני-סיפורת ולא עליידי סופרים, אבדה את ערכה, סיבה שהביאה את עמיחי לסרב לקבל על עצמו את התפקיד, ולהעדיף להמשיך ולמצוא את מחייתו מן ההוראה • הנהלת התיאטרון הי

Advertisement for 'Society of Friends' (חברת חברים) featuring a large graphic of a hand holding a pen and various text elements.

במדינה

(המשך מעמוד 51)

ריכטר החיפאי (57) מחפש זה חמש שנים מכונית סטרוואן מיסחרית A.K. משנת 1968. שרק בעזרתה יוכל להוכיח כי נעשה לו עוול. אך הוא אינו מוצא בכבישי הארץ כל מכונית כאלה. הריה **מנוע?** בסוף שנת 1972 הגיע לארץ יריד שלי מאוסטרליה. מספר אליהו, והביא איתו לכאן את הסטרוואן שלו. היתה לו בעייה קטנה עם הרכב, ואני עזרתי לו למצוא מוסך בחיפה כדי לבצע את התיקון. זה היה תיקון של שעה אחת עבודה, אבל משוםמה המוסך החזיק את הרכב במשך שלושה שבועות עם כל מיני תירוצים, והגיש חשבוני על דברים שלא ביקשתי לעשות.

כאשר יצא לבסוף הרכב מן המוסך, ערך בו אליהו ריכטר בדיקה שיגרתית, והופתע לגלות מיספר שינויים בסיסיים שהתחוללו בינתיים במכונית. "הבחנתי שהמנוע ותיבת ההילוכים אינם אלה שהיו במכונית כשהכנסתי אותה לתיקון", אמר. "התברר לי שהמנוע ותיבת ההילוכים הם של מכונית עמי 6, זולים בהרבה ומישייר גים מאד. החשד התעורר בי מפני שידעתי שלבעל המוסך יש מכונית מסוג כזה, והשבתי שיהיה קל מאד להוכיח את הדבר. מצד שני, לא יכולתי להביט בפניו של יריד האוסטרי, ולספר לו על הגניבה.

לכן קניתי ממנו את הרכב הדפוק. הפנייה לבעל המוסך לא העלתה דבר, שכן זה מחשיש עד היום מכלי-ידי את ה"משה" שריכטר מתלונן עליו. "לא נותרה לי ברירה והתחלתי להתרוצץ בין הרשרות, וכאן היו לי כמה הפתעות". סיפר. **הטעיית הציבור.** ריכטר פנה לאי-גוד המוסכים, והסניף החיפאי של האיגוד שקיבל את תלונתו, הבטיח טיפול נמרץ. "אמרו לי שיהיה בסדר", הוא אומר, "והאמנתי להם. כמו הרבה אנשים תמימים, חשבתי שאיגוד המוסכים זה גוף שנועד לשרת את הצרכן".

במקביל הכניס את המכונית למוסך ה"מרכזי" של סטרוואן בתל-אביב. "כשהם ראו מה שנעשה ברכב", הוא מספר, "הם נדהמו, והסכימו אתי שסידרו אותי. חשבתי שהנה, כל העניין יוכח. אבל קרה דבר מוזר. הם החזיקו את האוטו אצלם במשך חודשיים, וכשהרכב יצא לבסוף, הסתבר לי שנעשו מאמצים רציניים בכיוון אחד בלבד: להסוות את מה שעשה לו המוסך בחיפה".

בינתיים המתין ריכטר לפעולה מצידו של איגוד המוסכים, שאף גבה ממנו דמי-אגרה והבטיח הקמת ועדת-ממחים לבידוק הפרשה. "עברה יותר משנה, והם לא עשו כלום" מספר ריכטר. "רק אז, כשהתחלתי להתעניין בנושא, התברר לי שאיגוד המוסכים דואג בראש-ובראשונה לאינטרסים של בעלי-המוסכים ושזוהי בעצם, המטרה העיקרית שלמענה הגוף הזה קיים. וזוהי הטעייה נוראה של הציבור. היו צריכים לעשות פעולה פשוטה: לקחת מכונית אחרת מאותו דגם, ולהשוות בינה לבין המכונית שלי, וכל הבעיות היו נפתרות. אבל איגוד המוסכים לא טרח כלל לעשות זאת".

דרישה מזורזת. ריכטר התייאש מי-טיפולם הכושל של אנשי איגוד המוסכים והחל מסתבך במבוכי הבירוקרטיה. "למי לא פנית?", הוא זועם, "למפקח על המוסכים, לשרי-התחבורה, לשרי-המישטרים, ל"מישטרה. שום דבר. כולם מרחו אותי ב"תשובות כדי לצאת ידי חובה, למרות שזו בעייה קטנה מאד לבדוק את התלונה שלי. הפכתי בעיניהם לנודניק מיקצועי, וזכיתי בתשובות גסות מצד אנשי מישל-התחבורה. רה. הבנתי שהם יעשו הכל כדי שלא אצליח להוכיח את טענותי. היום ברור לי שכולם שומרים על האינטרסים של בעלי-המוסכים. המוסכניקים דופקים את הציבור במיליוני לירות, כי הם יודעים שיש להם גב בצורת איגוד המוסכים, ש"מטשטש את מעשיהם כשהעניין מגיע ל"תלונה".

פנייתו האחרונה נעשתה למטה הארצי של המישטרה. ריכטר הגיש תלונה מפורטת, ודרש שיבדוק את טענותיו. כאן ערך גלח שיא חדש. "הם אמרו לי שאני צריך למצוא בעצמי רכב מדגם זהה", טוען ריכטר, "ורק אז, כשאמיר לרשותם את שני כלי-הרכב, הם יוכלו לבדוק את טע"נותי".

אלא שמכונית הסטרוואן של אליהו ריכטר מיוותרת-במינה. הוא אינו מצליח למי-צוא בכבישי הארץ מכונית זהה, למרות שהוא תר אחריה כבר חמש שנים רצופות.

השבוע העולם הזה 2067

9	8	7	6	5	4	3	2	1
	14		13	12		11		10
		19	18	17		16		15
	23	22				21		20
	27		26			25		24
			30			29	28	
				32			31	
37		36	35				34	33
		42		41	40	39		38
			47		46	45	44	43
				50			49	48
					52			51
60		59	58	57	56		55	54
			64		63		62	61
		69		68	67		66	65
			73	72			71	70
				75			74	
79				78			77	76
		86	85		84	83	82	81
			90			89		88
				95		94	93	92
		102		101		100	99	98
					104			103

מאונך:

1. עיר גדולה; 2. מיקב אמריקאי מגורס; 3. תקופת זמן; 4. תרגילי-סדר (ר"ת); 5. נהר באפריקה; 7. לא רטוב; 8. קידומת הולנדית; 9. דקל; 12. חירות; 15. יוף פטפטן; 16. אמצע; 17. דיאלקט; 19. כלל המכשירים והאביזרים; 20. גוסף, ועוד; 21. מחלתי-ילדות של כלבים; 23. עלה בספר; 24. מכשיר-עיוניים; 26. מתן שהות נוספת; 27. מאור קטן; 29. מול, נוכח; 30. מין אקדה; 33. משהו; 34. מין צמח-תבלין; 36. נגב; 37. אלופת אירופה בכדורסל; 40. גבוה מאד; 41. גלולה אל כל עצם; 44. בילבד; 46. נמאס; 47. עבר; 49. תעלת-שופכין; 50. גוויל; 53. מצידו של הכוהן הגדול; 54. מכלי העבודה בשדה; 55. שמח מאד; 56. אחורי הגוף; 58. מכשף; 59. חי ימי קטלני; 60. ניחא; 62. אויב; 63. מטבע יפאני; 66. צומת מרכזי בשרון; 68. יישוב ליד חיפה; 71. מאוחר בלילה; 73. מן האמץ; 76. תוויות; 77. שילטון; 79. זועף; 82. בגד-שרד; 83. סרפתי-שופכין; 84. מכונית-המידבר; 86. מושח בשמן; 89. ננס; 91. כרוה גדולה; 93. מאכל מירקות; 93. הס; 96. רעה; 98. שנשמה באפו; 100. מילת-זירוז; 101. לאן; 102. בתוכו.

מאוזן:

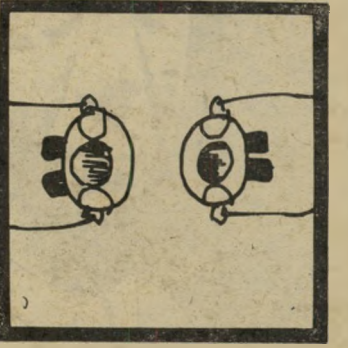
1. הלזולת; 5. טיפשות גמורה; 10. רמת-גן (ר"ת); 11. דגל; 13. משאבת הגוף; 14. ישן; 15. מין משקה; 16. תס"ט הצידה; 18. שליח-ציבור (ר"ת); 20. גוף; 21. שחורת-עור; 22. מצבת-זיכרון; 24. נתן מישען; 55. עבורך; 26. דרך, צורה; 28. שם מתקינים את היין; 30. מין צמח-מאכל; 31. ברקס; 32. פנים; 34. מדרגה; 35. פיקוד-הדרכה (ר"ת); 38. רדו דבש; 39. מסייר; 41. ארמדה; 42. סוס צעיר אציל; 43. אדון; 45. מוט דק; 47. פקודה; 48. ריקבון; 50. מיורח; 51. הווייה, ישות; 52. גיבעת קטנה; 54. תנועת רוח; 57. משמש לאריגה; 61. בוא הנה; 62. סמל דואר ישראל; 64. שוקל; 65. רגוע; 66. תבואה; 67. נביאים כתר בים (ר"ת); 69. יעלוך; 70. "אבש" לום, ...; 72. רוכב; 74. מחוטי הארג; 75. חודש; 77. מרושע; 78. זיהום; 80. סיום; 82. מיקוה-מים ענקי; 84. בה דורכים את הענבים; 85. מסג'; 87. אטי-הפנינה; 88. מופת; 90. סופו של תוך; 92. דממה גמורה; 94. סימבול; 95. מתגורר; 97. רטוב במיקצת; 99. מבלה את הלילה; 101. מילת-נאי; 102. צא-צאה; 103. כסילות; 104. חריפות.

קשקשת 2067

הפעל את דימויך ונסה למצוא לצורך שלמטה כותרת מתאימה אשר חסביר מה אתה רואה בו. הצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת: קשקשת, ת.ד. 136, תל-אביב.

קשקשת 2064

● תחרות הכדורסל מכבי - ריאל, מבט מלמעלה.

אדישבע זכאי, רח' קריניצי 16, רמת-גן

● האפיפיור מכין את יורשו לדרשת יום א' בכיכר הוותיקן.

דני גספר, שד' וייצמן 45, נתניה

● עימות ראשי-בראש בין בורג ו-רפאל.

עמוחי ארגמן, שד' ירושלים 21, רמת-גן

● שמור לי ואשמור לך, רח' אורלנסקי 7, פתח-תיקוה

● גלילי וישעיהו קופצים בחבל - גב אל גב (מבט מלמעלה).

רוני רשא, רח' מנדלשטם 14, תל-אביב

Pizzeria

Rimini

מסעדות איטלקיות

- תל-אביב, ככר אתרים טל. 288800
- תל-אביב, ככר מלכי ישראל 4, טל. 263987
- תל-אביב, רח' אבן-גבירול 24, טל. 266177
- תל-אביב, דיזנגוף 93 טל. 221681
- חיפה, רח' הנביאים 20, טל. 640201
- חיפה, דרך רופין טל. 252654
- ירושלים, רח' יפו 43 כשר
- ירושלים, המלך ג'ורג' 15 כשר
- רמל, רח' הרצל 102
- אילת, מרכז התיירות החדש

הצעה מפתה מ"בוא ניסע"!

טיולי צעירים
לאירופה

400 ל"י
מענק
לנרשמים
עד-13.5.77

כדאי לך להזדרז ולהרשם לטיול "בוא ניסע" לאירופה. המענק, בסך 400 ל"י, ינתן לכל הנרשמים אשר טפסי ההרשמה שלהם + פקדון בסך 1,000 ל"י, יגיעו ל"בוא ניסע", באמצעות משרדי הנסיעות, עד 13.5.77.

פרטים והרשמה בכל משרדי הנסיעות.

בוא לחסוך עם "בוא ניסע". חברת "בוא ניסע", החברה הגדולה ביותר בארץ לטיולים מאורגנים לצעירים, מציעה מענק מיוחד בסך 400 ל"י, לנרשמים לטיול באירופה.

נסיונה העשיר של "בוא ניסע" בטיולי צעירים, מבטיח לך טיול מאורגן באמת. עם תכנית עשירה ומגוונת, בקבוצת צעירים בני גילך, עם בתי מלון נבחרים ובלוית מדריכים מנוסים ואחראים.

boniss אפריס → פויל ניסע
שאל את מי שכבר ניסע.

דע זכויותך לסיוע בשיכון

ההלוואות שפורטו בטבלה ניתנות לרכישת דירה ששטחה עד — 75 מ"ר ברוטו, ומחירה (כולל מס ערך מוסף) עד 250,000 ל"י בכל הארץ, ועד 270,000 ל"י בירושלים.

בישובי פיתוח אין הגבלה על שטח הדירה הנרכשת או מחירה.

- לזוגות צעירים, שירכשו דירה ששטחה אינו עולה על 64 מ"ר ברוטו, ובה לפחות 1½ חדרים, תינתן הלוואה נוספת של 20,000 ל"י, החל מ-1.4.77.
- הבוחרים לגור בשכונות או ישובים שהוגדרו ע"י משרד השיכון כמועדפים, ייהנו מסיוע מוגבר, אף אם צברו ניקוד נמוך.
- זוגות צעירים שירכשו דירה חדשה בישובי פיתוח יוכלו לקבל בנוסף להלוואה מענק מותנה הנע בין 15,000 ל"י ל-45,000 ל"י בהתאם לישוב. המענק ניתן בתנאי של מגורים במקום במשך 5 שנים לפחות.
- בישובים בית-שאן, מעלות, קרית-שמונה ושלומי ניתן לרכישת דירה חדשה בנוסף להלוואה והמענק המותנה, מענק בסך 28,000 ל"י בגין הוצאות לבניה בטחונות.

2. דירות בשכירות

- זוגות צעירים שצברו 1400 נקודות או יותר, יכולים לקבל דירה בשכירות בתנאים המקובלים בחברות המאכלסות בהתאם למלאי הקיים בכל ישוב. במספר ישובים, בעיקר בישובי פיתוח, ניתן לקבל דירה מתפנית בשכירות אף אם הניקוד נמוך יותר.
- במספר ישובים, משתתף משרד השיכון בתשלום שכר הדירה החודשי לזכאים שצברו 1400 נקודות ויותר.

ההשתתפות הינה לשכירת דירה בת 2 עד 3 חדרים, ואינה עולה על 75% משכר הדירה החודשי המשולם ע"י הזוג, אך לא יותר מ-300 ל"י לחודש (350 ל"י לחודש בירושלים).

זוגות צעירים שהינם עובדים נדרשים, העוברים לישוב פיתוח, יכולים לקבל דירה חדשה בשכירות עם אופציה לרכישה. מחיר הדירה יקבע במועד הרכישה וממנו ינוכה חלק משכר הדירה ששולם.

הרשמה לתוכנית הסיוע בדיוור לזוגות צעירים (גם באמצעות הדואר)

המעוניינים להירשם לתוכנית זוגות צעירים ימלאו טופס בקשה לקבלת סיוע בדיוור, אותו ניתן לקבל בלשכות הרשמה, בסניפי חברות הבניה הציבוריות והחברות המאכלסות ובת.ד. 1462 ירושלים, על פי פניה בכתב.

כתובות ניתן לברר במחוזות משרד השיכון (פרוט המחוזות וכתובותיהם בסוף המודעה).

פרוט יתר של התוכנית נמצא בחוברת ההסבר של משרד השיכון לזוגות צעירים אותה ניתן לקבל במקומות שצוינו לעיל.

תוכנית סיוע לזוגות צעירים

ביום 1.7.77 יכנסו לתוקפם עדכונים בתוכנית הסיוע לזוגות צעירים של משרד השיכון.

החל מתאריך זה יועלה גובה ההחזר החודשי להלוואות הניתנות לזכאים בתוכנית „זוגות צעירים“ שבידם תעודת זכאות בתוקף.

שינוי זה לא יחול על זכאים כנ"ל, שיממשו את ההלוואה עד תאריך 30.6.77 ועד בכלל.

עם זאת, יוגדלו החל ב-1.4.77 סכומי ההלוואות במספר ישובים, לזוגות צעירים שצברו ניקוד גבוה.

להלן פירוט הסיוע בדיוור הניתן לזוגות צעירים זכאים

1. הלוואה לרכישת דירה

טבלת גובה ההלוואה וההחזר החודשי בל"י: * (בסוגריים) לפי הניקוד וקבוצת הישוב בו בוחרים לגור (המספרים המודגשים מציינים את סכומי ההלוואות שהוגדלו)

מס. נקודות	ישובי פיתוח		קבוצת ישובים 3 מס' 4	קבוצת ישובים 5 מס' 5	קבוצת ישובים 6 מס' 6
	קבוצת ישובים 1 מס' 1	קבוצת ישובים 2 מס' 2			
עד 390	100,000 (500)	130,000 (500)	50,000 (1010)	60,000 (1230)	50,000 (1010)
400—790	100,000 (500)	130,000 (500)	50,000 (840)	60,000 (1060)	60,000 (1060)
800—990	100,000 (500)	130,000 (500)	80,000 (670)	95,000 (850)	85,000 (740)
1000—1190	100,000 (500)	130,000 (500)	90,000 (675)	120,000 (900)	95,000 (740)
1200—1390	100,000 (500)	130,000 (500)	90,000 (530)	130,000 (850)	95,000 (590)
1400 ויותר	110,000 (540)	140,000 (540)	110,000 (525)	140,000 (730)	105,000 (530)

סך כל ההלוואות הניתנות לדירה במשכנתא מכל המקורות לא יעלה על 95% ממחירה, הכולל מס ערך מוסף.

* הגדרה מדויקת של הזכאים נמצאת בחוברת ההסבר של משרד השיכון.
** ההחזר החודשי בשלוש השנים הראשונות מאז קבלת ההלוואה.

פירוט הישובים בכל קבוצה:

- קבוצת ישובים 1 מס' 1**
אילת, בית-שאן, חצור, ירוחם, מעלות, מצפה-רמון, קרית שמונה, שלומי.
- קבוצת ישובים 2 מס' 2**
אור-עקיבא, אופקים, אשקלון, בית שמש, דימונה, טבריה, יבנה, יקנעם, כרמיאל, מגדל-חעמק, נצרת עלית, נתיבות, עכו, עפולה, ערד, צפת, קרית-ארבע, קרית-גת, מלאכי, שדרות.
- קבוצת ישובים 3 מס' 3**
אבריהודה, אורייהודה, אשדוד, באר-יעקב, בית דגן, בנימינה, גבעת עדה, גדרה, גני-תקות, זכרון-יעקב, טירת-הכרמל, יהוד, לוד, מזכרת בתיה, נהריה, נשר, פרדס-חנה, פרדסיה, קדימה, קרית-אתא, קרית-ים, קרית-עקרון, רכסים, רמלה, רמת-ישי, ראש-העין.
- קבוצת ישובים 4 מס' 4**
אזור, בני-ברק, בתי-ים, גבעתיים, גבעת-שמואל, הוד-השרון, הרצליה, חדרה, חולון, חיפה, טבעון, כפר-סבא, נוה-אפרים (מונסון), נחלת-יהודה, נס-ציונה, נתניה, פתח-תקות, קרית-אוננו, קרית-ביאליק, קרית-מוצקין, ראשון לציון, רחובות, רמת-השרון, רמות-השבים, רמת-גן, רעננה, תל-אביב.
- קבוצת ישובים 5 מס' 5**
ירושלים, מברשת ירושלים, מעוז ציון.
- קבוצת ישובים 6 מס' 6**
באר-שבע, גבעת-אולנה, כפר-יינונה, עתלית.

לצורך סיוע בדיוור, המקומות אור-עקיבא ואשקלון אינם ישובי פיתוח.

— תנאי החזר של ההלוואות יהיו נוחים יותר לעובדים נדרשים מאשר לכאלה שאינם עובדים נדרשים.

פירוט גובה הסיוע ותנאי החזר החודשי (בל"י)

קבוצת ישובים	קבוצת ישובים	קבוצת ישובים	קבוצת ישובים
מס' 2	מס' 1	מס' 1	מס' 2
100,000	130,000	גובה הלואה	תנאי רכישה
670	500	החזר חודשי	למשפחות חסרות דיור
500	500	החזר חודשי לזוגות צעירים ונדרשים	
65,000	85,000	גובה הלואה	תנאי רכישה
430	330	החזר חודשי	למשפחות בעלות דיור
330	330	החזר חודשי לנדרשים	
430	430	החזר חודשי לכאלה שאינם מוכרים דירתם, נדרשים ולא נדרשים	
50,000	65,000	גובה הלואה	תנאי רכישה
330	250	החזר חודשי	לבדודים
250	250	החזר חודשי לנדרשים	

קבוצה מס' 1: אילת, בית-שאן, חצור, ירוחם, מעלות, מצפה-רמון, קרית-שמונה, שלומי.

קבוצה מס' 2: אופקים, בית-שמש, דימונה, טבריה, יבנה, יקנעם, ימית, כרמיאל, מגדל-העמק, נצרת-עלית, נתיבות, עכו, עפולה, ערד, צפת, קרית-מלאכי, קרית-ארבע, קרית-גת, שדרות.

לתשומת לב!

- המידע שחובא לעיל נכון למועד פרסומה של המודעה, עם זאת עשויים לחול שינויים בתנאי התוכנית. השינויים יפורסמו במודעות, בעתונות או בדרכים אחרות.
- אין האמור לעיל בא למצות את כל כללי התוכנית. פירוט יתר של התוכנית נמצא בחוברות ההסבר של משרד השיכון.
- הכללים שיחייבו הם אלו שיהיו בתוקף בעת מימוש הסיוע.
- מידע נוסף וכן הסברים בקשר לתוכנית הסיוע ניתן לקבל במשרדים המחוזיים של משרד השיכון או בחברות הממשלתיות—עירוניות:

מחוזות משרד השיכון

- מחוז הגליל — החרמון 1, נצרת עלית, טל. 065-55820.
- מחוז חיפה — דרך העצמאות 21 חיפה, טל. 04-660961.
- מחוז המרכז — החשמונאים 113 תל-אביב, טל. 03-269211.
- מחוז המרכז / אזור הדרום — רח' עזרא 3 רחובות, טל. 03-957826.
- מחוז ירושלים — בן-יהודה 23 ירושלים, טל. 02-240863.
- מחוז הנגב — בנין מרכז הנגב, דרך מצדה, באר-שבע, טל. 057-34911.

חברות ממשלתיות עירוניות

- „חלמיש” — חברה ממשלתית עירונית לשיקום הדיור, בתל-אביב—יפו בע"מ, „שד” ירושלים 45 ת”א, טל. 03-831785.
- „פרזות” — חברה ממשלתית עירונית לשיכון ירושלים בע”מ, רח' בן-יהודה 6 ירושלים, טל. 02-228396.
- רח' המלך ג'ורג' 5 ירושלים, טל. 02-224375.
- חב' לפיתוח לוד בע”מ רח' פינקס 11, לוד, טל. 03-964372.
- „אפרידר” — חברה לשיכון בע”מ מרכז מסחרי, אמרידר, אשקלון, טל. 051-22726.
- „חברה לשיקום העוני”, פתח-תקוה רח' חובבי-ציון 28 פתח-תקוה, טל. 03-917464.
- „שקמונה” — חיפה רח' הנמל 48, חיפה, טל. 04-523972.

תכנית „3+”

למתגוררים בצפיפות של 3 נפשות ויותר לחדר, ברציפות מאז תאריך 1.4.73.

ביום 1.7.77 יכנסו לתוקפם עדכונים בתוכנית „3+” של משרד השיכון. החל מתאריך זה יועלה החזר החודשי להלוואות הניתנות לזכאים בתוכנית זו וכן הגדלת הלוואות למשפחות גדולות.

המממשים הלוואות עד ל-30.6.77 יהנו מתנאים נוחים יותר לפרעון ההלוואות.

● במסגרת תוכנית זו ניתנות הלוואות לרכישת דירה ולהרחבת דירה קיימת.

ההלוואות הניתנות לזכאים בתוכנית זו (עד 30.6.77), הינן בסכומים שבין 30,000 ל”י ל-120,000 ל”י לפי הפרוט הבא:

- למשפחות חסרות דיור עד 120,000 ל”י
- למשפחות בעלות דיור בנות 8 נפשות ויותר עד 120,000 ל”י
- למשפחות בעלות דיור בנות 7 נפשות עד 110,000 ל”י
- למשפחות בעלות דיור בנות 6 נפשות עד 100,000 ל”י
- למשפחות בעלות דיור בנות 5 נפשות ופחות עד 90,000 ל”י
- בירושלים ניתנת תוספת של 10,000 ל”י להלוואה המירבית.

הלוואות אלו אינן ניתנות בישובי פיתוח, בהם ניתן סיוע מוגדל לכלל המתגוררים, מבלי להתייחס לצפיפות הדיור.

הרשמה לתוכנית „3+”

המבקש סיוע בתוכנית זו, ימלא טופס בקשה לסיוע, אותו ניתן לקבל באחד ממניפי בנק מפתח. בנק מפתח אחראי לרישום, לקביעת הוכחות ולביצוע.

תוכנית „אזורי פיתוח”

- בישובי פיתוח ניתנות הלוואות גדולות לרכישת דירה, לבניה עצמית ולהרחבת דירה קיימת. הלוואות ניתנות לתושבים מקומיים ולעובדים לישובי פיתוח. מלוא הסיוע ניתן למשפחות חסרות דיור. משפחות בעלות דיור. משפחות בעלות דיור מקבלות 2/3 מהסיוע שנקבע בישוב. משפחות בעלות דיור אינן חייבות למכור דירתן, אולם תנאי החזר של ההלוואה שיקבלו יהיו פחות נוחים מאשר אילו מכרו דירתן.
- בנוסף להלוואה ניתן לרכישת דירה חדשה מענק מותנה, הנע בין 15,000 ל”י ל-45,000 ל”י בהתאם לישוב. המענק ניתן בתנאי של מגורים במקום במשך 5 שנים לפחות.
- בישובים בית-שאן, מעלות, קרית-שמונה ושלומי ניתן לרכישת דירה חדשה, בנוסף להלוואה ולמענק המותנה, מענק בסך 28,000 ל”י בנין הוצאות לבניה בטחונית.
- לרכישת דירה ששטחה אינו עולה על 64 מ”ר ברוטו, ובה לפחות 1 1/2 חדרים, תינתן הלוואה נוספת של 20,000 ל”י על ההלוואה הנ”ל.

סיוע לעובדים נדרשים

- על מנת לעודד עובדים חיוניים להתיישב בישובי פיתוח, מעניק משרד השיכון תמריצים נוספים על אלה הניתנים למתיישבים שאינם עובדים נדרשים.
- לעובדים נדרשים העוברים לישוב פיתוח, ניתנות דירות חדשות בשכירות ל-3 שנים. במשך תקופה זו או עם סיומה, ניתן לרכוש את הדירה במחיר שייקבע באותה עת, בניכוי חלק משכר הדירה ששולם.

עבדנו קשה, כדי להגיע אל המקום הראשון באפנה!

...נמשיך לעבוד קשה, כדי להשאיר בו!!

בשנת 1977, תייצא אפנת ניבה חולצות שמלות ומערכות בסך של \$ 2,500,000!! אומרים שקשה להגיע אל המקום הראשון, אך קשה שבעתיים להשאיר בו. אנו נענים לאתגר!!!

בלעדיים, עליהם מודפסים ההדפסים המרהיבים אשר צויירו במיוחד עבור ניבה ע"י מיטב ציירי הטקסטיל בישראל ובעולם. עיצוב הדגם המוגמר - המגיע אליכם - מופקד בידי צוות מעצבים בינלאומי

אפנת ניבה זכתה גם השנה, ב-3 מקומות ראשונים במשאל דעת קהל.
 * "המוצר הנבחר 77" - באפנת נשים
 * "המוצר הנבחר 77" - בחולצות
 * "הקנייה הטובה ביותר" - בחולצות
 אנו גאים בזכיות אלו, שהינן ביטוי של הערכה והכרה בעבודתנו הקשה מצד לקוחותינו ומודים להם על כך.
 אצלנו בניבה, מתחילה האפנה בבחירת הסיב, ממנו אנו שוזרים חוטים מעולים ההופכים להיות סריגים ואריגים

אין פלא, שדגמי האפנה של ניבה, זוכים להצלחה בינלאומית בבתי האפנה היוקרתיים והמובחרים בעולם ועומדים בשורה אחת עם יצירותיהם של המעצבים הנודעים בעולם.

niba
 ניבה
 Fashion
 Look

רחל מרחלת על כל העולם

אם אין אני לי - מולי?

יתן או לא יתן?

טלפון

שווה גולד

עדנה לב הגט המיוחל

נראה שלכל אחד מהם יש תביעות כלפי האחר, וכעת המצב הוא כזה שכל אחד לחוד רוצה היום להינשא לאהבתו החדשה. ולא נותר לי אלא להצטרף למה ש-אמרה לי עדנה: „אני רק מקווה ש'אן לא ימשוך אותי יותר מדי ויתן לי את הגט, כי אני ודיוויד רוצים להינשא.“ או גם אני מקווה, ובניתיים עדנה עושה כותרות בהלסינג, וגם זה משהו.

אל תשאלו איזו פאניקה גרמת הזמרת עדנה לב בפילנד, ועדיין לא בזכות הקאריירה הנימרתית שלה. כולנו זוכרים איך הגיעה עדנה לארץ, לפני שנה בדיוק, וסיפרה שבעלה, המיסעון ז'אן דה לה פרינטיין, אמר לבוא בעיקבותיה. אבל מה שקרה במציאות, לא היה בדיוק לפי התוכנית. ארצנו הקסטנט, לא היתה בראש של להפונטיין, והוא השאיר את עדנה בציסות, עד שהיא חזרה לגור יורק והחליטה להיפרד ממנו סופית. אמרה — ועשתה, אבל לא נשארה לבד לאורך זמן. כעבור שבועות אחדים התאהבה עדנה בברן האמריקאי הפופולרי דיוויד מרי, ומצאה שוב את אושרה.

אבל מסתבר שגם דהלהפונטיין שלה, לא טמן ידיו בצלחת. הוא, מצידו, התלבש על פצצה בינלאומית חדשה, שאינה אלא מיס פינלנד, אנה פוכטאמי, מי שהיתה מיס יוניברס לפני רינה מור שלנו. הצרה היא שיש לו בעייה קטנה. עיתוני פינלנד רגושים מאד למה שקורה למלכות-היופי שלה, והם לא יתנו לה סתם ככה להתגרש עם מיסעון אמריקאי רק בגלל שהוא חתיך לא-רגיל. הם פשוט חושדים על מה שהיא עושה. אנה היפהפיה גם בגלל עושרה. חוץ מזה, מישפחת פוכטאמו כנראה מיוחסת מאד בהלסינג, ואיכפת להם מה קורה לבת ה-21 שלהם. למרות ש-לדיברו להפונטיין, הוא ועדנה לב התגרשו כחוק, הנה ביררתי ומצאתי שהם עדיין נשואים, עוד יותר כחוק, ורק חיים בנפרד.

אומנם, מאז שאייבי נתן בשטח לא כל-כך שומעים את גלי צה"ל, אבל למרות זאת אני מוכרחה לספר לכם, שאחרון הרווקים הוותיקים של התחנה הצבאית עומד לאבד את רווקותו. ואני מתכוונת למולי שפירא, היושב כיום על תקן של משהו כמו יועץ-מיוחד-של-מפקד התחנה-לענייני-תוכניות. אחרי שהעורכת במול-טוב ביקור הסידרה כיאה מבעל שהוא דייל, החליטו בתחנה שכעת הגיע תורו של מולי היועץ.

מולי החביב, שהיה בשעתו כוכב להקת-פיקודי-צפון, ידוע בחיבתו המיוחדת לבינות תימן, וכל החברות שהיו לו בשנים האחרונות היו שחומות ונאות. הנוכחית שלו, גם היא נאוה בזכות עצמה, קרויה כרימלה, והיא אחות מוסמכת. על כל צד.

בניתיים שפירא מולי, שהוא כמובן

מולי שפירא הרווק האחרון

פולני, לשמור את דבר נישואיו הקרבים בסוד, כיאה למישפטן ולאח של מישפטן עוד יותר מוסמך, הפרופסור עמנום שפירא.

ההרגו אותי אם אני יודעת מה יש לו להסתיר את הבשורה המשמחת, אבל כשמתעסקים עם בנות הכרם, תמיד לוקי תים איזה ריוק, לא?

אחרי הכל הוא כבר ילד גדול, בן 33, והשקט יגיע לו.

חברות-למניעת-הריון

מצמצם את הילודה היתה דווקא החברה הכי טובה שלה. הדוגמנית יפה כפיר, ששהתה אצלה בביקור עם שני ילדים, ועם חברות כאלה, חכו עד שתהיינה פה התפתחויות דמוגרפיות.

מאז שכל מי שמכבד את עצמו נכנס לענף הכלבים וחיות-הבית בכלל, גם ספי-ריות-הכלבים נעשו פופקציה חשובה, ומי שנחשבת כחת מספריות-הצמרת להולכי-על-ארבע היא היליה ארליך.

הילה, חביבת הבוהמה, החליטה להפוך את השמועות העקשניות על גירושיה מבעלה לזלזול, ועשתה לכל העיר מסיבה בדירתם החדשה שברמת-גן. ואחרי-שכולם ראו כמה היא ומומו אהבים, היא גם הודיעה לכל מי שהתעניין שהחליטה, סר פית, שהיא לא מעוניינת יותר להרחיב את מישפחתה, ומסתפקת בבנייה-יחידה. המעניין הוא שמי ששיכנעה אותה ל-

עזרה

לעזיקרי

עוד אחת שנצטרך לקלוט בקרוב בשוק המקומי היא הזמרת הוותיקה עליזה עזיקרי, שבאה בת-הפסח מארצות-הברית והפסע, כנראה תישאר עליזה חתי לטעם שהיא טוב בשבילה זה להישאר בארץ חמדת אבות, ושהיא לא צריכה יותר את הכאב-ראש של ניו-יורק. היא טיימה בשעה טובה את הרומן שניהלה עם הציר אריה הרפז, וחזרה נטולת אהבות — הכל פתוח להצעות. כאן מחכות לה, כידוע, שתי בנותיה, פאני וסאני, ועליזה החליטה שהפסע ישראל זו תחנה סופית (שם זמני). היא אפילו הביאה איתה ציוד מיקרופונים יקר עבור הלהקה שהיא מתכוונת להקים, אבל כמו שאנחנו מכירים את הכוכבים שלנו, תמיד יש אצלם הפתעות. והרי זה, בעצם, מה שעושה אותם מעניינים. ובשלב זה, לפחות, כמה איחולי הצלחה לא יזיקו.

רוצי

שמוליק

מי שמתכוון להסתער על ענף חיי-הילה המתעוררים בתל-אביב הוא הזמר שמוליק קראוס, שמתכוון לפתוח מר-עדון-חברים משלו. לא כאלה חברים ש-ישלמו אלף לירות דמי-כניסה, אלא חברים אמיתיים של שמוליק, שיודעים לעשות שמה כמותו. הוא ישרא למעדונו שלו

טרף חדש בעיר

כמו למי כנראה הימקוסקים בעיר, עשירי רק פתחים באות איך יגיבו המורים של הקטנה, ואיך יגיב על זה בנוד הציר, כי אחרי הכל, יפות כמו בתיה לא מוצאים בכל יום, אפילו לא בצה"ל, עם כל הכבוד לצה"ל.

בתיה חן האשה האחרת

חודשים ארוכים ניסה כל אחד מהם לקלוט את מי שחיה בניית-מלכה תימן החיילת היתה בת-ה-17, אבל את חבר אהב אלה, שקראים לו שאלו נמרי, והוא צייר שאפילו צייר את בתיה שלו, ובקיצור לא נתן צ'אנס אצלה לאף אחד. הוא כל כך אהב אותה, שאפילו חשב פעם לשאת אותה לאשה ולבנות להם קן. חשב, חשב, עד שהגיעה ארצה לפני זמן קצר אשתו הראשונה, וכמו שקורה כימעט רק בסיפורים, האהבה הר-ראשונה התעוררה שוב בין השניים, הם פיתאום גילו זה את זה מחדש והחליטו לחדש ימיהם כקדם.

שאוילי החליט לתת לחברה החיילת הר-יפהפייה שלו פס לזמן בלתי-מוגבל, ולקח את הלשעברית שלו לטייל בישראל. בתהילה כחולת-העין נשארה בודדה, אבל גם היא לא לאורך זמן, כמו שהיא למדה היטב מנמרי: „על כל צרה אפשר להתגבר.“ או היא התגברה ועוד איך, אבל בשינוי-כיוון קל.

אחרי שהסתבר לה, מניסיון-העבר, שה-בוהמה זה בכלל לא בשבילה, היא כנראה החליטה שיותר בטוח להסתובב עם עורך-דין צמוד, למיקרי-חירום. או בשבוע ש-עבר ראינו אותה נוסעת, בבטחון מלא, במכונית הפונטאק של הפרקליט מאיר זיי, ובביטחון עוד יותר מלא הם גם

מדי גולד

האינטואיציה המוחצת

ולעלות בדרגה, בתור אחד הקצינים בסרט מיבצע יונתן. ובכן, בחזרה לנושא. כמו שמלי ציל-צלה לאשר בפעם הראשונה, הוא בדיוק אמר לה שהוא מחפש דירה, והיא בדיוק אמרה לו שהיא מחפשת דירה. נו, ומכאן ועד לחתונה היה רק מרחק של כמה חודשים. אחרי הכל עם רקע כזה, של סרטור וזונה קולנועיים, מוכרחה להיות התאמה.

אצל שמוליק בטיילת, ולפי מה שהוא מספר לי הושקעו שם יותר מחצי-מיליון לירות.

אחרי שהוא עשה כבר שני בנים חמרי-דים, החליט שמוליק לנזח, ובמקום להת-רוצץ ממעדון למעדון יהיה לו עכשיו קלאב משלו. ג'וז'ו תופיע שם, ועוד כל מיני חברים וזמרים. קשה להאמין, אבל נראה שבסוף עוד באמת יהיה מה לעשות בעיר הזאת בלילות.

העולם

